VII. (1958.) ÉVFOLYAM 1—2. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1958. JANUÁR 20.

TARTALOM

			Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	1957. évi 66. sz. tvr.	A fontos és bizalmas munkakörök betöltéséről	1
	1093/1957. (XII. 28.) Korm. határozat	A fontos és bizalmas munkakörök betöltéséről szóló 1957. évi 66. számú törvényerejű rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról	2
Az Akadémia elnökének utasítása és közleménye	1/1958. MTA. (A. K. 1—2)	A Magyar Tudományos Akadémia Műszerügyi Szolgálatáról	
	2/1958. MTA. (A. K. 1—2)	A Sztereokémiai Kutató Csoport létesítéséről	3
	3/1958. MTA. (A. K. 1—2) Közl.	A Napfizikai Kutató Csoport működéséről	3
Miniszteri utasítások	5/1957. (XII. 28.) B. M.	A hatósági erkölcsi bizonyítványról	4
	99/1957. (M. K. 20) M. M.	A könyvtári adatszolgáltatásról	4
	12/1957. (XII. 21.) Mü. M.	Az öregségi nyugdíjigényekkel kapcsolatos eljárási szabályok kiegészítéséről	5
	50/1957. /25/Mü. M.	A helyettesítés rendezéséről a közszolgálati szerveknél új munkaerő felvételével	5
Közlemények			6
Jogszabálymutató			8

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1957. évi 66. számú

törvényerejű rendelete

a fontos és bizalmas munkakörök betöltéséről

Közérdek, hogy a Magyar Népköztársaságban csak büntetlen és feddhetetlen előéletű személyek töltsenek be fontos vagy bizalmas munkaköröket, illetve tisztségeket.

Ennek biztosítására a Népköztársaság Elnöki Tanácsa a következő törvényerejű rendeletet alkotja:

1. §. (1) 1958. január 1. után fontos, illetőleg bizalmas munkakörbe vagy tisztségbe csak büntetlen előéletű és feddhetetlen személyeket lehet kinevezni, megválasztani, előléptetni, áthelyezni vagy alkalmazni.

(2) A büntetlen előéletet erkölcsi bizonyítvánnyal kell igazolni.

2. §. (1) A jelen törvényerejű rendelet alkalmazása szempontjából fontos, illetőleg bizalmas munkaköröket (tisztségeket) a miniszterek, a Minisztertanácsnak közvetlenül alárendelt országos hatáskörű szervek vezetői állapítják meg.

(2) A fontos és bizalmas munkaköröket (tisztségeket) a földművesszövetkezetek tekintetében a SZÖVOSZ Igazgatóságának elnöke, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek tekintetében a földművelésügyi miniszter, a kisipari termelőszövetkezetek tekintetében az OKISZ elnöke állapítja meg.

(3) A jelen törvényerejű rendelet alkalmazása szempontjából fontos és bizalmas munkaköröket betöltő dolgozók munkaügyi vitáit a vezető állású dolgozókra vonatkozó szabályok szerint kell elintézni.

3. §. Az erkölcsi bizonyítványt a belügyminiszter által megbízott szerv állítja ki.

4. §. (1) Az erkölcsi bizonyítványban csak jogerős bírói büntető ítélet tüntethető fel.

(2) Amennyiben az erkölcsi bizonyítványt kérő személyre nézve a Belügyminisztérium nyilván-

tartásában jogerős bírói ítélet nem szerepel, a bizonyítványon „bűnügyi nyilvántartásban nem szerepel" közlést kell alkalmazni.

5. §. Az erkölcsi bizonyítvány illeték köteles, az illeték mértékét a pénzügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértésben állapítja meg.

6. §. Az erkölcsi bizonyítványban foglalt téves megállapítások helyesbítése miatt a kérelmező a bizonyítvány kiállításától számított 15 napon belül kérelmet nyújthat be a belügyminiszterhez. A jogerős ítélettel alá nem támasztott bejegyzés törlését a belügyminiszter rendelheti el. A belügyminiszter elutasító döntése ellen a kérelmező panasszal fordulhat a legfőbb ügyészhez.

7. §. Az erkölcsi bizonyítványok kiállításának rendjét a belügyminiszter állapítja meg.

8. §. (1) A jelen törvényerejű rendelet vagy annak végrehajtásaként kiadásra kerülő jogszabályok hatálya alá tartozó állásokat betöltő azon személyektől, akik munkakörüket 1956. október 1-én vagy ezt követően történt kinevezéssel (választással, alkalmazással, áthelyezéssel, előléptetéssel) töltik be, 1958. június 30-ig az erkölcsi bizonyítványt pótlólag be kell kérni.

(2) Azokat a személyeket, akik a jelen § (1) bekezdése végrehajtása során büntetlen előéletüket erkölcsi bizonyítvánnyal igazolni nem tudják, a jelen törvényerejű rendelet hatálya alá nem eső alacsonyabb munkakörbe kell áthelyezni. Ez ellen a határozat ellen jogorvoslatnak helye nincs.

(3) Olyan kiváló képzettségű személynek, akinek a tevékenysége a népgazdaság érdekei szempontjából nélkülözhetetlen, kivételesen indokolt esetben a miniszter a Minisztertanács Személyügyi Titkárságának vezetőjével egyetértésben a munkakör betöltését akkor is engedélyezheti, ha az illető büntetlen előéletét erkölcsi bizonyítvánnyal nem tudja igazolni.

9. §. Azt, aki alkalmazottak felvételére, kinevezésére, áthelyezésére, előléptetésére jogosult, és aki a jelen törvényerejű rendelet rendelkezéseivel ellentétben erkölcsi bizonyítványt a kinevezésre, alkalmazásra, előléptetésre vagy áthelyezésre kerülő személytől nem kér be, büntetett előéletű vagy nem feddhetetlen jellemű személyt a 8. § (3) bekezdésében foglaltak megsértésével olyan munkakörben alkalmaz, kinevez, előléptet vagy áthelyez, amely munkakör a jelen törvényerejű rendelet és végrehajtási rendelkezések értelmében fontos és bizalmas munkakörnek minősül, fegyelmi eljárás útján felelősségre kell vonni.

10. §. Bűntettet követ el és 5 évig terjedhető börtönnel büntetendő az az alkalmazottak felvételére, kinevezésére, áthelyezésére, előléptetésére jogosult személy, aki jelen törvényerejű rendelet és ennek végrehajtására szolgáló jogszabályok rendelkezéseit szándékosan vagy ismételten megszegi.

11. §. Jelen törvényerejű rendelet 1958. január 1-én lép hatályba.

Dobi István s. k.
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
elnöke

Kristóf István s. k.
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
titkára

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1093/1957. (XII. 28.) számú

határozata

a fontos és bizalmas munkakörök betöltéséről szóló 1957. évi 66. számú törvényerejű rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról

Az 1957. évi 66. számú törvényerejű rendelet végrehajtásaként a Kormány a következőket határozza:

1. A Minisztertanácsnál fel kell állítani a Személyügyi Titkárságot.

2. Az 1957. évi 66. számú törvényerejű rendelet 1. §. (1) bekezdésében foglaltak alapján 1958. január 1-től a Minisztertanács Személyügyi Titkárságának előzetes nyilatkozatát kell kikérni — a büntetlen előéletet igazoló erkölcsi bizonyítvány mellett —

a) a vezető állású munkakörök betöltésénél,

b) mindazon munkaköröknél, amelyekre a jelen határozat hatályát a Minisztertanács kiterjeszti.

3. A Minisztertanács Személyügyi Titkárságának nyilatkozatát kell kikérni a jelen határozat 2. pontjában említett munkaköröknél azok tekintetében is, akik e munkakörükbe 1956. október 1-én vagy ezt követőleg nyertek kinevezést, előléptetést, áthelyezést, alkalmazást vagy megválasztást.

4. A Minisztertanács Személyügyi Titkársága jogosult a miniszterrel egyetértésben, az 1957. évi 66. számú törvényerejű rendelet 8. § (3) bekezdése értelmében olyan kiváló képzettségű személynek, akinek tevékenysége a népgazdaság érdekei szempontjából nélkülözhetetlen, kivételesen indokolt esetben, munkakörének betöltését akkor is engedélyezni, ha az illető büntetlen előéletét erkölcsi bizonyítvánnyal nem tudja igazolni.

5. A Minisztertanács Személyügyi Titkársága a hozzá benyújtott javaslatokra a beérkezésüktől számított 8 napon belül köteles választ adni.

6. A jelen határozat 1958. évi január hó 1. napján lép hatályba.

Kádár János s. k.
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány
elnöke

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása és közleménye

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 1/1958. MTA. (A. K. 1—2.) számú

utasítása

az MTA Műszerügyi Szolgálatáról

1. A Méréstechnikai és Műszerügyi Intézet Műszerkölcsönző Osztálya 1957. évi december hó 1-től kezdődő hatállyal a Pénzügyminisztérium 32.194/1957. I. b. számú hozzájárulása alapján „*MTA. Műszerügyi Szolgálata*" (a továbbiakban: *Szolgálat*) elnevezéssel, mint önállóan gazdálkodó, költségvetési folyószámlával rendelkező szerv foly-

tatja működését, mely fenntartási költségeit bevételeiből fedezi.

2. A Szolgálat munkájának közvetlen irányítását és felügyeletét a Műszaki Fizikai Intézet igazgatója és főkönyvelője látja el. A Szolgálat fejlesztéséhez szükséges beruházásokra vonatkozóan a Műszaki Fizikai Intézet igazgatója tesz javaslatot az Akadémia Műszaki Tudományok Osztályának.

3. A Szolgálat feladata a 2050/16/1952. számú minisztertanácsi határozat és a 453/1952. számú utasításom értelmében:

„egyes kutatásokhoz csak rövid időre szükséges, különösen pedig nagyértékű és speciális műszerek kölcsönzése;

az országban található nagyértékű, vagy ritka (speciális) műszerek kihasználásának gazdaságosabbá tétele, ennek érdekében műszerkataszter összeállítása és vezetése."

Ellátja továbbá mindazokat a feladatokat, amelyeket a 6/1957. (A. K. 16.) számú utasítással a Méréstechnikai és Műszerügyi Intézet részére megállapítottam.

4. A Szolgálat vezetőjét és gazdasági vezetőjét az Akadémia Műszaki Tudományok Osztályának Osztálytitkára, a Szolgálat egyéb alkalmazottait — a Szolgálat vezetőjének javaslatára — a Műszaki Fizikai Intézet igazgatója nevezi ki.

5. A Szolgálat szabályszerű működéséért a Szolgálat vezetője felelős, aki a Szolgálat munkájáról évenként egyszer a Műszaki Fizikai Intézet Tudományos Tanácsa előtt tartozik beszámolni.

6. A Szolgálatnak szolgáltatásaival elsősorban az akadémiai intézetek és az akadémiai céltámogatásban részesített intézmények, továbbá az egyetemi tanszékek és intézmények, az ipari kutatóintézetek, valamint az ipar szükségleteit kell kielégítenie.

Műszerek kölcsönzésére 6 hónapot meg nem haladó időtartamra a Szolgálat vezetője adhat engedélyt. Ezt a Műszaki Fizikai Intézet igazgatója további 6 hónappal meghosszabbíthatja. Egy évet meghaladó időre műszerek csak az Akadémia Műszaki Tudományok Osztályának külön írásbeli engedélyével kölcsönözhetők.

7. A Szolgálatnak a műszerkölcsönzésekért kölcsöndíjat kell felszámítania. A kölcsöndíj megkezdett negyedévenként a kikölcsönzött műszer beszerzési értékének 2%-a, a legkisebb kölcsöndíj 20 Ft. negyedévenként. A kölcsöndíj negyedévenként előre fizetendő. Kölcsöndíj fizetése alól az Akadémia Műszaki Tudományok Osztálya rendkívül indokolt esetben felmentést adhat.

Díjtétel számítandó fel a műszerek szállításáért is, — a kölcsönadott műszerek kiszállítását és visszaszállítását a Szolgálatnak meg kell szerveznie.

8. A Szolgálat a fent körülhatárolt feladatokon kívül semminemű megbízást nem vállalhat el, így pl. ipari tevékenységre (műszerjavítás, mérési összeállítások készítése stb.) nem vállalkozhat.

Budapest, 1958. január 10.

Rusznyák István s. k.
elnök

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 2/1958. MTA (A. K. 1—2.) számú

utasítása

a Sztereokémiai Kutató Csoport létesítéséről

1. A szerveskémiai tudomány fejlődésének világszerte jelentős új iránya a sztereokémiai, térkémiai kutatás. E tudományág művelése hazánkban eddig kizárólag tanszékeken, súllyal a Szegedi Tudományegyetem Szerveskémiai Tanszékén folyt. Mind az elvi szerveskémiai kutatás, mind annak alkalmazási formái, főként egyes biológiai vonatkozású területek, valamint az elvi gyógyszerkutatás fontos feladata a térbeli tényezők szerepének tisztázása a vegyi és élettani folyamatokban. Ezen tudományos munka szervezett összefogása és irányítása érdekében — 1958. év január hó 1-től — Sztereokémiai Kutató Csoportot (a továbbiakban: Csoport) kell létesíteni.

A Csoport elnevezése: *Magyar Tudományos Akadémia Sztereokémiai Kutató Csoportja.* Székhelye: Budapest.

2. A Csoport feladata:

a) elvi sztereokémiai kutatások végzése;

b) kollaboráció az elvi gyógyszerkutatás területén működő intézményekkel, valamint a gyógyszeriparral a sztereokémiai kutatási eredmények alkalmazása érdekében.

3. A Csoport élén a csoportvezető áll. A Csoport vezetőjének és többi dolgozóinak kinevezésére (alkalmazás, megbízás) az 5/1956. MTA. (A. K. 9.) számú utasításban foglaltak az irányadók.

4. A Csoport személyi és dologi szükségleteinek fedezéséről a Magyar Tudományos Akadémia költségvetésében — a Kémiai Tudományok Osztálya céltámogatási hitelfedezete keretén belül — kell gondoskodni. A Csoport költségvetési és létszámszükségletének biztosítása az Osztály rendelkezésére bocsátott költségvetési és létszámkereten túl pótigénnyel nem járhat.

5. A Csoport szervezetét és feladatkörének részletes szabályait — a Csoport vezetőjének előterjesztésére — a Magyar Tudományos Akadémia elnöke állapítja meg.

6. A Csoport felett a közvetlen felügyeletet az Akadémia Kémiai Tudományok Osztálya osztályvezetősége gyakorolja.

Jelen utasítás végrehajtásáról az Akadémia Kémiai Tudományok Osztálya osztálytitkára gondoskodik.

Budapest, 1958. január 13.

Rusznyák István s. k.
elnök

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 3/1958. MTA. (A. K. 1—2.) számú

közleménye

a Napfizikai Kutató Csoport működéséről

A csillagászati kutatások fokozottabb elősegítése és fejlesztése érdekében a 8/1957. MTA (A. K. 18—19.) számú utasításommal — 1958. január 1-től

kezdődően — Debrecen székhellyel Napfizikai Kutató Csoport létesítését rendeltem el.

A hivatkozott utasítás végrehajtását mindaddig felfüggesztem, amíg a Csillagvizsgáló Intézet Napfizikai Osztályának Debrecenbe történő elhelyezése biztosítást nem nyer.

Budapest, 1958. január 6.

Rusznyák István s. k.
elnök

Miniszteri utasítások

A belügyminiszter 5/1957. (XII. 28.) B. M. számú

rendelete

a hatósági erkölcsi bizonyítványról

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1957. évi 66. számú törvényerejű rendelete 7. §-ában kapott felhatalmazása alapján a hatósági erkölcsi bizonyítványok kiállításának rendjét — az illetékre vonatkozó rendelkezés tekintetében a pénzügyminiszterrel egyetértésben — az alábbiakban szabályozom :

1. §.

A hatósági erkölcsi bizonyítvány kiállítására a járási (városi, városi kerületi) rendőrkapitányság vezetője jogosult.

2. §.

(1) A hatósági erkölcsi bizonyítvány kiadására irányuló kérelmet — az erre a célra rendszeresített és a rendőrkapitányságon beszerezhető űrlapon — a lakóhely szerint illetékes rendőrkapitányságon kell benyújtani.

(2) A kérelemhez csatolni kell a szerv (hivatal, intézmény, vállalat stb.) vezetője (megbízottja) által illetékmentesen (6.470—52/1950./XII. 31./P. M. számú rend. 57. § (3) bekezdés *a)* pontja) kiállított igazolást arról, hogy a hatósági erkölcsi bizonyítvány beszerzése szükséges.

(3) A kéreleműrlapra vezetett személyi adatokat a kérelmező személyi igazolványával köteles igazolni.

A hatósági erkölcsi bizonyítvány tartalmazza :

a) a kiállító hatóság megnevezését és a bizonyítvány iktatószámát ;

b) a bizonyítvány kiállítását kérő személyi adatait (születési helyét és idejét, anyja nevét, foglalkozását, lakóhelyét) ;

c) annak megjelölését, hogy a bizonyítványt milyen célból állították ki ;

d) a büntetlen vagy büntetett előéletre vonatkozó közlést ;

e) a bizonyítvány kiállításának időpontját.

4. §.

A kiállított hatósági erkölcsi bizonyítványt az azt kérő személynek kell átadni vagy részére postán ajánlott küldeményként kézbesíteni.

5. §.

A hatósági erkölcsi bizonyítvány a kiállítástól számított 3 hónapig érvényes.

6. §.

(1) A hatósági erkölcsi bizonyítványban foglaltak ellen 15 napon belül panasszal lehet fordulni a Belügyminisztérium Országos Rendőrfőkapitányságához.

(2) A panaszt a hatósági erkölcsi bizonyítványt kiállító rendőrhatóságnál kell benyújtani.

7. §.

(1) A hatósági erkölcsi bizonyítvány illetéke 20,— Ft. Az illetéket a kérelemhez csatolt okirati illetékbélyeggel a bizonyítványon kell leróni.

(2) A fellebbezés és az ennek nyomán kiállított hatósági erkölcsi bizonyítvány illetékmentes. A bizonyítványon azt, hogy az a jelen § alapján illetékmentesen állíttatott ki, a kiállító szerv feltüntetni köteles.

Biszku Béla s. k.
belügyminiszter

A művelődésügyi miniszter 99/1957. (M. K. 20.) M. M. számú

utasítása

a könyvtári adatszolgáltatásról

Az illetékes miniszterekkel és az országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben — az MM 202—20/140/1957. és az MM 202—20/141/1957. számú engedélye alapján — az alábbiakat rendelem :

1. A jelen utasítás hatálya kiterjed

a) az akadémiai, a tudományegyetemi, a műszaki felsőoktatási, a műszaki termelési, a mezőgazdasági és erdészeti, az orvostudományi, a múzeumi, a művészeti, a levéltári, a testnevelési könyvtári hálózathoz, továbbá a területi (fővárosi és megyei) és a szakszervezeti közművelődési könyvtári hálózathoz tartozó közkönyvtárakra, valamint

b) a jogi személyek tulajdonában levő, közkönyvtárnak nem minősülő (egyházi, egyesületi stb.) könyvtárakra (a továbbiakban : könyvtárak), tekintet nélkül arra, hogy állományuk hány kötetből áll.

Nem terjed ki az utasítás hatálya a fegyveres testületek, valamint az általános és középiskolák könyvtáraira.

2. A könyvtárak kötelesek a Művelődésügyi Minisztérium által — a könyvtári hálózati központok útján — rendelkezésükre bocsátott kérdőíven, az 1957. december 31. napján fennálló állapotnak megfelelően, adatot szolgáltatni.

3. A kitöltött és aláírt adatszolgáltatási ívet 1958. január hó 10. napjáig az illetékes hálózati központnak, hálózathoz nem tartozó könyvtárak esetében a Művelődésügyi Minisztérium könyvtári osztályának (Budapest, V., Szalay utca 10.) kell megküldeni.

4. Az 1952. évi VI. törvény 15. §-a szerint bűntettet követ el és három évig terjedhető börtönnel büntetendő az, aki szándékosan a valóságnak meg nem felelő, elferdített vagy hamis látszatot keltő

statisztikai adatokat szolgáltat, az adatszolgáltatással kapcsolatosan a valóságnak meg nem felelő felvilágosítást ad, vagy a felvilágosítások szolgáltatását megtagadja.

Az 1952. évi VI. törvény 16. §-a értelmében szabálysértést követ el és 3000 forintig terjedhető pénzbírsággal sújtandó az, aki az adatszolgáltatásra megállapított határidőt nem tartja be.

Dr. Fajth Tibor s. k.
csoportfőnök

A munkaügyi miniszter 12/1957. (XII. 21.) Mü. M. számú

rendelete

az öregségi nyugdíjigényekkel kapcsolatos eljárási szabályok kiegészítéséről

A 69/1954. (XI. 2.) M. T. számú rendelet 107. §-ában kapott felhatalmazás alapján a Magyar Szabad Szakszervezetek Országos Szövetségével egyetértésben a következőket rendelem :

1. §.

(1) Ha munkaviszonyban álló dolgozó terjeszt elő az 1954. évi 28. számú törvényerejű rendelet alapján öregségi nyugdíj megállapítása iránti igényt, és a nyugdíj a vonatkozó szabályok értelmében a munkaviszony fennállása miatt még részben sem lenne folyósítható, a nyugdíjmegállapító szerv csak azt köteles elbírálni, hogy az igénylő mennyi, az öregségi nyugdíj megállapítása szempontjából figyelembe vehető munkaviszonyban töltött idővel rendelkezik.

(2) Abban az esetben, ha a munkaviszonyban álló dolgozó az öregségi nyugdíj megállapításához szükséges munkaviszonyban töltött idővel rendelkezik, erről a nyugdíjmegállapító szerv az igénylőt ügyviteli intézkedéssel köteles értesíteni. Egyben közölni köteles azt is, hogy a nyugdíj megállapítását legkorábban munkaviszonyának megszűnése esetében kérheti.

(3) Ha a munkaviszonyban álló dolgozó az öregségi nyugdíj megállapításához szükséges munkaviszonyban töltött idővel nem rendelkezik, a nyugdíjmegállapító szerv az igényt határozattal elutasítja. A határozatban naptárszerűen meg kell jelölni azt a munkaviszonyban töltött időtartamot (időtartamokat), amelyet a nyugdíjmegállapító szerv figyelembevehetőnek ismer el. Az igénylőt a határozatban jogorvoslati lehetőségéről tájékoztatni kell.

2. §.

Ha az öregségi nyugdíjra vonatkozó igénybejelentés időpontjában az 1. § értelmében nyugdíj nem állapítható meg, az öregségi nyugdíjat csak a dolgozó újabb igénybejelentése alapján és csak abban az esetben lehet megállapítani, ha a dolgozó már nem áll munkaviszonyban. A határozatban a nyugdíj összegét az újabb igénybejelentést megelőző munkaviszony megszűnése előtti tizenkét hónap alatt kapott munkabér havi átlagának alapulvételével kell megállapítani. A 69/1954. (XI. 2.) M. T. számú rendelet 25. §-ának (2)—(4) bekezdésében foglalt rendelkezéseket ebben az esetben is megfelelően alkalmazni kell.

3. §.

(1) Ha a dolgozó munkaviszonyát a munkáltató az 1957. évi 39. számú törvényerejű rendelet alapján kívánja megszüntetni, kérésére az illetékes nyugdíjmegállapító szerv közölni köteles, hogy a dolgozó az 1954. évi 28. számú törvényerejű rendelet alapján öregségi nyugdíjra igényjogosultságot szerzett-e.

(2) Az (1) bekezdésben említett kérésnek tartalmaznia kell a dolgozó nevét (asszonyoknál leánykori nevét is), születési helyét, évét, hónapját és napját, anyjának leánykori nevét, valamint azt, hogy a dolgozó az 1929. évi január hó 1. napjától mely munkáltatónál, mikortól meddig és milyen minőségben állott biztosításra kötelezett munkaviszonyban, és végül azt, hogy a munkáltató az értesítést az 1957. évi 39. számú törvényerejű rendelet alapján történő felmondás céljára kéri.

4. §.

Jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépéséig még jogerősen el nem bírált ügyekben is alkalmazni kell.

Kisházi Ödön s. k.
munkaügyi miniszter

A munkaügyi miniszter és a pénzügyminiszter 50/1957. (25) Mü. M. számú

együttes utasítása

a helyettesítés rendezéséről a közszolgálati szerveknél új munkaerő felvételével

A közszolgálati szerveknél a távollévő dolgozók új munkaerő felvételével történő helyettesítését az alábbiak szerint szabályozzuk :

1. Az utasítás hatálya kiterjed — a 2. pontban felsoroltak kivételével — valamennyi költségvetési szervre és intézményre, ideértve a költségvetési folyószámlás szerveket, a költségvetési üzemeket és a jóléti intézményeket (a továbbiakban : költségvetési szervek) is.

2. Nem terjed ki az utasítás hatálya :

a) a fegyveres testületekre és azok intézményeire, a polgári alkalmazottak kivételével ;

b) a bírósági szerveknél alkalmazott bírákra.

3. *a)* A költségvetési szerveknél a távollévő dolgozók helyettesítését elsősorban új munkaerő felvétele nélkül a szerv dolgozóiból, a munkaerők átcsoportosítása útján kell biztosítani. Amennyiben erre lehetőség nincs és a szerv feladatainak zavartalan ellátása ezt feltétlenül szükségessé teszi, határozott időre létesített munkaviszonnyal alkalmazott új munkaerővel lehet a helyettesítést ellátni a 4—12. pontokban foglalt rendelkezések szerint.

b) Ha a helyettesítés új munkaerő felvétele nélkül a szerv állományába tartozó alkalmazottal történik, a helyettesítésre és a helyettesítési díj kifizetésére vonatkozóan továbbra is a Mt. 66/A.,

Mt. V. 118. és 119. §-ai, továbbá a 310—7/1953. P. M. számú utasítás 8. pontjában foglaltakat kell alkalmazni.

4. *a)* A távollevő dolgozó helyettesítésére új alkalmazottat felvenni abban az esetben szabad, ha a távollét időtartama — kivéve a 9—12. pontokban foglalt rendelkezéseket — az egy hónapot meghaladja és a távollét oka betegség, katonai szolgálat, iskolán való részvétel, szülési vagy tanulmányi szabadság, illetőleg fizetés nélküli szabadság.

b) Nem lehet helyettest felvenni az évi rendes fizetéses szabadságán távollevő dolgozó helyettesítésére.

5. *a)* Ha a 4. pontban felsorolt okok egy hónapnál rövidebb időtartamig állnak fenn, de többször ismétlődnek, azokat az egy hónapos időtartam alkalmazása szempontjából összeadni nem lehet.

b) A helyettesítésre új alkalmazottat már a távollét első hónapjától fel lehet venni, ha a távollét elején kétséget kizáróan megállapítható, hogy az egy hónapot meg fogja haladni.

6. A helyettesítést ellátó új alkalmazott munkaviszonyát határozott időre kell létesíteni a Mt. 22. §-ában foglalt rendelkezések szerint. A határozott időre létesített munkaviszony időtartamát a helyettesítendő dolgozó távollétének előreláthatóan legrövidebb időtartamában kell megállapítani.

7. Helyettes alkalmazására (kinevezésére) az jogosult, akinek az illető munkakör betöltése egyébként is hatáskörébe tartozik. A helyettesítésre felvett dolgozó munkabérét arra a szervre érvényes jogszabályok szerint kell megállapítani, amelynél a dolgozót alkalmazzák.

8. A helyettesítésre felvett dolgozók részére a kifizetett munkabért a béralapban elért megtakarítás terhére kell folyósítani, úgy azonban, hogy a költségvetésben évközi megtakarítás címén előirányzott összeg emiatt nem csökkenhet. Ennek figyelemmel kísérése érdekében az évközi megtakarítás összegét költségvetési címenként és ezen belül a címhez tartozó szervek költségvetésében meg kell határozni.

9. A kisegítők állománycsoportjába tartozó munkakörökben egy hónapnál rövidebb ideig tartó — a 4. pontban felsorolt — okokból történő távollét esetén is lehet a helyettesítés ellátására új munkaerőt alkalmazni, ha a távollét a szerv működését jelentékenyen akadályozza.

10. A községi tanácsok végrehajtó bizottságainak a 4. pontban megjelölt ok miatt távollévő elnökét és titkárát elsősorban a függetlenített elnökhelyettes, ha függetlenített elnökhelyettes nincs, vagy az ilyen módon történő helyettesítés a szerv feladatainak zavartalan ellátását akadályozza, a nem függetlenített elnökhelyettes, vagy valamelyik végrehajtó bizottsági tag helyettesítheti tekintet nélkül arra, hogy a távollét előreláthatóan időtartama az egy hónapot meghaladja vagy annál rövidebb. A községi tanácsok végrehajtó bizottságai vezetőinek helyettesítésénél is figyelembe kell venni a 3. *a)* pontban foglaltakat.

11. Az alsó- és középfokú oktatási intézmények pedagógusainak helyettesítésére és díjazására a 30/1957. (M. K. 6.) M. M. számú utasítás 82—90. §-aiban foglalt rendelkezések, a felsőoktatási intézmények oktatóinak új dolgozók felvétele nélkül történő helyettesítése esetében pedig a 90/1956. (O. K. 20.) O. M. számú utasítás 16. §-ának rendelkezései az irányadók.

12. Az egészségügyi intézményekre vonatkozóan a helyettesítés jelenlegi szabályozása továbbra is hatályban marad. A 6263—23/1950. (VI. 28.) I. e. P. M., a 6263/Hiv/133/1951. I. a. P. M. és az 5221/I/855/1951. Ht. P. M. számú utasítások rendelkezéseit az egészségügyi intézményekben alkalmazott dolgozók helyettesítésére továbbra is alkalmazni kell.

13. Ez az utasítás kihirdetése napján lép hatályba. Hatálybalépésével a 6263—23/1950. (VI. 28.) I. e. P. M., az 5221/I/855/1951. Ht. P. M., a 6263/Hiv/69/1951. I. e. P. M., a 6263/Hiv./133/1951. I. a. P. M., az 5421/Gy/40/1951. I. d. P. M., valamint a 3—148/1954. Ht. P. M. számú utasítás — a 12. pontban foglalt kivétellel — hatályát veszti.

Kisházi Ödön s. k.
munkaügyi miniszter

Közlemények

Az 50%-os MÁV utazási kedvezményeknek a hivatali jóléti intézmények alkalmazottaira való kiterjesztéséről

A Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium a MÁV Igazgatóságokhoz intézett 126 848/1957. I/5. B. számú rendeletével a 107 433/1957. K. P. M. számú utasítás 1. §-a (1) *a)* bekezdésében foglaltaktól eltérően az 50%-os vasúti utazási kedvezményekre való igényjogosultságot a hivatali jóléti intézmények dolgozóira és azoknak az utasítás szerint igényjogosult családtagjaira is kiterjesztette. Ennek alapján az arcképes igazolványra a jövőben igényjogosultak a hivatali napközi otthonok, a hivatali bölcsődék, a hivatali üdülők és a hivatali konyhák dolgozói, valamint ezek családtagjai is.

A célprémium fizetéséről

A 47/1957. (VIII. 3.) Korm. számú rendelet — többek között — hatályon kívül helyezte a műszaki és adminisztratív alkalmazottak tekintetében az épületátadási prémium feltételei tárgyában megjelent 515/26/1950. N. T. számú, valamint a céljutalom kifizetésének szabályozásáról szóló 49/1952. N. T. számú határozatot is. Ezzel kapcsolatban több vállalatnál vita tárgyát képezte az a kérdés, hogy munkások számára kitűzhető-e épületátadási vagy egyéb beruházási *cél*prémium vagy nem?

Az egységes értelmezés érdekében közöljük, hogy az egyes munkaügyi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről szóló 47/1957. (VIII. 3.) Korm. számú rendelet megjelenése után épületátadási vagy egyéb, a beruházási hitel terhére fizetendő céljutalom, illetve célprémium munkások számára nem tűzhető ki és nem fizethető ki. Ugyanis az épületátadási prémiumról szóló határozat kimondta, hogy ilyen prémium, illetve jutalom csak az irányító munkakörben foglalkoztatott műszaki dol-

gozók részére fizethető. A céljutalmak kifizetésével kapcsolatos, később megjelent határozat pedig tulajdonképpen az épületátadási prémiumokra vonatkozó korábbi határozat kiegészítése, illetve továbbfejlesztése volt, így tehát az sem vonatkozott a munkásokra. Emellett a munkások anyagi érdekeltsége a jelenleg érvényes bérrendszerek keretein belül kielégítően megoldható, különös tekintettel a nemrég bevezetett nyereségrészesedési rendszerre.

A személyi fizetésnek a költségvetési szerveknél történő megállapítása során felhasználható bérkeretről

Egyes költségvetési szervek a Munka Törvénykönyve 66. §-ára hivatkozással a „01" és „02" rovatok terhére *személyi fizetést* állapítanak meg s az így felmerülő bértöbblettel kérik a havi alapbér-előirányzat felemelését.

Alsó- és felsőhatáros bérrendszer esetén személyi fizetést csak a soronkívüli előléptetési keretet is magában foglaló, jóváhagyott havi alapbérkereten belül szabad megállapítani.

Fokozatos előlépésen alapuló bérrendszer esetén a havi soronkívüli előléptetési keret vagy az erre a célra külön engedélyezett keret terhére állapítható meg személyi fizetés.

Nem teljesíthető az olyan igény, amely személyi fizetés megállapítása címén a jóváhagyott havi alapbérkeretet a „01" és „02" rovatok éves előirányzatán belül mutatkozó megtakarítás (például : óradíj, szakértői díj stb.) terhére kívánja növelni.

Nem állapítható meg személyi fizetés a munkaköri bértétel felső fokozatánál (felső határánál) alacsonyabban (tehát pl. fokozatos előlépésen alapuló bérrendszerben két fokozat között) sem.

Felmondás esetén előzetes tájékozódás az öregségi nyugdíjra jogosultságról

A Munka Törvénykönyve egyes rendelkezéseinek módosításáról szóló 1957. évi 39. számú törvényerejű rendelet 1. §-a szerint a vállalat a határozatlan időre létesített munkaviszonyt felmondással megszüntetheti, ha a dolgozó öregségi nyugdíjra jogosultságot (1954. évi 28. számú tvr. 2. §) szerzett. A vállalatok az említett rendeletre hivatkozással több olyan esetben is megszüntették a dolgozó munkaviszonyát, amidőn a későbbi eljárások során megállapítást nyert, hogy a dolgozó öregségi nyugdíjra jogosult még nem volt.

A jogalap nélküli felmondás és az ezzel kapcsolatos jogvita a dolgozókat rájuk nézve hátrányos bizonytalanságban tartotta és a népgazdaságnak is kárt okozott.

Az ilyen hibák elkerülése céljából felhívjuk a vállalatokat arra, hogy mielőtt az 1957. évi 39. számú törvényerejű rendelet 1. §-a alapján olyan dolgozó munkaviszonyát kívánják megszüntetni, akinek öregségi nyugdíjra jogosultsága még elismerve nincsen (pl. ilyen elismert nyugdíjigényük van azoknak, akiket már korábban nyugdíjaztak, de a fennálló munkaviszonyuk miatt a nyugdíjuk folyósítása szünetel), a felmondás megtörténte előtt kérjék az illetékes nyugdíjmegállapító szervtől annak közlését, hogy a dolgozó öregségi nyugdíjra igényjogosult-e, vagy sem. Erre az öregségi nyugdíjigényekkel kapcsolatos eljárási szabályok kiegészítése tárgyában kiadott 12/1957. (XII. 21.) Mü. M. számú rendelet lehetőséget ad.

Természetesen nem szükséges a felmondás előtt a nyugdíjra igényjogosultság elismerését kérni, ha a dolgozó a vállalatnál legalább 10 év óta folyamatos munkaviszonyban van és így nyugdíjra való jogosultsága a vállalatnál rendelkezésre álló adatokból is kétségtelenül megállapítható.

Közbiztonsági őrizetbe helyezett dolgozó felmondási illetményre nem tarthat igényt

Több esetben vita merült fel abban a kérdésben, hogy ha a közbiztonsági őrizetbe helyezett dolgozó munkaviszonyát távolléte idején az Mt. 29. § (1) bekezdés *c)* pontja alapján felmondással megszüntetik, a 15 napos felmondási időre járó munkabér megilleti-e. Egyesek arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a Mt. V. 42. §-a értelmében, ha a dolgozó munkaviszonyát a vállalat igazgatója szünteti meg, a vállalat nem követelheti, hogy a dolgozó a 15 napos felmondási idő alatt munkát végezzen, hanem az igazgató köteles a dolgozót a további munka teljesítése alól felmenteni és részére a felmondási időre járó munkabért a felmondás közlésével egyidejűleg kifizetni. Mivel a dolgozó további munka teljesítésére nem kötelezhető, közömbös, milyen okból mondják fel a munkaviszonyát és az is, hogy a felmondási idő alatt őrizetben van.

A polgári kollégium ellentétes álláspontra helyezkedett és kimondotta, hogy ilyen esetben a dolgozó a felmondási időre járó illetményre sem tarthat igényt. Az állásfoglalás azon alapszik, hogy a felmondási járandóság munkabér és a dolgozó annak ellenében azért nem köteles munkát teljesíteni, hogy a felmondási idő alatt utána járhasson újabb munkaviszony létesítésének, és a megélhetése ebben az átmeneti időben is biztosítva legyen. A közbiztonsági őrizetbe helyezett dolgozó viszont munkát a saját hibájából nem is teljesíthet, arra nincs lehetősége, hogy a 15 napos felmondási idő alatt más elhelyezkedést keressen.

Jogszabálymutató

1957. december 31-től 1958. január 15-ig.

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	1957. évi VII. törvény (M. K. 137. szám)	A népi ellenőrzésről
	1957. évi VIII. törvény (M. K. 137. szám)	A polgári perrendtartás egyes rendelkezéseinek módosításáról
	1957. évi 3. számú országgyűlési határozat (M. K. 137. szám)	A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának a világ dolgozóihoz, politikusaihoz és közéleti személyiségeihez, a tudomány és kultúra képviselőihez, valamennyi ország parlamentjéhez intézett felhívásával kapcsolatban
	71/1957. (XII. 31.) Korm. rendelet (A. K. 138. sz.)	A gépjárművek üzemanyag ellátásának szabályozása tárgyában kiadott 298/1950. (XII. 28.) M. T. számú rendelet módosításáról
	1958. évi 3. számú tvr. (M. K. 1. sz.)	A műsoros előadásokról szóló 1955. évi 13. számú törvényerejű rendelet módosításáról
	2/1958. (I. 5.) Korm. rendelet (M. K. 2. sz.)	A kisajátításról szóló 1955. évi 23. számú törvényerejű rendelet végrehajtása tárgyában kibocsátott 56/1955. (VIII. 31.) M. T. számú rendelet módosításáról
	1001/1958. (I. 5.) Korm. határozat (M. K. 2. sz.)	Az 1960. évi népszámlálás előkészítéséről
Pénzügyi Közlöny	225/1957. (P. K. 53.) P. M.	A beruházások és felújítások 1957. évi elszámolásáról.
	101/1958. (P. K. 1.) P. M.	Az állami vállalatok pénzellátásának 1958. I. negyedévi átmeneti rendjéről

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Akadémiai Nyomda, Budapest — 44475/57 — Felelős vezető: Bernát György

VII. (1958.) ÉVFOLYAM 3. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1958. FEBRUÁR 15.

TARTALOM

Oldal

Az Akadémia elnökének utasítása 4/1958. MTA (A. K. 3.) A találmányokkal kapcsolatos eljárásról ..... 9—16

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 4/1958. MTA (A. K. 3.) számú

utasítása

a találmányokkal kapcsolatos eljárásról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 38/1957.(VI. 23.) Korm. számú rendelete intézkedik az újításokról és találmányokról. A rendelet értelmezésével kapcsolatban — elsősorban a találmányok tekintetében — több rendezést kívánó kérdés merült fel. Az intézetek találmányi ügyintézésének megkönnyítése, valamint a találmányok szabadalmaztatása és hasznosítása tekintetében a követendő egységes eljárás céljából, a hivatkozott rendelet II. Rész Találmányok fejezetéhez, — az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben — az alábbi végrehajtási utasítást adom ki.

(Az állóbetűs szedés a 38/1957.(VI. 23.) Korm. számú rendeletet tartalmazza, kiegészítve az újításokkal kapcsolatos rendelkezések értelemszerűen idevonatkozó rendelkezéseivel, a *dőlt betűs* szedés a végrehajtási utasítás, döntően a szabadalmi törvény hatályos rendelkezéseinek figyelembevételével).

A végrehajtási utasítás a Korm. rendelet I. Rész Újítások fejezetére nem tér ki, mivel az megfelelő részletezéssel nyert szabályozást.

1. §

A találmány fogalma és jogi oltalma

(1) Jelen rendelet alkalmazása szempontjából találmánynak kell tekinteni valamely feladat új, haladást jelentő és a gyakorlatban hasznosítható műszaki megoldását.

Vh. ut.

1. *A találmány ujdonságán annak eredetiségét kell érteni. Új a találmány akkor, ha a javaslat tárgyát a bejelentés időpontjában nyilvánosan — sem belföldön, sem külföldön — még nem ismertették, sem gyakorlatba nem vették.*
2. *Haladást jelent a találmány akkor, ha az eddig ismert megoldásoknál célszerűbb, magasabb hatásfokú, gazdaságosabb megoldást nyújt.*
3. *Valamely megoldás csak abban az esetben nyilvánítható találmánynak, ha az a gyakorlatban megvalósítható műszaki természetű ésszerűsítést jelent. Nem műszaki ésszerűsítés találmányként nem értékelhető.*

(2) Találmány jogi oltalmat oly módon lehet megszerezni, hogy a jogosult a találmányra szabadalmi oltalmat kér. Szabadalom megszerzésére a vonatkozó jogszabályokban foglalt rendelkezések az irányadók.

Vh. ut.

1. *A szabadalom hatályos fennállása egész idejére a szabadalom tulajdonosának kizárólagos jogot ad arra, hogy találmánya tárgyát iparszerűleg készíthesse, forglomba hozhassa és iparszerűleg vagy üzemi berendezésként használhassa. A szabadalom tulajdonos ezt a jogát csakis a törvényben megállapított korlátok között gyakorolhatja, vagyis pl. szabadalmának tárgyát iparszerűen csak akkor állíthatja elő, ha erre az engedélyt az illetékes hatóságtól megkapta.*
2. *Meghatározott eljárásra engedélyezett szabadalom hatálya az azon eljárás szerint előállított gyártmányokra (termékekre) is kiterjed.*
3. *A szabadalom oltalmi ideje a találmány bejelentésétől számított 20 év.*
4. *A szabadalom érvényét megszűnés, megvonás vagy megsemmisítés által veszíti el.*
   a) *A szabadalom megszűnik az oltalmi idő lejártával, az azt követő napon. Az esedékes szabadalmi díjak kellő időben való be nem fizetése esetén, a mulasztást követő napon.*
   b) *Szabadalom megvonás esetén a szabadalom hatálya a megvonási határozat jogerőre emelkedését követő napon szűnik meg.*
   c) *A szabadalom megsemmisítendő és úgy tekintendő, mintha meg sem adatott volna, ha tárgya szabadalmaztatásra alkalmatlan volt, a szabadalom leírásából később kitűnik, hogy annak alapján tulajdonképpeni tárgya az adott technikai színvonal figyelembevételével — nem állítható elő.*

5. *Mihelyt a szabadalom megszűnés, megvonás vagy megsemmisítés következtében érvényét vesztette, a találmány köztulajdonná válik és a fennálló törvények és más jogszabályok keretében mindenki által szabadon használható.*

6. *Az érvényét vesztett szabadalom többé nem léphet hatályba.*

(3) Találmánnyal kapcsolatban a feltaláló terhére munkaköri kötelezettséget megállapítani nem lehet.

Vh. ut.

Feltalálói tevékenységet kötelező jelleggel senkitől — tehát kutató vagy kísérleti intézet dolgozójától — nem lehet megkövetelni.

2. §

A szolgálati találmány fogalma

(1) Szolgálati találmány annak a személynek — pl. a kutatói munkakörben alkalmazott dolgozónak — találmánya, akinek munkaviszonyból, szerződésből, vagy külön megbízásból folyó kötelessége, hogy szaktudását olyan új eljárások, termékek kidolgozására fordítsa, mint amelyeknek tárgykörébe a találmány tartozik.

(2) Szolgálati találmány esetén a szabadalom elsősorban a munkáltatót, illetőleg a megbízót, mint a feltaláló jogutódját illeti meg.

(3) A szabadalmi bejelentés megtételére a feltaláló is jogosult. A bejelentés másolatát azonban köteles a munkáltatóhoz, illetőleg a megbízóhoz legkésőbb a bejelentésnek az Országos Találmányi Hivatalnál (továbbiakban OTH) történő benyújtásáig eljuttatni. A munkáltató, illetőleg a megbízó a bejelentés másolatának vételétől számított egy hónapon belül köteles mind az OTH-val, mind pedig a feltalálóval közölni, hogy a szabadalomra igényt tart-e. E határidő elmulasztása után a munkáltatót a jogáról lemondottnak kell tekinteni.

Vh. ut.

1. *A szolgálati találmány bejelentését a feltaláló, — abban az esetben, ha alkalmazó intézete részére találmányát felajánlotta, vagy arra az intézet igazgatója igényét egyébként is bejelenti, — az intézet igazgatója vagy igazolt meghatalmazottja, az OTH-nál írásban nyújtja be.*

2. *Szolgálati találmány esetén a szabadalom a munkáltatót, illetve a megbízót jogszabálynál fogva illeti meg. Ezért*

   a) *a bejelentési kérelemhez jogutódlási iratot csatolni nem kell, tekintet nélkül arra, hogy a kérelmet a feltaláló vagy munkáltató, illetve a megbízó terjeszti elő,*

   b) *a szabadalmi leíráson bejelentőként a munkáltatót kell feltüntetni. A feltalálót egyszerűen meg kell nevezni, azonban a leíráson fel kell tüntetni, hogy a találmány „Szolgálati találmány". Ezt csak akkor lehet mellőzni, ha a munkáltató vagy megbízó ez ellen tiltakozik.*

3. *Ha a szolgálati találmány ebbeli jellege tekintetében vita merül fel, a kérdésben az OTH hivatott állásfoglalásra.*

4. *Abban az esetben, ha a találmány szabadalmi bejelentése körül nehézségek merülnek fel, vagy az írásbeli bejelentés elkészítéséhez szakértői segítségre van szükség, az Intézet igazgatója vagy a feltaláló rövid úton (telefon stb.) kérje azt az MTA Elnökségi Titkárságától.*
Ez természetesen nem zárja ki, hogy az Intézet — szükség esetén — más külső szakértőt ne vehessen igénybe.

5. *Az OTH-hoz intézendő írásbeli bejelentést egész íven, írógéppel vagy tintával kell készíteni. A bejelentésnek a következőket kell magában foglalnia:*

   a) *A bejelentő nevét, állását és lakhelyét. Ha a feltaláló szolgálati találmányát már a bejelentés előtt az Intézet részére felajánlja, vagy arra igényét az Intézet igazgatója (helyettese) bejelenti, a bejelentés a) pontjában az Intézetet kell feltüntetni.*

   b) *A szabadalmaztatni kívánt találmány címét minden leírás vagy külön elnevezés mellőzésével. A találmány címét a feltaláló, illetőleg a bejelentő Intézet hozza javaslatba. Az OTH azonban a címhez (elnevezéshez) kötve nincsen, azt indokolt esetben megváltoztathatja.*

   c) *Az Intézet igazgatójának nyilatkozatát, hogy a szolgálati találmány szabadalmára az Intézet igényt tart.*

   d) *Ha a bejelentést nem a feltaláló nyújtja be, a feltaláló nevét, állását és lakhelyét a c) pontban foglaltakra utalással.*

   e) *A bejelentésre 110,— Ft. illetéket kell okmánybélyegben leróni, amelyet — ha az intézet a szabadalomra igényét bejelentette — az intézetnek kell kifizetni.*

6. *A bejelentéshez csatolandók a következők:*

   a) *Ha a bejelentést megbízott nyújtja be, az erre vonatkozó meghatalmazást.*

   b) *A találmány leírása 3 egyező példányban. A leíráshoz erős és fehér papírlapok, vagy ívek használandók, amelyeknek mérete az előírt szabványnak (A/4—A/5) megfelel. a lap fejrészén és baloldalán legalább 4 cm-nyi üres rész (margó) hagyandó. A leírások írógéppel, amennyire lehetséges szabatosan, röviden szerkesztendők meg, ne tartalmazzanak felesleges ismétléseket, ne legyenek terjedelmesek.*

   c) *A három példányban elkészített leírás borítékba zárandó. A borítékon az Intézet (bejelentő) nevét és címét fel kell tüntetni.*

7. *A leírás kellékei a következők:*

   a) *A találmány leírásának olyannak kell lennie, hogy abból a találmány műszaki lényege világosan kitűnjék, továbbá, hogy annak alapján a találmány minden kiegészítés nélkül, hozzáértő személyek által megvalósítható legyen. A leírás nem tartalmazhat megtévesztő kétértelműséget és nem titkolhat el az eszközökre, a foganatosítás módozataira, illetőleg a működés sikeréhez szükséges fogásokra nézve semmit. A megoldás során a leggazdaságosabb megoldásra kell törekedni. Szükségtelenül drágább vagy megszerezhetetlen anyagokra (szerekre) a leírásban hivatkozni nem lehet.*

b) *Azt, ami új és amit a bejelentő szabadalmi oltalom alá kíván helyeztetni, a leírás végén egy vagy több igénypontban fel kell sorolni. Ha több igénypont szerepel, a találmány lényege azonban nem az egyes igénypontokban külön-külön felsoroltak, hanem az összes igénypontokban felsoroltak összességében, vagy azok csoportonkénti összefoglalásában áll, a bejelentésben ez a körülmény megemlítendő. Ha az igénypontok felsorolása hiányos, azt a leírás egyéb részei nem pótolhatják.*

c) *Amennyiben a találmány csak rajzokból érthető meg, úgy csatolni kell a leírás mellékleteként a szükséges rajzokat is 2 példányban.*

d) *A rajzok (esetleges minták) a következők figyelembevételével szerkesztendők meg:*

— A főpéldány erős sima rajzpapíron, (pauszpapír) A/4-es szabvány méretben (30 cm magas, 21 vagy 42 cm szélesség) készítendő el.

— A rajzokat és az azokon levő írás- vagy betűjelzést fekete tusfestékkel kell kihúzni (megrajzolni).

— A rajzot köröskörül — ugyancsak tusfestékkel készített — keretvonással kell ellátni, amely a papír szélétől 2 cm távolságra húzandó és felül — a felirat (cím) számára — 3 cm tér hagyandó üresen.

A főpéldányt összehajtani, vagy más módon megtörni nem szabad, hogy az a fényképezésre káros hajtogatási nyomokat és töréseket ne mutasson. A másolati példányokat áttetsző rajzpapíron kell elkészíteni.

e) *Mintákat (modelleket) ha az a találmány megértéséhez szükséges, a feltaláló, illetőleg a bejelentő Intézet csatolhat a bejelentéshez. Ilyen mintát szükség esetén az OTH is bekérhet. A mintáknál az alábbiak figyelembevételével kell eljárni:*

— vegyi úton előállítandó találmányi tárgyaknál az előállítási folyamatot mutató minták, legfeljebb 30 mm-nyi átmérőjű és 80 mm-nyi magasságú palackokban;

— rost, szövet, bőr, papír és műanyag festésére szolgáló találmányoknál pedig a minták 33 cm magasságú és 21 cm szélességű kartonpapírra felvont és a festés különböző állapotát feltüntető 3—3 példányban csatolandók be.

f) *A bejelentésnek a bejelentő (feltaláló) — meghatalmazás esetén a meghatalmazott — aláírásával kell ellátva lenni. Több feltaláló esetén a találmány leírását (s az esetleges rajzokat) mindegyik aláírja.*

8. *A bejelentő (intézet vagy feltaláló) az OTH-hoz benyújtott bejelentésről elismervényt kérhet, amelyet az OTH iktató hivatala állít ki. Az OTH az elismervényt kelettel, aláírással és pecséttel látja el, igazolva, hogy a bejelentés a megjelölt napon és iktatószám alatt az OTH-hoz megérkezett.*

A bejelentés közzétételéig a bejelentő, a leírást és az abban foglalt igénypontokat megváltoztathatja és pótolhatja.

A leírás módosítását (kiegészítését) kérő beadvány 30,— Ft illeték alá esik, amit ha az Intézet a szabadalomra igényét bejelentette, viselni köteles.

9. *A beérkezett bejelentést az OTH megvizsgálja és ha a 2. § (7) pontjában felsorolt kellékek hiányoznak, erre a bejelentőt a szükséges pótlások megtétele végett felhívja. Amennyiben a felhívásra az Intézet, illetőleg a bejelentő a megadott határidő alatt nem nyilatkozik, vagy a hiányolt kellékeket nem pótolja, a találmányra vonatkozó szabadalmi bejelentést az OTH visszavontnak tekinti.*

10. *Ha az OTH a bejelentést helyesnek és a szabadalom engedélyezését lehetőnek találja, a bejelentés közzétételét és a felhívási eljárás megindítását rendeli el.*

A bejelentés közzététele során az OTH a Szabadalmi Közlönyben meghirdeti, hogy a beérkezett szabadalmi bejelentés, amely szolgálati találmánynak minősül, az OTH műszaki könyvtárában leírással — és ha ilyen van — műszaki rajzokkal ellátva, két hónapos határidő alatt, megtekintés céljából bárkinek rendelkezésére áll.

11. *A közzétételtől számítandó két hónapon belül, a bejelentett találmány szabadalmaztatása ellen felszólalás adható be.*

12. *Amennyiben a bejelentés ellen a két hónapos határidő alatt észrevétel nem érkezik be, az OTH — a szabadalom engedélyezése tárgyában hozott határozatának jogerőssé váltával — az Intézet részére szabadalmi okiratot ad ki.*

(4) Ha szolgálati találmányra a szabadalmat a a munkáltatónak, illetőleg a megbízónak adják meg, mind a szabadalmi okiraton, mind pedig a szabadalmi lajstromban fel kell tüntetni, hogy a szabadalom tárgya szolgálati találmány. A feltaláló részére ebben az esetben az 5. § szerinti díjazás jár, amelyet a munkáltató, illetőleg megbízó, továbbá a felhasználó vállalat és a feltaláló között kötendő szerződésben kell megállapítani. A feltaláló a szerződésben félként csak a részére járó díjazással kapcsolatban szerepelhet. Ha az érdekeltek a díjazásra vonatkozólag megállapodni nem tudnak, a feltaláló díjazásának megállapítását a bíróságtól keresettel kérheti.

Vh. ut.

1. *A szabadalmi okirat a következőket foglalja magában:*

a) *a szabadalom számát, a szabadalmi lajstrom alapján;*

b) *szolgálati találmány esetén az Intézetnek, mint bejelentőnek (a feltaláló által történő bejelentés esetében a feltalálónak) a nevét, pontos címét (állását);*

c) *ha az Intézet a szabadalomra igényét bejelentette, azt a körülményt, hogy „szolgálati találmány" a szabadalom tárgya;*

d) *a találmánynak az OTH által elfogadott vagy megállapított címét;*

e) *szolgálati találmány esetében a feltaláló nevét, állását és pontos címét;*

TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

f) *a bejelentés napját azzal a figyelmeztetéssel, hogy ez egyszersmind lejárati napnak is tekintendő;*

g) *a szabadalom elsőbbségét;*

h) *a szabadalmi okirat keltét.*

A szabadalmi okirathoz a leírást és az esetleges rajzokat is hozzáfűzik: az okiratot az OTH elnöke (helyettese) aláírja és az OTH száraz bélyegzőjével látja el.

2. *Ha az OTH a benyújtott szolgálati találmányt elfogadta és az Intézet részére a szabadalmi okiratot kiadta, a szabadalmat az Intézetnek hasznosítania kell, azaz gondoskodni kell annak a termelésbe történő bevezetéséről.*

3. *A hasznosítás, vagyis a szolgálati találmánynak az érdekelt üzemek termelésében való felhasználására, megvalósítására irányuló szerződés megkötése az Intézet feladata. A találmány kivitelezésére, bevezetésére alkalmas vállalattal történő tárgyalásba az érdekelt feltalálót is be kell vonni, sőt továbbmenően az ilyen üzemek megkeresését a feltaláló feladatává is lehet tenni.*

4. *A találmány bevezetésére, ill. hasznosítására alkalmas vállalatokkal történő előzetes tárgyalásokhoz, továbbá megegyezés esetén a szerződés elkészítéséhez, az intézetek ilyen irányú kérése alapján az MTA Elnökségi Titkársága közvetlen támogatást és segítséget nyújt.*

(5)Ha a munkáltató, illetőleg megbízó a szabadalomra nem tart igényt, a találmányból eredő minden jog a feltalálót illeti.

Vh. ut.

1. *Egységes eljárás és gyakorlat kialakítása érdekében kívánatos, hogy az intézetek minden olyan találmányt, amelynek megvalósítására hazai viszonyok mellett lehetőség van, a feltaláló bejelentése nyomán az Intézet igényét jelentsék be és igényeljék annak szolgálati találmánnyá való nyilvánítását.*

2. *Ha olyan találmányról van szó, amelynek hasznosítása nem látszik valószínűnek és esetleges külföldi értékesítése is feltehetően nehézséggel járna, az Intézet igazgatója közölje a feltalálóval, hogy találmányára, mint szolgálati találmányra az Intézet nem tart igényt. Ebben az esetben a találmányból, illetőleg arra adott esetleges szabadalomból eredő minden jog a feltalálót illeti.*

3. *A 2. pontban említett találmány bejelentésével, az esetleges pótlások és helyesbítések benyújtásával kapcsolatos díjak, továbbá az évenként fizetendő szabadalmi illeték a feltalálót terheli, azok az Intézet költségvetése terhére nem téríthetők meg.*

3. §

Elsőbbségi jog a találmány hasznosítására

Munkaviszonyban álló, de új eljárások vagy termékek kidolgozására nem kötelezett személyeknek találmányai tekintetében — ha azok a munkáltató termelési körébe tartoznak — a munkáltatót elsőbbségi jog illeti meg. Az elsőbbségi jog abban áll, hogy a kísérletezésre és megvalósításra vonatkozó szerződést elsősorban a munkáltatóval kell a feltalálónak megkötnie, feltéve, hogy a munkáltató ajánlata a más szervek részéről esetleg tett ajánlatoknál nem kedvezőtlenebb a feltalálóra nézve. A munkáltató elsőbbségi jogáról lemondhat. A munkáltató értesítése és nyilatkozata tekintetében a 2. § rendelkezései az irányadók. A munkáltató és a feltaláló között a jelen § alapján felmerülő viták eldöntése polgári peres útra tartozik.

Vh. ut.

Az elsőbbségi jog gyakorlására az igény akkor nyílik meg, amikor a feltaláló találmányára vonatkozóan nem az Intézettel (munkáltatóval), hanem más szervvel kíván szerződést kötni kísérletezésre vagy megvalósításra. Az elsőbbségi jog ugyanis nem a találmány bejelentéséhez vagy szabadalmaztatásához, hanem a találmány hasznosításához fűződik. Előfordulhat tehát olyan eset is, amikor a feltaláló még be sem jelentette az e hatálya alá tartozó találmányát az OTH-hoz szabadalmaztatás végett, de kísérletezésre vagy megvalósításra szerződést kíván kötni idegen szervvel. Ilyen esetben is köteles az Intézetet (munkáltatóját) a 3. §-nak megfelelően értesíteni.

4. §

A találmány hasznosítása

(1) A feltaláló állami vállalattal (állami szervvel) találmányának hasznosítására szerződést köthet.

Vh. ut.

1. *A találmányok hasznosításával kapcsolatban nyomatékosan utalni kell arra, hogy az intézetek főfeladata továbbra is a tematikai tervekben szereplő fundamentális kutatási tevékenység. Alkalmi cél- és rutinvizsgálatok, valamint az újítás fogalmi körébe vágó kísérletek, még az elérhető esetleges nagyobb anyagi elismerés ellenére sem vonhatják el a figyelmet a tematikai tervekben felvett, fundamentális kutatási feladatok megoldásáról.*

2. *Ha a találmány megvalósítására, vagy a termelésbe történő bevezetésére megfelelő és arra alkalmas vállalat van, az Intézet a szolgálati találmány hasznosítására szerződést köt.*

3. *A szerződést az Intézet nevében az Intézet igazgatója (megbízott helyettese) és a gazdasági ügykört ellátó igazgatóhelyettes (gazdasági vezető) írják alá. A találmányi díj tekintetében a feltaláló is félként szerepel a szerződésben, így a feltalálói díjra vonatkozóan ő is aláírja a szerződést.*

4. *Azok az intézetek, ahol ilyen természetű szerződések elkészítésével foglalkozó dolgozó nincsen, az esetleges későbbi viták és nézeteltérések kiküszöbölése érdekében, előzetesen kérjék az MTA Elnökségi Titkársága közreműködését.*

(2) A hasznosítás történhet oly módon, hogy a feltaláló a szabadalom tulajdonjogát átengedi, vagy pedig oly módon, hogy megvalósításra vonatkozó szerződést köt. Vállalattal (állami szervvel) kötött szerződés esetén az állam jogosult a talál-

mányt más, vagy több vállalata útján is hasznosítani.

Vh. ut.

1. *A szabadalom tulajdonjogi átengedése, azaz eladására általában akkor kerül sor, amikor az Intézet pl, valamely új műszaki eljárás (receptúra stb.) szabadalmát hasznosítja. Ilyen esetben elsősorban a gyártó vállalatnak — pl. gyógyszergyárnak — alapvető érdeke fűződik ahhoz, hogy a szabadalmazott gyártási eljárás kizárólagos tulajdonába kerüljön. Ennek alapján a szabadalom további jogi oltalmáról, — export esetében — a szükséges külföldi szabadalmak megszerzéséről is gondoskodni tudjon.*
2. *Sor kerülhet az Intézet tulajdonában álló szabadalom eladására természetesen nemcsak gyártási eljárás, hanem bármely más szabadalmi oltalom alatt álló műszaki találmány esetében is. Ilyen természetű szabadalmaknál azonban általában gyakoribb eset az, hogy az Intézet a szabadalom tulajdonjogát fenntartja saját részére és csak akkor ad engedélyt, hogy a jogosított vállalat a szerződésben foglalt feltételek mellett, a szabadalom tárgyát előállítsa, használja, illetőleg forgalomba hozza.*
3. *A hasznosítással, értékesítéssel kapcsolatos egységes gyakorlat kialakítása érdekében, az alábbiak figyelembevételével kell eljárni.*

a) **A szabadalom tulajdonjogának átruházásánál.**

Gyártási eljárások esetében kívánatos, hogy a szabadalom — szerződés alapján — a megszerző vállalat kizárólagos tulajdonába menjen át.

Külföldi szabadalmi oltalmat az Intézet részére megszerezni ilyen esetben nem célszerű, mert ez az oltalom önmagában — a gyártási eljárás ipari méretű alkalmazása nélkül, amire az intézetekben általában lehetőség nincs — holt jogosítvány. Nem célszerű továbbá azért sem, mert jelentős valutamennyiséget kellene évenként oltalmi díj fejében kifizetni.

A szerződésben kell rendelkezni az iránt, hogy a szabadalom külföldi oltalmának megszerzése a szabadalmat megszerző belföldi vállalat joga, illetőleg kötelessége.

Olyan szabadalmazott találmányt, amelyet az Intézet — bármilyen oknál fogva — belföldön hasznosítani nem tud, külföldi értékesítésére azonban feltehetően lehetőség van, az erre irányuló kezdeményezésnek csak az MTA Elnökségi Titkársága előzetes értesítése mellet van helye. Az Intézet ilyen természetű szabadalmat az Akadémia előzetes hozzájárulásával, a külkereskedelmi miniszter által kijelölt szerv (jelenleg a „Licencia Találmányokat Értékesítő Vállalat") útján, e szervvel kötött szerződés alapján hasznosíthatja.

A hasznosításhoz természetesen szükségesek a hatályos jogszabályokban előírt engedélyek.

A tulajdonjog átruházásáról szóló szerződésben rendelkezni kell az Intézetet illetőleg a feltalálót megillető díjról. Kívánatos, hogy az Intézet ilyen esetben megfelelő körültekintéssel járjon el és a feltalálót illető díjon felül, a találmány kikísérletezésére a könyvelés adatai alapján megállapítható ráfordításokat a szerződésben biztosítsák az Intézet részére.

A szabadalom tulajdonának átruházásáról szóló szerződést az Intézet igazgatója (megbízott helyettese) és gazdasági ügykört ellátó igazgatóhelyettes (gazdasági vezető) végül — kizárólag a megállapított feltalálói díj összegét illetően — a feltaláló írják alá. Az Intézet igazgatójának találmánya esetében természetesen csak két aláírásra van szükség.

A tulajdonjog belföldi viszonylatban való átruházásához, ha a megvalósításra vonatkozó szerződés aláírásait az Intézet bélyegzőjével is megerősíti, külön közjegyzővel hitelesítésre általában nincsen szükség.

b) **A szabadalom használatának átengedése esetében.**

Ha valamely belföldi állami vállalattal, a szabadalom tulajdonjogának az Intézet részére való fenntartása mellett, csupán a használat, előállítás, illetőleg a forgalombahozatal céljából jön létre szerződés (licencszerződés) az egységes gyakorlat érdekében az alábbiak figyelembevételével kell eljárni.

Ha a szabadalom hasznosítására (előállítására, alkalmazására) alkalmas vállalattal folytatott tárgyalás eredményeként a vállalat igazgatója (főmérnöke) a szabadalmat kísérletre, illetőleg megvalósításra alkalmasnak találja, az Intézet a vállalattal kísérletre, illetőleg megvalósításra vonatkozó szerződést köt.

A szerződést az Intézet nevében az Intézet igazgatója (megbízott helyettese) és a gazdasági ügykört ellátó igazgatóhelyettes (gazdasági vezető) írják alá. A feltaláló (ha többen vannak szerzőtársak, akkor együttesen) csak a feltalálói díj összege tekintetében szerepelnek a szerződés aláíróiként.

Még a szerződés megkötése előtti tárgyalásokon lehetőség szerint tisztázni kell a várható népgazdasági eredményt és az esetleges szükséges ráfordítások nagyságát, továbbá a megvalósítás szempontjából fontos egyéb körülményeket.

Ha a szabadalmazott találmány csak kísérletre alkalmas, a találmány kikísérletezésére vonatkozó ún. kísérleti szerződést kell kötni.

Ha a szbadalmazott találmány a laboratóriumi félüzemi kísérletek alapján — további kísérletek nélkül is — alkalmas a megvalósításra, az Intézet a vállalattal a szabadalmazott találmány megvalósítására vonatkozó szerződést köt.

Nagyobb jelentőségű, vagy több vállalatot érintő találmány esetében a kísérletre, illetőleg a megvalósításra vonatkozó szerződést — az MTA Elnökségi Titkárságával együttműködve — az illetékes miniszterrel kötheti meg az Intézet.

Az Intézet a szabadalmi oltalom teljes ideje alatt — hacsak valamely vállalatnak kizárólagos használati engedélyt nem adott — az

első megvalósító (előállító, forgalombahozó) vállalaton kívül, további vállalatokkal is köthet a szabadalom tárgyának megvalósítására szerződést. Az Intézet valamely állami vállalatnak kizárólagos használati engedélyt csak akkor adhat, ha a kizárólagosság a népgazdaság érdekét nem sérti. Ebből következőleg, ha népgazdasági érdek indokolja, — a kizárólagos engedély ellenére is — másik állami vállalat részére is adható használati engedély.

Más vállalattal történő szerződéskötés esetén, hacsak az intézet, illetőleg a feltaláló és a további szerződő vállalatok másképp nem állapodnak meg, az Intézetet, illetőleg a feltalálót, az első szerződésben megállapított feltételek szerint illeti meg a díjazás.

A megvalósításra vonatkozó szerződésben kell intézkedni — egyebek mellett — a találmány külföldi oltalmának megszerzéséről is.

(3) A feltaláló találmányát külföldön csak a külkereskedelmi miniszter által kijelölt szerv útján, s szervvel kötött szerződés alapján hasznosíthatja.

A hasznosításhoz továbbra is szükségesek a fennálló jogszabályokban előírt engedélyek.

Vh. ut.

1. *Az esetleges külföldi szabadalmi bejelentést kellő módon elő kell készíteni. Az ezzel kapcsolatos munkát a Licencia Találmányokat Értékesítő Vállalat végzi.*
2. *A külföldi szabadalmaztatás kérdése nemcsak találmányi, illetve szabadalmi jogi szempontból vizsgálandó, hanem elsősorban külkereskedelmi szemponból.*
3. *Külföldi szabadalmat csak olyan államokban célszerű kérni, ahol érdekünk, hogy kizárólag mi állíthassuk elő, illetve hozhassuk forgalomba a szabadalom tárgyát.*
4. *Olyan találmány esetén, amelynek külföldi szabadalmi oltalmát megszerezni kívánatos, a külkereskedelmi miniszter a Licencia Találmányokat Értékesítő Vállalat útján megvizsgálja, hogy export érdekeink a külföldi oltalom megszerzését valóban indokolják-e. Amennyiben ennek szükségessége fennforog, a külföldi szabadalom megszerzése iránt a „Licencia" a szükséges lépéseket megteszi.*
5. *Külföld felé történő esetleges hasznosításnál, az értékesítést megelőzőleg meg kell szerezni a Találmányok Értékesítését Engedélyező Bizottság engedélyét.*

Engedély nélkül nem lehet:

a) *iparilag értékesíthető találmányt, ideértve az iparilag értékesíthető gyártási eljárásokat és gyártási titkokat is, szabadalmaztatás, vagy más oltalom megszerzése végett külföldön bejelenteni;*

b) *a találmányt külföldön bármilyen módon értékesíteni vagy nyilvánosságra hozni;*

c) *a találmány külföldön való bejelentésére, értékesítésére vagy nyilvánosságra hozására irányuló tárgyalást kezdeni vagy folytatni;*

d) *a találmányra vonatkozó rajzot, modellt, ismertetést vagy fényképet külföldre juttatni stb.*

(4) A 220/1949. (I.8.) Korm. számú rendelet 9. §-ának (2) és (3) bekezdése akként módosul, hogy a találmány igénybevételét az illetékes miniszter rendeli el. A kártalanítás összege tekintetében az említett rendelet rendelkezése szerint a bíróság dönt.

(5) Magánszemélyek közötti szerződésekre jelen rendelet rendelkezései nem terjednek ki.

Vh. ut.

1. *A KGST keretébe tartozó országokkal dokumentációcsere van. Ilyen esetekben a szabadalom átadását az illetékes szerv rendeli el. Az átadásért az OTH az illetékes miniszterrel egyetértésben állapítja meg a kifizetendő összeget.*
2. *Tőkés államokba a Licencia Találmányokat Értékesítő Vállalat közvetíti a találmányokat.*

5. §

A feltaláló díjazása

a) A feltaláló a szabadalmi oltalom teljes ideje alatt — ha csak valakinek kizárólagos használati engedélyt nem adott — az első megvalósító szerven kívül további szervekkel is köthet megvalósításra vonatkozó szerződést.

b) A szabadalmi oltalom fennállásának időtartamán belül a feltalálót a megvalósítástól számított 5 év népgazdasági eredménye alapján illeti meg a díjazás; más vállalat (állami szerv) által az oltalmi időn belül történő további megvalósítás esetén a feltalálót vállalatonként (állami szervenként) további 5 évi díjazás illeti meg. Más vállalat (állami szerv) által történő megvalósítás esetén — amennyiben az érdekeltek másként nem állapodnak meg — a feltalálót az első szerződésben megállapított feltételek szerint illeti meg a díjazás.

Vh. ut.

Abban az esetben, ha a találmányok díjazására megállapított 5 év letelte után az állami vállalat a találmányt tovább is használni kívánja, erre ingyenesen jogosult. Ha azonban egy másik állami vállalat veszi gyakorlatba a találmányt, az 5 év letelte után, de még a 20 éves oltalmi időn belül, ez a vállalat már köteles újból 5 éven keresztül feltalálói díjat fizetni. Ha azonban a találmány oltalmi ideje például 3 év múlva megszűnik, az 5 évből hátralevő 2 évre a feltaláló díjazást nem követelhet, mert a díj csak az oltalmi időn belül jár.

c) A megvalósításra vonatkozó szerződésben rendelkezni kell a találmány külföldi oltalma megszerzésének kérdésében.

d) A találmány külföldre történő átadása esetén, ha az átadás eredménye pénzben nem mutatható ki, a feltaláló részére a találmány jelentőségéhez mért egyszeri díjazás jár. Ennek összegét az Országos Találmányi Hivatal elnöke az illetékes miniszterrel egyetértésben állapítja meg. A díjat Az Országos Találmányi Hivatal folyósítja.

Vh. ut.

1. *A találmány díjazásának összege és folyósításának határideje tekintetében — a megvalósításra vonatkozó szerződésben — az alábbiak szerint kell rendelkezni.*

2. *Ha a találmány megvalósítása által elérhető népgazdasági eredmény pénzben kifejezhető, a találmány díjazása a feltaláló (intézet) és vállalat közös megállapodása alapján a népgazdasági eredmény 2—10%-áig terjedhet.*
A találmány díjazásának (%-os kulcsszáma) megállapítása ugyan a találmány műszaki színvonalának, a termelés szempontjából való jelentőségének, a népgazdasági eredmény nagyságának, a megoldott feladat bonyolultságának, a feltaláló által előzetesen kifejtett tevékenység mértékének, a külkereskedelmi kihatások stb. tényezőknek együttes mérlegelése alapján történik, mind e mellett törekedni kell arra, hogy a találmányi díj kulcsa általában 5 vagy ennél magasabb százalékban nyerjen megállapítást. A találmány megvalósítására vonatkozó gazdasági számításokban a feltaláló, illetőleg az Intézet lehetőleg minden esetben működjék közre.
3. *Többtermelést vagy új cikk gyártását eredményező találmány díjazását a többletmennyiséggel, illetőleg a termelt mennyiséggel arányosan kell megállapítani és szerződésbe foglalni. A találmányi díj a többletmennyiség, illetőleg a termelt mennyiség önköltségének legfeljebb 5%-a lehet. A százalékos kulcs megállapításánál értelemszerűen alkalmazni kell az előző bekezdésben foglaltakat.*
4. *A minőség javulását eredményező találmány díja a minőségi mutatóktól és a javított minőség mellett legyártandó mennyiségtől függően kerül megállapításra. A találmány díja összeghatára tekintet nélkül megállapítható.*
5. *Az egészségvédelemmel, továbbá a balesetelhárítással kapcsolatos találmány díjazása általában a kidolgozandó műszaki vagy egyéb hatásokkal arányosan kerülhet megállapításra.*

e) Első részletként legfeljebb a megvalósításról számított első három évben járó díj 5—10%-át lehet kifizetni.

Vh. ut.

1. *A találmányi díj első részletét a találmány megvalósítására vonatkozó szerződés megkötésétől számított 8 napon belül kell kifizetni.*
2. *A második és további részletek nagysága és folyósítási határideje tekintetében az Intézet, illetőleg a feltaláló, a kivitelező vállalattal kötött szerződésben állapodnak meg, azzal a megszorítással, hogy e további részletek csak a megvalósítás után, az eredmény jelentkezésének arányában folyósíthatók.*

f) A megvalósítás után a teljes feltalálói díjat nyomban, egy összegben ki lehet fizetni, ha az az 5000 forintot nem haladja meg. Ebben az esetben a feltalálónak további díjra (díjkiegészítésre) igénye nincs.

Vh. ut.

A találmányt akkor lehet megvalósítottnak tekinteni, amikor a javasolt megoldást a megvalósítás helyén már üzemszerűen alkalmazzák.

g) Találmányok díjazásának felső határára vonatkozóan korlátozás nincs. Az új cikkel vagy többtermeléssel kapcsolatos újításokra megállapított 200 000,— Ft-os legfelső értékhatár tehát túlléphető.

h) Az előző pontokban foglalt rendelkezések nem zárják ki az Országos Találmányi Hivatal által megadott szabadalom tulajdonjogának átruházását.

i) Olyan javaslat megvalósítására, amelyre az Országos Találmányi Hivatal még szabadalmat nem adott, az újításokra vonatkozó szabályok szerint kell a szerződést megkötni. A felek azonban már a szerződés megkötésével egyidejűleg megállapodhatnak a megvalósítási szerződés részletei tekintetében arra az esetre is, ha a javaslatra az Országos Találmányi Hivatal a szabadalmat megadja. Az erre vonatkozó megállapodás csak a szabadalmat megadó végzés után lép hatályba.

6. §

Kísérletezési és megvalósítási költségek

1. A kivitelező vállalat a feltaláló részére köteles megtéríteni azokat a költségeit és munkadíját, (felhasználható kísérleti darab, felhasználható műhelyrajz stb.) amelyek javaslatának kidolgozásával kapcsolatban merültek fel, feltéve, hogy ezek a vállalat kísérleti, illetőleg megvalósítási költségeit csökkentik.

Vh. ut.

Az Intézet még a megvalósítási szerződés megkötése előtt, a megvalósítani kívánt találmányról köteles megállapítani, hogy kidolgozása az Intézetnek mekkora költségbe került és ennek alapján a szerződésben igényelni kell annak visszatérítését.

2. Abban az esetben, ha a kivitelező vállalat a megvalósítási szerződésben igényt tart a feltaláló közreműködésére, a feltalálót a munkájáért külön díjazás illeti meg. Ennek összegét a megvalósítási szerződésben kell megállapítani és kikötni.

3. Olyan találmány esetében, amely több népgazdasági ágat érint, a kikísérletezéshez és megvalósításhoz szükséges összegeket — szükség esetén — az Intézet kérésére, az Országos Találmányi Hivatal rendelkezésre bocsátja.

Vh. ut.

1. *A feltalálónak javaslata kidolgozásában való közvetlen közreműködése igen gyakran jelentős mértékben elősegíti a kivitelezést és előbbre viszi a munka mielőbbi befejezését. Kívánatos ezért, hogy a szerző a javaslat kidolgozásában közvetlenül közreműködjék, mert ez általában jelentős mértékben segíti elő a kísérleti munkát és a kivitelezés mielőbbi befejezését.*
2. *Annak érdekében, hogy a közreműködő feltaláló találmány kikísérletezésének vagy megvalósításának időszakában ne szenvedjen anyagi hátrányt, közreműködéséért megfelelő ellenértéket kell szerződésileg biztosítani részére.*
3. *Ha a vállalat a feltaláló közreműködését a találmány megvalósítása során igényli, az Intézet igazolja a feltaláló munkatárs igénybevételét engedélyezze, és a kivitelezésben való közreműködése elé akadályokat ne gördítsen.*
4. *A feltaláló nem követelheti a kísérleti megvalósítási munkába való bevonását, ha a vállalat megfelelő szakemberekkel rendelkezik, akik a javaslat kísérletezésének és megvalósításának munkáját kifogástalanul el tudják végezni.*

7. §

A találmány megvalósításában közreműködők díjazása

1. Azokat, akik a találmány kísérleteinek sikerét, illetőleg a megvalósítást legeredményesebben mozdították elő, közreműködési díjban lehet részesíteni. Közreműködői díjban a feltalálón kívül munkakörre tekintet nélkül bárki részesíthető.

2. A közreműködői díjra jogosultak személyét és a díj felosztását a szakszervezet és feltaláló meghallgatása után a megvalósító szerv vezetője állapítja meg.

3. Az összes közreműködők részére a kifizethető díj együttes mértéke az első két évre járó feltalálói díj 50—100%-áig terjedhető összeg. Ennél nagyobb összeg a közreműködők részére nem folyósítható.

4. A feltalálói és közreműködői díjat, valamint a kísérleti és kutatási költségeket (megvalósítási költségeket) a megvalósító vállalat folyósítja a megvalósítási szerződésben kikötött feltételek mellett.

5. A kísérletezés során kifejtett tevékenységért járó közreműködői díjat a megvalósításra vonatkozó szerződés megkötésétől számított nyolc napon belül, a megvalósítás során kifejtett tevékenységért járó közreműködői díj 50%-át pedig a találmány megvalósításától számított hat hónap letelte után nyolc napon belül, a további 50%-át pedig a megvalósítástól számított egy év letelte után nyolc nappal kell folyósítani.

6. A találmányok átvételére történő javasolás esetén a javaslattevőt tapasztalatcsere díj illeti meg. Ennek összege nem haladhatja meg a feltalálót illető feltalálói díj első két évre járó összegének 20%-át. A tapasztalatcsere díj csak az esetben folyósítható, ha az átvétel javasolása nem tartozik az illetőnek munkaköri kötelezettségei közé.

8. §

Szabadalmi költségek előlegezése

A kísérletezésre, illetőleg megvalósításra vonatkozó szerződést megkötő szerv jogosult a találmány bejelentésével kapcsolatos költségeket (bejelentési illeték, leírások, rajzok elkészítésének költségei stb.) a feltaláló részére előlegezni. Az előlegezett összeget a feltalálónak járó első díjrészletből le kell vonni. Az említett költség a kísérletre vonatkozó szerződés megkötése előtt is előlegezhető.

9. §

Adó- és illetékmentesség

1. Az újítási díjak, továbbá az újításokkal és találmányokkal kapcsolatban vállalattól (állami szervtől) felvett munkadíjak, jutalmak és minden egyéb juttatás adómentes, kivéve a feltalálói díjat.

2. Vállalattól (állami szervtől), szövetkezettől járó feltalálói díj 6%-os, külfölditől vagy belföldi magánszemélytől járó feltalálói díj pedig a 85/1953. (IX. 2.) M. T. számú rendelet szerint 6—25%-os jövedelemadó alá esik.

3. A jelen rendelet alapján újítással, illetőleg találmánnyal kapcsolatban folyamatba tett polgári peres eljárás illetékmentes.

4. Az állam a közvetlen tulajdonát képező szabadalmak után évi illetéket nem fizet.

Vh. ut.

Az Intézet tulajdonát képező szabadalmak után — miután azok nem közvetlen állami (kincstári) tulajdont képeznek — évi szabadalmi illetéket kell fizetni.

10. §

Újítási és találmányi ügyekkel kapcsolatos szabálysértések

1. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés, különösen pedig a társadalmi tulajdon büntetőjogi védelméről szóló rendelkezések alá nem esik, szabálysértés címén 1000,— Ft.-ig terjedhető pénzbírságot lehet kiszabni azzal szemben :

a) aki valamely újító vagy feltaláló javaslatát jogtalanul eltulajdonítja és azt akár saját, akár más számára hasznosítja ;

b) aki másnak újítási vagy találmányi javaslatát — bár a szerző beleegyezésével — sajátjaként vagy társszerzeményként tünteti fel abból a célból, hogy ő, vagy a javaslattevő (feltaláló) a fennálló szabályok kijátszásával újítási díjban, vagy egyéb jogtalan előnyben részesüljön ;

c) aki valamely újítás vagy találmány kísérleteit vagy megvalósítását szándékosan akadályozza ;

d) aki valamely újítás vagy találmány díjazásának alapjául szolgáló népgazdasági eredmény kiszámításánál annak összegét szándékosan csökkenti abból a célból, hogy ezáltal a szerzőt vagy mást jogos díjigénye érvényesítésében akadályozzon.

2. Az 1. bekezdésben meghatározott bírság kiszabásának van helye a *b)* pont esetében a szerzővel szemben is.

3. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, szabálysértést követ el és 1000,— Ft.-ig terjedhető pénzbírsággal sújtható az, aki az Országos Találmányi Hivatalnál szabadalmaztatás végett bejelentett, de az Országos Találmányi Hivatal által még közzé nem tett valamely találmányi javaslatot a feltaláló hozzájárulása nélkül nyilvánosságra hoz.

4. A szabálysértés miatt az eljárás a járási (városi, fővárosi, kerületi) tanács végrehajtó bizottsága igazgatási osztályának hatáskörébe tartozik.

11. §

Határozatok közlése

1. Az újítási, illetőleg találmányi ügyekben a szabálysértés miatt eljáró szerv az eljárást megszüntető, illetőleg befejező jogerős határozatát az Országos Találmányi Hivatalnak és az illetékes miniszternek megküldi.

2. Újítási üggyel összefüggő jogerős fegyelmi határozatot a jogerőre emelkedéstől számított 15 napon belül az illetékes minisztériummal és az Országos Találmányi Hivatallal közölni kell.

12. §

Jelen utasítás kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1958. január hó 24.

Rusznyák István s. k. elnök

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős : a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány

Akadémiai Nyomda, Budapest — 44685/58 — Felelős vezető: Bernát György

VII. (1958) ÉVFOLYAM 4. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1958. FEBRUÁR 28

TARTALOM

			Oldal
Személyi rész			17
Törvények, rendeletek, határozatok	3/1958. (I. 11.) Korm. rendelet	A dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló 1954. évi 28. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról rendelkező 69/1954. (XI. 2.) M. T. számú rendelet egyes rendelkezéseinek módosításáról	17
Az Akadémia elnökének utasítása	5/1958. MTA. (A. K. 4.)	Az import devizakeretek felhasználásáról	18
Miniszteri utasítások	106/1958. (P. K. 2.) P. M.	A beruházások és a felújítások 1958. évi pénzügyi lebonyolításának átmeneti rendjéről	18
	2/1958. (Tg. É. 4.) O. T.	A Méréstechnikai Központi Kutató Laboratórium létesítéséről	19
	1/1958. (I. 15.) B. M.	A külföldi álampolgárok bejelentkezéséről	20
Közlemények			22
Jogszabálymutató			22

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Rusznyák István akadémikust, a Magyar Tudományos Akadémia elnökét tisztségében megerősítette.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány

Erdei Ferenc akadémikust, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárát tisztségében megerősítette.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Gyulay Zoltán akadémikusnak, az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem Kísérleti Fizikai Intézete vezetőjének 70. születésnapja alkalmából, közel félszázados tudományos munkássága elismeréséül

a „MUNKA ÉRDEMREND"

kitüntetést adományozta.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Gönczöl Györgynek, a Közgazdaságtudományi Intézet nemzetközi gazdasági osztálya vezetőjének 50. születésnapja alkalmából, munkásmozgalmi és tudományos munkája elismeréséül

a „MUNKA VÖRÖS ZÁSZLÓ ÉRDEMRENDJE"

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 3/1958. (I. 11.) számú

rendelete

a dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló 1954. évi 28. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról rendelkező 69/1954. (XI. 2.) M. T. számú rendelet egyes rendelkezéseinek módosításáról.

1. §.

A 69/1954. (XI. 2.) M. T. számú rendelet (a továbbiakban: R.) 16. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A továbbtanulás címén folyósított árvaellátást a gyermek tizennyolcadik életévének betöltésekor nem lehet beszüntetni abban az esetben, ha a gyermek középiskolai tanulmányait még nem fejezte be. Ilyen esetben az árvaellátás a középiskolai tanulmányok befejezéséig — legfeljebb azonban a gyermek tizenkilencedik életévének be-

töltéséig — jár. A továbbtanulás címén folyósított árvaellátás a tanulmányi szünidő alatt is jár."

2. §.

A R. 25. §-a (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A nyugdíj összegének megállapításánál az öregségi nyugdíjra jogosító, vagy az ennél öt évvel alacsonyabb életkor betöltése időpontját megelőző tizenkét havi munkabér átlagát kell alapul venni, ha ez az igénylőre kedvezőbb és a figyelembevett időpontban az igénylő tíz évi munkaviszonnyal rendelkezett."

3. §.

A R. 26. §-a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A jutalékos szervezők ellátása összegének megállapításánál legfeljebb havi 2500 forint munkabérátlagot lehet figyelembe venni, ha az irányadó időszakra eső munkabér teljes egészében jutalékból származik, vagy a jutalék összege a munkabér fele összegét meghaladja."

4. §.

A R. 47. §-a (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A nyugellátás korlátozása szempontjából nem lehet munkaviszonyban állónak, illetőleg keresőfoglalkozást folytatónak tekinteni azt a nyugdíjast, aki öregek és csökkent munkaképességűek foglalkoztatására szolgáló vállalatnál (üzemnél, intézménynél, szövetkezetnél) dolgozik és munkabére a havi 650 forintot nem haladja meg. Azt, hogy mely vállalatot kell öregek és csökkent munkaképességűek foglalkoztatására szolgáló vállalatnak tekinteni, az egészségügyi miniszter a munkaügyi miniszterrel egyetértésben jelölje ki."

5. §.

A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Az 1. §-ban foglalt rendelkezéseket azonban az 1957. évi szeptember hó 1. napjától, a 3. §-ban foglalt rendelkezéseket pedig a folyamatban lévő és jogerős határozattal még el nem intézett ellátási igények esetében is alkalmazni kell.

Apró Antal s. k.
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnökhelyettese

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 5/1958. MTA (A. K. 4.) számú

utasítása

az import devizakeretek felhasználásáról

Az eredményes kutatómunka lényeges feltétele, hogy a kutatóintézetek a csak import útján biztosítható korszerű műszerekhez és gépekhez hozzájuthassanak. Ennek biztosítása érdekében a következőket rendelem:

1. A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó tudományos kutató intézetek (kutató csoport, laboratórium) és az Akadémia által támogatásban részesített tanszékek az import műszerek és gépek beszerzésére az Akadémiától részükre biztosított devizakeretek folyó-forint fedezetét belföldi beszerzésekre nem használhatják fel.

2. A tárgyévről áthúzódó import megrendelések folytán felszabaduló deviza és folyóforint keretek felhasználásáról az Akadémia Elnöksége határoz.

Budapest, 1958. február 5.

Rusznyák István s. k.
elnök

Miniszteri utasítások

A pénzügyminiszternek és az Országos Tervhivatal elnökének 106/1958. (P. K. 2.) P. M. számú

együttes utasítása

a beruházások és a felújítások 1958. évi pénzügyi lebonyolításának átmeneti rendjéről

A beruházások és felújítások tervezésének és pénzügyi lebonyolításának 1958. évi rendjét szabályozó utasítás megjelenéséig a Magyar Beruházási Bank által finanszírozott beruházások és felújítások pénzügyi lebonyolítását átmenetileg az alábbiak szerint szabályozzuk:

1. §.

(1) Az 1958. január 1. előtt megkezdett, folyamatban lévő létesítmények (épületek, építmények) kivitelezése az 1958. évben tovább folytatható. Ezeknek a munkáknak a finanszírozása a beruházó által korábban beküldött kivitelezési szerződések (keretszerződések) és a finanszírozás feltételeként korábban megkívánt egyéb okmányok alapján történik. Az 1958. évi népgazdasági terv jóváhagyásáig ezekre a munkákra éves kivitelezési szerződést nem kell kötni.

(2) A beruházót irányító hatóságok vezetői a keretek ismeretében és a koncentrális elvének érvényesítése érdekében haladéktalanul gondoskodjanak — a Bank egyidejű értesítésével — az 1958-ban nem folytatható beruházások (létesítmények) kivitelezésének leállításáról és az állagmegóvás biztosításáról.

2. §.

(1) A folyamatban lévő beruházások új létesítményei és építéssel összefüggő új beruházások kivitelezése további intézkedésig nem kezdhető meg.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott munkák kivitelezésének megkezdésére különösen indokolt, sürgős esetben csak az Országos Tervhivatal adhat engedélyt. A kezdési engedélyre vonatkozó kérelmet a jelen utasítás Függelékében meghatározott formában három példányban kell a Bank illetékes fiókjához benyújtani. Mind a minisztériumok, mind a tanácsok felügyelete alá tartozó új ipari, valamint a minisztérium irányítása alá tartozó új közlekedési beruházások esetében a kérelemhez csatolni kell az Országos Tervhivatal elnöke által 1957.

augusztus 22-én kiadott irányelveknek megfelelően elkészített, a beruházás szükségességére és gazdaságosságára vonatkozó számításokat. A beruházás szükségességére és gazdaságosságára vonatkozó számításokat mellékelni kell a folyamatban lévő beruházások új létesítményeinek megkezdésére irányuló kérelemhez is abban az esetben, ha a beruházás a 20 százalékos műszaki készültségi fokot még nem érte el.

(3) A Bank a beérkezett kérelmeket a Pénzügyminisztérium véleményével az Országos Tervhivatalhoz továbbítja. A Bank az építéssel összefüggő új beruházások megkezdésének engedélyezésére vonatkozó kérelmet csak abban az esetben továbbítja az Országos Tervhivatalhoz, ha a beruházás jóváhagyott teljes tervdokumentációja rendelkezésre áll.

(4) Az Országos Tervhivatal döntéséről a Bank a beruházót a kérelem egy záradékolt példányának megküldésével értesíti.

(5) A (2) bekezdés szerint engedélyezett új létesítmények, valamint építkezéssel összefüggő új beruházások finanszírozása csak abban az esetben kezdhető meg, ha a beruházó a kivitelezés megkezdése előtt a pénzügyminiszter és az Országos Tervhivatal elnökének 144/1957. (P. K. 19.) P. M. sz. együttes utasítása 6. §-ában előírt okmányokat a Bankhoz beküldötte.

(6) Nem kell a (2) bekezdésben meghatározott engedélyezést kérni a felújítási építési és lakóházjavítási munkák kivitelezésének megkezdéséhez. E munkáknál a Bank 1958. évi éves kivitelezési szerződéseket legfeljebb a beruházó 1957. évi felújítási hányadának, illetve az 1957. évi lakóházjavítási keretnek megfelelő mértékig fogadhat el.

3. §.

(1) A Bank a folyamatban lévő beruházási és felújítási jellegű technológiai szerelési és tervezési munkákat a korábban beküldött szerződések és egyéb okmányok alapján finanszírozza.

(2) Új beruházások tervezésének finanszírozását a Bank akkor kezdi meg, ha a beruházó a tervezési szerződéshez, az értékhetár feletti beruházásoknál az Országos Tervhivatalnak, az értékhatár alatti beruházásoknál a beruházót irányító hatóságnak a tervezési munkák megkezdésére vonatkozó engedélyét csatolja.

(3) A 10 000 — Ft vállalati összeget meghaladó gépi és egyéb beszerzés jellegű beruházásoknál 1958. január 1-től kezdve a finanszírozás feltételeként a beruházóknak a Bankhoz BÜ. 4. számú formanyomtatvánnyal be kell küldeniök a szállítók által visszaigazolt gépmegrendelő lapokat, illetve szállítási szerződéseket. E beszerzéseket, valamint a technológiai szereléseket a Bank a beküldött gépmegrendelő lapok, illetve szállítási szerződések alapján finanszírozza. Gépnek kell tekinteni az Országos Tervhivatal elnökének 18/1957. (Tg. É. 24.) O. T. számú utasítása 1. számú mellékletében felsorolt gépipari termékeket az 1. (öntöttvas nyomócső) és 29. (kerékpárok, motorkerékpárok) pontban meghatározott termékek kivételével.

(4) Az építkezéssel össze nem függő, kizárólag beszerzés jellegű gépi és egyéb beruházások finanszírozását a beruházót irányító hatóságok a rendelkezésre álló eszközök tervszerű felhasználása érdekében a beruházóknál előzetes engedélyükhöz köthetik.

(5) A nem építési felújítási munkákat a Bank 1958. február 5-ig a beruházó 1957. évi felújítási hányadának erejéig, 1958. február 5. után az 5. § (1) bekezdésének rendelkezései szerint bejelentett felújítási hányad erejéig finanszírozza.

4. §.

A beruházót irányító hatóságoknak a jelen utasítás alapján engedélyezett és finanszírozott beruházások, építési felújítások fedezetét, illetve mutatóját az éves tervben biztosítaniok kell.

5. §.

(1) A vállalatoknak 1958. február 5-ig be kell jelenteniök a beruházási számlájukat kezelő bankfióknál az 1958. évre tervezett teljes értékcsökkenési leírásuk felújítási hányadának összegét. Az értékcsökkenési leírást a jelenleg érvényes állóeszközértékek és leírási kulcsok alapján kell kiszámítani.

(2) Az értékcsökkenési leírás befizetése változatlanul a 144/1957. (P. K. 19.) P. M. sz. utasítás 5. §-ában előírt módon történik.

(3) A Bank az 1958. évben külön-külön számlát vezet a beruházási felvétek és a felújítási felvétek nyilvántartására. A beruházási felvét számlákat „építés", „gép", „egyéb", a felújítási felvét számlákat „építés" és „egyéb" rovati bontásban vezeti.

(4) A vállalatok a beruházási és felújítási felvételeket a Bankkal egyező számlabontásban kötelesek könyveikben vezetni.

6. §.

A jelen utasítás 1958. január 16. napján lép hatályba.

Vályi Péter s. k.
Az Országos Tervhivatal elnökének helyettese

Kardos Géza s. k.
a pénzügyminiszter helyettese

Megjegyzés: Az utasítás függelékét a Tervgazdasági Értesítő 1958. évi 2. száma tartalmazza.

Az Országos Tervhivatal elnökének, a Magyar Tudományos Akadémia elnökének, a kohó- és gépipari miniszternek és a pénzügyminiszternek 2/1958. (Tg. É. 4.) O. T. számú

együttes utasítása

a Méréstechnikai Központi Kutató Laboratórium létesítéséről

I.

A 2.016/1957. (XII. 5.) Mt. sz. határozat alapján az ipar és a közlekedés terén felmerülő közös méréstechnikai feladatok megoldására és a radioaktív izotópok ipari alkalmazásának további előmozdítására 1958. január hó 1-től önálló Méréstechnikai Központi Kutató Laboratóriumot (továbbiakban: Laboratórium) kell létesíteni, a kohó- és gépipari miniszter felügyelete alatt.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

A Laboratórium szervezetét, létszámát és pénzügyi kereteit a kohó- és gépipari miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértésben határozza meg.

II.

A Laboratórium feladata az ipari méréstechnika műszaki színvonalának emelésén keresztül

a) az ipari és közlekedési tárcák területén felmerülő közös méréstechnikai kérdések önálló megoldása és szükségszerinti egyedi készülékek előállítása,

b) a radioaktív izotópok ipari alkalmazásának tanulmányozása és bevezetése,

c) a külföldi méréstechnikai eredmények elterjesztése, tapasztalatcsere kiépítése,

d) új készülékek bevezetésének elősegítése, ezek szabadalmi jogvédelmének biztosítása.

III.

A Laboratórium tárcaközi jellegének biztosítása érdekében az érdekelt tárcák, valamint az Országos Tervhivatal és az Országos Atomenergia Bizottság képviselőiből Tárcaközi Ipari Méréstechnikai Tanácsot kell alakítani.

A Tanács tagjait a tárcák javaslata alapján a kohó- és gépipari miniszter nevezi ki.

A Tanács működési szabályzatát az érdekelt tárcákkal egyetértésben a kohó- és gépipari miniszter határozza meg.

IV.

Az együttes utasításban foglaltak végrehajtásáról a kohó- és gépipari miniszter gondoskodik.

Kiss Árpád s. k.
az Országos Tervhivatal elnöke

Rusznyák István s. k.
a Magyar Tudományos Akadémia elnöke

Antos István s. k.
pénzügyminiszter

Csergő János s. k.
kohó- és gépipari miniszter

A belügyminiszter 1/1958. (I. 15.) B. M. számú

rendelete

a külföldi állampolgárok bejelentkezéséről

A külföldiek be- és kiutazásáról és az ország területén való tartózkodásáról szóló 17/1954. (III. 10.) M. T. számú rendelet 20. §-ában kapott felhatalmazás alapján az alábbiakat rendelem:

Külföldiek be- és kijelentkezési kötelezettsége

1. §.

Be- és kijelentkezés teljesítésére köteles korra való tekintet nélkül az ország területén tartózkodó valamennyi külföldi férfi és nő, kivéve

— a területenkívüliséget és személyes mentességet élvező, valamint

— az ország területén 48 óráig érvényes átutazó vizummal tartózkodó és

— az ország területén csoportos utazás keretében turisztika céljából tartózkodó személyeket.

2. §.

(1) Bejelentkezést kell teljesíteni a külföldinek

— az országba való beutazásakor a beutazást követő 24 órán belül,

— lakásváltozáskor, valamint

— a magyar állampolgárság kötelékéből való elbocsátáskor, a lakhatási, illetve tartózkodási engedély kiállításával egyidejűleg.

(2) Kijelentkezést kell teljesíteni a külföldinek

— az országból való eltávozáskor az eltávozást megelőző 24 órán belül,

— lakásváltozáskor, valamint

— magyar állampolgárság elnyerése esetén.

3. §.

(1) A be- és kijelentkezést a külföldiek részére rendszeresített nyomtatványon (be- és kijelentő lap) kell teljesíteni.

(2) A 16 éven aluliak részére külön kell nyomtatványt kitölteni. A nyomtatvány II. számú jebélyegzett szelvénye a 16 éven aluli személyek lakásának igazolására szolgál.

4. §.

(1) A be- és kijelentőlapokat a postahivatalok árusítják.

(2) A be- és kijelentőlapokat magyar nyelven írógéppel vagy tintával (jól olvasható írással) kell kiállítani.

(3) A be- és kijelentőlap adatait a lakhatási (tartózkodási) engedély, illetve útlevél megfelelő adataival azonosan kell bejegyezni.

5. §.

(1) A be- és kijelentkezést mindenki személyesen köteles teljesíteni, kivéve azt, aki testi fogyatékossága, vagy járóképtelen betegsége miatt személyes megjelenésében akadályozva van.

(2) Ha a be- vagy kijelentkezés egy család több tagját érinti, a be- és kijelentkezést az egyik 16 éven felüli családtag is teljesítheti.

6. §.

(1) A be- és kijelentőlapot — kivéve a szállodai, turistaházi megszállás esetét — a be- és kijelentkező köteles kitölteni és aláírni.

(2) A be- és kijelentőlapot a szállásadó és a lakónyilvántartókönyv vezető is köteles aláírni.

(3) A be- és kijelentkezési kötelezettség szempontjából szállásadónak kell tekinteni

— azt a bérleménnyel vagy lakással rendelkező személyt, aki bérleményébe vagy lakásába valakit befogad,

— intézeteknél vagy vállalatoknál (munkásszállásokon) az intézet vagy vállalat vezetőjét.

(4) Szállodákban, turistaházakban a be- és kijelentőlapot a vezető vagy az általa megbízott személy tölti ki és írja alá.

(5) A fő- vagy társbérlőként történő beköltözés esetén a bejelentőlapot csak akkor szabad aláírni a lakónyilvántartókönyv vezetőjének, ha az illetékes tanács végrehajtó bizottsága által kiállított lakáskiutaló végzést is felmutatják.

(6) A rendőrség által bélyegzővel ellátott lakónyilvántartókönyv vezetők aláírásuk hitelesítésére kötelesek a be- és kijelentőlapot lebélyegezni.

7. §.

A be- és kijelentkezést be- és kijelentőlappal a lakhatási vagy tartózkodási engedély, illetőleg útlevél egyidejű felmutatásával kell teljesíteni Budapesten és Pest megyében a Külföldieket Ellenőrző Országos Központi Hivatalnál (a továbbiakban: KEOKH), a többi megyékben az illetékes megyei KEOKH csoportnál.

8. §.

(1) Az ország területén bejelentett lakással rendelkező külföldi lakásváltozásához az illetékes KEOKH szerv engedélye szükséges.

(2) Ha a lakásváltozás során a külföldi más megye területére kíván költözni, a kijelentést a régi lakás szerint, a bejelentést pedig az új lakás szerint illetékes KEOKH szervnél köteles teljesíteni.

(3) A KEOKH az átvett és felülvizsgált be- és kijelentőlap alapján a lakhatási, illetve tartózkodási engedély e célra meghatározott rovatába a lakásváltozást bejegyzi.

9. §.

Külföldi állampolgárnak a határövezetbe történő beutazásához, bejelentéséhez az illetékes KEOKH szerv engedélye szükséges.

10. §.

(1) A külföldiek személyi adatait, valamint a be- és kijelentkezést, a lakhatási vagy tartózkodási engedély számának feltüntetésével a magyar állampolgárok részére rendszeresített lakónyilvántartókönyvbe be kell jegyezni.

(2) A lakónyilvántartókönyvbe a külföldi adatait csak a be-, illetőleg kijelentkezés teljesítése, a lakhatási, illetve tartózkodási engedélybe történő bejegyzés után szabad bevezetni. Ennek ellenőrzése céljából a lakhatási, illetőleg tartózkodási engedélyt a lakónyilvántartókönyv vezetőjének be kell mutatni.

(3) Amennyiben a lakónyilvántartókönyv vezetője azt tapasztalja, hogy külföldi állampolgár bejelentés nélkül tartózkodik a lakásban, vagy kijelentkezés teljesítése nélkül elköltözött, köteles azt a legközelebbi rendőri szervnek jelenteni.

11. §.

(1) Szállodákban, túristaházakban, üdülőkben a felelős vezető vagy az általa megbízott személy köteles minden megszálló külföldit — a lakhatási (tartózkodási) engedélye és útlevele adatai alapján — a rendszeresített nyilvántartó könyvbe bejegyezni.

(2) Szállodákba, túristaházakba, üdülőkbe érkező, illetőleg onnan eltávozó külföldi személyeket a felelős vezető, vagy az általa megbízott személy a külföldiek részére rendszeresített be- és kijelentőlapon köteles be-, illetve kijelenteni és a kitöltött nyomtatványokat naponta az illetékes KEOKH szervnek megküldeni.

(3) Olyan külföldit, akinek lakhatási (tartózkodási) engedélyében a bejegyzések hiányosak, javítottak, elszállásolni, illetve bejelenteni nem szabad, őt az illetékes KEOKH szervhez kell irányítani.

12. §.

A kórházakban, gyógyintézetekben ápolás végett elhelyezett külföldi állampolgárságú betegeket a felelős vezető, vagy az általa megbízott személy a betegfelvételi jegyzőkönyv egy példányának elküldésével naponta köteles jelenteni az illetékes KEOKH szervnek. Ha a kórházban vagy gyógyintézetben ápolt személy külföldinek vallja magát, de lakhatási (tartózkodási) engedélyt felmutatni nem tud, vagy a lakhatási (tartózkodási) engedély adatai hiányosak, javítottak, ezt a betegfelvételi jegyzőkönyvön feltűnően jelezni kell.

A külföldiek egyszeri általános bejelentkezése

13. §.

(1) Az ország területén tartózkodó valamennyi külföldi állampolgár férfi és nő, korra való tekintet nélkül 1958. március 31-ig a jelen rendelet 1—12. §-aiban meghatározottak szerint köteles egyszeri általános bejelentkezést teljesíteni.

(2) A külföldi állampolgárok, a külföldiek részére rendszeresített bejelentőlapon Budapesten és Pest megyében a KEOKH-nál (Budapest, VI., Vörösmarty u. 35.), a többi megyékben az illetékes megyi KEOKH csoportnál kötelesek bejelentkezni.

(3) Valamennyi külföldi állampolgár a bejelentkezéskor köteles bemutatni lakhatási vagy tartózkodási engedélyét, útlevelét, személyi okmányait (születési bizonyítvány, házasságlevél), állampolgárságát igazoló okmányt (külföldi állampolgársági bizonyítvány, elbocsátási okirat, örökbefogadási okirat, nemleges állampolgársági bizonyítvány), valamint benyújtani 2 db fényképet, (3×3 cm nagyság).

(4) Azok a személyek, akik nem rendelkeznek lakhatási vagy tartózkodási engedéllyel, de külföldi állampolgárnak vallják magukat, a fent felsorolt okmányokon kívül a bejelentőlappal egyidejűleg kötelesek lakcímüket az illetékes rendőrörs által kiállított „igazolással" igazolni.

Büntető rendelkezések

14. §.

A külföldiek be- és kijelentkezésére a 17/1954. (III. 10.) M. T. számú rendelet 18. és 19. §-aiban foglalt büntető rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

Zárórendelkezés

15. §.

Jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba, végrehajtásáról a KEOKH vezetője és az Országos Rendőrfőkapitányság vezetője gondoskodik.

Biszku Béla s. k.
belügyminiszter

Közlemények

A magánutazások esetében fizetendő különdíj kiterjesztése vietnami viszonylatra

(Megjelent a Magyar Közlöny 5. számában.)

A 12/1957. (III. 31.) P. M. számú rendelet 1. §-ában foglaltak alapján a magánutazások esetében fizetendő 10%-os különdíjat 1958. évi január hó 15. napjától kezdve a vietnami dong után is be kell szedni.

A gyakornokok bérezése

Egyes iparvállalatoknál és tervezőintézeteknél a gyakornokok bérezését nem az előírásoknak megfelelően állapítják meg, hivatkozással arra, hogy a kötelező szakmai gyakorlatra vonatkozó rendelkezések hatályon kívül helyezéséről szóló 1957. évi 46. számú tvr. megjelenésével egyidejűleg a gyakornoki bérek megszűntek.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a gyakornoki bértételek nincsenek hatályon kívül helyezve, ezért azokat az érintett dolgozókra vonatkozóan továbbra is alkalmazni kell; tehát ezen dolgozókat csak egy évi gyakorlat után szabad ügyintézőként (tervező-mérnökként, szerkesztő-technikusként, vállalati jogászként stb.) besorolni. (887/1958. Mü. M.)

Ügyvéd az egyeztető eljárás során is eljárhat ügyfele képviseletében

Számos panasz merült fel azzal kapcsolatban, hogy az egyeztető bizottságok, TEB-ek nem teszik lehetővé, hogy a dolgozó érdekeit az egyeztető eljárás során ügyvéd képviselje.

Ez az eljárás a dolgozókra nézve sokszor sérelmes, mert míg a vállalatot a munkajogban jártas vállalati jogász képviseli, addig a jogban rendszerint járatlan dolgozó a saját védelmét nem tudja megfelelően ellátni.

Az Igazságügyminisztériummal, a Munkaügyi Minisztériummal és az Ügyvédi Kamarák Országos Bizottságával egyetértésben közlöm, hogy az Egyeztető Bizottság törvény által alkotott testület, annak hatáskörét jogszabály állapítja meg, az általa hozott határozat végrehajtható közokirat.

Ebből következik, hogy a vállalati, területi egyeztető bizottságok, akár fegyelmi ügyben, akár munkaügyi vitával kapcsolatban járnak el, hatósági jogkört gyakorolnak.

Minthogy olyan tiltó jogszabály nem létezik, amely az egyeztető bizottságok előtti eljárásban az ügyvédi képviseletet kizárná, az 1937. évi IV. törvény 75. §-ának általános rendelkezéseit az egyeztető bizottsági eljárásokra is alkalmazni kell, tehát az ügyvéd ügyfele képviseletében az egyeztető bizottságok előtt is eljárhat. (Legfőbb Ügyészség állásfoglalása.)

Jogszabálymutató

1958. január 16-tól 1958. február 11-ig.

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	1958. évi 4. számú tvr. (M. K. 5.)	A Magyar Testnevelési és Sport Tanács létesítéséről
	6/1958. (I. 18.) Korm. rendelet (M. K. 7.)	A népi ellenőrzésről szóló 1957. évi VII. törvény végrehajtásáról
	1/1958. (I. 30.) P. M. (M. K. 9.)	Az illetékre vonatkozó egyes jogszabályok kiegészítéséről és módosításáról
	1/1958. (I. 31.) M. M. (M. K. 10.)	A műsoros előadásokról szóló 1958. évi 3. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V. Alkotmány u. 21. — Felelős: az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Akadémiai Nyomda, Budapest V., Gerlóczy u. 2. — 44952/58 — Felelős vezető: Bernát György

VII. (1958.) ÉVFOLYAM 5—6. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1958. MÁRCIUS 10.

TARTALOM

			Oldal
Magyar Tudományos Akadémia közleményei	108.059/1958. MTA	A Magyar Tudományos Akadémia, a Csehszlovák Tudományos Akadémia és a Szlovák Tudományos Akadémia tudományos együttműködésének alapelveiről	23
	108.060/1958. MTA	A Magyar Tudományos Akadémia, a Csehszlovák Tudományos Akadémia és a Szlovák Tudományos Akadémia közötti tudományos együttműködés 1958. évi megállapodásáról	24
	108.061/1958. MTA	A Magyar Tudományos Akadémia és a berlini Német Tudományos Akadémia közötti tudományos együttműködés 1958. évi megállapodásáról	26
	108.062/1958. MTA	A Magyar Tudományos Akadémia és a Lengyel Tudományos Akadémi közötti tudományos együttműködés 1958. évi megállapodásáról	27
	108.063/1958. MTA	A Magyar Tudományos Akadémia és a Román Népköztársaság Akadémiája közötti tudományos együttműködés 1958. évi megállapodásáról	28
	108.064/1958. MTA	A Bolgár Népköztársaság és a Magyar Népköztársaság közötti kulturális egyezmény 1958. évi végrehajtásáról	30
Közlemények			31
Jogszabálymutató			32

Akadémia közleményei

A Magyar Tudományos Akadémia 108.059/1958. MTA számú

közleménye

a Magyar Tudományos Akadémia, a Csehszlovák Tudományos Akadémia és a Szlovák Tudományos Akadémia tudományos együttműködésének alapelveiről

(Nem teljes szöveg)

Egyrészt a Magyar Tudományos Akadémia, másrészt a Csehszlovák Tudományos Akadémia és a Szlovák Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémiák) azon cél érdekében, hogy a tudományos együttműködés tervszerű kiszélesítésével és megjavításával hathatósan fejlessze a Magyar Népköztársaságban és a Csehszlovák Köztársaságban folyó tudományos tevékenységet, valamint hozzájáruljon a magyar és csehszlovák nép közötti barátság további elmélyítéséhez, jegyzőkönyvileg a következőkben állapodik meg:

I.

Az Akadémiák a tudományos együttműködés fejlesztése érdekében támogatják egymást a kutatási feladatok megoldásában, munkatársaikat kölcsönösen kiküldik, illetve meghívják előadások tartása, konzultációk, tanulmányút és tudományos kongresszusokon való részvétel céljából, továbbá tudományos célt szolgáló irodalmi és egyéb anyagot cserélnek.

II.

Az Akadémiák évenként a jegyzőkönyv alapján megállapodást kötnek a Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Köztársaság kormányai közötti kulturális egyezmény szellemében a tudományos együttműködés tartalmára, terjedelmére és módszerére vonatkozóan.

III.

Az Akadémiák a jegyzőkönyv 1. pontjának megfelelő, a folyó évi munka eredményeinek, valamint általában a kölcsönös tudományos kapcsola-

toknak értékelését és a jövő évi megállapodás javaslatait az év vége előtt legalább 12 héttel kicserélik.

IV.

Az Akadémiák meghatalmazott képviselői az év vége előtt legalább 6 héttel összejönnek — felváltva hol a Magyar Népköztársaságban, hol a Csehszlovák Köztársaságban — a következő évi megállapodás megkötése céljából.

V.

Az Akadémiák gondot fordítanak arra, hogy a tanulmányutakra vagy egyéb célból kiküldött, illetőleg meghívott tudományos dolgozók tiszteletben tartsák a tudományos munkával kapcsolatos szokásokat és ne sértsék meg a fogadó fél országában érvényben levő, a szabadalmakra, találmányokra, újítási javaslatokra, valamint szerzői jogokra vonatkozó rendeleteket.

VI.

A jegyzőkönyvben foglalt megállapodások addig maradnak érvényben, amíg azokat a felek közös megállapodás alapján meg nem változtatják.

A felek egyike az év vége előtt legalább 3 hónappal kijelentheti, hogy a jegyzőkönyvben foglalt megállapodásokat a jövőben nem kívánja érvényben tartani. Ebben az esetben a jegyzőkönyvben foglalt megállapodások az év végével érvényüket vesztik.

A jegyzőkönyv II. pontja alapján megkötött megállapodás a felek kölcsönös hozzájárulásával az év folyamán megváltoztatható.

VII.

A jegyzőkönyben és a jegyzőkönyv II. pontja alapján kötött megállapodás az Akadémiák elnökségének jóváhagyása után lép érvénybe.

A jóváhagyás megtörténtéről a felek minél előbb értesítik egymást.

VIII.

A jegyzőkönyv és a jegyzőkönyv II. pontja alapján kötött megállapodás nem érinti a műszaki tudományos együttműködésről szóló egyezmény rendelkezéseit.

IX.

A jelen jegyzőkönyv Budapesten 1957. november 2-án került aláírásra egyenlő érvényű 3 magyar és 3 cseh nyelvű példányban.

A Magyar Tudományos Akadémia megbízásából
Jánossy Lajos s. k.

A Csehszlovák Tudományos Akadémia megbízásából
Viktor Knapp s. k.

A Szlovák Tudományos Akadémia megbízásából
Igor Hrusovsky s. k.

A Magyar Tudományos Akadémia 108.060/1958. MTA számú

közleménye

a Magyar Tudományos Akadémia, a Csehszlovák Tudományos Akadémia és a Szlovák Tudományos Akadémia közötti tudományos együttműködés 1958. évi megállapodásáról

(Nem teljes szöveg)

Egyrészt a Magyar Tudományos Akadémia, másrészt a Csehszlovák Tudományos Akadémia és a Szlovák Tudományos Akadémia (a továbbiakban : Akadémiák) között 1957. november 2-án aláírt, a Magyar Tudományos Akadémia, a Csehszlovák Tudományos Akadémia és a Szlovák Tudományos Akadémia tudományos együttműködésének alapelveiről szóló jegyzőkönyv II. pontjának megfelelően — 1958. évre — az alábbi megállapodást kötik :

I. Tudományos együttműködés

1. Az Akadémiák kívánságára és szükség szerint kölcsönösen tájékoztatják egymást működésükről, támogatják egymást kutatási feladatok megoldásában, kölcsönös konzultációk, tudományos kutatók kiküldése kongresszusokon és üléseken való részvétel, tudományos tervek és tájékoztató anyagok kicserélése útján.

2. E célból az Akadémiák elnökségei kicserélik tudományos terveiket és kérésre tájékoztató anyagokat küldenek egymásnak.

Az Akadémiák rokon intézetei (a továbbiakban : intézetek) és más önálló munkahelyei szükség szerint kicserélik tudományos terveiket, tájékoztatják egymást tudományos kutatómunkájukról és elért eredményeikről, továbbá egyeztetik közös kutatásaik tematikáját.

3. Az Akadémiák kölcsönösen tájékoztatják egymást a nemzetközi kongresszusokon, konferenciákon és más üléseken való részvételükről, kérésre rendezvényekre vonatkozó anyagot küldenek a másik félnek, és támogatják egymást a nemzetközi tudományos szervezetekbe történő belépéskor és képviselőik együttműködnek a nemzetközi szervezetek munkájában, valamint a nemzetközi kongresszusokon, konferenciákon és üléseken.

4. Az Akadémiák támogatják egymást az országban működő nem akadémiai tudományos intézetekkel, levéltárakkal és könyvtárakkal való kapcsolat kialakításában, különös figyelmet fordítva a tudományos intézményekkel (egyetemi tanszékek, laboratóriumok stb.) való kapcsolatra, amelyekben az Akadémiák tagjai dolgoznak.

5. Az Akadémiák lehetőség szerint támogatják egymást tudományos célokat szolgáló anyagok, műszerek, irodalom, fotokópiák és mikrofilmek beszerzésében.

Az ezzel kapcsolatos költségeket a kérő fél fedezi, amennyiben az Akadémiák elnöksége, illetőleg az általuk megbízott akadémiai szervek másként nem rendelkeznek.

II. Tudományos Irodalom és tájékoztató anyagok cseréje

6. A könyv- és folyóiratcserét, valamint a nemzetközi könyvkölcsönzés alapján történő könyvküldést egyfelől a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, másfelől a Csehszlovák Tudományos Akadémia Könyvtára és a Szlovák Tudományos Akadémia Könyvtára valósítja meg közvetlen megállapodás alapján.

Az Akadémiák könyvtárai vagy csere alapján, vagy a kérő fél költségére mikrofilmeket és fotokópiákat küldenek egymásnak.

7. Az Akadémiák támogatják az eredeti tudományos cikkek publikálását a másik fél tudományos folyóirataiban. Amennyiben a tudományos cikkek hazai folyóiratokban vagy cikkgyűjteményekben is megjelennek, úgy fel kell tüntetni, hogy a cikk a másik fél folyóirata számára készült.

Hasonlóképpen kell eljárni abban az esetben is, ha az említett cikk egy harmadik ország folyóiratában vagy cikkgyűjteményében jelenik meg.

8. Az Akadémiai Kiadók kicserélik évi kiadói terveiket és közvetlen megállapodás alapján együttműködnek.

9. A Csehszlovák Tudományos Akadémia az 1956. szeptember 18-án megkötött szerződés alapján Kiadója útján gondoskodik a cseh—magyar szótárnak az 1958. évben történő megjelentetéséről.

10. Az Akadémiák továbbá kölcsönösen megküldik egymásnak:

a) az Akadémiák intézményeinek, valamint az Akadémiák tagjainak jegyzékét;

b) adatokat az Akadémiák nemzetközi tudományos szervezetekben viselt tagságáról és az azokban végzett munkáról.

11. Az Akadémiák a lehetőség szerint kölcsönösen tudományos segítséget nyújtanak egymásnak az enciklopédiák és lexikonok elkészítéséhez.

III. Tudományos kiküldetések

12. Az Akadémiák lehetőség szerint meghívják a másik fél tudományos kutatóit vagy a meghívó fél, vagy a kiküldő fél költségére az olyan legfontosabb kongresszusokra, konferenciákra és egyéb tudományos rendezvényekre, amelyek kölcsönös érdeklődésre tarthatnak számot.

13. Az Akadémiák legfeljebb 76 hétre fogadják a másik fél tudományos dolgozóit tanulmányút, továbbá közös kutatások végzése, tapasztalatcsere és továbbképzés céljából. A kiküldetés időtartama 2 hétnél rövidebb nem lehet.

14. Az Akadémiák legfeljebb 48 hétre fogadják a másik fél tudományos dolgozóit az 1955-ben létesített különleges munkahelyekre, levéltári történelmi, irodalomtörténeti, művészettörténeti, régészeti és néprajzi anyagok tanulmányozására, valamint mikrofilmek készítése céljából. E kiküldetések időtartama 4 hétnél rövidebb nem lehet.

15. Rövidebb megbeszélések céljából az Akadémiák legfeljebb 3 személyt fogadnak, összesen 2 heti időtartamra.

16. Az Akadémiák a 13. pontban megjelölt kontingensen felül is küldhetnek tanulmányútra tudományos kutatókat a kiküldő fél költségére, a fogadó féllel való előzetes megállapodás alapján.

17. Az Akadémiák lehetőség szerint törekednek a másik fél kérésének eleget tenni kiemelkedő tudományos dolgozóknak a 13. pontban megjelölt kereten felüli meghívása esetén.

18. Az Akadémiák lehetőség szerint elősegítik tudományos kutatóiknak egyéni vagy csoportos tanulmányútját a kutatók saját költségére.

19. Az Akadémiák lehetővé teszik a 13., 14. és 16. pont alapján érkező tudományos dolgozók számára, hogy az előre megbeszélt program alapján tudományos kutatómunkát végezzenek az Akadémiák intézeteiben — a munkalehetőségek figyelembevételével —, illetőleg segítséget nyújtanak az egyéb kutatóintézetekben és levéltárakban végzendő tudományos kutatásokhoz.

20. A kiküldő fél figyelmet fordít arra, hogy csak olyan személyeket küldjön ki, akiknek tudományos felkészültsége és nyelvismerete megfelel a tanulmányút céljának.

Az Akadémiák általában nem fogadnak olyan személyeket, akik nem beszélik vagy a fogadó fél nyelvét, vagy az orosz, német, francia, illetőleg angol nyelvet.

21. Az Akadémiák félévenként megküldik egymásnak kiküldetési ütemterveiket, amelyekben feltüntetik a 13., 14. és 16. pontok alapján kiküldendő tudományos dolgozók számát, nevét, munkahelyét, továbbá a kiküldetés időtartamát és a kiküldetésre javasolt időpontot.

Az 1958. évi I. félévi ütemtervet a felek 1958. január 15-ig, az 1958. évi II. félévi ütemtervet 1958. június 1-ig küldik meg egymásnak.

22. A kiküldő fél az utazás előtt legalább 8 héttel megküldi a másik félnek a 13., 14., 16. és 18. pont alapján utazók részletes munkaprogramját, személyi adatait, fényképét és közli az esetleges előadások címét, az egyéb szükséges adatokat, az utazás kívánt időpontját és a tanulmányút időtartamát, valamint a kiküldött nyelvismeretét. A fogadó fél a munkaprogram kézhezvételétől számított 4 héten belül állástfoglal a tudományos dolgozók fogadásával kapcsolatban. Ha a fogadó fél közli fogadókészségét, a kiküldő fél lehetőleg legalább 10 nappal előbb értesítést küld az érkezés időpontjáról és módjáról.

23. A tudományos kongresszusokra, konferenciákra stb. (12. pont) szóló meghívókat a felek idejekorán, lehetőleg legkésőbb 2 hónappal a rendezvény megnyitása előtt megküldik egymásnak, a meghívottak számának, tartózkodási idejének és az ott-tartózkodás anyagi feltételeinek megjelölésével.

A meghívott Akadémia lehetőleg a rendezvény megkezdése előtt legkésőbb 1 hónappal értesíti a másik felet arról, hogy a meghívásnak eleget tud-e tenni, közli képviselője nevét és esetleges előadásának címét és téziseit. A felek a rendezvény megkezdése előtt lehetőleg 10 nappal közlik a kiküldött érkezésének pontos idejét és módját.

24. Az Akadémiák gondot fordítanak arra, hogy a megállapodás alapján fogadott kiemelkedő tudományos dolgozók érkezését a sajtó, rádió és televízió közölje.

25. A fogadó fél szükség esetén és a kiküldő fél kérésére beszámolót küldhet a fogadott tudományos dolgozó tanulmányútjáról és annak eredményeiről.

26. A 13., 14. és 15. pont kiküldetési keretei nem teljesítés esetén nem vihetők át a következő évre. Továbbá nem teljesítés esetén nem vihetők át a következő évre a 17. pont alapján kiküldött meghívások sem.

27. A kiküldő Akadémia tájékoztatja a megállapodás alapján kiküldött személyeket a megállapodás elvi kérdéseiről és a reá vonatkozó pontokról.

V. Záró rendelkezések

33. Az Akadémiák támogatják egymást abban a törekvésben, hogy a szocialista országok akadémiái többoldalú megállapodást kössenek a kiküldött tudományos dolgozók fogadásának anyagi feltételeire vonatkozóan.

A Magyar Tudományos Akadémia megbízásából

Jánossy Lajos s. k.

A Csehszlovák Tudományos Akadémia megbízásából

Viktor Knapp s. k.

A Szlovák Tudományos Akadémia megbízásából

Igor Hrusovsky s. k.

A Magyar Tudományos Akadémia 108.061/1958. MTA számú

közleménye

a Magyar Tudományos Akadémia és a berlini Német Tudományos Akadémia közötti tudományos együttműködés 1958. évi megállapodásáról

(Nem teljes szöveg)

A Magyar Tudományos Akadémia és a berlini Német Tudományos Akadémia az 1957. március 27-én a Magyar Tudományos Akadémia és a berlini Német Tudományos Akadémia között megkötött egyezmény II. pontjának megfelelően 1958. évre az alábbi megállapodást köti:

I. Tudományos együttműködés

1. A két Akadémia közös kutatásokat végez, amelyek tartalmára, terjedelmére és feltételeire vonatkozóan az illetékes intézmények (osztályok, intézetek és egyéb intézmények) megállapodást kötnek, melyek a két Akadémia elnökségének jóváhagyása után jelen megállapodás részét képezik.

2. A két Akadémia az 1958. év folyamán felmerülő további tudományos problémák megoldását lehetőség szerint támogatja.

Ezekre vonatkozóan szükség esetén külön megállapodások köthetők, melyek a két Akadémia elnökségének jóváhagyása után jelen megállapodás részét képezik.

3. A két Akadémia támogatja a hozzá tartozó intézmények és munkatársaik közötti közvetlen tapasztalatcserét.

A két Akadémia intézményei közvetlen megállapodás alapján kiadványokat, könyveket, folyóiratokat, fotokópiákat és mikrofilmeket cserélhetnek. Az intézmények tájékoztathatják egymást kutatási munkájuk eredményeiről, a jogügyi szabványok, valamint a jelen megállapodás 18. és 19. pontjában foglaltak figyelembevételével és megállapodnak egymással kutatási témák közös kidolgozására vonatkozóan.

4. Az Akadémiai Kiadók kicserélik évi kiadói terveiket és közvetlen megállapodás alapján együttműködnek.

A két Akadémia támogatja eredeti tudományos munkák megjelenését saját folyóirataiban.

5. A két Akadémia támogatja egymást az országban működő nem akadémiai tudományos intézetekkel, levéltárakkal és könyvtárakkal való kapcsolat kialakításában.

6. A két Akadémia lehetőség szerint támogatja egymást tudományos célokat szolgáló irodalom, mikrofilmek és fotokópiák, valamint egyéb anyagok és műszerek beszerzésében.

II. Kiküldetések tapasztalatcsere, tanulmányút és továbbképzés céljából

7. A két Akadémia támogatja tudományos kutatóinak tapasztalatcseréjét és továbbképzését a másik fél országába történő tanulmányutak megvalósítása útján. E célból a felek kölcsönösen legfeljebb 20 tudományos dolgozót fogadnak, összesen legfeljebb 90 hétre (630 napra).

8. A közös feladatok összehangolása céljából rövidebb megbeszélésekre és konzultációkra mindkét fél legfeljebb 5 személyt fogad, összesen legfeljebb 25 napra.

9. *a)* Előzetes megbeszélés alapján a két Akadémia a 7. és 8. pontban megjelölt kontingensen felül is kiküldheti munkatársait.

b) A két Akadémia biztosítja továbbá a tudományos kutatók saját költségén, vagy a kiküldő Akadémia költségén történő egyéni vagy csoportos tanulmányútját. Ebben az esetben a fogadó Akadémia biztosítja a tanulmányút szakmai feltételeit.

10. A két Akadémia kölcsönösen támogatja egymást kiemelkedő tudósok konzultációk, szakvéleményadás és előadások tartása céljából történő meghívása útján.

III. Az Akadémiák tudományos rendezvényein való részvétel

11. A két Akadémia lehetőség szerint meghívja a másik fél tudományos kutatóit a legfontosabb kongresszusokra, konferenciákra és egyéb nemzetközi jelentőségű rendezvényekre. A meghívókat a felek általában legalább 2 hónappal a rendezvény megnyitása előtt megküldik egymásnak, a meghívottak tartózkodási idejének és az ottartózkodás anyagi feltételeinek megjelölésével.

A meghívott Akadémia időben értesíti a másik felet arról, hogy részt tud-e venni a rendezvényen, közli képviselője nevét és megküldi esetleges előadásának tematikáját.

Amennyiben az egyik meghívott Akadémia valamely tudományos rendezvényen nem tud részt venni, úgy kérésére a meghívó Akadémia a rendezvény anyagát 2 példányban megküldi.

IV. A Könyvtárak és a Külügyi Osztályok közötti együttműködés

12. A két Akadémia könyvtára közvetlen megállapodást köt kiadványcsere és egyéb együttműködésre vonatkozóan.

13. A két Akadémia Külügyi Osztályai:

a) 1958. február 1-ig megküldik egymásnak Akadémiájuk 1958. évi kongresszusi tervét és közlik egymással az esetleges változtatásokat vagy kiegészítéseket.

b) Szükség esetén tájékoztatják egymást a tervbe vett külföldi rendezvényekről, kicserélik ezekre vonatkozó értesüléseiket, közlik részvételi szándékukat.

c) Év végével megküldik azoknak a külföldi rendezvényeknek a jegyzékét, amelyeken képviselőik részt vettek. Kívánságra és lehetőség szerint a résztvevő fél beszámolót küld azoknak a kongresszusoknak a munkájáról, amelyeken a másik fél nem vett részt.

d) Megküldik egymásnak azon nemzetközi tudományos szervezetek jegyzékét, amelyeknek akadémiájuk, illetve intézeteik vagy munkatársaik tagjai és szükség esetén közvetítik Akadémiájuk elnökségének támogatását a másik fél képviselőjének e szervezetekbe történő felvétele alkalmával.

e) Az elnökségek jóváhagyásával tájékoztatják egymást Akadémiájuk és intézeteik szervezeti felépítéséről, működéséről és távlati terveiről.

f) A lehető legrövidebb időn belül tájékoztatják egymást a 7., 8. és 11. pontok alapján történő kiküldetésekről. Az utazás tervezett időpontja előtt legalább 6 héttel megküldik egymásnak a kiutazók személyi adatait, fényképeit, munkaprogramját és esetleges előadásaik témáját; a fogadó Akadémia 4 héten belül közli állásfoglalását és a 8. pont alapján történő kiküldetéseknél lehetővé teszi a soronkívüli fogadást.

g) A felek szükség esetén megküldik egymásnak a másik fél országába kiküldöttek útijelentéseit, valamint kívánságra értékelést adnak a másik fél kiküldöttjének munkájáról.

VI. Egyéb és záró rendelkezések

18. Az érvényben levő jogvédelmi rendelkezések (szabadalmak, találmányok, újítási javaslatok, szerzői jogok) a jelen megállapodás keretei között történő tudományos együttműködésre is alkalmazandók.

Berlin, 1957. november 14.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége megbízásából	A berlini Német Tudományos Akadémia Elnöksége megbízásából
Gömöri Pál s. k.	*Robert Rompe* s. k.

A Magyar Tudományos Akadémia 108.062/1958. MTA számú

közleménye

a Magyar Tudományos Akadémia és a Lengyel Tudományos Akadémia közötti tudományos együttműködés 1958. évi megállapodásáról

(Nem teljes szöveg)

I. Tudományos együttműködés

1. A két Akadémia kölcsönösen támogatja egymást kutatási feladatok megoldásában, kölcsönös konzultációk, tudományos kutatók cseréje, tudományos tervek és tájékoztató anyagok kicserélése útján.

2. A megfelelő tudományos intézmények és kutató intézetek közvetlen kapcsolatot létesítenek és közvetlen együttműködésre vonatkozóan megállapodnak egymással. A nevezett intézmények szükség esetén kutatási terveket és a végzett kutatásokra, valamint azok eredményeire vonatkozó tájékoztató anyagokat cserélnek.

3. A két Akadémia lehetőség szerint meghívja a másik fél tudományos dolgozóit a fontosabb kongresszusokra, ülésekre, konferenciákra és egyéb tudományos rendezvényekre, amelyek kölcsönös érdeklődésre tarthatnak számot.

4. A két Akadémia lehetőség szerint kölcsönösen támogatja egymást a nemzetközi tudományos szervezetekbe történő belépéskor, képviselői együttműködnek a nemzetközi szervezetek munkájában, valamint nemzetközi kongresszusokon.

5. A két Akadémia támogatja egymást az országban működő nem akadémiai tudományos intézetekkel, levéltárakkal és könyvtárakkal való kapcsolat kialakításában.

A két Akadémia a lehetőség szerint támogatja egymást tudományos célokat szolgáló irodalom, fotokópiák és mikrofilmek, továbbá más anyagok és segédeszközök beszerzésében. Az ezzel kapcsolatos költségeket — egyéb megállapodás hiányában — a kérő fél fedezi.

II. Tudományos irodalom és tájékoztató anyagok cseréje

6. A kiadványok cseréjét és a könyvek kölcsönös kikölcsönzését az MTA részéről az MTA Könyvtára és az LTA részéről az LTA „Osrodek Rospowszechnia Wydawnictw Naukovych" nevű szerve közvetlen megállapodás alapján végzi.

Az MTA Könyvtára és az LTA „Osrodek Bibliografii i Dokumentacji Naukowej" nevű szerve a kölcsönösség elve alapján, vagy a kérő fél költségére közvetlen megállapodás szerint mikrofilmeket és fotokópiákat küld egymásnak.

Ezen felül kívánatos, hogy az Akadémiák tudományos intézetei közvetlen kiadványcserét is létesítsenek egymással.

7. A két Akadémia elősegíti tudományos munkáknak a másik fél tudományos kiadványaiban történő megjelenését.

8. A két Akadémia kicseréli 1958. évi kiadói tervét, valamint a lehetőség szerint más tudományos kiadók terveit és katalógusait.

9. A két Akadémia az alábbi tájékoztató anyagokat cseréli:

a) az Akadémiák intézményeire vonatkozó időszerű adatokat, valamint az Akadémiák rendes és levelező tagjainak jegyzékét;

b) adatokat az Akadémiák nemzetközi tudományos szervezetekben viselt tagságáról és az azokban végzett munkáról;

c) adatokat az Akadémiák nemzetközi tudományos kongresszusokon, üléseken, konferenciákon és más tudományos rendezvényeken való részvételéről.

III. Személycsere

10. A két Akadémia a kölcsönösség elve alapján fogad:

a) legfeljebb 20 tudományos dolgozót összesen 60 hétre a tudományos kutatómunka tanulmányozása és a tapasztalatcsere elősegítése céljából;

b) legfeljebb 2 aspiránst összesen 12 hónapra.

11. A két Akadémia konzultációk és rövid megbeszélések céljából legfeljebb 3 személyt fogad összesen 14 napra.

12. A két Akadémia a fogadó féllel való előzetes megállapodás alapján a 10. pontban megjelölt kereten felül is kiküldhet tudományos kutatókat tapasztalatcsere, közös kutatások végzése stb. céljából. Ebben az esetben a kiküldő fél fedezi a kiküldetés minden költségét, beleértve az esetleges tolmács költségeit is.

13. A két Akadémia ezen felül meghívhat tudományos dolgozókat tudományos, vagy tudományszervezési segítségnyújtás, szakvéleményadás és konzultáció, valamint beszámolók és előadások tartása céljából. Ebben az esetben a kiküldő fél lehetőség szerint figyelembe veszi a meghívó fél kívánságait. Abban az esetben, ha a felek a meghívott tudományos dolgozó helyett azonos szakterülethez tartozó más tudományos dolgozót küldenek ki, erre nézve a két fél megállapodik egymással. A meghívott tudósok tartózkodási költségeit — az utazási költségek kivételével — a meghívó fél fedezi.

14. A két Akadémia lehetőség szerint elősegíti:

a) tudományos dolgozók saját költségen történő egyéni és csoportos utazását. Ebben az esetben a fogadó fél kizárólag a tanulmányi program megvalósításához nyújt segítséget;

b) az Akadémiák tagjainak és más tudományos dolgozóknak tudományos és egyéb célokból történő devizamentes cseréjét.

15. A két Akadémia február 15-ig kölcsönösen megküldi egymásnak a 10. pont alapján kiküldendő személyek kiküldetési tervét.

16. A két Akadémia lehetővé teszi, hogy a másik fél tudományos dolgozói az Akadémiák fennhatósága alá tartozó könyvtárakban és tudományos intézetekben tudományos kutatómunkát folytathassanak, illetőleg segítséget nyújt az egyéb kutatóintézetekben, egyetemeken és állami levéltárakban végzendő tudományos kutatásokhoz.

17. A kiküldő fél az utazás előtt legalább 6 héttel megküldi a másik félnek a 10. pont alapján utazók részletes munkaprogramját, személyi adatait és közli az utazás javasolt időpontját, a tanulmányút időtartamát és a kiküldött nyelvismeretét. A kiküldöttnek beszélnie kell vagy a fogadó ország nyelvét, vagy a világnyelvek egyikét. Amennyiben a kiküldött a tanulmányút során előadásokat kíván tartani, úgy közli azok címét.

A fogadó fél pozitív állásfoglalás esetén, a kiküldő fél az elutazás előtt legalább 10 nappal értesítést küld az érkezés időpontjáról és módjáról.

A tudományos kongresszusokra, konferenciákra stb. (3. pont) szóló meghívásokat a felek legalább 2 hónappal a rendezvény megnyitása előtt megküldik egymásnak, a meghívottak tartózkodási idejének és az ott-tartózkodás anyagi feltételeinek megjelölésével. A meghívott fél a rendezvény megkezdése előtt legkésőbb 1 hónappal értesíti a másik felet arról, hogy részt tud-e venni, igenlő esetben közli kiküldöttei nevét és az esetleges előadások címét és téziseit.

A kiküldő fél a rendezvény megkezdése előtt 10 nappal értesítést küld az érkezés pontos időpontjáról és módjáról.

Budapest, 1957. november 29.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége megbízásából	A Lengyel Tudományos Akadémia Elnöksége megbízásából
Szabó Imre s. k.	*Nowacki Witold* s. k.

A Magyar Tudományos Akadémia 108.063/1958. MTA számú

közleménye

a Magyar Tudományos Akadémia és a Román Népköztársaság Akadémiája közötti tudományos együttműködés 1958. évi megállapodásáról

(Nem teljes szöveg)

A Magyar Tudományos Akadémia és a Román Népköztársaság Akadémiája — a két Akadémia között 1957. március 8-án megkötött, a Magyar Tudományos Akadémia és a Román Népköztársaság Akadémiája tudományos együttműködésének alapelveiről szóló Egyezmény II. pontjának megfelelően — 1958. évre az alábbi megállapodást kötik.

I. Tudományos együttműködés

1. A két Akadémia kívánságra és szükség szerint tájékoztatja egymást működéséről, támogatja egymást kutatási feladatok megoldásában, kölcsönös konzultációk, tudományos kutatók kiküldése és tájékoztató anyagok cseréje útján.

A két Akadémia kölcsönösen kicseréli az elnökségei által jóváhagyott tudományos tematikákat tudományos együttműködés megvalósítása céljából.

2. A két Akadémia rokon intézetei szükség szerint közvetlenül együttműködnek, kicserélik tudományos terveiket, folyamatosan tájékoztatják egymást tudományos kutató munkájukról, az elért eredményeikről, továbbá egyeztetik közös kutatásaik tematikáját és közvetlen megállapodás alapján könyveket, folyóiratokat, mikrofilmeket cserélnek.

3. A két Akadémia támogatja egymás tudományos dolgozóinak kutatómunkáját az Akadémiák hatáskörén kívül eső levéltárakban, könyvtárakban, egyetemi tanszékeken, laboratóriumokban és egyéb tudományos intézményekben, a törvényes előírások figyelembevételével.

4. A két Akadémia a lehetőség szerint támogatja egymást tudományos irodalom, mikrofilmek és fotokópiák, valamint egyéb tudományos célokat szolgáló anyagok és eszközök beszerzésében.

5. A két Akadémia kölcsönösen támogatja egymást a nemzetközi tudományos szervezetekbe való belépésnél és küldötteik együttműködnek a nemzetközi tudományos szervezetek és kongresszusok munkájában.

II. Kiküldetések tapasztalatcsere, tanulmányút és továbbképzés céljából

6. *a)* A két Akadémia legfeljebb 20 tudományos kutatót fogad összesen legfeljebb 70 hétre tanulmányút, tapasztalatcsere és továbbképzés céljából.

b) A két Akadémia a tudományos együttműködés problémáinak megvitatása céljából szükség szerint legfeljebb 4 tudományos kutatót fogad összesen 14 napra.

7. A közös adminisztratív-szervezési feladatok összehangolására a két Akadémia legfeljebb 3 főt fogadhat összesen 14 napra.

8. Előzetes megállapodás alapján a két Akadémia a 6. és 7. pontban megjelölt kontingensen felül is küldhet ki kutatókat a kiküldő Akadémia saját költségére.

A két Akadémia lehetőség szerint elősegíti a másik fél tudományos kutatóinak azok saját költségére történő egyéni vagy csoportos tanulmányútját.

9. A két Akadémia lehetőleg támogatja kiemelkedő tudósainak kiutazásait, tudományos konzultációk, szakvélemény adása és előadások tartása céljából, a másik Akadémia elnökségének meghívására.

III. Részvétel az Akadémiák tudományos rendezvényein

10. A két Akadémia lehetőség szerint meghívja a másik fél tudományos kutatóit a legfontosabb nemzetközi jelentőségű kongresszusokra, konferenciákra és egyéb különleges rendezvényekre.

Amennyiben az egyik meghívott Akadémia valamely tudományos rendezvényen nem tud részt venni, úgy kérésére a meghívó Akadémia a rendezvény anyagát 3 példányban megküldi.

IV. Együttműködés az Akadémiai Könyvtárak és Kiadók között

11. A könyv- és folyóiratcserét, valamint a nemzetközi könyvkölcsönzés alapján történő könyvküldést egyfelől a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, másfelől a Román Népköztársaság Akadémiája Központi Könyvtára valósítja meg, közvetlen megállapodás alapján.

A két Akadémia könyvtárai csere alapján, illetőleg előzetes megállapodás szerint az érdekelt fél költségére mikrofilmeket és fotokópiákat küldenek egymásnak.

12. Az Akadémiai Kiadók kicserélik évi kiadói terveiket és közvetlen megállapodás alapján együttműködnek.

13. Az Akadémiák lehetőség szerint kölcsönös tudományos segítséget nyújtanak enciklopédiák és lexikonok elkészítéséhez.

V. Együttműködés a két Akadémia Külügyi Osztálya között

14. A két Akadémia Külügyi Osztályai:

a) 1958. febr. 20-ig megküldik egymásnak az 1958. évi rendezvény-tervüket s a továbbiakban közlik egymással az ezzel kapcsolatos változásokat és kiegészítéseket.

b) Esetenként tájékoztatják egymást a külföldi tudományos rendezvényeken való részvételről és közlik az Akadémiák erre vonatkozó szándékát.

c) Az év végén megküldik egymásnak azoknak a külföldi rendezvényeknek a jegyzékét, amelyeken képviselőik részt vettek és kívánságra lehetőség szerint a résztvevő fél beszámolót küld azoknak a rendezvényeknek a tartalmáról és eredményeiről, amelyeken a másik fél nem vett részt.

d) Megküldik egymásnak azon nemzetközi szervezetek jegyzékét, amelyeknek Akadémiájuk, azok intézetei vagy munkatársai tagjai.

e) Kölcsönösen megküldik egymásnak az Akadémiára és annak intézményeire vonatkozó időszerű adatokat, valamint az Akadémia tagjainak jegyzékét.

f) A lehető legrövidebb időn belül tájékoztatják egymást a 6., 7., 8. és 9. pont alapján történő kiküldetésekről. A tanulmányút tervezett időpontja előtt legalább 6 héttel előbb közlik a kiutazó személyi adatait, fényképét, munkatervét, esetleges előadásainak címét, a tanulmányút időtartamát és nyelvismeretét. A fogadó Akadémia állásfoglalását 3 héten belül közlik.

g) A kongresszusi meghívókat (10. pont) a meghívottak tartózkodási idejének és a meghívás anyagi feltételeinek megjelölésével a felek általában legalább 2 hónappal a rendezvény megnyitása előtt megküldik egymásnak. Időben értesítik a másik felet, hogy részt vesznek-e a rendezvényen, közlik képviselőik nevét, érkezésének időpontját és módját és esetleges előadásának címét.

h) Szükség esetén megküldik egymásnak a másik fél országába kiküldöttek útijelentéseit és kérésre értékelést adnak a másik fél kiküldöttjének munkájáról.

i) Tájékoztatják a megállapodás alapján kiküldött személyeket a megállapodás elvi kérdéseiről és a reájuk vonatkozó pontokról.

VII. Általános rendelkezések

18. A két Akadémia intézményei közötti közvetlen megállapodások az Akadémiák vezetőségei által történt jóváhagyásuk után jelen egyezmény kiegészítő részét képezik.

19. Az érvényben levő jogvédelmi rendelkezések a jelen megállapodás keretei között történő tudományos együttműködésre is alkalmazandók.

20. E megállapodás nem érinti a műszaki tudományos együttműködés rendelkezéseit.

Budapest, 1957. december 7.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége megbízásából

Jánossy Lajos s. k.

A Román Népköztársaság Akadémiája Elnökségének megbízásából

N. Gh. Lupu s. k.

A Magyar Tudományos Akadémia 108.064/1958. MTA számú

közleménye

a Bolgár Népköztársaság és a Magyar Népköztársaság közötti kulturális egyezmény 1958. évi végrehajtásáról

(Nem teljes szöveg)

I. Tudomány

1. A Bolgár Tudományos Akadémia és a Magyar Tudományos Akadémia kölcsönösen támogatja egymást kutatási feladatok megoldásában, kölcsönös konzultációk, tudományos kutatók kiküldése, tudományos tervek és tájékoztató anyagok kicserélése útján.

2. A Bolgár Tudományos Akadémia és a Magyar Tudományos Akadémia legfeljebb hat tudományos dolgozót fogad összesen húsz hétre a tudományos kutatómunka tanulmányozása, közös kutatások végzése, tapasztalatcsere és továbbképzés céljából.

A Bolgár Tudományos Akadémia hat hónapra fogad legfeljebb két-három fiatal tudományos dolgozót, az aspiránsokra vonatkozó anyagi feltételek mellett.

3. A két Tudományos Akadémia a 2. pontban megjelölt kontingensen felül is küldhet tanulmányútra tudományos kutatókat a fogadó féllel való előzetes megállapodás alapján.

4. A tudományos akadémiák tudományos és tudományszervezési munkában való segítségnyújtás konzultációk, szakértői vélemények adása, továbbá előadások tartása céljából meghívhatják a másik fél tudományos dolgozóit, ilyen meghívást mindkét Tudományos Akadémia a lehetőség szerint figyelembe vesz.

5. A tudományos akadémiák lehetőség szerint elősegítik tudományos kutatóik egyéni vagy csoportos tanulmányútját a kutatók saját költségén.

A fogadó fél ilyen esetekben kizárólag a kiutazók tudományos programjának végrehajtásában nyújt segítséget.

6. A tudományos akadémiák lehetővé teszik a másik fél tudományos dolgozóinak, hogy tudományos kutatómunkát végezzenek a Tudományos Akadémia kutatóintézeteiben és a levéltárakban.

7. A két Tudományos Akadémia rokon intézetei közvetlen kapcsolatot és együttműködést létesítenek egymással. Szükség szerint kicserélik tudományos terveiket és tájékoztatják egymást tudományos kutatómunkájukról és elért eredményeikről, összeállítják és egyeztetik közös kutatásaik tematikáját.

8. A két Tudományos Akadémia támogatja egymást a nemzetközi tudományos szervezetekbe történő belépéskor. Képviselőik együttműködnek a nemzetközi tudományos szervezetek munkájában, valamint a nemzetközi kongresszusokon.

9. Mindkét Tudományos Akadémia támogatja egymást az országban működő az Akadémiák felügyelete alá nem tartozó tudományos intézetekkel, levéltárakkal és könyvtárakkal való kapcsolat kialakításában, különös figyelemmel a tudományos intézetekkel (egyetemi tanszékek, laboratóriumok, stb.) való kapcsolatra, amelyekben az akadémiák tagjai dolgoznak.

10. A Bolgár Tudományos Akadémia Könyvtára és a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára kölcsönösen kicseréli az Akadémia és az akadémiai intézetek minden kiadványát egy-egy példányban.

Kívánság szerint kicserélnek nem akadémiai kiadású műveket is, előzetes tájékoztató jegyzékek alapján.

Külön kérés, illetőleg kölcsönös megállapodás alapján egyes műveket több példányban is cserélhetnek.

Egyes műveket kívánságra, a nemzetközi kölcsönzés szabályai szerint kölcsönöznek egymásnak.

A felek kívánságára, lehetőség szerint egymás rendelkezésére bocsátják a levéltárakban, múzeumokban és könyvtáraikban található anyagok mikrofilmjeit, illetve fotokópiáit és elősegítik a tudományos kutatás részére szükséges anyagok mikrofilmezését. A mikrofilmek és fotokópiák elkészítésével kapcsolatos költségeket egyéb megállapodás hiányában a kérő fél fedezi.

A bolgár fél a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárához, illetőleg levéltári anyagokkal kapcsolatban a Levéltárak Országos Központjához, a magyar fél pedig a Bolgár Tudományos Akadémia Központi Könyvtárához juttatja el megrendeléseit.

11. Az akadémiai kiadók kicserélik évi kiadói terveiket és közvetlen megállapodás alapján együttműködnek.

12. A Bolgár Tudományos Akadémia és a Magyar Tudományos Akadémia továbbra is segítséget nyújt egymásnak enciklopédiáik elkészítésé-

ben. Az enciklopédiák számára készített anyagok honoráriumát az a Tudományos Akadémia fizeti, amelynek a szerző állampolgára.

13. A tudományos akadémiák ezenkívül az alábbi tájékoztató anyagokat cserélik ki egymás között:

a) az akadémiák intézményeinek, valamint az akadémiák rendes és levelező tagjainak jegyzékét;

b) adatokat az akadémiák nemzetközi tudományos szervezetekben viselt tagságáról és az azokban végzett munkájáról;

c) tájékoztatót az akadémiák nemzetközi tudományos kongresszusokon való részvételéről;

d) tájékoztatót a legfontosabb tudományos-kutatói kérdésekről, abból a célból, hogy a témákat előkészíthessék s megállapodást létesítsenek a szükséges témák közös feldolgozásáról;

e) az 1958. év folyamán a két Akadémia részéről rendezésre kerülő tudományos ülések, kongresszusok és konferenciák jegyzékét, továbbá azokon az üléseken, konferenciákon, kongresszusokon elhangzott beszámolók rövid tartalmi ismertetését, vagy teljes szövegét, amelyekre a másik fél meghívást kapott, de nem vett részt;

f) az akadémiák 1957. évi beszámolóját;

g) a tudományos dolgozók megünneplésére vonatkozó tájékoztatót és életrajzuk rövid ismertetését;

h) az 1958. évben kitüntetett tudományos művek jegyzékét, a szerző rövid életrajzának ismertetésével.

14. A két Tudományos Akadémia lehetőség szerint meghívja a másik fél tudományos kutatóit a legfontosabb kongresszusokra, konferenciákra és egyéb tudományos rendezvényekre, amelyek kölcsönös érdeklődésre tartanak számot.

15. A küldő fél az utazás előtt legalább nyolc héttel megküldi a másik félnek a 2. és 3. pont alapján kiutazók részletes munkaprogramját s közli az egyéb szükséges adatokat, az utazás kívánt időpontját, személyi adatait, két fényképet és a tanulmányút időtartamát, valamint a kiküldött nyelvismeretét. A kiküldött személynek beszélnie kell a világnyelvek egyikét, vagy a fogadó ország nyelvét. Ha a tanulmányút során a küldött előadásokat kíván tartani, úgy közli azok címét. A fogadó fél négy héten belül állást foglal a kiküldetéssel kapcsolatban. Ha a fogadó fél közli a fogadókészségét, a küldő fél legalább tíz nappal előbb értesítést küld az érkezés időpontjáról és módjáról.

A tudományos kongresszusokra, konferenciákra stb. (14. pont) szóló meghívókat a felek idejekorán, legalább két hónappal a rendezvény megnyitása előtt megküldik egymásnak, a meghívottak tartózkodási idejének és az ott-tartózkodás anyagi feltételeinek megjelölésével.

A meghívott Akadémia idejében értesíti a másik felet arról, hogy képviseltetése esetén kit küld ki, közli a kiküldendő előadásának címét és téziseit. Részvétel esetén a rendezvény kezdete előtt tíz nappal közlik az érkezés pontos idejét és módját.

Jánossy Lajos s. k.

Közlemények

A Magyar Tudományos Akadémia Gazdasági Titkársága vezetőjének 120.113/1958. MTA számú

közleménye

a munkakönyvi bejegyzések megváltoztatásáról

A Munkaügyi Minisztérium f. év febr. 11-én kelt 2607/1958. sz. körlevele a munkakönyvi bejegyzések megváltoztatásával kapcsolatban az alábbiak szerint intézkedik:

„Az utóbbi időben mind gyakrabban tapasztalható, hogy egyes vállalatok stb., illetve azok munkakönyvkezeléssel megbízott dolgozói a munkakönyvekben a munkaviszony tartamára (megszűnési időpontjára), illetve megszűnési módjára vonatkozó bejegyzéseket „méltányosság"-ból, a valóságnak meg nem felelően kijavítják. Így pl. a munkaviszony megszűnési időpontját „helyesbítik" úgy, hogy az újbóli munkaviszonyba lépésig ténylegesen eltelt 30 napnál nagyobb kiesést rövidebbre „csökkentik", vagy a „hozzájárulással kilépett", illetve „felmondás a vállalat részéről" bejegyzést „áthelyezve" bejegyzésre változtatják stb. E javítgatások által egyesek jogosulatlanul többlet pótszabadságban, illetve jubileumi jutalomban részesülnek. Ezenkívül mindez számos zavart okoz a társadalombiztosítás körében is, mert az SzTK. nyilvántartásokban szereplő időpontok nem egyeznek meg a munkakönyvben szereplőkkel.

Az Mt. 131. §.(2) bekezdésének rendelkezése szerint a dolgozó személyére és munkaviszonyára vonatkozó adatokat tartalmazó munkakönyv „közokirat"; ebből következik, hogy ha akár a munkakönyv tulajdonos, akár a munkakönyv kezeléssel megbízott dolgozó a munkakönyvbe bejegyzett adatokat megváltoztatja, hogy azáltal akár maga vagy más a munkaviszony „folyamatos"-sá minősítése révén többlet pótszabadságot, jubileumi jutalmat stb. kapjon (jogtalan vagyoni hasznot szerezzen), elköveti a közokirat hamisításának bűntettét.

Az elmondottak alapján ismételten felhívjuk a figyelmet arra, hogy a munkakönyvbe csak a valóságnak mindenben megfelelő adatokat szabad bejegyezni, az adatok módosítására, megváltoztatására pedig csak jogerős egyeztető bizottsági határozat, bírói ítélet vagy más „hatósági" határozat esetén kerülhet sor. Ez esetekben a javításra utaló megjegyzésben mindenkor utalni kell a javítást szükségessé tevő, illetve elrendelő jogerős határozat (ítélet) kibocsátójára, a határozat (ítélet) számára és keltére; ez utóbbi nélkül javított bejegyzések esetén a javítás előtti adatokat kell „érvényes"-nek tekinteni."

Az intézmények figyelmét felhívom a fentiek szem előtt tartására.

Budapest, 1958. február 25.

Csipka László s. k.
a Gazdasági Titkárság vezetője

A Magyar Tudományos Akadémia Gazdasági Titkársága vezetőjének 120.106/1958. MTA számú

közleménye

a közszolgálati és egyéb alkalmazottak utazási kedvezményéről

A Pénzügyminisztérium f. évi február 10-én kelt 60.667/1958. I/a sz. átiratát az alábbiakban közlöm:

„A közszolgálati alkalmazottak és hadirokkantak vasúti arcképes igazolványának 1958. évre való érvényesítése tárgyában kiadott 132.172/1957. KPM I/5. B. számú utasításban foglaltak szerint az arcképes igazolvány a Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút vonalán évi 12 Ft külön érvényesítési díj befizetése ellenében jogosít az 50%-os mérséklésű utazási kedvezmény igénybevételére.

Az utazási kedvezményre igényjogosult dolgozó az említett közlekedési eszköz (GYSEV) hivatalos igénybevétele esetén a hivatalos kiszállásáról készült útiszámlájában a 12 Ft-ot kitevő térítést jogosult felszámítani.

A 107.433/1957. KPM. számú utasítás 2. §-a értelmében az igényjogosult dolgozót terhelő 20 Ft térítési, illetőleg érvényesítési díjat a dolgozó a 18/1957.(V. 3.) PM. számú rendelet 1. §-ában foglaltakra figyelemmel útiszámlájában továbbra sem jogosult felszámítani."

Budapest, 1958. február 19.

Csipka László s. k.
a Gazdasági Titkárság vezetője.

Jogszabálymutató

1958. február 12-től 1958. február 28-ig.

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	13/1958. (II. 13.) Korm. rendelet (M. K. 14.)	A Magyar Kereskedelmi Kamara szervezéséről szóló 7750 1948. (VII. 22.) Korm. számú rendelet módosításáról
	1958. évi 5. számú tvr. (M. K. 15.)	A polgári perrendtartás egyes rendelkezéseinek módosításáról szóló 1957. évi VIII. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról
	1/1958. (II. 16.) I. M. (M. K. 15.)	A polgári perrendtartás módosításáról szóló 1957. évi VIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról, valamint a polgári és a büntető eljárás terén szükséges egyéb rendelkezésekről.
	1958. évi 1—5. számú N. E. T. határozat (M. K. 18.)	Egyes kitüntetések alapszabályainak módosításáról
	1958. évi 1—6. számú N. E. T. határozat (M. K. 18.)	A kitüntetéses doktorrá avatásról
	1/1958. (II. 23.) SZOT (M. K. 18.)	A dolgozók betegségi biztosításával kapcsolatos kérdések szabályozásáról szóló 6/1955. (XII. 31.) SZOT számú szabályzat egyes rendelkezéseinek módosításáról
	1/1958. (II. 26.) K. P. M. (M. K. 20.)	A televízió műsorvevő berendezésekről
Pénzügyi Közlöny	5/1958. (Tg. É. 6.) O. T.—P. M.	Az 1958. évi beruházási és felújítási terv végrehajtásáról és pénzügyi lebonyolításáról
Tervgazdasági Értesítő	4/1958. (Tg. É. 5.) O. T.	Az építtető és a kivitelező hatóságok 1958. évi végleges hatósági megállapodásainak megkötéséről
	3/1958. (Kip. É. 5—6.) Kip. M.	A termékgazdálkodás 1958. évi rendjét szabályozó 15/1957. (Tg. É. 18.) O. T. számú utasítás végrehajtásáról

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Akadémiai Nyomda, Budapest — 45041/58 — Felelős vezető: Bernát György

314.149

VII. (1958.) ÉVFOLYAM 7. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1958. MÁRCIUS 31.

TARTALOM

			Oldal
Személyi rész			31
Törvények, rendeletek határozatok	1010/1958. (III. 15.) Korm. határozat	Az 1958. évi Kossuth-díjak odaítéléséről	33
	17/1958. (II. 21.) Korm. rendelet	A munka-, védő- és egyenruhajuttatás rendezéséről	34
	1008/1958. (III. 5.) Korm. határozat	Az április 4-ét, illetve húsvétot megelőző munkaidő beosztásról	35
Magyar Tudományos Akadémia közleményei	108.072/1958. MTA	A Magyar Tudományos Akadémia és a Szovjetunió Tudományos Akadémiája közötti együttműködésről	35
	108.073/1958. MTA	A Magyar Tudományos Akadémia é s a Szovjetunió Tudományos Akadémiája közötti tudományos együttműködés 1958. évi munkaterveről	37
Az Akadémia elnökének utasítása	6/1958. MTA (A. K. 7.)	A Magyar Tudományos Akadémia és a felügyelete alá tartozó intézményekben a személyzeti munka végzéséről	38
	7/1958. MTA (A. K. 7.)	Az akadémiai intézetek szervezetéről és szervezeti szabályzatának elkészítéséről	42
Közlemények			45
Jogszabálymutató			45

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Dr. Korach Mór egyetemi tanárnak, a Budapesti Műszaki Egyetem Kémiai technológiai tanszéke vezetőjének 70. születésnapja alkalmából, tudományos, oktató és nevelő munkája elismeréséül a

MUNKA VÖRÖS ZÁSZLÓ ÉRDEMRENDJE

kitüntetést adományozta.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Dr. Jávorka Sándor akadémikusnak, a Társadalom és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat társelnökének 75. születésnapja alkalmából, az ismeretterjesztés terén végzett kiemelkedő munkája elismeréséül a

MUNKA VÖRÖS ZÁSZLÓ ÉRDEMRENDJE

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1.010/1958. (III. 15.) számú

határozata

az 1958. évi Kossuth-díjak odaítéléséről

(Nem teljes szöveg)

I.

A Kormány a tudományok, találmányok, újítások, a termelőmunka módszerének alapvető tökéletesítése terén elért eredményeiért

a Kossuth-díj I. fokozatával és a velejáró 50 000 forintos pénzjutalommal tünteti ki

Erdős Pált, az MTA levelező tagját, a számelmélet, függvénytan, halmazelmélet és a valószínűség számítás terén elért eredményeiért;

Dr. Straub F. Brunó akadémikust, egyetemi tanárt, a biológiai fehérje-szintézis területén kifejtett értékes munkásságáért.

A Kossuth-díj II. fokozatával és a velejáró 35 000 forintos pénzjutalommal tünteti ki

Dr. Arany Sándort, a mezőgazdasági tudományok doktorát, a talajtan és talajjavítás terén kifejtett tudományos munkájáért;

Benedikt Ottót, az MTA levelező tagját, egyetemi tanárt, egész életművéért;

Erdey László akadémikust, egyetemi tanárt, az analitikai kémia területén végzett indikátor-kutatásaival elért eredményeiért;

Korach Mórt, az MTA levelező tagját, egyetemi tanárt, egész életművéért;

Dr. Molnár Bélát, az orvostudományok kandidátusát, a sebészet terén, különösen a sebészek nevelése és továbbképzése érdekében végzett több évtizedes tevékenységéért;

Turóczy-Trostler Józsefet akadémikust, egész életművéért, közel félévszázados tudományos munkásságáért;

Verő Józsefet akadémikust, egyetemi tanárt, „Általános metallográfia" c. könyvéért, valamint a fémek kristályosodásának kutatása terén elért eredményeiért.

Dr. Münnich Ferenc s. k.
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 17/1958. (II. 21.) számú

rendelete

a munka-, védő- és egyenruhajuttatás rendezéséről

1. §.

A jelen rendelet értelmében munkaruha

a) a nagymértékű szennyeződésre és nagyfokú ruhaelhasználódásra való tekintettel adott ruha;

b) a formaruha (áruházi elárusítók, színházi jegyszedők, utcaseprők, portások és hasonló munkakört betöltők részére adott ruhák);

c) az időjárás elleni védekezésül adott ruhák közül azok, amelyeket a munkaügyi miniszter munkaruhának minősít.

2. §.

1. A miniszter a szakszervezettel egyetértésben köteles a felügyelete alatt álló területre a munkaruhajuttatásra vonatkozó iránymunkaköri jegyzéket készíteni. A jegyzéknek tartalmaznia kell a munkaruhajuttatás idejét is, hónapokban meghatározva.

2. Az iránymunkaköri jegyzék figyelembevételével az üzemi tanács — ahol üzemi tanács nincs, a vállalat igazgatója az üzemi bizottsággal egyetértésben — készíti el azoknak a munkaköröknek a jegyzékét, amelyekben a dolgozónak munkaruhát kell adni. A vállalat a jegyzékben köteles meghatározni az adandó munkaruha juttatási idejét is.

3. A vállalat a munkaruhajuttatásban részesítendő munkakörök jegyzékét a felügyeleti szervek által megadott pénzügyi kereten belül köteles elkészíteni.

3. §.

1. Az újonnan belépő dolgozónak — abban az esetben, ha olyan munkakörbe lép, melyben a vállalatnál a dolgozók munkaruhajuttatásban részesülnek — az első hat hónapban csak használt munkaruhaféleségeket lehet kiadni. A hat hónap eltelte után új munkaruhát adni csak abban az esetben lehet, ha a kiadott használt munkaruhaféleség juttatási ideje már lejárt.

2. Ha a munkaviszony a munkaruha juttatási idejének letelte előtt szűnik meg, a dolgozó részére kiadott munkaruhát a juttatási idő hátralévő hányadának megfelelő összegben megvásárolhatja.

3. A dolgozó által megvásárolható ruhaféleségeket a munkaügyi miniszter a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben határozza meg.

4. §.

1. Védőöltözet az egészségi (munkaköri) ártalmak elhárítására, valamint közegészségügyi érdekből adott ruhafélelség.

2. Azokat az egészségi (munkaköri) ártalmakat, amelyek elhárítására, továbbá azokat a területeket, ahol közegészségügyi érdekből védőöltözetet kell adni, valamint a védőöltözet fajtákat a munkaügyi miniszter az egészségügyi miniszterrel, a pénzügyminiszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben szabályozza.

3. A szabályozás alapján a minisztériumok az illetékes szakszervezetekkel egyetértésben határozzák meg a felügyeletük alá tartozó területeken azokat a munkaköröket, amelyekben a dolgozók részére védőöltözetet kell adni.

4. A nehézipari miniszter a munkaügyi miniszterrel és az egészségügyi miniszterrel és az illetékes szakszervezettel egyetértésben egyes vegyipari vállalatok tekintetében vállalati védőruha munkaköri jegyzék kiadását is engedélyezheti, amely a minisztériumi munkaköri jegyzéktől eltérő munkakörökben is engedélyezhet védőruhajuttatást.

5. §.

A dolgozó munkaviszonyának megszűnése esetén a részére kiadott munkaruha, védőruha, vagy az egyéni védőeszközök elvesztése, illetve megrongálása miatt még nem jogerősen kirótt kártérítésének megfelelő összeget munkabéréből — ideértve a felmondási illetményt is — a jogerős döntésig vissza lehet tartani.

6. §.

A vállalat a szolgálat rendjének és fegyelmének fenntartása érdekében a miniszter által a munkaügyi miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben meghatározott munkakörökben egyenruhát köteles adni.

7. §.

1. A munka-, védő- és egyenruhajuttatásra megállapított keretek túllépéséért és a szabálytalan munka-, védő- és egyenruhajuttatásokért az igazgató és más vezető az Mt. 121—123. §-ai szerint anyagi felelősséggel tartozik.

2. Azt az összeget, amellyel a vállalat a munka-, védő- és egyenruhajuttatásra fordítható kereteket túllépi, a vállalati felosztható nyereségrészesedésből, illetve a többletnyeremény után járó igazgatói alapból le kell vonni.

8. §.

Jelen rendelet rendelkezéseit 1958. évi január hó 1. napjától kell alkalmazni, végrehajtásáról a munkaügyi miniszter gondoskodik. Egyidejűleg hatályukat vesztik az 53/1953. (XI. 28.) M. T. számú rendelet 156. §-ának (2) és (3) bekezdései és a 157. §-ának (1) bekezdése és a 2.213/68/1952. számú minisztertanácsi határozat.

Apró Antal s. k.
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány első elnökhelyettese

---

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1.008/1958. (III. 5.) számú

határozata

az április 4-ét, illetve húsvétot megelőző munkaidőbeosztásról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a termelés és a dolgozók igényeit figyelembevéve a következőket határozza:

1. 1958. évi április hó 7-e (húsvét hétfő) rendes munkanap, s helyette e munkaszüneti napot április 5-én (szombaton) kell kiadni. Április 3-án (csütörtökön) a szombati napra szokásos munkaidőbeosztást kell alkalmazni. A folyamatos üzemekben, a bányákban, valamint a belkereskedelemben dolgozók munkaidejének beosztását az illetékes miniszterek a szakszervezet elnökségével egyetértésben szabályozzák.

2. Az április 4, 5, 6-án esedékes béreket április 1, 2 és 3-án kell kifizetni.

3. A belkereskedelmi miniszter gondoskodjék a nyiltárusítási üzletek nyitvatartásának az 1. pontban foglaltaknak megfelelő szabályozásáról.

4. A közlekedés- és postaügyi miniszter gondoskodjék arról, hogy az április 3-án hazautazni kívánó dolgozókat a vasút megfelelő időben el tudja szállítani.

Dr. Münnich Ferenc s. k.
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

Akadémia közleménye

A Magyar Tudományos Akadémia 108.072/1958. MTA számú

közleménye

a Magyar Tudományos Akadémia és a Szovjetunió Tudományos Akadémiája közötti együttműködésről

(Nem teljes szöveg)

A Magyar Tudományos Akadémia és a Szovjetunió Tudományos Akadémiája a magyar és a szovjet tudósok közötti tudományos együttműködés megszilárdítása és továbbfejlesztése céljából a Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége között 1956. június 28-án megkötött tudományos és kulturális együttműködési egyezménynek megfelelően az alábbi *egyezményt* köti:

I. Általános rendelkezések

1. §.

A Magyar Tudományos Akadémia és a Szovjetunió Tudományos Akadémiája (a továbbiakban: Akadémiák) tudományos együttműködést valósítanak meg, azaz koordinálják a legfontosabb problémákkal kapcsolatban folyó tudományos kutatásaikat, közös kutatásokat végeznek a kölcsönös érdeklődésre számot tartó témák terén, valamint megadják egymásnak a szükséges tudományos segítséget.

2. §.

Az Akadémiák minden erejükkel elősegítik a közvetlen kapcsolatok kialakítását, a tapasztalatcserét az akadémiai tudományos intézmények és az egyes kutatók között.

3. §.

Az Akadémiák lehetőség szerint meghívják egymás tudományos dolgozóit a legfontosabb kongresszusokra, konferenciákra és egyéb, kölcsönös érdeklődésre számot tartó tudományos rendezvényekre.

4. §.

Az Akadémiák támogatják egymást az országban működő nem-akadémiai tudományos intézményekkel, levéltárakkal és könyvtárakkal való kapcsolatok kialakításában.

5. §.

Az Akadémiák támogatják egymást tudományos célokat szolgáló anyagok, műszerek, irodalom, fotókópiák és mikrofilmek beszerzésében.

6. §.

Az Akadémiák támogatják egymást nemzetközi tudományos szervezetekbe történő belépéskor s képviselőik e nemzetközi szervezetekben, valamint a nemzetközi kongresszusokon együttműködnek.

II. A tudományos kutatások összehangolása és közös kutatások végzése

7. §.

A tudományos kutatások összehangolását és közös kutatások végzését az Akadémiák rokon intézetei valósítják meg.

8. §.

Az Akadémiák rokon intézetei elküldik egymásnak kutatási terveiket, ezután szükség szerint tájékoztatják egymást az őket érdeklő problémákról, és év végén kicserélik azon tudományos kutatási

TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

témák és problémák jegyzékeit, amelyekkel kapcsolatban a következő évben kívánatos a közös munka, vagy a koordináció.

9. §.

A koordinálandó tudományos problémák jegyzékét, valamint a közös tudományos kutatások tematikáját az év végén az Akadémiák képviselői a tudományos együttműködés munkaterve keretében hagyják jóvá.

10. §.

A jóváhagyott évi együttműködési terv alapján az Akadémiák rokon tudományos intézetei elkészítik a közös tudományos kutatási tervekre vonatkozó tervezetet, vagy az egyes problémák koordinációjának tervét és egyeztetés céljából megküldik egymásnak.

11. §.

A közös kutatások befejeztével az Akadémiák érdekelt tudományos kutatóintézetei kicserélik az általuk végzett munkák eredményeit, mégpedig legfeljebb egy hónappal a kutatások befejezése után.

A prioritás és a találmányi jogok védelme céljából az Akadémiák a közös tudományos kutatások eredményeit csakis mindkét fél beleegyezésével közölhetik.

III. Tudományos irodalom és tájékoztató anyagok cseréje

12. §.

Az Akadémiai Kiadók évenként — lehetőleg januárig — kicserélik évi tudományos kiadási tervüket és közvetlen megállapodás alapján együttműködnek.

13. §.

Az Akadémiák támogatják egymást kutatóik időszerű tudományos kérdésekről írt cikkeinek egymás tudományos folyóirataiban való közzétételében és elősegítik a másik fél tudományos kiadványainak saját tudományos sajtójukban való maximálisan teljes mérvű referálását, ill. annotálását.

14. §.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára és a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának Társadalomtudományi Alapkönyvtára közvetlen megállapodás alapján működik együtt, ez kiterjed a könyv-, folyóirat-, bibliográfia-, fotókópia- és mikrofilmcserére, a nemzetközi könyvkölcsönzés alapján történő könyvküldésre és egyéb közös munkára.

15. §.

Az Akadémiák intézményei közvetlen megállapodások alapján szükség szerint kicserélik kiadványaikat, könyveiket, fotókópiáikat, mikrofilmjeiket és egyéb tudományos tájékoztató anyagaikat.

16. §.

Az Akadémiák évenként az alábbi tájékoztató anyagokat cserélik ki egymás között:

a) A Tudományos tervek legfontosabb problémáinak annotációit;

b) adatokat az Akadémiák tudományos intézményeiről, továbbá az akadémikusok és levelező tagok névsorát;

c) adatokat az Akadémiák, vagy az egyes intézményeik nemzetközi szervezetekben viselt tagságáról és az ezekben végzett munkákról;

d) az érdekelt fél kérésére tájékoztatót küldenek a nemzetközi tudományos kongresszusokon való részvételi szándékukról, illetőleg részvételük eredményeiről.

IV. Tudományos kiküldetések

17. §.

Az akadémiák elküldik tudományos kutatóikat a másik fél tudományos intézeteibe közös kutatások végzése, a tudományos kutatómunka tanulmányozása, tapasztalatcsere, továbbképzés, az Akadémiák kongresszusain, konferenciáin és más tudományos rendezvényein való részvétel, valamint (a fogadó fél meghívására) előadások tartása, konzultációk, tudományos szakvélemény adása, valamint tudományos és tudományszervezési segítségnyújtás stb. céljából.

Tudományos kutatók személy szerint való meghívása esetén a küldő fél figyelembe veszi a fogadó Akadémia kívánságát. Amennyiben a személy szerint meghívott tudós helyett mást kívánnak kiküldeni, az ugyanezen szakterületet képviselő másik tudós személyét a meghívó féllel való egyeztetés alapján kell kijelölni.

A kiküldött munkatervei alapján az akadémiai tudományos intézmények profiljának kell, hogy megfeleljenek.

18. §.

Az akadémiai tudományos dolgozóknak közös tudományos kutatások végzése, tudományos kutatásokkal való megismerkedés, tapasztalatcsere és továbbképzés céljából történő kiküldése általában csere útján történik.

19. §.

A Magyarországra és a Szovjetunióba csere útján kiküldendő tudományos kutatók számát (18. §.) és a kiküldetések időtartamát jelen *Egyezmény* alapján, az Akadémiák által évenként jóváhagyandó tudományos együttműködési munkaterv szabályozza.

20. §.

Az Akadémiák a csere útján kiküldendő tudományos kutatók (18. §.) létszámán felül is küldhetnek ki kutatókat a fogadó féllel való megállapodás alapján.

21. §.

Kiküldetések esetén a küldő Akadémia legalább 8 héttel előbb kiküldi a kutató részletes munkatervét, közli a szükséges adatokat, a kiküldetés kívánt időpontját és időtartamát, valamint a kiküldendő nyelvismeretét. Amennyiben a kiküldött előadásokat kíván tartani, közli azok címét. A fogadó fél legkésőbb 4 héten belül közli a fogadás lehető-

ségeit. Ha a fogadó fél közli fogadókészségét, a küldő fél legalább 10 nappal előbb értesítést küld az indulás időpontjáról.

22. §.

Az Akadémiák tudományos rendezvényeire (kongresszusok, konferenciák stb.) vonatkozó meghívókat a felek legalább 2 hónappal a rendezvények megnyitása előtt kiküldik egymásnak, a meghívottak számának, tartózkodási idejének és az ott tartózkodás anyagi feltételeinek megjelölésével.

A meghívott Akadémia legalább 4 héttel a rendezvény megnyitása előtt értesíti a meghívó felet arról, hogy képviseltetése esetén kit küld ki és közli a kiküldött előadásának címét és téziseit.

23. §.

A fogadó Akadémia szükség szerint és a másik fél kérésére tájékoztatást küldhet a fogadott tudományos kutató kiküldetésének eredményeiről.

24. §.

Az Akadémiák lehetőség szerint elősegítik tudományos kutatóiknak egyéni vagy csoportos tanulmányútját a kutatók saját költségére.

A fogadó fél ilyen esetekben segítséget nyújt a kiutazók tudományos programjának végrehajtásában.

25. §.

Az Akadémiák az érvényes szabályok alapján felveszik a másik fél tudományos kutatóit rendes és levelező aspirantúrára.

A rendes aspirantúrára való felvétel rendszerint szeptember—október hónapban, a levelező aspirantúrára való felvétel a felek közötti megállapodás alapján történik.

Az Akadémiák szükség esetén a levelező aspiránsokat kiküldik Magyarországra, illetve a Szovjetunióba a tudományos vezetőkkel való konzultáció, továbbá laboratóriumokban, levéltárakban és könyvtárakban végzendő munka céljából.

26. §.

Az Akadémiák lehetővé teszik a másik fél tudományos kutatói számára, hogy előre egyeztetett munkatervek alapján tudományos kutató munkát végezzenek az Akadémiákhoz tartozó intézetekben és elősegítik a kiküldöttek munkáját más főhatóságokhoz tartozó tudományos intézményekben, könyvtárakban és levéltárakban.

V. Pénzügyi feltételek

27. §.

Az anyagok, műszerek, irodalom fotókópiák, mikrófilmek stb. (5. §.) beszerzésével kapcsolatos költségeket — amennyiben más megállapodás nincs — az érdekelt fél viseli.

28. §.

A közös kutatásokkal kapcsolatban közvetlenül felmerülő költségeket (anyagok, reagensek stb. költségei) azok a tudományos intézetek viselik, amelyekben a kutatások folynak.

29. §.

Az Akadémiai Kiadók és Könyvtárak együttműködésével kapcsolatos pénzügyi kérdéseket a Kiadók és Könyvtárak közötti közvetlen megállapodások szabályozzák.

VI. Záró rendelkezések

36. §.

Jelen *Egyezmény* az Akadémiák Elnökségeinek jóváhagyása után lép életbe. A jóváhagyás megtörténtéről a szerződő felek értesítik egymást.

37. §.

Jelen *Egyezmény* érvénye — életbelépésének napjától számítva — 3 év.

38. §.

Az Akadémiák képviselői évenként, legkésőbb december hónapban felváltva Budapesten, vagy Moszkvában összegyűlnek, jelen *Egyezmény* értelmében az Akadémiák közötti tudományos együttműködési évi munkaterv megkötése céljából.

39. §.

Jelen *Egyezmény* bármikor teljes egészében, vagy részeiben módosítható az Akadémiák kölcsönös beleegyezésével.

40. §.

Jelen Egyezmény aláíratott Moszkvában, 1958. január 18. napján, egyenlő érvényű 2 magyar és 2 orosz nyelvű példányban.

A Magyar Tudományos Akadémia nevében:	A Szovjetunió Tudományos Akadémiája nevében:
Jánossy Lajos s. k.	*N. M. Sziszakjan* s. k.

A Magyar Tudományos Akadémia 108.073/1958. MTA számú

közleménye

a Magyar Tudományos Akadémia és a Szovjetunió Tudományos Akadémiája közötti tudományos együttműködés 1958. évi munkatervéről

(Nem teljes szöveg)

1. A Magyar Tudományos Akadémia és a Szovjetunió Tudományos Akadémiája között 1958. január 18. napján megkötött tudományos együttműködési egyezmény értelmében a szerződő Akadémiák az 1958. év folyamán közös tudományos kutatásokat végeznek az 1. sz. mellékletben felsorolt témákban, valamint összehangolják a 2. sz. mellékletben felsorolt problémákkal kapcsolatos tudományos kutatásaikat.

Az 1. és 2. sz. mellékletben felsorolt munkában résztvevő akadémiai tudományos intézetek leg-

később f. év márciusig összeegyeztetik a közös munkák konkrét terveit és a koordinációs terveket.

2. Az Akadémiák rokon tudományos intézményei közvetlen kapcsolatot létesítenek és együttműködnek egymással. Kicserélik tudományos terveiket és tájékoztatják egymást tudományos kutatásaikról.

Ezek a tudományos intézetek szükség esetén összehangolják azon tudományos kutatásaik témáit és problémáit, amelyekkel kapcsolatban a folyó évben kívánatos a közös munka vagy koordináció és az Akadémiák elnökségeinek jóváhagyása után megteszik az együttműködéshez szükséges intézkedéseket.

3. A Szovjetunió Tudományos Akadémiája valutamentes csere útján fogadja a Magyar Tudományos Akadémia legfeljebb 30 tudományos dolgozóját összesen 180 hétre, a tudományos kutatásokkal való megismerkedés, közös tudományos munka végzése, tapasztalatcsere és továbbképzés céljából, a Szovjetunió Tudományos Akadémiája tudományos intézeteiben.

A Magyar Tudományos Akadémia ugyanebből a célból fogadja a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának legfeljebb 30 tudományos dolgozóját, összesen 180 hétre.

4. Az Akadémiák félévenként kicserélik a csere alapján kiküldendő tudományos kutatók kiküldési terveit.

5. A Szovjetunió Tudományos Akadémiája meghívja a Magyar Tudományos Akadémia kutatóit előadások tartása, konzultációk, tudományos véleményadás, valamint tudományos és tudományszervezési kérdésekben való segítségnyújtás céljából.

Ugyanebből a célból a Magyar Tudományos Akadémia meghívja a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának tudományos kutatóit.

6. Az Akadémiák legkésőbb márciusig kicserélik a jelen munkaterv 5. pontja alapján meghívandók névsorát.

7. Az Akadémiák legkésőbb f. évi februárig kicserélik azoknak az 1958. évben rendezendő kongresszusoknak, konferenciáknak és egyéb rendezvényeknek terveit, amelyekre meg kívánják hívni a másik fél kutatóit.

8. A Magyar Tudományos Akadémia és a Szovjetunió Tudományos Akadémiája közötti jelen tudományos együttműködési munkaterv és annak mellékletei a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének Kormánya által 1958. évre megkötött kulturális együttműködési *Munkaterv* részét képezi.

Készült és megkötetett Moszkvában, 1958. január 18. napján, 2 egyenlő érvényű magyar és orosz nyelvű példányban.

A Magyar Tudományos Akadémia nevében:	A Szovjetunió Tudományos Akadémiája nevében:
Jánossy Lajos s. k.	*N. M. Sziszakjan* s. k.

Megjegyzés: A közleményben hivatkozott mellékletek megtekinthetők a Magyar Tudományos Akadémia Nemzetközi Kapcsolatok Osztályán.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 6/1958. MTA (A. K. 7.) számú

utasítása

a Magyar Tudományos Akadémia és a felügyelete alá tartozó intézményekben a személyzeti munka végzéséről

I. Általános irányelvek

1. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1050/1957. (V. 31.) Korm. sz. határozata intézkedik a személyzeti munka megszervezéséről. E határozat előírásainak megfelelően kell a Magyar Tudományos Akadémia központi szerveinél és a felügyelete alá tartozó intézményeknél a személyzeti munka rendjét kialakítani.

A személyzeti munka a Magyar Tudományos Akadémia feladatát képező tudományfejlesztés egyik fontos tényezője, s azt a célt szolgálja, hogy — népi demokratikus államrendünk alapelveinek megfelelően — a tudományos kutatás személyi feltételeit a lehető legnagyobb mértékben biztosítsa.

2. A személyzeti munka a korábbi időszakban — egyes pozitív eredményei mellett — túlzott központosítottsága, az ezzel együtt járó bürokratizmusa és felületes értékelési módszerei miatt az Akadémián sem szolgálta megfelelően a célját, ezért vált szükségessé a személyzeti munka átszervezése. Az újjászervezés alapján mellőzni kell az indokolatlan információkéréseket, a túlzott adatszolgáltatást és általában meg kell szüntetni a személyzeti munka korábbi bürokratizmusát.

II. A személyzeti munka megszervezése

3. A személyzeti munka felelős irányítója a szerv vezetője. Személyzeti ügyekben a döntés és a határozatok meghozatala — a jogszabályok és egyéb kötelező erejű felsőbb szabályozások keretei között — a szerv vezetőjének a joga és kötelessége, ennek megfelelően felelős a vezetése alá tartozó szerv személyzeti munkájáért és személyzeti helyzetéért.

A személyzeti ügyek előkészítő, szervező, véleményező és adminisztratív munkáját a szerv vezetőjének irányításával a személyzeti osztály (csoport, előadó) végzi.

A személyzeti munkában csak teljesen megbízható, a népi demokráciához hű, kellő élettapasztalattal és emberismerettel, az adott szakmai területen jártassággal rendelkező személyek foglalkoztathatók. Osztályidegen elemeket a személyzeti munkába bevonni nem lehet.

4. A Magyar Tudományos Akadémia egész területére kiterjedően a személyzeti munka legfelső irányítója az Akadémia elnöke. Az elnök e jogkörét a főtitkárra és a személyi ügyekkel foglalkozó akadémiai titkárra ruházhatja, vagy velük együtt gyakorolhatja.

5. Az Akadémia központi személyzeti szerve az Akadémia Hivatala személyzeti osztálya. A személyzeti osztály munkáját a főtitkár, illetőleg a személyi ügyekkel foglalkozó akadémiai titkár irányítja, ez azonban nem érinti az Akadémia Hivatalában elfoglalt szervezeti helyzetét.

Az Akadémia Hivatala személyzeti osztálya az alábbi feladatot látja el:

a) vezeti az Akadémia rendes és levelező tagjainak, a tudományok doktorainak, továbbá tudományos munkatársig bezárólag az Akadémia felügyelete alá tartozó intézmények, valamint az Akadémia Hivatala összes dolgozóinak központi nyilvántartását és végzi a munkaviszonyokra vonatkozó adminisztrációt;

b) véleményezi az elnök, a főtitkár és az osztálytitkárok hatáskörébe tartozó kinevezési, elbocsátási, előléptetési és kitüntetési javaslatokat, illetőleg határozatokat;

c) előkészíti az Akadémia egészét érintő személyzeti vonatkozású határozatok végrehajtását, jelentést tesz az ilyen intézkedések végrehajtása során szerzett tapasztalatokról és feldolgozza a személyzeti munkával összefüggő statisztikai adatokat;

d) kezeli az elnök, a főtitkár és az osztálytitkárok, valamint az Akadémia Hivatala vezetőinek hatáskörébe tartozó minősítéseket;

e) véleményt nyilvánít a külföldi kiküldetések vagy kiutazások engedélyezésével kapcsolatban;

f) ellenőrzi az állami oktatásban résztvevők, továbbá a vizsga letételére kötelezettek tanulmányi előmenetelét és eredményeit;

g) kapcsolatot tart személyzeti kérdésekben felsőbb szervekkel, minisztériumokkal, országos hatáskörű szervekkel;

h) az Akadémia Jóléti Csoportja kérésére véleményt nyilvánít a dolgozók szociális ügyeivel kapcsolatban;

i) fegyelmi vétség esetén javaslatot tesz az eljárás megindítására és lefolytatására.

6. A személyzeti osztály különösen fontos feladata a fontos és bizalmas munkakörökkel kapcsolatos teendők ellátása. Ezek a következők:

a) javaslattétel a fontos és bizalmas munkakörök meghatározására, valamint azoknak a munkahelyeknek számszerű nyilvántartására, amelyek jelentősebb értékek kezelésével kapcsolatosak, tehát gazdasági-bizalmi munkahelyeknek minősülnek;

b) a fontos és bizalmas munkakörök betöltése esetén abban az esetben is véleményt nyilvánít, ha ezek a munkahelyek nem tartoznak az elnök, a főtitkár, vagy az osztálytitkárok kinevezési hatáskörébe.

7. Az Akadémia Hivatalában a személyzeti munka irányítója az Elnökségi Titkárság vezetője. Személyzeti intézkedései tekintetében a véleményező teendőket az Akadémia személyzeti osztálya látja el.

8. Az Akadémia tudományos osztályai tevékenységi körében a személyzeti munka felelős irányítója az osztálytitkár. Az osztálytitkárok a személyzeti munkát az Akadémia személyzeti osztálya közreműködésével végzik.

9. A Tudományos Minősítő Bizottság hatáskörébe tartozó aspiránsok tekintetében a személyzeti munka felelős irányítója a TMB titkára. Az aspiránsok kiválasztásához, továbbá a tudományos minősítésekhez szükséges személyi javaslatokat az osztályok teszik meg, amellett azonban a személyzeti osztály a TMB titkára részére is véleményt ad az osztályok javaslataival kapcsolatban.

A végző aspiránsok elosztására a javaslatokat az osztálytitkár készíti el. Az elosztási javaslat összesítését a TMB titkára végzi és terjeszti az Elosztó Bizottság elé. Az Elosztó Bizottság határozata alapján a végzett aspiránsok munkába állításáról az érdekelt osztályok gondoskodnak. Mind az elosztási javaslatok elkészítése, mind az elosztási határozatok végrehajtása során a személyzeti osztály véleményt nyilvánít.

10. Az Akadémia felügyelete alá tartozó intézményekben (kutató intézet, kutató csoport, kutató laboratórium, vállalat stb.) a személyzeti munka felelős irányítója az igazgató (vezető). A szerv vezetője irányítja az intézmény keretében működő személyzeti osztály (csoport, előadó) munkáját.

Az Akadémia felügyelete alá tartozó intézményeknél az alábbi személyzeti egységek működnek:

— a nagyobb létszámú intézményeknél személyzeti osztály vagy személyzeti csoport;
— a kisebb intézményeknél személyzeti előadó;
— olyan akadémiai intézményeknél, ahol eddig személyzeti osztály (csoport, előadó) nem működik, az igazgató 1958. március 31-ig köteles az intézet egyik dolgozóját a személyzeti előadó feladatkörével megbízni, aki ezt a munkát egyéb feladata mellett látja el (nem függetlenített személyzeti előadó).

Az intézmények személyzeti osztályai (csoport, előadó) látják el a személyzeti munkával kapcsolatos mindazon feladatokat, amelyek a szerv vezetője személyzeti intézkedéseivel, jogaival és kötelezettségeivel kapcsolatban felmerülnek. Az intézmények vezetői személyzeti ügyekben minden esetben kérjék ki személyzeti osztályuk (csoport, előadó) véleményét.

Az Akadémia felügyelete alá tartozó intézmények személyzeti osztályai (csoport, előadó) tevékenységét az Akadémia személyzeti osztálya nem irányíthatja, azonban működésük során szoros kapcsolatot kell tartaniuk. Amennyiben az Akadémia személyzeti osztályának az Akadémia felügyelete alá tartozó intézmények személyzeti munkájával kapcsolatban észrevétele vagy javaslata merül fel, úgy erről az intézmény vezetőjét, illetőleg az illetékes osztály osztálytitkárát tájékoztatja. Akár az intézmény vezetője, akár annak személyzeti osztálya (csoport, előadó) részéről történt megkeresés esetén köteles véleményt nyilvánítani.

III. Személyzeti nyilvántartás

11. A személyzeti nyilvántartás alapokmánya a törzslap. Ezért a törzslap adatainak a valódiságát okmányokkal kell igazolni és a törzslapra felvett adatokban beálló változásokat 8 napon belül a törzslapot vezető személyzeti osztálynak be kell jelenteni. A változást a törzslapon az illetékes

személyzeti szerv jegyzi fel; az intézmények személyzeti osztályai (csoport, előadó) az *a)* és *c)* pontokban körülírt törzs lapmásolatoknál a változásról tájékoztatja az Akadémia személyzeti osztályát.

A törzslapot az alábbiakról kell felfektetni és vezetni:

a) Az Akadémia rendes és levelező tagjairól, a tudományok doktorairól, az 5/1956. MTA (A. K. 9.) számú utasítás alapján az elnök, a főtitkár és az osztálytitkár kinevezési hatáskörébe tartozó intézeti (vállalati) dolgozókról, az Akadémia állományában levő tanszéki dolgozókról, továbbá az Akadémia Hivatalánál az összes ügyintéző és ennél magasabb munkakört betöltő dolgozókról. A felsoroltak törzslapjait az Akadémia személyzeti osztálya fekteti fel és kezeli. Ezen kívül az Akadémia személyzeti osztálya kezeli és őrzi az intézmények által a tudományos munkatársakról kiállított törzslap másodpéldányát is.

b) Az aspiránsokról, továbbá a tudományok kandidátusairól az illetékes akadémiai osztály vezet törzslapot.

c) A kutató intézeteknél a tudományos segédmunkatársig bezárólag a tudományos munkakört betöltő, továbbá az ügyintéző dolgozókról kell törzslapot vezetni, amit az intézmény személyzeti osztálya (csoport, előadó) végez. Tudományos munkatársakról a törzslapot két példányban kell kiállítani, a másolati példányt az Akadémia személyzeti osztályának kell megküldeni.

d) A vállalatoknál törzslapot kell vezetni a vezető állású és az igazgató által kijelölt egyéb dolgozókról, amit a vállalat személyzeti osztálya (csoport, előadó) végez.

12. Az előző pontokban fel nem sorolt dolgozókról törzslapot felfektetni nem szabad, róluk az összes dolgozókra bevezetett egyszerű nyilvántartást kell vezetni. A nyilvántartás csak a legszükségesebb adatokra terjedhet ki, azok hitelességét és megbízhatóságát azonban éppen úgy ellenőrizni kell, mint a törzslapok adatait.

13. A törzslapon kívül a személyzeti nyilvántartás kiterjed minden olyan személyzeti adatra, ami a nyilvántartott személy megítélése szempontjából jelentőséggel bír. Az ilyen személyzeti anyagot ugyanaz a személyzeti szerv kezeli, amely a törzslapokat vezeti. A személyzeti nyilvántartásban kell kezelni különösen az alábbi személyzeti jellegű anyagokat:

— a munkaviszonyra vonatkozó okmányokat, illetőleg azok másolatait;
— az előző munkahelyről származó minősítést, jelentést, továbbá a kitüntetésre vagy fegyelmi büntetésre vonatkozó okmányokat;
— a minősítést;
— az életrajzot.

A tudományos munkakört betöltő dolgozók esetében a személyzeti nyilvántartásban kell kezelni és összegyűjteni az illető dolgozó szakmai munkájára vonatkozó összesítő kimutatásokat, míg a tématervet, a szakmai publikációk jegyzékét, és más hasonló anyagokat az Akadémiánál a szaktitkárságokon, az intézményeknél az igazgatónál (igazgatóhelyettesnél) vagy az osztályvezetőknél kell gyűjteni és megőrizni.

Az akadémiai tagok publikációit az Akadémia Könyvtára gyűjti és tartja nyilván.

Minden személyzeti nyilvántartásra kerülő anyagon fel kell tüntetni a személyzeti adat keltét és forrását, továbbá az ellenőrzés tényét, illetőleg eredményét.

14. A személyzeti nyilvántartásban kezelt anyag nem nyilvános, éppen ezért szigorú szabályok szerint kell gondoskodni arról, hogy azokhoz illetéktelen személyek hozzá ne jussanak, vagy betekintést ne nyerjenek. A dolgozókat kérésükre az anyagot kezelő személyzeti szerv személyzeti anyagukról tájékoztatja.

IV. Minősítés

15. Az Akadémia Hivatala, továbbá az Akadémia felügyelete alá tartozó intézmények és vállalatok minden tudományos munkakörben működő, továbbá ügyintéző és adminisztratív dolgozóját minden évben minősíteni kell. Nem kell minősíteni az Akadémia rendes és levelező tagjait.

A minősítés az alábbiakra terjed ki: képzettség, szakmai képesség, a munka szempontjából lényeges személyi tulajdonságok és politikai jellemzés.

A minősítés ideje általában az év vége, de minden előléptetés, kitüntetési javaslat, vagy áthelyezés esetén külön is minősíteni kell.

A minősítést írásba kell foglalni és azt a személyzeti nyilvántartásba be kell iktatni. A minősítések adminisztrálását és a minősítési anyag kezelését a személyzeti osztályok (csoport, előadó) végzik.

16. A fentiek szerinti minősítés a szerv vezetőjének a feladata az alábbiak szerint:

a) a főtitkár minősíti az Akadémia Elnökségi Titkársága vezetőjét, — az illetékes akadémiai titkárok véleményezése alapján — a Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya, a személyzeti osztály és a Gazdasági Titkárság vezetőjét, — az érdekelt osztálytitkár és az Akadémia Elnökségi Titkársága vezetőjének véleményezése alapján — a szaktitkárokat, — a Tudományos Minősítő Bizottság titkára véleményének figyelembevételével — a TMB titkársága vezetőjét;

b) az osztálytitkár minősíti azoknak a kutató intézeteknek (kutató csoport, kutató laboratórium) a vezetőit, és helyetteseit, akik nem tartoznak az Akadémia rendes és levelező tagjai közé, továbbá a szaktitkárságok beosztott dolgozóit;

c) az Akadémia Hivatalánál az Elnökségi Titkárság vezetője minősíti az Elnökségi Titkárság beosztottjait; a Gazdasági Titkárság, a Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya és a személyzeti osztály vezetője pedig a vezetése alatt álló osztályok dolgozóit;

d) az Akadémia felügyelete alá tartozó intézményeknél az intézmény vezetője minősíti az osztályvezetőket, az osztályvezető-helyetteseket és a főkönyvelőket (gazdasági vezető); az osztályok vezetői pedig az osztály beosztottjait;

e) a vállalatok azon dolgozóit, akiknek a kinevezése az elnök vagy a főtitkár hatáskörébe tartozik — a Gazdasági Titkárság vezetőjének véleménye-

zése alapján a gazdasági ügykört ellátó akadémiai titkár minősíti, míg a vállalat egyéb beosztottjainak a minősítése a vállalat vezetőjének hatáskörébe tartozik ;

f) az Akadémia céltámogatása keretében működő tanszéki kutatócsoportok dolgozóit az illetékes egyetemi személyzeti szerv véleményének a meghallgatása alapján a tanszék vezetője minősíti.

V. A kinevezésekkel kapcsolatos eljárás

17. A kinevezési jogosultak körét a Magyar Tudományos Akadémia elnöke erre vonatkozó utasítása határozza meg. A kinevezéseknél alapvető feltétel a szakmai alkalmasság és a politikai megbízhatóság. A kinevezésre jogosult vezető ezeket a feltételeket a személyzeti osztályok (csoport, előadó) meghallgatásával állapítja meg.

18. A tudományos intézetek olyan munkahelyeinél, ahol a kinevezés pályázat útján történik, az alkalmasságot az 1951. év 26. számú tvr.-ben foglaltak alapján kell elbírálni. Ezért az intézeti igazgatók a pályázati határidő lejárta után a pályázatokat felterjesztik a Tudományos Tanács véleményezésével együtt az Akadémia illetékes osztályvezetőségéhez. Az osztályvezetőségek javaslatát az Akadémia személyzeti osztálya véleményével együtt az osztálytitkár terjeszti elő a kinevezésre jogosult szervhez (elnök, főtitkár). Ugyanezen eljárásnak megfelelően kell eljárni az osztálytitkárok kinevezési hatáskörébe tartozó munkakörök esetén is. Az elnök és a főtitkár, illetőleg az intézeti igazgatók egyéb személyek alkalmasságának a megállapítása céljából is megkereshetik az illetékes osztályvezetőtégeket, ez esetben az köteles véleményt nyilvánítani.

19. Az Akadémiánál a tudományos osztályok körébe tartozó kinevezésre, áthelyezésre, elbocsátásra, vagy előléptetésre vonatkozó határozatokat az illetékes szaktitkárság, a Hivatal egyéb szervezésére vonatkozóan pedig az Elnökségi Titkárság, illetve a Gazdasági Titkárság készíti elő.

20. Az intézmények vezetői a hatáskörükbe tartozó kinevezések, áthelyezések vagy elbocsátások során — segédmunkatárs és ennél magasabb beosztású dolgozók esetében — döntésük előtt tájékoztassák az illetékes osztálytitkárt, egyébként a hatáskörükbe utalt személyek kinevezésével kapcsolatos eljárást maguk szabályozzák és a többi dolgozókra vonatkozóan utólagosan kell a változásokat az osztálytitkárnak bejelenteni.

21. A kinevezések, átsorolások (előléptetés) és elbocsátások előkészítése során az arra illetékes gazdasági szervvel (előadó) igazoltatni kell, hogy a tervezett intézkedésnek, vagy határozatnak a létszám és béralapgazdálkodásra vonatkozó rendelkezések, továbbá a munkajogi előírások szempontjából nincs akadálya.

22. A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1957. évi 66. számú törvényerejű rendelete szerint 1958. január 1-e után fontos, illetve bizalmas munkakörbe, vagy tisztségbe csak büntetlen előéletű és feddhetetlen személyeket lehet kinevezni, megválasztani, előléptetni, áthelyezni, vagy alkalmazni. A büntetlen előéletet erkölcsi bizonyítvánnyal kell igazolni.

Azokat a munkaköröket, amelyeket az intézeteknél (kutató csoport, kutató laboratórium), az Akadémia Hivatalánál, tanszékeknél, illetve vállalatoknál fontos és bizalmas munkaköröknek kell tekinteni, jelen utasítással egyidejűleg az Akadémia személyzeti osztálya közli a szerv vezetőjével, tanszéki állások tekintetében az illetékes osztálytitkárral.

a) A fontos és bizalmas munkakörök betöltéséhez szükséges erkölcsi bizonyítványt az elnök, a főtitkár és az osztálytitkárok kinevezési hatáskörébe utalt személyek esetében az Akadémia személyzeti osztálya, az intézmények vezetőinek (helyetteseinek) hatáskörébe utalt személyek vonatkozásában pedig az intézmény személyzeti osztálya (csoport, előadó) szerezteti be.

b) Azokat a személyeket, akik az 1957. évi 66. számú tvr. végrehajtása során nem tölthetnek be fontos vagy bizalmas munkakört, a hivatkozott rendelet hatálya alá nem eső alacsonyabb munkakörbe kell áthelyezni. Az áthelyezés ellen panasznak helye nincs. Az áthelyezést az 5/1956. MTA. (7. K. 9.) sz. utasításban megállapított hatáskör szerint kell végrehajtani. Amennyiben a dolgozó az áthelyezést nem fogadja el, úgy kérheti munkaviszonya megszüntetését.

c) Az olyan fontos vagy bizalmas munkakört betöltő kiváló tudományos és szakmai képzettséggel rendelkező személyek esetén, akik büntetlen előéletüket erkölcsi bizonyítvánnyal nem tudják igazolni, de tevékenységük a népgazdaság, vagy a tudományos kutatás érdekei szempontjából nélkülözhetetlen, az intézmények vezetői — az illetékes akadémiai osztály útján — az elnökhöz tehetnek előterjesztést munkakörük betöltésének engedélyezése céljából.

VI. Külföldi kiküldetéssel kapcsolatos eljárás

23. A kiküldetés vagy kiutazás engedélyezése tekintetében az alábbi akadémiai szervek döntenek :

a) A Magyar Tudományos Akadémia képviseletében történő kiküldetésben az Akadémia elnöksége határoz.

b) Tanulmányutakra történő kiküldetések esetén (akadémiai egyezmények, kultúregyezmények) az illetékes osztályvezetőség határoz a kiküldetésre vonatkozóan, az Akadémia elnöksége által meghatározott keretek és tudománypolitikai irányelvek alapján. A fentieknek meg nem felelő személyi döntéseket az Akadémia elnöksége megváltoztatja.

c) Egyéb kiküldetések, illetőleg a kiutazási engedélyezések eldöntésének a szabályait az Akadémia elnöke külön rendelkezésben állapítja meg.

24. A kiküldetési eljárás szabályai a következők :

a) A kiküldetésre vagy kiutazás engedélyezésére irányuló javaslatot annak a szervnek a vezetője teszi meg, ahol a kiküldetési vagy kiutazási szándék felmerült. A szerv vezetője az illetékes személyzeti szerv véleményezését figyelembe véve teszi meg a javaslatát.

b) A javaslatot akár akadémiai intézet, akár akadémiai bizottság vezetője teszi, véleményezés céljából az illetékes osztályvezetőséghez kell előterjeszteni. Az osztályvezetőség az Akadémia személyzeti osztálya meghallgatásával foglal állást.

c) Amennyiben a kiküldetéshez vagy a kiutazás engedélyezéséhez minisztériumi hozzájárulás is szükséges, annak beszerzéséről az Akadémia személyzeti osztálya gondoskodik.

d) Ha a kiküldetési vagy a kiutazási engedélyre vonatkozó javaslat az Akadémia felügyelete alá tartozó vállalat körében merül fel, a javaslatot a vállalat igazgatója az Akadémia vállalati osztálya vezetőjéhez terjeszti elő és a kiküldetés vagy kiutazás engedélyezése kérdésében a nemzetközi kapcsolatokat ellátó akadémiai titkár határoz. Az Akadémia személyzeti osztálya véleménye ilyen esetben is kikérendő.

VII. Kitüntetés, jutalmazás és fegyelmi eljárás,

25. A jutalmazásra, kitüntetés előterjesztésére fegyelmi eljárás megindítására és fegyelmi büntetés kiszabására az érvényes jogszabályok szerint a szerv vezetője jogosult. Az ezzel kapcsolatos előkészítés, nyilvántartás és adminisztráció a személyzeti szervek feladata.

Budapest, 1958. március 13.

Rusznyák István s. k
elnök

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 7/1958. MTA (A. K. 7.) számú

utasítása

az akadémiai intézetek szervezetéről és szervezeti szabályzatainak előkészítéséről

1. §.

A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó valamennyi kutatóintézet, kutatócsoport, kutató laboratórium stb. (a továbbiakban: intézet) 1958. június 1-ig a jelen utasításban foglaltak szerint köteles új szervezeti szabályzatának tervezetét elkészíteni. A tervezet elkészítése az igazgató (a vezető) feladata. Az igazgató a tervezetet előzetesen tárgyalja meg az intézet tudományos tanácsával, majd pedig a tudományos tanács véleményével együtt az illetékes osztályvezetőséghez terjessze fel. Az osztályvezetőségek 1958. október 31-ig vizsgálják felül a hozzájuk tartozó intézetek szabályzat-tervezeteit és indokolt véleményükkel együtt terjesszék az Akadémia elnökéhez jóváhagyás végett.

2. §.

A szabályzat az intézet magyar és idegen nyelvű elnevezését, szervezetét, feladatát, a feladat megvalósításának módját és eszközeit; az egyes intézeti szervek hatáskörét, feladatát, egymáshoz való viszonyát, az intézetnek az akadémiai szervekhez való kapcsolatát; az intézet működésének legfontosabb szabályait, a tudományos tervezést, a munka megszervezését, az intézeti dolgozók jogait és kötelességeit; végül egyéb, az intézet életében fontos kérdéseket (bel- és külföldi publikáció, újítás, találmány, hivatali titok stb.) szabályozza.

3. §.

Az intézet feladatának szabályozásánál olyan rendelkezést is fel kell venni, amely szerint az intézet tervébe iktatja, kivételesen indokolt esetben pedig terven kívül is elvégzi azokat a működési körébe eső feladatokat is, amelyekre az Akadémia elnöke (elnöksége) vagy az illetékes osztályvezetőség megbízást ad.

4. §.

(1) A szabályzatban a tudományos terv elkészítését az alábbi főbb irányelvek szerint kell szabályozni:

1. Az intézetek tudományos munkájának alapját az Akadémia tudományos terve szerint elkészített távlati és éves (szükséghez képest többéves) munkaterv alkotja.

2. Az intézetek terven felül is végezhetnek olyan munkákat, amelyeknek elvégzése a terv teljesítését nem akadályozza.

3. Távlati és többéves tervet azok az intézetek készítenek, amelyeknek ezt az illetékes osztályvezetőség előírja. A távlati és a többéves tervre vonatkozóan az éves munkaterv szabályait kell megfelelően alkalmazni.

4. Az éves munkatervet — ha van távlati vagy többéves terv, annak évi bontásaként — az érintett dolgozók meghallgatása után az intézet igazgatója állítja össze és a tudományos tanáccsal megtárgyalja, majd a tudományos tanács véleményével együtt az illetékes osztályvezetőséghez terjeszti fel jóváhagyásra.

5. Az intézetek terveit az illetékes osztályvezetőségek hagyják jóvá, tartják nyilván és gondoskodnak azok végrehajtásának ellenőrzéséről. Az osztályvezetőségek a jóváhagyásról az intézeteket értesítik. Az intézeti munkatervek olyan lényeges témáit, amelyek az egész tudományág szempontjából jelentősek, vagy amelyeknek beiktatására az Akadémia elnöke (elnöksége) adott megbízást, az osztályvezetőségek indokolt véleményükkel az Akadémia elnöksége elé terjesztik.

6. A terv egészét vagy lényeges részét érintő módosítást a terv jóváhagyásának rendjében kell elvégezni. Kisebb jelentőségű módosítást az igazgató saját hatáskörében is végrehajthat, de ezt az osztályvezetőségnek bejelenti.

7. Az intézetek a szükségletnek megfelelően az évi munkatervet belső használatra negyedévi vagy más időszakos tervre bonthatják.

(2) Az intézetek a tudományos tervekkel együtt, illetőleg azok alapján elkészítik mindazokat a terveket, amelyeket a jogszabály vagy az Akadémia előír (pénzügyi terv, beruházási terv, anyagterv stb.)

5. §.

(1) Az intézetek szervezeténél részletesen szabályozni kell az igazgató jogait és kötelességeit ; ki kell mondani, hogy az igazgató képviseli az intézetet hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben ; közvetlenül érintkezik minden belföldi hatósággal és szervvel, valamint a külföldi társintézetekkel.

(2) Szabályozni kell az igazgató helyettesítésének rendjét. Azokban az intézetekben, ahol igazgatóhelyettesi állás nincs rendszeresítve, ki kell jelölni azokat a dolgozókat, akik az igazgatót távolléte vagy akadályoztatása esetén helyettesítik és azt is, hogy a helyettesítési jogot a megjelölt személyek milyen sorrendben gyakorolják.

(3) A szabályzatban intézkedni kell a kiadványozási jog gyakorlásáról is és meg kell jelölni azokat a dolgozókat, akikre az igazgató általában vagy meghatározott ügyekben a kiadmányozás jogát átruházza.

(4) Az intézet nevében kötelezettségek vállalására az igazgató jogosult. Az utalványozási jog is őt illeti. A kötelezettségvállalás és az utalványozás jogát az igazgató — felelősségének érintetlenül hagyása mellett — helyettesére általában vagy meghatározott ügyekben átruházhatja.

(5) Az igazgató az intézet egyik tudományos dolgozóját megbízhatja a tudományos titkári teendők ellátásával. A tudományos titkár feladatát az intézeti munka jellegének megfelelően a szervezeti szabályzatban az igazgató határozza meg.

6. §.

(1) A szabályzatban fel kell sorolni az intézetek osztályait, szervezeti egységként működő, állandó jellegű csoportjait (részlegeit) és egyéb szerveit (könyvtárát, adattárát, dokumentációs részlegét, műhelyét stb.) azok működési körét, vezetőik feladatát, jogait és kötelességeit.

(2) Az osztályok, csoportok (részlegek) és egyéb szervek vezetésével kapcsolatban a szabályzatokba fel kell venni, hogy az osztályokat a kinevezett osztályvezetők vezetik, de az igazgató az osztályok vezetésével ideiglenesen más intézeti dolgozót is megbízhat, illetőleg valamelyik osztály vezetését saját maga is elláthatja, ugyanígy helyettesei is elláthatják egyes osztályok vezetését. Az osztályvezetők helyetteseit (amennyiben erre szükség van) az igazgató jelöli ki ; ugyanígy a csoportok és egyéb szervek vezetőit is, általában a tudományos munkatársak közül.

(3) Az intézetben szervezett osztályok megváltoztatására, új osztály felállítására, vagy valamelyik osztály megszüntetésére az igazgatónak a tudományos tanács meghallgatása után tett előterjesztésére az illetékes osztályvezetőség jogosult. Az intézetben szervezett csoportok és egyéb szervek megváltoztatása az igazgató hatáskörébe tartozik.

7. §.

(1) Az intézet tudományos munkájának támogatására tudományos tanácsot kell szervezni. A tanács az igazgató tanácsadó testülete.

(2) A tanács elnökét és tagjait az igazgató javaslatára, az illetékes osztályvezetőség előterjesztése alapján az Akadémia elnöke nevezi ki és menti fel. A tanács tagjaiul általában az intézet által művelt tudományszakban (tudományszakokban) működő akadémikusokat (levelező tagokat), az intézet igazgatóját és helyettesét (helyetteseit), valamint az intézet által művelt tudományszak (tudományszakok) legjobb művelőit kell kinevezésre javaslatba hozni. Ha az intézet munkája mást kíván, a fenti rendelkezéstől el lehet térni. A tudományos tanács elnökéül általában az intézet igazgatóját kell javasolni.

(3) A tanács feladata az intézet egész munkájának figyelemmel kísérése, az intézet kutatómunkájának támogatása, véleménynyilvánítás az adott tudományszak elvi kérdéseiben, az egyes intézeti munkákkal kapcsolatban és a terv elkészítésénél, valamint az intézetben felmerülő egyéb elvi tudományos kérdéseknél. A tanács köteles az intézet évi jelentését megvitatni s az igazgató a jelentést a tanács véleményével együtt terjeszti fel az illetékes osztályvezetőséghez. A tudományos tanács jár el továbbá minden olyan esetben, amelyet jogszabály (pl. pályázat útján betöltendő állásoknál az 1951. évi 26. tvr. (vagy az Akadémia szervei hatáskörébe utalnak. A jelen utasítással a tudományos tanács hatáskörébe utalt eseteket a szabályzatba fel kell venni.

(4) A tanács rendes üléseit általában negyedévenként, de legalább félévenként tartja ; ezenkívül a szükséghez képest rendkívüli üléseket tart. A tanácsot az igazgató hívja össze. Ülésein az intézet tudományos osztályainak vezetői általában részt vehetnek ; a tanács esetenkénti más intézeti dolgozókat is meghívhat.

A tudományos tanácsok ügyrendjeiket maguk állapítják meg.

(5) Az elnökség döntése alapján átmenetileg az Akadémia osztályai mellett működő állandó jellegű bizottságok is elláthatják az egyes intézetek tudományos tanácsainak szerepét.

8. §.

(1) A szabályzatba fel kell venni, hogy az intézet felett az Akadémia melyik osztálya gyakorol közvetlen felügyeletet.

(2) Amennyiben jogszabály vagy a szervezeti szabályzat egyes feladatokat más akadémiai szerv hatáskörébe nem utal, az intézetekkel kapcsolatos kérdésekben az illetékes osztályvezetőségek döntenek. Az osztályvezetőségek döntései ellen — amennyiben jogszabály vagy a szervezeti szabályzat másként nem rendelkezik — az intézet igazgatója az Akadémia elnökéhez fordulhat.

(3) Az intézet az Akadémia többi hivatali szervével általában az osztályokon keresztül tart kapcsolatot.

(4) Az Akadémia elnöke az Akadémia egyes központi szerveit (Elnökségi Titkárság, Gazdasági Titkárság stb.) feljogosíthatja az ügyvitellel kapcsolatos közvetlen intézkedések megtételére is ; e szervek az ilyen intézkedéseket az elnök nevében közvetlenül közölhetik az intézeti igazgatókkal. Az igazgató az ilyen intézkedés ellen az Akadémia elnökéhez fordulhat.

(5) Az Akadémia elnöksége elhatározhatja valamely intézetnek közvetlenül az elnökség felügyelete alá vonását; a felügyelet gyakorlásának módjáról ez esetben az elnökség külön rendelkezik.

9. §.

(1) Az intézet igazgatóját, helyettesét (helyetteseit) és az osztályvezetőket nyilvános pályázat útján (1951. évi 26. tvr. 13. §., 184/1951. (X. 16.) M. T. sz. r. 12. §.) az Akadémia elnöke nevezi ki és gyakorolja felettük a fegyelmi jogkört.

(2) A tudományos munkatársakat nyilvános pályázat útján az igazgató nevezi ki. A pályázatra az 1951. évi 26. tvr. 13. §.-át, továbbá a 184/1951. (X. 16.) M. T. sz. r. 12. §-át kell megfelelően alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a pályázati hirdetményt az igazgató saját kezdeményezésére teszi közzé, továbbá, hogy a tudományos tanács a bizottság javaslatának megtárgyalása után kialakított véleményét az igazgatóval közli.

(3) Az (1) bekezdés esetében az Akadémia elnöksége, a (2) bekezdés esetében pedig az illetékes osztályvezetőség kivételesen engedélyezheti, hogy az említett munkakörökre olyan személyeket hívhassanak meg, akik pályázatot nem nyújtottak be.

(4) Az intézet főkönyvelőjét, gazdasági vezetőjét és a nem tudományos osztályok vezetőit az Akadémia elnöke nevezi ki és gyakorolja felettük a fegyelmi jogkört. Az Akadémia elnöke a jelen § (1) és (2) bekezdésében foglalt kinevezési jogkörét az erre vonatkozó külön utasítás szerint gyakorolja.

(5) Az utasítás hatálybalépését követően a tudományos segédmunkatársakat az igazgató három évi időtartamra nevezi ki. A három év letelte után a munkaviszony indokolt esetben újabb három évre meghosszabbítható.

(6) A tudományos gyakornokra nézve a jelenleg hatályos külön jogszabályok az irányadók.

(7) Az intézet többi alkalmazottját az igazgató nevezi ki. Az igazgató az általa kinevezett dolgozók felett fegyelmi jogkört gyakorol.

10. §.

Az igazgató az intézet dolgozói részére másodállás vagy mellékfoglalkozás vállalását engedélyezheti. A megadott engedélyről az illetékes osztályvezetőségnek jelentést tenni köteles.

11. §.

Az intézetben a munkaidőt — ideértve a munkaidőnek az intézetben töltendő részét is — a jogszabályok kereteinek megfelelően az intézet sajátosságainak figyelembevételével az igazgató a szakszervezeti bizottság meghallgatásával szabályozza.

12. §.

(1) Azoknak az intézeteknek a szabályzatában, ahol rendszeresen irodalmi munkásság folyik, a belés külföldi publikációk kérdését szabályozni kell. A belföldi tudományos publikációt és tudományos előadást az igazgatónak, illetőleg az igazgató rendelkezése alapján helyettesének vagy az intézet megfelelő osztálya vezetőjének előzetesen be kell jelenteni. Ha az igazgató (helyettese, osztályvezető) a publikáció ellen kifogást emel, a döntés ellen a dolgozó az Akadémia felsőbb szerveihez fordulhat. Külföldi publikációhoz az Akadémia illetékes osztályának előzetes hozzájárulása szükséges.

(2) Az intézetben végzett tudományos munkák szerzői jogdíjára és a kutatási eredmények gyakorlati felhasználására vonatkozó vagy egyéb szerződéses munkákra az e tárgyban kibocsátott kormányrendeletek és az ezek alapján kiadott, illetőleg kiadandó akadémiai elnöki utasítások rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Újítási és találmányi kérdésekről csak azoknak az intézeteknek a szabályzataiban kell intézkedni, amelyekben ilyen kérdések előfordulnak s csak annyiban, amennyiben az általános rendelkezéseken túlmenően erre szükség van.

13. §.

A hivatali titok körét a hatályos jogszabályok alapján az intézet jellegének megfelelően, pontosan körül kell írni.

Budapest, 1958. március 18.

Rusznyák István s. k.
elnök

Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 7/1958. MTA (A. K. 7.) számú utasításához

A tudományos kutatóintézet (kutatócsoport, kutató laboratórium) szervezeti szabályzatának vázlata:

I. Az intézet elnevezése és feladatköre

1. Az intézet magyar és idegen nyelvű elnevezése, székhelye, pecsétje.
2. Az intézet feletti felügyeleti jogkört gyakorló szerv (szervek) megnevezése.
3. Az intézet feladatának meghatározása.
4. Az intézet feladatának részletezése és a feladat megvalósításának eszközei.

II. Az intézet szervezete

1. Az intézet vezetése, az igazgató jogai és kötelességei, helyettesítése, a kiadmányozási és utalványozási jogkör szabályozása.
2. Az intézet szervezeti felépítésének áttekintése.
3. Az intézet egyes osztályainak, csoportjainak (részlegeinek) és egyéb szerveinek felsorolása, azok működési köre, vezetőik feladatai, jogai és kötelességei.
4. Az intézet egyes szerveinek egymáshoz való viszonya.
5. Az intézet gazdasági és adminisztratív ügyintézésére vonatkozó fontosabb szabályok.

III. Az intézet tudományos tanácsa

1. A tudományos tanács szervezete.
2. A tudományos tanács feladata.
3. A tudományos tanács működésének főbb elvei.
4. A tudományos tanáccsal kapcsolatos egyéb szükséges rendelkezések.

IV. Az intézet munkájának felső irányítása

1. Az intézet kapcsolata az Akadémia felsőbb szerveivel.

2. Az intézet kapcsolata az illetékes osztályvezetőséggel.
3. Az intézet kapcsolata esetleges egyéb akadémiai szervekkel (bizottságok, albizottságok stb.).

V. Az intézet munkaterve

1. Az intézet távlati és éves (a szükséghez képest többéves) munkatervének elkészítése, jóváhagyása, módosítása.
2. A terv nyilvántartása, ellenőrzése, annak esetleges bontása, a terv megvalósításának elősegítésére vonatkozó szabályok.
3. A terv teljesítéséről adandó jelentések.
4. Az intézet által készítendő egyéb tudományos tervek.

VI. Az intézet dolgozói

1. Az intézet igazgatójának, helyetteseinek és a tudományos osztályok vezetőinek kinevezése.
2. Az intézet tudományos dolgozóinak kinevezése.
3. Az intézet egyéb dolgozóinak kinevezése.
4. A fegyelmi jogkör szabályozása.
5. Az intézeti dolgozók felelőssége.
6. Másodállás és mellékfoglalkozás engedélyezése.

VII. Munkaidő és munkahely

1. A munkaidő részletes szabályozása
2. A munka végzésének helye.
3. Az értekezletek és viták általános rendje.

VIII. Publikációk, újítás, találmány, a kutatási eredmények gyakorlati felhasználása, megbízás alapján végzett munkák

1. Belföldi publikációk.
2. Külföldi publikációk.
3. Az intézet esetleges folyóirata, kiadványai, kiadványsorozatai.
4. Újítás és találmány.
5. A kutatási eredmények gyakorlati felhasználására vonatkozó és egyéb szerződéses munkák.

IX. Egyéb kérdések

1. Hivatali titok.
2. Vegyes rendelkezések.

Megjegyzés: A tematika kizárólag tájékoztatásul szolgál. A szabályzatot mindenütt az intézet sajátosságainak megfelelően úgy kell elkészíteni, hogy az a tényleges igényeknek megfeleljen. A szabályzat kötelező minimális tartalmát az utasítás 2. §-a foglalja magában.

Közlemények

50/1958.-Ig.

Pályázati hirdetmény

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Kémiai Kutató Intézete (Budapest, XIV., Hungária krt. 114) pályázatot hirdet az Intézet helyettes igazgatói állására

Az állás elnyeréséhez megfelelő tudományos képesítés és működés igazolása szükséges. Amennyiben a pályázó a magkémia területén is végzett tudományos munkát, ennek ismertetésére külön térjen ki.

A pályázathoz csatolni kell:

1. A pályázó tudományos képesítésére vonatkozó okiratot,
2. a pályázó eddigi működésének igazolását,
3. a pályázó tudományos dolgozatainak felsorolását és különlenyomatait,
4. önéletrajzot.

A pályázatot a Magyar Tudományos Akadémia Központi Kémiai Kutató Intézete igazgatójához, legkésőbb *1958. május 15-ig* kell benyújtani.

A kinevezés tárgyában a Magyar Tudományos Akadémia elnöke dönt. A kinevezett igazgató helyettes besorolási illetményei tekintetében a 29/1957. Mü. M. utasításban foglaltak az irányadók.

Budapest, 1958. március 21.

Dr. Schay Géza s. k.
akadémikus
intézeti igazgató

Jogszabálymutató

1958. március hó 1-től március hó 20-ig.

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	2/1958. (III. 7.) Mü. M.	A központi fűtőberendezéses lakóházak és lakótelepek fűtői munkabérének rendezéséről.
	3/1958. (III. 7.) Mü. M.	A munka-, védő- és egyenruhajuttatás rendezéséről szóló 17/1956. (II. 21.) Korm. sz. rendelet végrehajtásáról.
	1011/1958. (III. 18.) Korm. határozat	A Budapesten működő diplomáciai testület tagjainak lakásbérleti jogviszonyával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről.
Pénzügyi Közlöny	123/1958. (P. K. 9.) P. M.	Az állami vállalatok 1957. évi éves mérleg szerinti nyereségének elszámolásáról és pénzügyi rendezéséről.
	124/1958. (P. K. 9.) P. M.	Az állami, tan-, kísérleti- és célgazdaságok könyvviteli rendjének szabályozásáról.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Akadémiai Nyomda, Budapest — 45173/58 — Felelős vezető: Bernát György

VII. (1958.) ÉVFOLYAM 8. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1958. MÁJUS 5.

TARTALOM

			Oldal
Személyi rész			47
Törvények, rendeletek, határozatok	30/1958. (IV. 15.) Korm. rendelet	A lakásbérletről szóló 35/1956. (IX. 30.) M. T. számú rendelet módosításáról	47
	1015/1958. (IV. 12.) Korm. határozat	A hivatali helyiségek lakássá való visszaalakításáról	48
Miniszteri utasítás	2/1958. (III. 9.) M. M.	A kulturális javak nemzetközi védelmének biztosítása érdekében magyar tanácsadó bizottság szervezéséről	49
Az Akadémia elnökének utasításai	8/1958. MTA (A. K. 8.)	A Magyar Tudományos Akadémia 1958. évre jóváhagyott beszámolórendszerének bevezetéséről	50
	9/1958. MTA (A. K. 8.)	A tervgazdasági munkakörök elhatárolásáról	56
Közlemények			56
Jogszabálymutató			58

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Hazánk felszabadulásának 13. évfordulója alkalmából, kiemelkedő munkájuk elismeréséül

Novobátzky Károly akadémikusnak a

MUNKA VÖRÖS ZÁSZLÓ ÉRDEMRENDJE,

Bognár Géza, akadémiai levelező tagnak és

Fejér Klárának, a Magyar Tudományos Akadémia szaktitkárának a

MUNKA ÉRDEMREND

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 30/1958. (IV. 15.) számú

rendelete

a lakásbérletről szóló 35/1956. (IX. 30.) M. T. számú rendelet módosításáról

1. §.

A személyi tulajdonban levő tanácsi rendelkezés alatt álló, valamint az 1953. évi április 1. napja előtt épült, személyi tulajdonban levő, szabad rendelkezésű lakás tulajdonosa a 35/1956. (IX. 30.) M. T. számú rendelet (a továbbiakban: R) 62. §.-ának (1) bekezdésében, illetőleg 75. §.-ával (2) és

(3) bekezdésében szabályozott felmondási jogát az 1959. évi december hó 31. napjáig nem gyakorolhatja.

2. §.

A jelen rendelet hatálybalépése után megüresedő

a) személyi tulajdonban levő, tanácsi rendelkezés alatt álló lakás tulajdonosa a R. 58. §-ának (1) bekezdésében meghatározott,

b) az 1953. évi április hó 1. napja előtt épült, személyi tulajdonban levő szabad rendelkezésű lakás tulajdonosa pedig a R. 71. §-ának (1) bekezdésében meghatározott jogát az 1959. évi december hó 31. napjáig nem érvényesítheti, ha a lakás bérlője a néphadsereg, a Belügyminisztérium vagy a határőrség (a továbbiakban: fegyveres testület) hivatásos állományú tisztje vagy tiszthelyettese volt és a lakásra a fegyveres testület — hivatásos állományba tartozó másik tiszt vagy tiszthelyettes részére — továbbra is igényt tart.

3. §.

(1) A fegyveres testület a 2. §-ban meghatározott igényét a lakás megüresedésétől számított 8 napon belül köteles a lakás fekvése szerint illetékes elsőfokú lakásügyi hatóságnak bejelenteni, egyúttal köteles megjelölni hivatásos állományába tartozó azt a tisztet vagy tiszthelyettest, akinek bérlőül való kijelölését kívánja.

(2) A lakásügyi hatóság a lakást — a R. 58. §-ának (1) bekezdésében, 71. §-ának (1) bekezdésében, valamint 75. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezésektől eltérően, — a fegyveres testület által megjelölt hivatásos állományú tiszt vagy tiszthelyettes részére köteles kiutalni.

4. §.

(1) Ha a fegyveres testület a 2. §-ban meghatározott igényét határidőn belül nem jelenti be, vagy olyan tisztet (tiszthelyettest) jelöl meg, aki a R. 5. §-ának (1), illetőleg (2) bekezdése értelmében bérlőül nem jelölhető ki, vagy akinek jogos lakásigénye a megüresedett lakásra nem terjed ki, a lakásügyi hatóság határozatban megállapítja, hogy igénybejelentés nem érkezett, illetőleg a fegyveres testület igényét elutasítja. A határozat ellen halasztó hatályú fellebbezésnek van helye.

(2) A határozat jogerőre emelkedése után a lakásügyi hatóság

a) személyi tulajdonban levő, tanácsi rendelkezés alatt álló lakás esetében a R. 58. §-a, illetőleg a 15/1957. (III. 7.) Korm. számú rendelet 122—129. §-ai szerint jár el.

b) személyi tulajdonban levő, szabad rendelkezésű lakás esetében pedig értesíti a tulajdonost, hogy a R. 71. §-ának (1) bekezdésében, illetőleg 75. §-ának (1) bekezdésében meghatalmazott jogát gyakorolhatja.

5. §.

A R. 76. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A lakásügyi hatóságok felett a főfelügyeletet az építésügyi miniszter gyakorolja."

6. §.

(1) A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

(2) Az 1. §-ban meghatározott lakásokkal kapcsolatban a R. 62. §-ának (1) bekezdése, valamint 75. §-ának (2) és (3) bekezdése alapján a jelen rendelet hatálybalépésekor folyamatban levő államigazgatási és bírósági eljárásokat — ideértve a végrehajtási eljárást is — az 1. §-ban megjelölt időpontig fel kell függeszteni.

(3) Az 1. és a 2. §-ban foglalt rendelkezések az 1953. évi április hó 1. napja után épült, személyi tulajdonban álló házban levő lakásokra alkalmazni nem szabad.

Dr. Münnich Ferenc s. k.
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány
elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1015/1958. (IV. 12.) számú

határozata

a hivatali helyiségek lakássá való visszaalakításáról

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a hivatali helyiségek felszabadításának és lakássá való visszaalkításának meggyorsítása, továbbá felszabadító szervek érdekeltségének fokozása érdekében a felszabadított helyiségek elosztásának rendjét és a lakás visszaalakítási költségek viselését az alábbiak szerint szabályozza:

1. A lakás céljára felszabadított hivatali helyiségek, továbbá a lakássá átalakításra alkalmas, de más célra használt helyiségek (továbbiakban: felszabadított helyiségek) $^2/_3$ része felett a felszabadító szerv, $^1/_3$ része felett pedig a felszabadított helyiségek fekvése szerint illetékes tanács végrehajtóbizottsága rendelkezik. Az 1957. év folyamán felszabadított és az Országos Takarékpénztár (a továbbiakban: OTP) részére járó, de az OTP-nak még át nem adott helyiségek felett a tanács végrehajtó bizottsága (a továbbiakban: tanács VB) rendelkezik.

A felszabadító szervet a fentiek szerint rendelkezésre álló lakások tekintetében megilleti az első bérlő kijelölésének joga. A fegyveres testületek céljait szolgáló területeken, valamint a vállalatok zárt (üzemi) területén belül fekvő felszabadított helyiségek felett teljes egészében a felszabadító szerv rendelkezik, s azt illeti meg a bérlő kijelölési joga.

2. A felszabadított helyiségek 1958. évben megkezdett, illetve kezdendő visszaalakításának költségeit — mind a felszabadító szervet, mind az illetékes tanács VB-t megillető lakások tekintetében — fogyasztói áron kell elszámolni. Az állam legfeljebb a visszaalakítás költségeinek 50%-át viseli: e támogatás mértéke azonban nem haladhatja meg Budapesten 1 szobás lakásnál a 15 000 forintot, 2 szobás lakásnál a 20 000 forintot, vidéken egyszobás lakásnál a 10 000 forintot, 2 szobás lakásnál a 15 000 forintot.

Kettőnél több szobás lakás kialakítása esetén az állami támogatás mértéke szobánként legfeljebb 5000 forinttal emelkedhet. A visszaalakítás ezenfelüli költségei a kijelölt bérlőt terhelik.

3. A felszabadított helyiségekből visszaalakításra kerülő lakások bérlőjéül — a hatályos lakásügyi jogszabályok rendelkezéseinek keretei között — csak olyan személyeket lehet kijelölni, akik a visszaalakítás költségeinek viselését — a jelen határozat szerinti mértékben — vállalják.

Az OTp a felszabadító szerv, illetőleg az illetékes lakásügyi hatóság által kijelölt bérlőnek, a visszaalakítási költségek egy részére kölcsönt engedélyezhet. A kölcsönnyújtás feltételeit a pénzügyminiszter állapítja meg.

4. A bérlőt az általa viselt lakásvisszaalakítási költségek tekintetében a 35/1956. (IX. 30.) M. T. számú rendelet 16. §-ában meghatározott bérbeszámítási (lelakhatási) jog illeti meg. A jelen rendelkezés alapján kialakításra kerülő lakásokat nem szabad szolgálati lakássá minősíteni.

5. A felszabadított helyiségek lakássá való visszaalakításával kapcsolatos építkezések szervezése és műszaki lebonyolítása a felszabadító szerv, illetve a tanács VB feladata; a pénzügyi lebonyolítást az OTP látja el, a részére e célra biztosítandó keret terhére.

6. Az 1957. december 31-e előtt műszakilag megkezdett padlástér beépítéseket, valamint munkaköri szolgálati lakások átépítését az eredeti feltételek szerint kell — a takarékosság messzemenő érvényesítésével — befejezni.

A pénzügyminiszter és az építésügyi miniszter az Országos Tervhivatal elnökével együttesen vizsgálják meg és szabályozzák az 1958. évben kezdődő padlástérbeépítések finanszírozásának módját. A munkaköri szolgálati lakások 1958. évben kezdődő átépítésének finanszírozása a beruházási, illetve felújítási keret terhére fedezhető, az erre nézve érvényes szabályok szerint.

7. Jelen határozat kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról a pénzügyminiszter és az építésügyi miniszter gondoskodik. A jelen határozat hatálybalépésétől kezdve az 1035/1957. (III. 29.) Korm. számú rendelet rendelkezéseit csak az 1957. december 31-ig műszakilag megkezdett és az Építésügyi Minisztériumnak tételesen bejelentett lakásvisszaalakítási munkálatok tekintetében lehet alkalmazni.

Apró Antal s. k.
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány első elnökhelyettese

Miniszteri utasítás

A művelődésügyi miniszter 2/1958. (III. 9.) M. M. számú

rendelete

a kulturális javak nemzetközi védelmének biztosítása érdekében magyar tanácsadó bizottság szervezéséről

Az 1957. évi 14. számú törvényerejű rendelet 3. §-ában nyert felhatalmazás alapján a külügyminiszterrel, a belügyminiszterrel, a honvédelmi miniszterrel és az építésügyi miniszterrel egyetértésben az alábbiakat rendelem:

1. §.

A kulturális javak nemzetközi védelmének biztosítása érdekében „Magyar Tanácsadó Bizottság a Kulturális Javak Nemzetközi Védelmének Biztosítására" elnevezéssel bizottságot létesítek.

2. §.

A „Magyar Tanácsadó Bizottság a Kulturális Javak Nemzetközi Védelmének Biztosítására" (továbbiakban: Bizottság) az 1957. évi 14. számú törvényerejű rendelettel kihirdetett nemzetközi egyezmény rendelkezéseinek érvényre juttatása érdekében

a) a művelődésügyi miniszter útján javaslatot tesz a Kormánynak a nemzetközi jegyzékbe felvenni kívánt magyar kulturális javak kijelölésére vagy a jegyzékből való törlésére;

b) előterjesztést tesz a művelődésügyi miniszter útján a Kormányhoz olyan rendszabályok hozatalára, amelyek mind a béke, mind pedig a fegyveres összeütközés idején a kulturális javak védelme céljából jogi, technikai vagy katonai téren szükségesek;

c) biztosítja a Kormány jóváhagyásával a kapcsolatot és együttműködést más államok hasonló bizottságaival, valamint az illetékes nemzetközi szervekkel.

3. §.

(1) A Bizottság elnöke a múzeumi és gyűjteményi ügyek felügyeletével megbízott művelődésügyi miniszterhelyettes, alelnöke a műemlékvéde-

lem felügyeletével megbízott építésügyi miniszterhelyettes. A Bizottság titkári teendőit az Iparművészeti Múzeum főigazgatója látja el.

(2) A Bizottság tagjai:

a Természettudományi Múzeumnak,

a Történeti Múzeumnak,

a Magyar Nemzeti Galériának,

az Országos Levéltárnak,

a Budapesti 1. számú Állami Levéltárnak,

az Országos Széchenyi Könyvtárnak,

a Magyar Tudományos Adkadémia Központi Könyvtárának,

az Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtárának

vezetője,

a Külügyminisztérium kiküldötte,

a Honvédelmi Minisztérium kiküldötte,

a Belügyminisztérium Légoltalom Országos Parancsnokságának kiküldötte,

az Építésügyi Minisztérium műemlékvédelmi ügyekkel foglalkozó kiküldötte,

az Országos Műemléki Felügyelőség kiküldötte,

az Eötvös Loránd Tudományegyetem Nemzetközi Jogi Tanszékének vezetője,

a Művelődésügyi Minisztérium Tervgazdálkodási Főosztályának, valamint a Múzeumi, Könyvtári és a Levéltári Osztályának, továbbá a Fővárosi Tanács végrehajtó bizottsága Budapesti Műemléki Felügyelőségének egy-egy képviselője.

4. §.

(1) A Bizottságot a belföldi és nemzetközi szervek előtt az elnök képviseli. A Bizottság ülésének összehívásáról az elnök gondoskodik.

(2) A Bizottság ügyrendjét maga állapítja meg.

5. §.

A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Aczél György s. k.
a művelődésügyi miniszter
első helyettese.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 8/1958. MTA (A. K. 8.) számú

utasítása

a Magyar Tudományos Akadémia 1958. évre jóváhagyott beszámolórendszerének bevezetéséről

A Központi Statisztikai Hivatal elnökének utasítása alapján összeállított 1958. évre jóváhagyott beszámolórendszer bevezetésére az alábbiakban intézkedem:

1. A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalának osztályai, az Akadémia felügyelete alatt álló intézmények és vállalatok, valamint a céltámogatásban részesülő intézmények részére az 1958. évi beszámolórendszert a melléklet szerint közzéteszem.

2. A beszámolókat az egyes jelentésekben érdekeltek a kitöltési utasításoknak megfelelően, az előírt határidőre, a meghatározott szerv részére küldjék meg, figyelembevéve a Központi Statisztikai Hivatal, illetve a Magyar Tudományos Akadémia által az esetleg szükségessé vált módosítások tárgyában kiadásra kerülő utasításokat.

3. A beszámolórendszerben előírt jelentések formáját és kitöltési utasítását az egyes jelentésekben érdekeltek ismerik, ezért a jelentőlapok mintáit nem közlöm. A vonatkozó nyomtatványokat az egyes statisztikai jelentésekben érdekeltek közvetlenül szerezzék be.

4. A beszámolási rendszer közzétételével kapcsolatban felhívom a figyelmet az 1952. évi VI. törvényre, amely az állami statisztikáról intézkedik. A hivatkozott törvény értelmében a beszámolórendszer körén kívüleső vagy attól eltérő statisztikai adatszolgáltatást kérni, vagy adatokat szolgáltatni nem szabad. A törvény VII. fejezete a büntető rendelkezéseket tartalmazza.

Ezen utasítással egyidejűleg az 5/1957. MTA (A. K. 11—12) számú utasítás hatályát veszti.

Budapest, 1958. március 18.

Erdei Ferenc s. k.
főtitkár

A Magyar Tudományos Akadémia 1958. évre jóváhagyott beszámoló rendszere

Sorszám	A beszámolójelentés		Az adatszolgáltatásra kötelezett szervek				Engedélyszám
	címe	milyen időszakonként készül	körének meghatározása	a beszámolójelentést mely szerveknek küldik meg	milyen határidőre	hány példányban	
1	2	3	4	5	6	7	8
			A) Központi Statisztikai Hivatal adatigénye:				
1.	Aspiránsok statisztikai kérdőíve	évente egyszer	Tudományos Minősítő Bizottság	KSH Kultúrstatisztikai Osztályának	1958. szept. 15.	1	15.823/1957.
2.	Beszámolójelentés a tudományos kutatóintézetek munkájáról (összesítő)	évente egyszer	MTA Elnöki Titkársága	KSH Kultúrstatisztikai Osztályának	1959. febr. 28.	1	15.828/1957.
3.	Szaktanfolyami beszámolójelentés	évente egyszer	MTA Elnöki Titkársága	KSH Kultúrstatisztikai Osztályának	1959. jan. 15.	1	16.010/1957.
4.	Jelentés a külföldi kultúr- és sportkapcsolatokról	évente egyszer	MTA Nemzetközi Kapcs. Oszt.	KSH Kultúrstatisztikai Osztályának	1959. jan. 25.	1	15.768/1957.
5.	Anyagok felhasználása és készlete	negyedévenként	KUTESZ	KSH Anyagosztályának OT Anyaggazdálkodási Főoszt.-ának MTA Hiv. Vállalati Osztályának	tárgynegyedet követő hó 30.	1 1 1	16.211/1957.
6.	Villamosenergia felhaszn.	havonta	KUTESZ	KSH Anyagosztályának OT Nehézipari Főoszt.-ának MTA Hiv. Vállalati Osztályának	tárgyhót köv. hó 17.	1 1 1	16.213/1957.
7.	Szénfelhasználás és készletjelentés	havonta, ill. negyedévenként	KUTESZ	KSH Anyagosztályának OT Anyaggazdálkodási Főoszt.-ának NIM Energia Terv.ö. oszt.-ának OT Nehézipari Főosztálynak MTA Hiv. Vállalati Osztályának	tárgyhót köv. hó 14., ill. tárgynegyedévet köv. hó 25.	1 1 1 1 1	16.203/1957.
8.	Energiafelhasználás hőértékben	negyedévenként	KUTESZ	KSH Anyagosztályának OT. Nehézipari Főosztálynak MTA Hiv. Vállalati Osztályának	tárgynegyedévet köv. második hó 20.	1 1 1	16.205/1957.
9.	Termékek és létszámjelentés	havonta	Akadémiai Nyomda, KUTESZ	KSH Területi Igazgatóságnak MTA Hiv. Vállalati Osztályának	tárgyhót köv. hó 7.	1 1	16.084/1957.
10.	Termelési és munkaügyi jelentés	havonta	Akadémiai Nyomda, KUTESZ	KSH Területi Igazgatóságnak MTA Hiv. Vállalati Osztályának	tárgyhót köv. hó 12.	1 1	16.085/1957.
11.	Fontosabb szakmák jelentése a negyedév középső hónapjairól	negyedévenként	Akadémiai Nyomda, KUTESZ	KSH Területi Igazgatóságnak MTA Hiv. Vállalati Osztályának	tárgynegyedév végét megelőző hó 25.	1 1	15.788/1957.

Sorszám	A beszámolójelentés		Az adatszolgáltatásra kötelezett szervek				Engedélyszám
	címe	milyen időszakonként készül	körének meghatározása	a beszámolójelentést			
				mely szerveknek	milyen határidőre	hány példányban	
				küldik meg			
1	2	3	4	5	6	7	8
12.	Munkaügyi adatok	negyedévenként	Akadémiai Nyomda, KUTESZ	KSH Területi Igazgatóságnak MTA Hiv. Vállalati Osztályának	tárgynegyedévet köv. hó 15.	1 1	16.012/1957.
13.	1957. évi éves iparstatisztikai jelentés	évente egyszer	Akadémiai Nyomda, KUTESZ	KSH Területi Igazgatóságnak MTA Hiv. Vállalati Osztályának	1958. febr. 28.	2 1	16.087/1957.
14.	Üzembehelyezett beruházások	havonta	MTA felügyelete alá tartozó beruházást végző szervek	KSH megyei (városi) igazg.-nak MTA Hiv. Beruházási Oszt.-nak	tárgyhót köv. hó 5.	2 1	16.098/1957.
15.	Üzembehelyezett lakóépületek	havonta	MTA felügyelete alá tartozó beruházást végző szervek	KSH megyei (városi) igazg.-nak MTA Hiv. Beruházási Oszt.-nak	tárgyhót köv. hó 5.	2 1	16.098/1957.
16.	Beruházások üzembehelyezésének alakulása	negyedévenként	MTA felügyelete alá tartozó beruházást végző szervek	KSH megyei (városi) igazg.-nak MTA Hiv. Beruházási Oszt.-nak	tárgynegyedévet köv. hó 12.	1 1	16.099/1957.
17.	Beruházások üzembehelyezésének alakulása	negyedévenként	MTA Hiv. Beruházási Oszt.	KSH Beruházási Osztályának	tárgynegyedévet köv. hó 20.	1	16.100/1957.
18.	Beszerzett mezőgazdasági gépek	negyedévenként	MTA felügyelete alá tartozó mezőgazd. jellegű gépet beruházó szerv	KSH megyei (városi) igazg.-nak MTA Hiv. Beruházási Oszt.-nak	tárgynegyedévet köv. hó 12.	1 1	15.965/1957.
19.	Éves beruházás, felújítás, stat. jelentés	évente egyszer	MTA felügyelete alá tartozó beruházást és felújítást végző szervek	KSH megyei (városi) igazg.-nak MTA Hiv. Beruházási Oszt.-nak	1958. febr. 20.	2 1	16.102/1957.
20.	A központi költségvetési szervek munkaügyi adatai	negyedévenként	MTA felügyelete alá tartozó költségvetési szervek, akadémiai állásokkal rendelkező (célhiteles) szervek	MTA illetékes osztályainak MTA Hiv. Költségvetési Oszt.-nak	tárgynegyedévet köv. hó 15.	1 1	16.082/1957.
21.	A központi költségvetési szervek munkaügyi adatai, összesítés	negyedévenként	MTA Hiv. Költségvetési Oszt.	KSH Általános Mérlegosztályának	tárgynegyedévet köv. hó 25.	1	16.082/1957.
22.	Összesítő beszámolójelentés a közületi váll. és egyéb állami szervek tulajdonában levő gépjárművek üzemeltetéséről	évente egyszer	MTA Hiv. Központi gépkocsi előadója	KSH Közlekedés- és Postaoszt.-nak KPM Autófelügyeletnek	tárgynegyedévet köv. második hó 5.	1 1	16.030/1957.
23.	Teljesítménykimutatás a közületi járművekről	negyedévenként	Gépjárművet üzemeltető intézetek és vállalatok	MTA Hiv. Központi gépkocsi előadójának	tárgynegyedévet köv. hó 15.	1	KPM. 43/1957.
24.	Jelentés az állami gazdaságok földterületéről	évente kétszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatóságához KSH Mezőgazdasági Főoszt.-nak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	jún. 15.—1959. jan. 15. jún. 25.—1959. jan. 25. jún. 15.—1959. jan. 15.	1—1 1—1 1—1	15.404/1957.
25.	Trágyázási jelentés	évente kétszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatóságához KSH Mezőgazdasági Főoszt.-nak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	júl. 8.—1959. jan. 8. júl. 18.—1959. jan. 18. júl. 8.—1959. jan. 8.	1—1 1—1 1—1	16.183/1957.

26.	Jelentőlap a tavaszi vetésállományról és a terméseredményekről	évente kétszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatóságához KSH Mezőgazdasági Főoszt.-nak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	jún. 8.—dec. 19. jún. 22.—1959. jan.3. jún. 8.—dec. 19.	1—1 1—1 1—1	16.184/1957.
27.	Jelentőlap a gabonaneműek csépési eredményéről	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatóságához KSH Mezőgazdasági Főoszt.-nak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	szept. 20. szept. 30. szept. 20.	1 1 1	16.186/1957.
28.	Őszi vetések zárójelentése	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatóságához KSH Mezőgazdasági Főoszt.-nak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	dec. 5. dec. 15. dec. 5.	1 1 1	15.890/1957.
29.	Állatlétszám korcsoportonként	évente kétszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatóságához KSH Mezőgazdasági Főoszt.-nak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	júl. 8., 1959. jan. 8. júl. 18., 1959. jan. 18. júl. 8., 1959. jan.8.	1—1 1—1 1—1	16.190/1957.
30.	Negyedéves állatállományváltozási és megoszlási jelentés	évente négyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatóságához KSH Mezőgazdasági Főoszt.-nak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	n.-évet köv. hó 8. és 19.	1 1 1	16.191/1957.
31.	Negyedéves állatforgalmi jelentés	évente négyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatóságához KSH Mezőgazdasági Főoszt.-nak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	n.-évet köv. hó 8. és 19.	1 1 1	16.192/1957.
32.	Negyedéves hizlalási és süldőnevelési jelentés	évente négyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatóságához KSH Mezőgazdasági Főoszt.-nak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	n.-évet köv. hó 8. és 19.	1 1 1	16.193/1957.
33.	Havi tej- és tojástermelési jelentés	havonta	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatóságához KSH Mezőgazdasági Főoszt.-nak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	n.-évet köv. hó 8. és 19.	1 1 1	16.194/1957.
34.	Férőhelyjelentés	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatóságához KSH Mezőgazdasági Főoszt.-nak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	júl. 8. júl. 28.	1 1 1	16.196/1957.
35.	Termény- és takarmánykészletváltozási jelentés	évente négyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatóságához KSH Mezőgazdasági Főoszt.-nak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	n.-évet köv. hó 10. és 24.	1 1 1	16.197/1957.
36.	Jelentés a munkaügyi adatokról	évente négyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatóságához KSH Mezőgazdasági Főoszt.-nak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	n.-évet köv. hó 14. és 24.	1 1 1	16.198/1957.
37.	Jelentés a lakás- és szállásviszonyokról	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatósághoz MTA Hiv. Vállalati Osztálynak	júl. 25.	1 1	16.235/1957.
38.	Munkások és alkalmazottak létszámmegoszlása 1958. szept. havi keresetük szerint	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatósághoz MTA Hiv. Vállalati Osztálynak	okt. 12.	1 1	16.173/1957.
39.	Jelentés a műszaki és adminisztratív alkalmazottak iskolai végzettségéről	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatósághoz MTA Hiv. Vállalati Osztálynak	jan. 20.	1 1	16.142/1957.

Sorszám	A beszámolójelentés címe	A beszámolójelentés milyen időszakonként készül	Az adatszolgáltatásra kötelezett szervek körének meghatározása	A beszámolójelentést mely szerveknek küldik meg	A beszámolójelentést milyen határidőre küldik meg	A beszámolójelentést hány példányban küldik meg	Engedélyszám
1	2	3	4	5	6	7	8
40.	Országos állatszámlálás	évente egyszer (márc. 1-i állapot szerint)	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatósághoz MTA Hiv. Vállalati Osztálynak	márc. 7.	1 1	16.228/1957.
41.	Reprezentatív sertésszámlálás	évente egyszer (jún. 30-i állapot szerint)	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatósághoz MTA Hiv. Vállalati Osztálynak	júl. 22.	1 1	15.920/1957.
42.	Reprezentatív sertés- és szarvasmarhaszámlálás	évente egyszer (szept. 30-i állapot szerint)	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatósághoz MTA Hiv. Vállalati Osztálynak	okt. 22.	1 1	16.229/1957.
43.	Országos mezőgazdasági gépösszeírás	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatósághoz MTA Hiv. Vállalati Osztálynak	1959. jan. 30.	1 1	15.904/1957.
44.	Jelentés a gazdaság saját traktorával (kombájnnal) 1958. év folyamán végzett munkáiról	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatósághoz MTA Hiv. Vállalati Osztálynak	1959. jan. 15.	1 1	16.227/1957.
45.	Az állami gazdaságok évvégi adatfelvétele	évente egyszer	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazdasága, Martonvásár	KSH Megyei Igazgatósághoz MTA Hiv. Vállalati Osztálynak	1959. jan.18.	1 1	—
			B) **Magyar Tudományos Akadémia adatigénye :**				
46.	Javadalomigénylés az MTA állandó főfoglalkozású alkalmazottainak illetményeire, járulékaira és a céltámogatásra	negyedévenként	MTA által céltámogatásban részesülő intézmények gazdasági szervei	MTA Hiv. Költségvetési osztályának	tárgynegyedév I. hó 5.	1	05—1/1957.
47.	Tájékoztató a céltámogatási hitelkeretek tanszékenkénti felhasználásáról	negyedévenként	MTA által céltámogatásban részesülő intézmények gazdasági szervei	MTA Hiv. Költségvetési osztályának	tárgynegyedévet köv. hó 10.	1	05—1/1958.
48.	Javadalomelszámolás és beszámoló az MTA által folyósított célhitelekről	negyedévenként	MTA által céltámogatásban részesülő intézmények gazdasági szervei	MTA Hiv. Költségvetési osztályának	tárgynegyedévet köv. hó 10.	1	05—3/1957.
49.	Tájékoztató a félév folyamán leltárba vett akadémiai tulajdont képező berendezésekről és felszerelésekről	évente kétszer	MTA által céltámogatásban részesülő intézmények gazdasági szervei	MTA Hiv. Beruházási osztályának	1958. júl. 20. 1959. jan. 20.	2 2	05—2/1958.
50.	Jóléti szervek beszámoló adatai	negyedévenként	MTA valamennyi jóléti intézménye	MTA Hiv. Jóléti Csoportjának	tárgynegyedévet köv. hó 5.	1	05—4/1957.

51.	Jóléti szervek javadalomelszámolása és igénylése	havonta	MTA valamennyi jóléti intézménye	MTA Hiv. Jóléti Csoportjának	tárgynegyedévet köv. hó 5.	1	05—5/1957.
52.	Beszámolójelentés a tudományos kutatóintézetek munkájáról	évente egyszer	MTA felügyelete alá tartozó kutatóintézetek	MTA illetékes osztályainak	1959. jan. 15.	2	05—6/1957.
53.	Beszámolójelentés a tudományos kutatóintézetek munkájáról (összesítő)	évente egyszer	MTA tudományos osztályai	MTA Elnöki Titkárságának	1959. jan. 31.	1	
54.	Beszámolójelentés a tudományos kutatóintézetek munkájáról (összesítő)	évente egyszer	Kutatóintézetekkel rendelkező minisztériumok	MTA Elnöki Titkárságának	1959. febr. 28.	1	
55.	Szaktanfolyami beszámolójelentés	évente egyszer	MTA felügyelete alá tartozó intézmények	MTA Elnöki Titkárságának	1959. jan. 5.	1	05—7/1957.
56.	Mezőgazd. termelőszövetkezetekre vonatkozó folyamatos számtartási és üzemstatisztikai adatgyűjtés	havonta	30 mezőgazdasági termelőszövetkezet	MTA Üzemtani Intézetének	tárgyhót köv. hó 15.	1	05—10/1957.
57.	Egyéni parasztgazdaságok számtartás statisztikája	havonta	200 egyéni parasztgazdaság	MTA Üzemtani Intézetének	tárgyhót köv. hó 15.	1	05—11/1957.
58.	Mezőgazdasági termelőszövetkezetek adatgyűjtő íve	évente egyszer	100 mezőgazdasági termelőszövetkezet	MTA Üzemtani Intézetének	1958. dec. 31.	1	05—12/1957.
			C) **Társfőhatóságok adatigénye :**				
59.	Társadalombiztosítási statisztikai jelentés	havonta	MTA felügyelete alá tartozó 30-nál több dolgozót foglalkoztató vállalatok, intézmények, valamint akadémiai státushellyel rendelkező intézmények, és az MTA Hiv. Gazdasági Hivatala	Területileg illetékes SZTK szervnek	tárgyhót köv. hó 11., Budapesten 12.	1	15.779/1957.
60.	Kifizetett családipótlékutalások gyermekszám szerinti részletezése	évente egyszer	MTA családipótlékot fizető hivatali, vállalati stb. fizetőhelyei	Területileg illetékes SZTK szervnek	1958. jún. 20.	1	15.780/1957.
61.	Iparvállalatok havi jelentése	havonta	Akadémiai nyomda, KUTESZ	MNB fióknak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	tárgyhót köv. hó 16.	1 1	MNB/2.153
62.	Kereskedelmi vállalatok havi jelentése	havonta	Akadémiai Kiadó	MNB fióknak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	tárgyhót köv. hó 16.	1 1	MNB/2.154
63.	Gazdaságok havi pénzügyi jelentése	havonta	MTA Mezőgazd. Kutató Intézetének Gazdasága, Martonvásár	MNB fióknak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	tárgyhót köv. hó 10.	1 1	MNB/2.159
64.	Jelentés a készpénzbevételek közvetlen felhasználásáról	havonta	Akadémiai Kiadó, Akadémiai Nyomda, KUTESZ MTA Mezőgazd. Kutató Intézetének Gazdasága, Martonvásár	MNB fióknak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak MNB fióknak MTA Hiv. Vállalati Oszt.-nak	tárgyhót köv. hó 3—6.	1—1 1—1 1—1 1—1	MNB/2.551
65.	Jelentés a házipénztárállományról	negyedévenként	MTA felügy. alá tartozó költségvetési szervek	MNB fióknak	tárgynegyedévet köv. 3—6.	1	MNB/2.561

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 9/1958. MTA (A. K. 8.) számú

utasítása

a tervgazdasági munkakörök elhatárolásáról

Az Országos Tervhivatal elnöke az 1023/1952. (VIII. 2.) Mt. h. számú határozatban foglalt felhatalmazás alapján az 1/1958. (Tg. É. 3.) O. T. sz. utasításában (a továbbiakban: U.) szabályozta a népgazdasági tervezés dolgozóinak szakmai képzését. Az U. értelmében 1958. január 25-től kezdődően csak azok dolgozhatnak tervgazdasági munkakörben, akik megfelelő képesítéssel rendelkeznek, illetve képesítésüket az előírt feltételek szerint megszerzik.

Az Országos Tervhivatal elnökének a népgazdasági tervezés dolgozóinak szakmai képzéséről szóló 1/1958 (Tg. É. 3.) O. T. számú utasítása 2. §. (1) bekezdése alapján — az Országos Tervhivatal elnökével egyetértésben — az alábbiakban határozom meg a Magyar Tudományos Akadémia és a felügyelete alá tartozó kutatóintézetek, kutatócsoportok, kutatólaboratóriumok és vállalatok (a továbbiakban: intézmények) területén azokat a tervgazdasági munkaköröket, amelyeknek betöltéséhez alap-, közép-, vagy felsőfokú tervgazdasági képesítés szükséges.

1. §.

Felsőfokú képesítéshez kötött munkakörök:

(1) A Magyar Tudományos Akadémia Hiv. Vállalati osztályának vezetője és helyettese.

(2) A Magyar Tudományos Akadémia Hiv. Beruházási osztályának vezetője és helyettese.

2. §.

Középfokú képesítéshez kötött munkakörök:

(1) A Magyar Tudományos Akadémia Hiv. Vállalati osztályának beosztott, tervezési munkakörben foglalkoztatott dolgozói, valamint az Akadémia felügyelete alá tartozó vállalatok tervezési munkakörben önállóan foglalkoztatott, vagy vezető dolgozói.

(2) A Magyar Tudományos Akadémia Hiv. Beruházási osztályának beosztott dolgozói, valamint az Akadémia felügyelete alá tartozó intézmények és vállalatok beruházási munkakörben foglalkoztatott, vagy vezető dolgozói.

3. §.

Alapfokú képesítéshez kötött munkakörök:

(1) A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó vállalatok beosztott (nem önálló) tervezési munkakörökben foglalkoztatott dolgozói.

(2) A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó intézmények és vállalatok beosztott (nem önálló) beruházási munkakörben foglalkoztatott dolgozói.

Jelen utasítás kihirdetésekor lép hatályba; egyidejűleg a 176/SzL—Sz. J.)/1953. sz. és azt kiegészítő körrendelet hatályát veszti.

Budapest, 1958. április 23.

Rusznyák István s. k.
elnök

Közlemények

Joggyakorlat — elvi döntések

Felmondási illetmény

(Mt. V. 42. §.)

A vállalat részéről történt felmondás esetén a felmondási illetmény célja az, hogy a dolgozó megélhetése az újabb elhelyezkedéshez szükséges felmondási idő alatt is biztosítva legyen. A legfőbb ügyész által felülvizsgált határozattal közbiztonsági őrizetbe helyezett dolgozó azonban nincs abban a helyzetben, hogy őrizetbe helyezésének ideje alatt munkát keressen s ebben az időben a felmondási illetmény nem is szolgálná a megélhetését. Ezért a legfőbb ügyész által felülvizsgált határozattal közbiztonsági őrizetbe helyezett dolgozó munkaviszonyának az Mt. 29. §. (1) bekezdés *c)* pontja alapján történt megszüntetése esetén felmondási illetmény fizetésének helye nincs, ha a dolgozó a felmondási idő alatt a legfőbb ügyész által felülvizsgált határozattal közbiztonsági őrizetben van. *(Legf. Bir. Polg. Koll. 616. számú állásfoglalása)*

A munkaviszony jogellenes megszüntetése esetén a dolgozó által támasztható megtérítési igény

(Mt. 35. §. — Mt. V. 189. §)

A munkaviszony jogellenes megszüntetése esetén támasztható megtérítési igénynek az Mt. 35., illetőleg az Mt. V. 189. §-ában foglalt szabályozásánál a jogalkotó már népgazdasági érdekből is azt a rendszerinti esetet tartotta szem előtt, hogy a megszüntetés jogellenességét a munkaügyi viták elintézésére irányadó szabályok késedelem nélkül megindított eljárás során állapítják meg.

Ebből következik, hogy a szóban forgó megtérítési igény — a Legfelsőbb Bíróság X. számú polgári elvi döntése szerint kötelező kárenyhítés figyelembevételével — általában csak arra az időre érvényesíthető, amíg a késedelem nélkül folyamatba tett eljárás befejeződik.

Olyan esetben, amikor a dolgozó a munkaviszony jogellenes megszüntetése miatt a munkaügyi viták elintézésére irányadó jogszabályok által

megengedett eljárást egyáltalán nem, vagy sikertelenül vette igénybe, de a munkaviszony megszüntetésének jogellenességét hosszabb idő múlva, esetleg évek eltelte után mégis kifejezetten megállapították (pl. Mt. V. 189. §-a, törvényességi óvás, perújítás stb.), a dolgozó az Mt. 35. §-a, illetőleg az Mt. V. 189. §-a alapján járó megtérítési igényét — az Mt. alapelveire, a munkaviszony jellegére és a munkabér megélhetést biztosító rendeltetésére tekintettel, valamint a X. sz. polgári elvi döntésre is figyelemmel, csak az eset körülményei által feltétlenül indokolt időre érvényesítheti.

A dolgozó visszavétele vagy újraalkalmazása egymagában nem jelenti annak megállapítását, hogy a további munkaviszony megszüntetése jogellenes volt, az ilyen visszavétel vagy újraalkalmazás esetén tehát megtérítési igény nem támasztható.

Ha a dolgozó a munkaviszony megszüntetésének jogellenességét megállapító határozat közlésétől számított két hónap eltelte után lép fel a megtérítési igényével és késedelmét elfogadható módon nem menti ki, a 447. szám alatt közölt polgári kollégiumi állásfoglalásnak megfelelően az igényét teljesen el kell utasítani.

(Legf. Bir. Polg. Koll. 612. számú állásfoglalása)

Vezetőállású dolgozók fegyelmi ügyében hozott határozat elleni fellebbezés elbírálása

(Mt. 118. §.)

Vezető állású dolgozók fegyelmi ügyében az Mt. 118. §-ának (3) bekezdése az egyeztetőbizottsági és bírói eljárást részint abból az alanyi okból zárta ki, amely az egyeztetőbizottság tagjainak a fegyelmi eljárás alá vont vezető állású dolgozóval szemben fennálló függőségi helyzetéből adódik, részint pedig abból a tárgyi okból, hogy a vezető állású dolgozók fegyelmi ügyeiben olyan különös szempontok is érvényesülnek, amelyek a nem vezető állású dolgozók fegyelmi ügyében nem is kerülnek szóba, s amelyek felismerésére és mérlegelésére csak a felügyeleti szerv alkalmas. Éppen ezért az Mt. 118. §-ában foglalt rendelkezés alkalmazása során a hatáskört illetően mind a fegyelmi eljárás alapjául szolgáló cselekmény elkövetésekor fennállott munkakört, mind pedig a fegyelmi eljárás folyama alatt betöltött munkakört figyelembe kell venni. Ehhez képest *a vezető állású dolgozó fegyelmi egyeztetőbizottsági és bírói eljárásnak nincs helye, ha az eljárás alapjául szolgáló cselekményt a dolgozó vezető állásban követte el, úgyszintén akkor sem, ha a cselekmény elkövetése idejében a dolgozó nem volt ugyan vezető állásban, de a fegyelmi eljárás lefolytatása idejében vezető állást tölt be.*

Egyeztetőbizottsági és bírói eljárásnak helye van azonban akkor, ha a cselekmény elkövetése idejében a dolgozó nem volt vezető állásban, majd ezt követően vezető állást töltött ugyan be, vezető állása azonban a fegyelmi eljárás megindításakor már megszűnt. *(Legf. Bír. Polg. Koll. 614. számú állásfoglalása)*

Fegyelmi vétség elévülése

(Mt. V. 190. §.)

Az Mt. V. 190. §-ában foglalt rendelkezés szerint ha a fegyelmi vétség elkövetése óta több mint egy év eltelt, vagy ha a fegyelmi vétség elkövetéséről az igazgató több, mint három hónapja tud, a fegyelmi eljárást lefolytatni nem szabad, kivéve, ha az ügyben büntető eljárás indult.

415. szám alatt közzétett polgári kollégiumi állásfoglalás szerint az Mt. V. 190. §-ában említett három hónapos határidő a büntető eljárás során hozott jogerős ítélet közlésével kezdődik. Erre tekintettel elítéltetés esetén — *bármikor követte el a dolgozó a fegyelmi vétséget is megvalósító bűncselekményt — a jogerős ítélet közlésétől számított három hónapon belül fegyelmi eljárásnak helye van.* Az elítéltetés ugyanis olyan többlet, amely alapul szolgálhat a régebben elkövetett cselekmény fegyelmi elbírálására is.

Az Mt. V. 190. §-a értelmében az elévülési időt a büntető eljárás megindítása esetén félbeszakadtnak kell tekinteni. Ebből az is következik, hogyha a büntető eljárás a fegyelmi időn belül megindult, a bíróság jogerős határozatának közlésétől számított három hónapon belül a fegyelmi eljárás lefolytatásának az esetben is helye van, ha a bíróság felmentő ítéletet, vagy megszüntető határozatot hozott. Ha azonban a fegyelmi eljárás alapjául szolgáló cselekmény miatt a büntető eljárás az Mt. V. 190. §-ában megjelölt egyévi elévülési határidő eltelte után indult meg, s a büntetőeljárás felmentő ítélettel, vagy megszüntető határozattal fejeződött be, nincs olyan többlet tény, amely a büntetőeljárás megindítása idejében már elévült fegyelmi ügy újra való feléledésére alapot adna.

A Btá. 56. §-ának alapján hozott megszüntető határozat jellegét illetően irányadó a „Bírósági Határozatok" 1955. évi 5. számában 52. sorszám alatt és a „Bírósági Határozatok" 1957. évi 7. számában 536. sorszám alatt közölt állásfoglalása. *(Legf. Bír. Polg. Koll. 615. számú állásfoglalása)*

Helyesbítés:

Az Akadémiai Közlöny 1958. évi március hó 31. számában megjelent akadémiai intézetek szervezetéről és szervezeti szabályzatainak elkészítéséről szóló 7/1958. MTA (A. K. 7.) számú utasítás 9. §-ának (4) bekezdése második mondata helyesen a következő:

„Az Akadémia elnöke, illetve az intézet igazgatója a jelen §-ban foglalt kinevezési jogkört az erre vonatkozó külön utasítás szerint gyakorolja."

(Kézirathiba)

41/1958.

Pályázati hirdetmény

A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai Kutató Intézete (Budapest, VI., Népköztársaság útja 31.) pályázatot hirdet az Intézet „Matematikai logikai és matematikai gépek elmélete" osztályának osztályvezetői állására.

Az állás elnyeréséhez megfelelő tudományos képesítés és működés igazolása szükséges.

A pályázathoz csatolni kell a pályázó tudományos dolgozatainak felsorolását és különlenyomatait.

A pályázatot a Magyar Tudományos Akadémia Kutató Intézete igazgatójához *a pályázati hirdetmény megjelenésétől számított két héten belül* kell benyújtani.

A kinevezés tárgyában a Magyar Tudományos Akadémia elnöke dönt. A kinevezett osztályvezető besorolási illetményeinek megállapítása a 29/1957. Mü. M. számú utasításában foglaltak szerint történik.

Budapest, 1958. május 6.

Rényi Alfréd
intézeti igazgató

Jogszabálymutató

1958. március hó 21-től április hó 23-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	1/1958. (III. 23.) Eü. M. (M. K. 27.)	A közgyógyellátásról
	1013/1958. (III. 29.) Korm. hat. (M. K. 29.)	A Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa és a Szakszervezetek Országos Tanácsa Elnöksége „Vörös Vándorzászló"-inak odaítéléséről
	1014/1958. (III. 29.) Korm. határozat (M. K. 29.)	A műszaki-gyakorlati nevelés fokozottabb fejlesztéséről az általánosan képző iskolákban
	3/1958. (IV. 12.) I. M.—Á. H. (M. K. 32.)	A könyvkiadáson kívüli egyes fordítási, illetőleg egyes fordításokkal összefüggő szolgáltatásokért az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda által felszámítható díjak megállapításáról.
	2/1958. (IV. 12.) SzOT (M. K. 32).	A dolgozók betegségi biztosításával kapcsolatos kérdések szabályozásáról szóló 6/1955. (XII. 31.) SzOT számú szabályzat egyes rendelkezéseinek kiegészítéséről és módosításáról
	29/1958. (IV. 15.) Korm. rendelet	A magánszemélyek gépkocsi használatáról
	1958. évi I. törvény (M. K. 34.)	A Magyar Népköztársaság 1958. évi költségvetéséről
	1958. évi 4. számú országgyűlési határozat (M. K. 34.)	A Szovjetunió Legfelső Tanácsának a nukleáris fegyverkísérletek beszüntetésére irányuló felhívása, továbbá a Német Szövetségi Köztársaság atom- és rakétafegyverekkel történő felfegyverzésének megelőzése érdekében hozott határozat
Pénzügyi Közlöny	131/1958. (P. K. 11.) P. M.	Az állami vállalatok pénzgazdálkodásának 1958. évi szabályozásáról
	135/1958. (P. K. 11.) P. M.	Az éves eredménytervüket nem teljesítő vállalatokkal szemben követendő eljárásról
	136/1958. (P. K. 11.) P. M.	A Magyar Nemzeti Banktól igénybevehető rövid- és középlejáratú hitelekről
	140/1958. (P. K. 13.) P. M.	Az állami vállalatok, intézmények és szövetkezetek forgalmi adójára vonatkozó rendelkezések közzétételéről
	145/1958. (P. K. 14.) P. M.	Az állami vállalatok nyereségbefizetéseinek, veszteségtérítéseinek és a dotáció folyósításának szabályozásáról.
	7/1958. (Tg. É. 9.) O. T. — P. M.	Az 1958. évi beruházási és felújítási terv végrehajtásáról és pénzügyi lebonyolításáról szóló 5/1958. (Tg. É. 6.) O. T.— P. M. számú együttes utasítás kiegészítéséről és módosításáról.
Tervgazdasági Értesítő	8/1958. (Tg. É. 9.) O. T.	A népgazdasági tervezési szakvizsgák díja

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Akadémiai Nyomda, Budapest — 45398/58 — Felelős vezető: Bernát György

4.149

VII. (1958) ÉVFOLYAM 9—10. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1958. JÚNIUS 8.

TARTALOM

			Olda
Személyi rész			59
Törvények, rendeletek, határozatok	32/1958. (V. 11.) Korm. rendelet	A dolgozók betegségi biztosítására vonatkozó rendelkezések módosításáról	59
Miniszteri rendelet és utasítás	6/1958. (V. 21.) Mü. M.	Egyes társadalombiztosítási rendelkezések végrehajtásáról	60
	3/1958. (V. 14.) SZOT.	A dolgozók betegségi biztosításával kapcsolatos kérdések szabályozásáról szóló 6/1955. (XII. 31.) SZOT számú szabályzat módosításáról	61
	8/1958. (Tg. É. 9.) O. T.	A népgazdasági tervezési szakvizsgák díjáról	61
Az Akadémia elnökének utasítása	10/1958. MTA. (A. K. 9—10.)	Az akadémiai könyv- és folyóiratkiadással kapcsolatos eljárásról	61
Közlemények			63
Jogszabálymutató			64

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Beke Ödönnek, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjának, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Finnugor Tanszéke tanszékvezető egyetemi tanárának 75. születésnapja alkalmából, kiemelkedő tudományos munkássága elismeréséül a

MUNKA VÖRÖS ZÁSZLÓ ÉRDEMRENDJE

kitüntetést adományozta.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Geleji Sándor akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia Műszaki Tudományok Osztálya osztálytitkárának, a miskolci Műszaki Egyetem Kohógéptan Tanszéke tanszékvezető egyetemi tanárának 60. születésnapja alkalmából, kimagasló tudományos eredményei, valamint osztálytitkári működése elismeréséül a

MUNKA VÖRÖS ZÁSZLÓ ÉRDEMRENDJE

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 32/1958 (V. 11.) számú

rendelete

a dolgozók betegségi biztosítására vonatkozó rendelkezések módosításáról

1. §.

A 71/1955. (XII. 31.) M. T. számú rendelet 99. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Az a munkáltató, aki a dolgozó munkaviszonyának bejelentését elmulasztotta és a dolgozó, illetőleg hozzátartozója részére nyugellátás a be nem jelentett munkaviszonyban töltött idő nélkül nem állapítható meg, az elmaradt járulékok, úgyszintén a késedelmi pótlékok, illetőleg bírság fejében megtérítést köteles fizetni, ha a biztosítási szerv a járulék kivetésére vonatkozó jogát elévülés folytán már nem érvényesítheti.

(2) A megtérítés a megállapított nyugellátás egy évi összegéig terjedhet. A megtérítés összegét a be nem jelentett munkaviszonyban töltött idő tartamához igazodóan a Szakszervezetek Országos Tanácsa állapítja meg.

(3) Ha a nyugellátásra jogosultság több be nem jelentett munkaviszony számításbavételével állapítható meg, a megtérítési kötelezettség mindegyik mulasztó munkáltatót terheli. A megtérítési kötelezettséget visszafelé haladó időrendi sorrendben azoknak a be nem jelentett munkaviszonyoknak alapján kell megállapítani, amelyek számításbavétele a jogosultság megállapításához még szükséges."

2. §.

Jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Münnich Ferenc s. k.
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke.

Miniszteri utasítások

A munkaügyi miniszter 6/1958. (V. 21.) Mü. M. számú

rendelete

egyes társadalombiztosítási rendelkezések végrehajtásáról

A 69/1954. (XI. 2.) M. T. számú rendelet (a továbbiakban : R) 107. §-ában kapott felhatalmazás alapján a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben a következőket rendelem :

1. §.

Az R. 16. §-ának a 3/1958. (I. 11.) Korm. számú rendelet 1. §-ával megállapított (2) bekezdésében foglalt rendelkezés hatálya alá azok az árvák tartoznak, akik középiskolai tanulmányaikat tizennyolcadik életévük betöltése előtt kezdték meg és árvaellátásra jogosultságuk is ennek az életkornak a betöltése előtt nyílott meg.

2. §.

(1) Az 1. §-ban foglalt rendelkezés alkalmazása szempontjából középiskolai tanulmányokat folytató tanulónak kell tekinteni a középiskolák és technikumok tanulóin kívül a képzőintézetek (tanítóképző, ápolónőképző stb.), valamint a szakiskolák (ipari, mezőgazdasági, zenei szakiskolák stb.) tanulóit, továbbá az ipari (kereskedő) tanulókat, ha a tanulmányok megkezdése előtt közép-, illetőleg középfokú iskola befejezésével érettségi vizsgát nem tettek.

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt tanulmányokat a záró tanév végével kell befejezettnek tekinteni. A záró tanévet követő nyári szünidő tartamára az árvaellátás nem jár, kivéve, ha az árva a tanév befejezésekor önhibáján kívül záróvizsgát nem tehetett.

3. §.

Az 1. §-ban megjelölt árva részére tizennyolcadik életévének betöltése miatt a jelen rendelet kihirdetése előtt megszüntetett árvaellátást a középiskolai tanulmányok befejezéséig, illetőleg az árva tizenkilencedik életévének betöltéséig visszamenőleg is — legkorábban azonban az 1957. évi szeptember hó 1. napjától — folyósítani kell, ha az árva a középiskolai tanulmányok folytatását az 1958. évi június hó 15. napjáig igazolja. Ha pedig az árva az igazolást az 1958. évi június hó 15. napja után nyújtja be, az árvaellátást az R. 45. §-a (1) bekezdésében meghatározott időtartamra lehet visszamenőleg folyósítani.

4. §.

A tizennyolcadik életévét betöltött árva részére a középiskolai tanulmányainak befejezéséig, legfeljebb azonban a tizenkilencedik életévének betöltéséig folyósítható árvaellátás sem az állandó özvegyi nyugdíjra jogosultság időtartamát nem hosszabbítja meg, sem az állandó özvegyi nyugdíjra nem nyit igényt.

5. §.

(1) Az R. 25. §-ának a 3/1958. (I. 11.) Korm. számú rendelet 2. §-ával megállapított (3) bekezdésében foglalt rendelkezés alkalmazása szempontjából az 1954. évi 28. számú törvényerejű rendelet 2. §-a (1)—(3) bekezdésében meghatározott öregségi nyugdíjra jogosító életkoroknál öt évvel alacsonyabb életkor vehető alapul, ha az az igénylőre kedvezőbb. Az idézett törvényerejű rendelet 2. §-a (2) és (3) bekezdésében meghatározott életkoroknál öt évvel alacsonyabb életkort azonban csak abban az esetben lehet alapul venni, ha az ott előírt külön jogosultsági feltételek legkésőbben férfinél a hatvanadik, nőnél az ötvenötödik életév betöltése előtt teljesültek.

(2) Az öregségi nyugdíjra jogosító, vagy az ennél öt évvel alacsonyabb életkorok mindegyike esetén a munkabérátlagot a figyelembe vett időpontot közvetlenül megelőző két év folyamán kapott utolsó tizenkéthavi munkabér alapulvételével kell megállapítani.

(3) A nyugdíj összegszerű megállapításánál az (1) bekezdésben meghatározott alacsonyabb életkorokat megelőző munkabérnek megfelelő munkabérátlagot csak abban az esetben lehet alapul venni, ha a dolgozó

a) az irányadó mind a tizenkét hónap alatt forintbért kapott és

b) a figyelembe vett időpontban — az üzemi baleset (foglalkozási betegség) alapján járó nyugdíj esetét is ideértve — tíz évi beszámítható munkaviszonnyal rendelkezik.

(4) Az R. 25. §-ának a 3/1958. (I. 11.) Korm. számú rendelet 2. §.-a szerint megállapított (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket az 1958. évi január hó 11. napján és ezt a napot követően előterjesztett igények elbírálásánál kell alkalmazni. Az 1958. évi január hó 11. napját megelőzően előterjesztett igényeket a 3/1958. (I. 11.) Korm. számú rendelet hatálybalépése előtt érvényben volt rendelkezések szerint kell elbírálni.

6. §.

Az R. 26. §-ának a 3/1958. (I. 11.) Korm. számú rendelet 3. §-ával kiegészített (6) bekezdésében foglalt rendelkezés alkalmazása szempontjából a jutalékot a társadalombiztosítási járulék fizetésénél figyelembe vehető mértékben kell számításba venni.

7. §.

(1) Az R. 47. §-ának a 3/1958. (I. 11.) Korm. számú rendelet 4. §-a szerint megállapított (3) bekezdésében foglalt rendelkezés hatálya kiterjed munkakörükre és munkaidejükre tekintet nélkül

mindazokra a nyugdíjasokra, akik öregek és csökkent munkaképességűek foglalkoztatására szolgáló vállalatnál (üzemnél, intézménynél, szövetkezetnél) dolgoznak, feltéve, hogy a munkabérük a havi 650 forintot nem haladja meg. E rendelkezés alkalmazása szempontjából ugyanazon naptári hónapra több vállalattól kapott munkabért egybe kell számítani.

(2) Az (1) bekezdés hatálya alá tartozó azt a nyugdíjast, akinek a nyugdíját a jelen rendelet hatálybalépése előtt azért korlátozták, mert nem öregek és csökkent munkaképességűek részére fenntartott munkakörben dolgozott, úgy kell tekinteni, mint akinek a korlátozásra okot adó munkaviszonya az 1958. évi január hó 10. napján szünt volna meg.

8. §.

A jelen rendelet rendelkezéseit a 3/1958. (I. 11) Korm. számú rendelet hatálybaléptető rendelkezéseinek megfelelően visszamenőleg is alkalmazni kell. Egyidejűleg a 7/1955. (III. 20.) P. M. számú rendelet 37. §-ának (2) bekezdése hatályát veszti.

Kisházi Ödön s. k.
munkaügyi miniszter

A Szakszervezetek Országos Tanácsának 3/1958. (V. 14.) SZOT számú

szabályzata

a dolgozók betegségi biztosításával kapcsolatos kérdések szabályozásáról szóló 6/1955. (XII. 31.) SZOT számú szabályzat módosításáról

1. §.

A szabályzat 171. §-a helyébe a következő rendelkezés lép :

„(1) A R. 99. §-a alapján a munkáltató a be nem jelentett munkaviszony egy-egy hónapjára a megállapított havi nyugellátásnak megfelelő összegű megtérítést köteles fizetni.

(2) A megtérítési kötelezettség megállapításánál a munkaviszonyban eltöltött harminc naptári napot kell egy hónapnak tekinteni.

(3) Ha ugyanazon munkáltató által be nem jelentett és a nyugellátás megállapításánál figyelembe vett munkaviszony időtartama harminc napnál kevesebb, a munkáltató egy havi nyugdíjnak megfelelő összegű megtérítést köteles fizetni. Ha a munkaviszony időtartama harminc napnál több és a fennmaradó töredékidő a tizennégy napot nem haladja meg, a töredékidőt a megtérítés összegének megállapításánál számításba venni nem kell, ha azonban a töredékidő tizennégy napnál több, ezt az időt teljes hónapként kell számításba venni."

2. §.

Jelen szabályzat kihirdetése napján lép hatályba.

Gáspár Sándor s. k.,
a SZOT főtitkára

Az Országos Tervhivatal elnökének 8/1958. (Tg. É. 9.) O. T. számú

utasítása

a népgazdasági tervezési szakvizsgák díjáról

A népgazdasági tervezés dolgozóinak szakmai képzéséről szóló 1.023/1952. (VIII. 2.) Mt. h. számú határozat 16. pontjában foglalt felhatalmazás alapján, figyelemmel az 1/1958. (Tg. É. 3.) O. T. számú utasítás rendelkezéseire — a munkaügyi miniszterrel egyetértésben — a népgazdasági tervezési szakvizsgák díját az alábbiakban állapítom meg :

1. §.

(1) Vizsgára csak az bocsátható, aki a vizsgadíjat a vizsgát rendező szerv által kijelölt OTp. csekkszámlára befizette.

(2) A vizsgadíj minden esetben a vizsgázót terheli.

2. §.

(1) Vizsgadíj középfokú vizsgánál tantárgyanként 30,— Ft, felsőfokú vizsgánál tantárgyanként 40,— Ft.

(2) A pótvizsga és ismétlővizsga díja az (1) bekezdésben megállapított összegekkel azonos.

3. §.

A közép- és felsőfokú oklevelek illetéke 10,— Ft, amelyet illetékbélyegben kell leróni (6470—52) 1950. (XII. 31.) P. M. 56. § (5) bek.

4. §.

Jelen utasítás kihirdetésének napján lép hatályba, egyidejűleg a 8.500—8/1953. Tg. É. III. 27) O. T. számú utasítás hatályát veszti.

Dr. Ajtai Miklós s. k.
az Országos Tervhivatal
elnökhelyettese

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 10/1958. MTA (A. K. 9—10) sz.

utasítása

az akadémiai könyv- és folyóiratkiadással kapcsolatos eljárásról

A Magyar Tudományos Akadémia alapszabályának XIV. fejezet 47. §-a úgy rendelkezik, hogy az Akadémia a tudományos kutatások eredményeinek nyilvánosságra hozatala érdekében tervszerűen tudományos könyveket és folyóiratokat ad ki. Az Akadémia könyv- és folyóiratkiadási tervét az MTA Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottsága javaslata alapján az elnökség hagyja jóvá. Az idézett rendelkezés alapján az MTA elnöksége a könyv- és folyóiratkiadással kapcsolatos eljárást az alábbiak szerint szabályozza.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

I. A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság feladata, hatásköre, összetétele

1. A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság, (továbbiakban: KFB) mint elnökségi Bizottság az akadémiai könyv- és folyóiratkiadás elvi vonatkozású kérdéseivel foglalkozik. Feladata a könyv- és folyóiratkiadás területén az általános tudománypolitikai szempontok érvényesítése a tudományos szükségletek figyelembe vételével. Ennek megvalósítása érdekében meghatározza az osztályok ívkeretét, figyelemmel kíséri az osztályok könyv- és folyóiratkiadó tevékenységét, kiadványainak színvonalát, a tudományágak és műfajok arányát, az Akadémiai Kiadó és az Akadémiai Nyomda munkáját.

2. A KFB részben tanácsadó, részben határozó szerv.

a) Tanácsadó szerv az osztályok által javasolt következő kérdésekben, melyekben az elnökség határoz:

— a könyv- és folyóiratkiadási terv elkészítésének elvi szempontjai és a tervezés üteme;

— éves és távlati könyvkiadási terv;

— új folyóirat kiadására vonatkozó javaslatok;

— a könyv- és folyóiratkiadás javítására és továbbfejlesztésére vonatkozó elvi javaslatok.

A KFB és az osztályok közti vitás kérdésekben is az elnökség dönt; ilyen esetekben a KFB nem tanácsadó szerv.

b) Határozó szerv (két ülés közti időben a Bizottság titkára dönt) az osztályok javaslata alapján a következő kérdésekben:

— az elnökség által jóváhagyott kiadási terven belüli módosítások;

— a szokásostól eltérő honoráriumok megállapítása;

— folyóiratok ívemelése;

— harmadik lektor kijelölése. A KFB a gazdasági kihatásokkal járó elvi jellegű kérdésekben kikéri az MTA Gazdasági Titkársága és az Akadémiai Kiadó véleményét.

3. A KFB tagjai az Akadémia rendes és levelező tagjai. A Bizottság összetétele a következő: elnök, titkár és a tudományos osztályok egy-egy képviselője.

A KFB elnökét és a titkárt közvetlenül, a Bizottság tagjait az osztályok javaslata alapján az Akadémia elnöke bízza meg. A megbízás visszavonásig érvényes.

a) Az elnök feladata: az ülések vezetése

b) A titkár feladata: a KFB titkársága munkájának irányítása, az elnökség tájékoztatása.

c) A tagok feladata:

— szükség szerinti megbeszélések tartása az osztály bizottságaiban működő könyvfelelősökkel;

— beszámolás az osztályvezetőségnek az osztály könyvkiadási kérdéseiről;

— a könyvkiadási terv elkészítésének irányítása az osztályon belül;

— részvétel az osztályvezetőségi üléseken;

— beszámoló tartása a KFB ülésén az osztály könyv- és folyóiratkiadási tevékenységéről.

A Magyar Tudományos Akadémia elnöke vagy főtitkára havonta egyszer beszámoltatja a KFB titkárát az Akadémia könyv- és folyóiratkiadási tevékenységéről és az Akadémiai Kiadó és az Akadémiai Nyomda működéséről.

Az elnökség évente legalább egy alkalommal beszámoltatja a KFB-t az Akadémia könyv- és folyóiratkiadási tevékenységéről és a Bizottság munkájáról.

4. A KFB évente legalább tíz alkalommal ülésezik. A KFB ülésén tanácskozási joggal részt vesz: az MTA Elnökségi Titkársága, Gazdasági Titkársága és a Vállalati osztály vezetője, az Akadémiai Kiadó és az Akadémiai Nyomda igazgatója, továbbá aszaktitkárok. A felsoroltakon kívül az üléseken a tudományos osztályok kívánságára, vagy szükség szerint meghívott szakemberek is részt vehetnek.

5. A KFB feladatait a tudományos osztályokkal, az Akadémiai Kiadóval, az Akadémiai Nyomdával, az MTA Gazdasági Titkárságával és a Kiadói Tanáccsal szoros együttműködésben oldja meg. Az Akadémiai Kiadó a könyv- és folyóiratkiadással kapcsolatos elvi kérdésekben csak a KFB-n keresztül fordulhat az elnökséghez.

6. A KFB titkársága munkáját a KFB titkára irányításával végzi.

A Titkárság irányítja és ellenőrzi az elnökségnek és a KFB-nek a könyv- és folyóiratkiadásra vonatkozó határozatainak végrehajtását. E feladat végrehajtása során:

a) Ellenőrzi és segíti a kiadás menetének technikai lebonyolítását. Feladata addig foglalkozni a kiadványokkal, amíg azok előállítása be nem fejeződik. (A kiadási terv tematikájának betartása, szerződéskötés, negyedéves operatív tervek, nyomdai előállítás ütemezése, lapzárta, technikai kivitel, a terjesztés adatainak összegyűjtése minden év első negyedében stb.)

b) Az Akadémiai Kiadó tájékoztatása alapján szorgalmazza az osztályoknál az egyes művek kiadásához szükséges teendők végzését. A súlyosabb akadályok elhárítása és esetleges problémák megoldása érdekében azonnal tájékoztatja az elnökséget.

c) Előkészíti a Bizottság ülését. Az elnökség hatáskörébe tartozó elvi kérdéseket döntés céljából az elnökség elé terjeszti. Gondoskodik arról, hogy az elnökség és a KFB határozatai az érdekeltekhez időben eljussanak. Megszervezi és ellenőrzi az elnökségi határozatok végrehajtását.

d) Előkészíti a tudományos könyv- és folyóiratkiadást érintő javaslatokat.

e) Felhívásra tájékoztatja az elnökséget az Akadémia könyv- és folyóiratkiadási tevékenységéről.

A KFB titkársága (szükség szerinti létszám) szervezetileg az MTA Elnökségi Titkárságához tartozik.

II. A tudományos osztályok feladata a könyv- és folyóiratkiadással kapcsolatban

1. *A tervkészítéssel kapcsolatos feladatok*

a) A bizottságok könyv- és folyóiratkiadási terveit az osztály felülbírálja és kialakítja az osztály kiadási tervét. Jóváhagyja a lektorok személyét, a folyóiratok szerkesztőbizottságát, továbbá a könyveknél — ha szükséges — a fordítót és a tudományos szerkesztőt.

b) Az intézetek könyv- és folyóiratkiadási tervét az osztály felülbírálja és eldönti, hogy a tervben szereplő művek, ill. folyóiratok közül melyeket adja ki az Akadémiai Kiadó és melyeket más kiadóvállalat. (Az intézeti kiadványok kérdését külön szabályzat rögzíti.)

c) Az éves kiadási tervben szereplő könyveket sorolja. A sorrend kialakításakor figyelembe kell venni a művek készültségi fokát.

d) Az osztályok az éves kiadási tervet megbeszélik az Akadémiai Kiadóval. A papírkeret felhasználásánál a legnagyobb gondossággal kell eljárni.

e) Az osztályok értesítik a távlati kiadási tervben szereplő művek szerzőit, továbbá a folyóiratok főszerkesztőit arról, hogy az elnökség a mű megjelentetéséhez hozzájárult.

(A lektorokat, fordítókat, illetőleg tudományos szerkesztőket az Akadémiai Kiadó értesíti.)

2. *Az egyes könyvek ill. újonnan induló folyóiratok megjelentetésével kapcsolatos feladatok*

a) Az osztályok bizottságai és az intézetek által az Akadémiai Kiadónál megjelentetni javasolt, Akadémiai Kiadónál megjelenő és az osztályvezetőségek által jóváhagyott művek tematikáját (1—2 oldalas tájékoztató) továbbá az újonnan induló folyóirat profiljára vonatkozó javaslatot az osztály bekéri és, ha szükséges, megtárgyalja.

b) Az egyes művekről készült lektori vélemények, a szerkesztői vélemény átnézése és egyeztetése után a szedési engedélyt az osztálytitkár adja meg.

c) Az elkészült könyv műszaki példányán az osztálytitkár — vagy akit ezzel a feladattal megbíz — megadja a terjesztési engedélyt.

d) Az egyes művekkel kapcsolatos elvi jellegű problémákat az osztály a szakbizottságok bevonásával vitatja meg.

3. Az osztályvezetőség évente egy alkalommal a nagygyűléssel kapcsolatban az előző naptári évben megjelent kiadványokat az összegyűjtött kritikák, a vitákon elhangzott vélemények figyelembe vételével a szakbizottságok bevonásával értékeli.

III. A könyvkiadási tervek készítésének metodikája

1. Az Akadéma osztályai az elnökség által megadott elvi szempontok figyelembe vételével a szakbizottságok és az intézetek bevonásával esetenként meghatározzák, hogy az osztályhoz tartozó tudományterületekről milyen műveket kívánnak az osztályok a távlati tervbe felvenni. Az egy év alatt tervezhető új művek száma és ívkerete legfeljebb 50%-a lehet az átlagban évenként az osztály kiadásában megjelenő művek számának, illetve ívkeretének.

2. A KFB véleménye alapján az elnökség — ha szükséges — negyedévenként egy alkalommal dönt az osztályok, ill. az Akadémiai Kiadó távlati kiadási tervének módosításáról.

3. Az Akadémiai Kiadó az elnökség döntése és az egyes művek és újonnan induló folyóiratok tematikai tervének az osztályvezetőség által történt jóváhagyása után az adott körülmények figyelembe vételével (pl. kész kézirat, félig kész kézirat, piackutatás stb.) megköti a szerződéseket.

4. A KFB az Akadémiai Kiadó fentiek szerint jóváhagyott és készülő művekből, ill. folyóiratokból összeállított éves kiadási tervét az előző év októberi elnökségi ülésére jóváhagyás végett előterjeszti.

Jelen utasítás kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1958. IV. 16.

Rusznyák István s. k.
elnök

Közlemények

A költségvetési szervek munkaruha-, védőruha- és egyenruha-nyilvántartása

A költségvetési szerveknek a munkaruhákat, védőruhákat és egyenruhákat a 318/140/1952. (P. K. 80.) P. M. számú utasítás mellékleteként kiadott tájékoztatóban megjelölt módon kell nyilvántartaniok, a fogyóeszközök (szerszámok)nyilvántartásához hasonlóan. A munkaruhákat, védőruhákat és egyenruhákat (szolgálati ruhákat) az analitikus anyagnyilvántartás keretében egymástól elkülönítve kell nyilvántartani. A védőruhának nem minősülő védőeszközöket, egyéni védőfelszereléseket nem a munkaruhák, védőruhák között, hanem a különféle fogyóeszközök között kell nyilvántartani. Az így vezetett nyilvántartásból a fenti csoportosításnak megfelelően ki kell tünnie a beszerzési értéknek — a munkaruhára, a védőöltözetre, az egyéni védőeszközökre és az egyenruhára fordított kiadásoknak —, valamint a használatra kiadott ruhák 100%-os értékének. Vagy ennek a nyilvántartásnak keretében, vagy ehhez kapcsolódóan, névszerint ki kell tünnie, hogy kinek, mikor, milyen juttatási időre adtak munkaruhát, védőruhát vagy egyenruhát.

A főkönyvi könyvelésben a munkaruhákat, védőruhákat és egyenruhákat — ha csak az egyes szakminisztériumok másképpen nem rendelkeznek — egészen a kiselejtezésig 100%-os értékben a 252. számla keretében kell nyilvántartani.

A Kohó- és Gépipari Minisztérium Kereskedelmi Főosztályának 161.548/1958. KGM. számú

közleménye

az új és használt irodagépek forgalmáról

(A Tervgazdasági Értesítő 1958. május 10-i, 10. számában megjelent közlemény teljes szövege.)

Az irodagépek forgalmával kapcsolatban az alábbiakat közöljük:

1. Az importból származó új és használt irodagépekre vonatkozó megrendeléseket az 1040. számú formanyomtatványon a megrendelő felett felügyeletet gyakorló minisztérium (főhatóság, megyei tanács) irodagép ellátási szervéhez kell beküldeni. A felügyeletet gyakorló szerv a megrendeléseket tárgynegyedév előtt részére biztosított ellátási keretszám erejéig továbbítja a Műszer- és Irodagépértékesítő Vállalathoz (Bpest, VI., Népköztársaság útja 2.).

A közlemény mellékletében felsorolt, belföldi gyártású irodagépekre vonatkozó megrendeléseket, az 1040. sz. formanyomtatványon közvetlenül a Műszer- és Irodagépértékesítő Vállalathoz kell megküldeni.

2. Felhívjuk a vállalatok, intézmények figyelmét arra, hogy a közületek működéséhez nem feltétlenül szükséges irodagépek felajánlásáról szóló 357/1949 (VIII. 6.) M. T. sz. határozat jelenleg is hatályban van (megjelent a Magyar Közlöny 1949. VIII. 6-i számában). A határozat előírja, hogy a közületek a működésükhöz nem szükséges irodagépeket (használt és roncs irodagépeket is) kizárólag a kijelölt állami vállalatnak adhatják el.

Ezek szerint közületek (állami vállalatok stb) kisiparosok és kiskereskedők részére — forgalombahozatal céljából — irodagépeket nem értékesíthetnek és velük cserét nem bonyolíthatnak le.

Melléklet a 161.548/1958. KGM. számú közleményhez

Elosztás alá nem tartozó irodagépek jegyzéke:

Termékszám	Megnevezés
491—4	Kézi meghajtású stenciles sokszorosítógép A/4-es másolatok készítésére.
491—4	Kézi meghajtású stenciles sokszorosítógép A/3-as másolatok készítésére.
491—4	Villamos meghajtású stenciles sokszorosítógép A/4-es nagyságú másolatok készítésére.
491—4	Villamos meghajtású stenciles sokszorosítógép A/3-as másolatok készítésére.
491—4	Kézimeghajtású szeszes (Ormig) sokszorosítógép A/3-as nagyságú másolatok készítésére.
491—4	Gyártáselőkészítőgép (sorlehúzógép).
491—4	Dobozos sokszorosítógép.
491—5	Kézi meghajtású nyugtanyomós pénztárgép.
491—8	Fénymásológép.
491—8	Fénymásolókeret.
491—8	Előhívószekrény.

Jogszabálymutató

1958. április hó 24-től május hó 26-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	1958. évi 13. sz. tvr. (M. K. 37.)	Az állami tulajdonba vett házingatlanokkal kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 1957. évi 28. számú törvényerejű rendelet módosításáról
	1958. évi 15. sz. tvr. (M. K. 39.)	A Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Köztársaság között az államhatár rendjének szabályozása tárgyában 1956. évi okt. 13. napján Prágában aláírt szerződés kihirdetéséről
	2/1958. V. 11.) É. M. (M. K. 41.)	A magánerőből történő lakóházépítkezésekkel kapcsolatos engedélyek és okiratok díj- és illetékmentességéről
	1019/1958. V.14.) Korm. határozat (M. K. 42.)	Egyes beruházási és felújítási jogszabályok módosításáról, illetőleg hatályonkívül helyezéséről
	5/1958. (V. 15.) I. M. (M. K. 43.)	A tulajdonjog telekkönyvi bekebelezéséhez szükséges adóigazolásról
	33/1958. (V. 17.) Korm. rendelet	A vállalati jogtanácsosokról és jogi előadókról
	35/1958. (V. 21.) Korm. rendelet	Az egyes vállalatok felszámolásának szabályozásáról szóló 4247/1949. (IX. 22.) M. T. számú rendelet kiegészítése és módosítása tárgyában kiadott 113/1950. (IV. 18.) M. T. rendelet kiegészítéséről
Pénzügyi Közlöny	152/1958. (P. K. 15.) P. M.	Az állami szervek által bérleményként használt ingatlanokon végzett felújítások
	154/1958. (P. K. 15.) P.M.	A vállalati átszervezési tevékenység finanszírozásáról szóló 135/1957. (P.K. 15.) P. M. számú utasítás módosítása
	160/1958. (P. K. 18.) P. M.	A hivatali helyiségek lakássá való visszaalakításáról szóló 1015/1958. (IV. 12.) Korm. h. végrehajtása

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V. Alkotmány u. 21. — Felelős: az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Akadémiai Nyomda, Budapest V., Gerlóczy u. 2. — 45865/58 — Felelős vezető: Bernát György

VII. (1958.) ÉVFOLYAM 11. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1958. JÚNIUS 30.

TARTALOM

			Oldal
Személyi rész			65
Törvények, rendeletek, határozatok	1022/1958. (VI. 1.) Korm. határozat	A párt- és állami funkcionáriusok továbbtanulásának elősegítéséről szóló 1082/1957. (X. 19.) Korm. számú határozat kiegészítéséről	65
Miniszteri utasítások	3/1958. (VI. 14.) M. M.	Az írói művek kiadásáról	65
	1/1958. (Tg. É. 11.) KSH	A statisztikai képesítések megszerzésének feltételei és a statisztikai szakvizsgák rendje	71
Az Akadémia elnökének utasítása	11/1958. MTA (A. K. 11.)	Az egyeztető bizottságok szervezéséről	72
Közlemények			73
Jogszabálymutató			74

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

a Társadalom és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat közgyűlése alkalmából, az ismeretterjesztés terén végzett kiváló munkásságuk elismeréséül

Dr. Törő Imre Kossuth-díjas akadémikusnak, egyetemi tanárnak, *dr. Csűrös Zoltán*, akadémikusnak, egyetemi tanárnak és *Bereczky Endre* egyetemi tanárnak a

MUNKA ÉRDEMREND,

dr. Szemes Gábor tudományos kutatónak, *Török Lehel* középiskolai tanárnak és *Béres István* középiskolai tanárnak a

„SZOCIALISTA MUNKÁÉRT" ÉRDEMÉREM

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1.022/1958. (VI. 1.) számú

határozata

a párt- és állami funkcionáriusok továbbtanulásának elősegítéséről szóló 1.082/1957. (X. 19.) Korm. számú határozat kiegészítéséről

Az 1.082/1957. (X. 19.) Korm. számú határozat a következőkkel egészül ki:

1. Az 1958/59. tanévtől kezdve az állami szervek és vállalatok politikailag szilárd, vezető állást betöltő vagy arra alkalmas dolgozói részére tanulmányi ösztöndíjat — az illetékes miniszter javaslata alapján — a művelődésügyi miniszter juttathat. Ezek az ösztöndíjasok a pártösztöndíjasokkal azonos módon és feltételek mellett tanulhatnak.

2. A művelődésügyi miniszter elsősorban műszaki és természettudományos szakképesítés megszerzése érdekében adhat tanulmányi ösztöndíjat.

Ösztöndíj juttatásával lehetőleg magasabb évfolyamon (esti, levelező) már tanulmányokat folytató dolgozók számára kell lehetővé tenni tanulmányaiknak nappali tagozaton történő befejezését. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy az ösztöndíj juttatásával az állami szervnél, vállalatnál rendszeresített munkakörök betöltéséhez szükséges szakképesítések megszerzését segítsék elő.

3. A miniszter által juttatható ösztöndíjak fedezetét a Művelődésügyi Minisztérium költségvetésében kell biztosítani. Évenként legfeljebb 40 új pályázó részesíthető a tanulmányi ösztöndíjban.

4. A jelen határozat kihirdetése napján lép hatályba. Végrehajtásáról a művelődésügyi miniszter, illetőleg az Agrártudományi Egyetem vonatkozásában a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben gondoskodik.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

Miniszteri utasítások

A művelődésügyi miniszter 3/1958. (VI. 14.) M. M. számú

rendelete

az írói művek kiadásáról

A 98/1951. (IV. 21.) M. T. számú rendeletben, az 1.043/1954. (VI. 17.) számú minisztertanácsi határozatban, valamint a 10/1957. (II. 24.) Korm. számú rendeletben foglalt felhatalmazás alapján a magyar szerzők (író, szerkesztő, fordító) és a könyvkiadó vállalatok között létrejövő kiadói szerződések egyes feltételeit — az Országos Árhivatal elnökével egyetértésben — az alábbiak szerint szabályozom.

1. §

(1) A jelen rendelet hatálya kiterjed a szépirodalmi, tudományos, szakmai és ismeretterjesztő művek (a továbbiakban: írói mű) kiadására.

(2) A rendelet hatálya nem terjed ki:

a) a tankönyvek és tankönyvet helyettesítő jegyzetek kiadására,

b) a szaklapokban megjelenő cikkekre, tanulmányokra.

(3) A jelen rendeletben meghatározott szerzői jogdíjtételek nem vonatkoznak a magyar szerzőknek magyar kiadóvállalatok által idegen nyelven kiadott műveire; ilyen kiadás esetén az eredeti mű szerzőjét és a fordítót megillető szerzői jogdíjakat a Kiadói Főigazgatóság szabályozza.

2. §

(1) A szerzői jogdíjat az írói mű szövegterjedelme alapján szerzői ívenként — verses műveknél soronként — kell megállapítani. Egy szerzői ív 40 000 betűhelyet tartalmaz. A betűhelyek kiszámításának módját a Kiadói Főigazgatóság szabályozza.

(2) Írói műben szereplő szövegképek (grafikai munkák, ábrák, fényképek és egyéb illusztrációk) után csak abban az esetben jár az írói mű szerzőjének díjazás, ha azok megalkotásában vagy rendelkezésre bocsátásában közreműködött; e díjazás feltételeit és összegét a Kiadói Főigazgatóság állapítja meg.

Szépirodalmi művek

3. §

(1) Az eredeti szépirodalmi művek (a továbbiakban: szépirodalmi művek) szerzői jogdíját a jelen rendelet I. számú melléklete tartalmazza.

(2) A jogdíj összegét a ténylegesen kiadott példányszám alapján kell megállapítani, de élő magyar író prózai szépirodalmi művének első kiadása esetén 5000 példány, verses művének első kiadása esetén pedig 3000 példány (alappéldányszám) után járó szerzői jogdíjat kell fizetni abban az esetben is, ha a ténylegesen kiadott példányok száma ennél kevesebb.

4. §

(1) A második és további kiadások után járó szerzői jogdíj összegét az előző kiadások példányszámának figyelembevételével kell megállapítani; ehhez képest a második és további kiadások jogdíját a megfelelő díjtáblázatnak az előző kiadások együttes példányszámán felüli példányszámokra vonatkozó tételei alkalmazásával kell kiszámítani, (pl. ha élő magyar író regényének első kiadása 5000, második kiadása 3000, harmadik kiadása pedig 10 000 példányban jelenik meg, a második kiadás jogdíja az I. számú melléklet *A)* táblázata szerint a 6., 7. és 8. ezer példány után járó díjak összege, míg a harmadik kiadás jogdíja a 9—18. ezer példányok után járó díjak összege lesz.)

(2) Élő magyar írók szépirodalmi műveinek kiadása esetén a szerzői jogdíj megállapítása szempontjából a mű 1946. augusztus 1. napja előtti kiadásait nem lehet figyelembe venni.

(3) Ha a mű első kiadása alkalmával a szerzői jogdíjat a 3. § (2) bekezdése alapján a ténylegesnél magasabb példányszám után állapították meg, a többletet a kiadó köteles a második és további kiadásokért járó szerzői jogdíjba beszámítani. Ezt a rendelkezést verses mű második kiadása esetén azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a kiadó a verses mű első kiadásáért kifizetett szerzői jogdíj legfeljebb 10 százalékát beszámítani nem köteles, hanem azt a szerző részére kifizetheti.

(4) A gyűjteményes műben közölt olyan mű után, amely előzőleg már könyvalakban megjelent, de a korábbi kiadások példányszáma nem állapítható meg, a szerzői jogdíjat úgy kell kiszámítani, mintha előzőleg 5000 példányban jelent volna meg.

(5) Sorozatban és legalább 10 000 példányban megjelenő szépirodalmi mű után 8000 példányig a jelen rendelet szerint járó szerzői jogdíjat 8000—30 000 példányig a jelen rendelet szerint egyébként járó szerzői jogdíj fele részét, a 30 000-en felüli példányokért pedig egyharmad részét kell fizetni.

(6) Egy kiadásban, legalább 10 000 példányban, de nem sorozatban kiadásra kerülő szépirodalmi mű szerzői jogdíjának alsó határa a műért a jelen rendelet szerint fizethető legmagasabb szerzői jogdíj 50%-a.

5. §

(1) Önálló verses kötet első kiadásáért a jelen rendelet szerint járó szerzői jogdíjat — amennyiben a mű jelentősége ezt indokolttá teszi — legfeljebb 5000 forintra, az önmagában, önálló kiadványként megjelenő verses műért pedig a jelen rendelet szerint járó szerzői jogdíjat legfeljebb 1000 forintra fel lehet emelni.

(2) Önálló kötetben kiadásra kerülő és egy szerzői ívnél rövidebb terjedelmű prózai műért a jelen rendelet szerint járó szerzői jogdíjat legfeljebb 750 forintra lehet felemelni. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a nem önállóan kiadott prózai művekre (pl. antológiában történő közzététel, más műhöz írt tanulmány, előszó stb.).

Tudományos, szakmai és ismeretterjesztő művek

6. §

(1) Eredeti tudományos, szakmai és ismeretterjesztő művek első kiadása esetén a jelen rendelet II. számú mellékletében közölt szerzői jogdíjat kell fizetni. A jogdíj összegét a tervezett ívterjedelem alapján a kiadói szerződésben előre meg kell határozni, tekintet nélkül a kiadás példányszámára.

(2) A szerzői jogdíj összegének megállapításánál figyelembe kell venni a mű jelentőségét, színvonalát, a feldolgozás módját, a mű szerzőjének tudományos, szakmai felkészültségét, a szakterületen elért eredményeit (tudományos fokozatát, munkásságát stb.).

(3) A szerződésben meghatározott összegű jogdíj jár a szerzőnek akkor is, ha a jogdíj megállapításának alapjául szolgáló (tervezett) ívterjedelemnél nagyobb vagy kisebb terjedelmű kéziratot készít, és azt a kiadó kiadásra elfogadja.

(4) A szerződés szerint járó jogdíj a tervezettnél nagyobb ívterjedelem alapján csak abban az esetben emelhető fel, ha a szerző a kiadó kívánságára készített a tervezettnél nagyobb ívterjedelmű kéziratot.

7. §

(1) A második kiadás után az első kiadásért fizetett jogdíj 25%-a, minden további kiadásért pedig 10%-a illeti meg a szerzőt.

(2) Amennyiben az első kiadás jogdíját nem a jelen rendelet II. számú melléklete szerint fizethető legmagasabb összegben állapították meg, a kiadó a második és további kiadások jogdíját felemelheti legfeljebb arra az összegre, amely az első kiadás legmagasabb összegű jogdíja alapján járna a szerzőnek. (Pl. az első kiadásért ívenként 600 forintos jogdíjat állapítottak meg, a második kiadás 25%-os díjának kiszámításánál magasabb összeg, de legfeljebb 1400 forint vehető alapul.)

Fordítások

8. §

(1) A szépirodalmi, tudományos, szakmai és ismeretterjesztő művek fordításáért járó szerzői jogdíjat a jelen rendelet III. számú mellékletében foglaltak alapján kell megállapítani.

(2) Ha a fordítás a fordító hibájából stiláris szerkesztésre szorul, ennek költsége a fordító jogdíjából levonható. A nyersfordítás díja csak megállapodás alapján vonható le a fordító jogdíjából.

(3) Ha a fordítás legalább 10 000 példányban kerül újabb kiadásra, a jelen rendelet szerint egyébként járó jogdíj kétszerese fizethető a Kiadói Főigazgatóság engedélyével a fordító részére.

(4) A versfordítások és verses színművek fordításának második és további kiadása esetén a fordítói jogdíjat a 4. § (1) bekezdése rendelkezéseinek alkalmazásával kell megállapítani. A 3. § (2) bekezdésében és a 4. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket a versfordításokra és a verses színművek fordítására is megfelelően alkalmazni kell.

(5) A 4. § (2) bekezdésének hatálya élő magyar írók szépirodalmi fordításaira is kiterjed.

Szerkesztési díjak

9. §

(1) A szerkesztési díjakat a jelen rendelet IV. számú melléklete tartalmazza.

(2) Új kiadás esetén szerkesztési díj — ideértve a gyűjteményes művek (antológiák) szerkesztéséért járó jogdíjat is — csak az átdolgozott rész után fizethető; egyébként szerkesztési díj a második és további kiadások után a — jelen § (3)—(4) bekezdésében meghatározott esetek kivételével — nem jár.

(3) Abban az esetben, ha a gyűjteményes mű szerkesztője az egyszerű válogatást meghaladó és többletmunkát jelentő tevékenységet végez, több szerző művét egységes szerkezetbe foglalja, esetleg stilárisan egybehangolja, a kiadó és a szerkesztő megállapodhatnak abban, hogy a gyűjteményes mű második kiadása után az első kiadásért fizetett szerkesztői jogdíj 25%-a, minden további kiadásért pedig 10%-a illeti meg a szerkesztőt.

(4) Amennyiben az új kiadás a kiadói szerződés időtartamának letelte után kötött újabb szerződés (11. §.) alapján történik, a szerkesztési díj mértékét a Kiadói Főigazgatóság határozza meg.

Vegyes rendelkezések

10. §

(1) Amennyiben az írói mű szerzője saját művét a műfaj megváltoztatása nélkül átdolgozza, a szerzőt — a további kiadásért a jelen rendelet értelmében egyébként járó jogdíjon felül — az átdolgozott részért további jogdíj illeti meg. E jogdíj összegét a felek az első kiadás esetén fizethető jogdíj 25—50%-áig terjedhető összegben az átdolgozás befejezése és annak a kiadó által történt elfogadása után állapítják meg, figyelemmel az átdolgozás mértékére és jelentőségére. Prózai fordítások átdolgozott szövegű új kiadása esetén a fordítót a fenti jogdíjakon felül az átdolgozott részért ívenként ellenőrző szerkesztési díj is megilleti.

(2) Írói műnek — az (1) bekezdés hatálya alá nem eső — átírása (adaptálás) esetén az adaptálót 300—1000 forint jogdíj illeti meg ívenként a kiadvány példányszámára való tekintet nélkül (pl. átírás az ifjúság részére, tudományos mű átírása, ismeretterjesztő művé stb.) Az adaptálót a második kiadás után az első kiadásért fizetett jogdíj 25%-a, minden további kiadásért pedig 10%-a illeti meg.

(3) Amennyiben a szerző átdolgozásnak, illetőleg adaptálásnak nem minősülő új, összefüggő kézirat anyaggal egészíti ki a művet és a kiadó azt kiadásra elfogadja, az új, összefüggő kéziratért a jelen rendelet szerint járó teljes szerzői jogdíjat kell fizetni.

11. §

(1) A kiadói szerződés időtartamának — amely a 98/1951. (IV. 21.) M. T. számú rendelet szerint 4 évnél nem lehet hosszabb — lejárta után a művet második és további kiadásban megjelentetni csak újabb szerződés alapján szabad, a szerzői jogdíj összegét azonban ilyen esetben is a jelen rendeletnek a második, illetőleg további kiadások díjazására vonatkozó rendelkezései szerint kell megállapítani.

(2) A kiadói szerződés időtartamának letelte után eredeti tudományos, szakmai vagy ismeretterjesztő mű újabb kiadása esetén az előző bekezdésben foglalt rendelkezéseket azzal a kiegészítéssel kell alkalmazni, hogy a felek a jelen rendelet szerint egyébként járó szerzői jogdíjat az első kiadásért fizetett jogdíj legfeljebb 20%-át kitevő összeggel felemelhetik. Ez a rendelkezés csak abban az esetben alkalmazható, ha ezt a mű kiemelkedő jelentősége indokolttá teszi.

12. §

Az irodalmi vagy esztétikai tárgyú tanulmányok, szépirodalmi jellegű művekhez írt előszók (utószók) és irodalmi riportok szerzői jogdíját a II. számú mellékletben foglaltak alapján kell megállapítani; abban az esetben, ha színvonaluk ezt indokolttá teszi, a szépirodalmi művek szerzői jogdíjára vonatkozó rendelkezések szerint (I. számú melléklet) díjazhatók.

13. §

A kiadóvállalatok a Kiadói Főigazgatóság jóváhagyásával béralapjuk terhére évenként irodalmi díjakat tűzhetnek ki, egyes művek (szépirodalmi, tudományos, szakmai és ismeretterjesztő művek, fordítások) külön jutalmazására, vagy pedig egyes műveket a kézirat elfogadásakor külön prémiumban részesíthetnek. Az irodalmi díjak kitűzésének, a prémiumok kifizetésének és az eljárás módozatainak részletes szabályozását a Kiadói Főigazgatóság állapítja meg.

14. §

(1) Ha a példányszám nem kerek ezres számban nyer megállapítást, a szerzői jogdíjat a töredékszám után arányosan kell kiszámítani.

(2) Abban az esetben, ha a nyomda technikai okokból a kiadó által megrendelt mennyiségnél legfeljebb 5%-kal több példányt szállít, e többletpéldányok után, továbbá a köteles-, sajtó- és tiszteletpéldányok után szerzői jogdíj nem jár.

15. §

A szerzői jogdíjra előleget csak élő magyar szerzők részére lehet folyósítani a 16. és 17. §-okban meghatározott módon, és csak az alábbi műveik után:

a) eredeti művek (ideértve a magyar szerzőknek magyar kiadóvállalat által idegen nyelven kiadott műveit is),

b) fordítások,

c) átdolgozások, adaptálások,

d) kivételes esetben gyűjteményes művek szerkesztése.

16. §

(1) Eredeti művek első kiadása esetén előleg általában csak a kiadónak átadott kézirat alapján fizethető; a szerződés megkötésétől a kézirat elfogadásáig előlegként kifizethető összeg a jogdíj 65%-át nem haladhatja meg. A jogdíj 65%-a a kézirat elfogadásakor, fennmaradó 35%-a pedig az imprimálástól számított 15 nap elteltével válik esedékessé. Amennyiben a mű a kézirat elfogadásától számított egy éven belül nem jelenik meg, az egy év elteltével a szerzőnek — az elfogadáskor esedékessé vált előlegen felül — további 20% jogdíj előleg jár. Ilyen esetben a jogdíj fennmaradó 15%-át kell az imprimálástól számított 15 nap elteltével, de legkésőbb a kézirat elfogadásától számított két év elteltével kifizetni. A kézirat elfogadása előtt kifizetésre kerülő jogdíj részleteket az alappéldányszám [3. §. (2) bek.] — kivételes esetben legfeljebb 6000 példány — alapul vételével kell folyósítani.

(2) Fordítások első kiadása esetén a szerződés megkötésekor legfeljebb a jogdíj egyhatod része, a kézirat elfogadásáig az átadott kéziratok arányában legfeljebb a jogdíj összesen kétharmad része folyósítható, a fennmaradó részt pedig a megjelenéstől számított 30 napon belül, de legkésőbb az elfogadástól számított négy hónapon belül kell kifizetni.

17. §

(1) Írói mű változatlan szövegű új kiadása (utánnyomás) esetén — kivéve a (3) bekezdésben említett kiadást — a szerzői jogdíjra előleg nem folyósítható; ilyen esetben a teljes szerzői jogdíjat az imprimálástól számított 15 napon belül kell kifizetni.

(2) Írói mű átdolgozott szövegű új kiadása, továbbá adaptálás esetén az átdolgozásért, illetőleg adaptálásért járó szerzői jogdíjat (10. §.) az első kiadásra vonatkozó szabályok szerint (16. §.) kell kifizetni.

(3) Ha az új kiadásra a kiadói szerződés időtartamának eltelte után kerül sor, az újabb szerződés [11. §. (1) kekezdés] megkötésekor a szerző részére előleg folyósítható az új kiadásért a jelen rendelet szerint járó jogdíj legfeljebb 50%-a erejéig.

(4) A 16. és 17. §-ok rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell a gyűjteményes művek (antológiák) szerkesztőire is.

18. §

A munkaviszonyból folyó kötelezettség teljesítéseként alkotott írói műért a szerzőnek a munkabéren felül abban az esetben jár szerzői jogdíj, ha a munkáltató a művet nem kizárólag a rendeltetésszerű működése által megszabott keretben, hanem azon túlmenően használja fel, illetőleg hozza forgalomba.

19. §

(1) A szerző köteles a kéziratot a kiadóval kötött megállapodásban előírt formában és példányszámban a kiadónak átadni. A kézirat egy példányát a

kiadó tartozik — változatlan formában — a mű megjelenésétől számított egy évig megőrizni.

(2) A nem megfelelő formában és példányszámban készített kézirat átírásának (leírásának) költségét a kiadó a szerzői jogdíjból levonhatja. A kiadó erről az elhatározásáról a szerzőt 8 napon belül értesíteni tartozik.

20. §

(1) A szerzőnek joga, de egyben kötelessége is a nyomdai első (hasáb) levonat kijavítása (korrektúra), és a második (tördelt) levonat jóváhagyása (imprimatúra) a kiadóval kötött megállapodásban előírt határidőn belül és mennyiségben.

(2) Amennyiben a szerző a korrektúrát, illetőleg imprimatúrát a szerződésben megszabott határidőn belül és mennyiségben nem végzi el, a kiadó jogosult a korrektúrát a szerző költségére elvégeztetni, illetőleg az imprimatúrát megtörténtnek tekinteni.

(3) Ha a szerző a korrektúra alkalmával a kézirathoz viszonyítva változtatásokat eszközöl (szerzői korrektúra), az ennek következtében a kiadóra háruló többletköltségnek a mű szedési költsége 10%-át meghaladó részét a szerzői jogdíjból le kell vonni, ez azonban nem lehet több a szerzői jogdíj 15%-ánál. A szerzői korrektúrával kapcsolatos költségek levonásának részletes szabályait a Kiadói Főigazgatóság állapítja meg.

21. §

(1) A kiadó, amennyiben a mű kiadására szerződést kötött, a kézirat átvételét — az átvétel idejének pontos feltüntetésével — írásban ismeri el, és a teljes kézirat átvételétől számított négy hónapon belül írásban köteles nyilatkozni a kézirat elfogadásáról, visszautasításáról vagy esetleges átdolgozás iránti kívánságáról. A nyilatkozatnak a kiadó által történt elmulasztása az elfogadással esik egy tekintet alá.

(2) Az előző bekezdésben foglalt rendelkezések irányadók a kiadó kívánságára átdolgozott kézirat elfogadása tekintetében is.

22. §

A szerzőt megillető tiszteletpéldányokról az 5/1955. (Np. K. 3—4.) Np. M. számú utasítás rendelkezik.

23. §

(1) A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba; rendelkezéseit alkalmazni kell az 1958. évi január hó 1. napja után kötött szerződések alapján megjelenő írói művekre is.

(2) Az 1/1955. (III. 12.) Np. M. számú rendelet és az 500.560/1951. (Tg. É. VII. 11.) O. T. — Á. H. számú rendeletnek a tudományos és szakmai könyvkiadásra vonatkozó rendelkezései hatályukat vesztik.

24. §

A kiadói szerződéseknek a 98/1951. (IV. 21.) M. T. számú rendelettel és a jelen rendelettel ellentétes kikötései érvénytelenek.

Aczél György s. k.,
a művelődésügyi miniszter
első helyettese

I. számú melléklet a 3/1958. (VI. 14.) M. M. számú rendelethez

Szépirodalmi művek jogdíja

A) táblázat

E táblázat szerint kell díjazni — ha a szerző élő magyar író — a regényeket, novellákat, ifjúsági regényeket, elbeszéléseket, meséket, szépirodalmi színvonalú életrajzokat és prózai színműveket.

Egy szerzői ív jogdíja

Példányszám	Ft
Ötezer példányig	1040— 1725
A hatodik ezer példányért	165— 275
A hetedik ezer példányért	145— 240
A nyolcadik ezer példányért	120— 200
A kilencedik ezer példányért	120— 200
A tizedik ezer példányért	120— 200
Tíztől tizenötezerig, ezer példányonként	95— 160
Tizenöttől húszezerig, ezer példányonként	85— 145
Húszezer fölött, ezer példányonként	65— 110

B) táblázat

E táblázat szerint kell díjazni az élő magyar írók lírai és elbeszélő költeményeit, valamint verses színműveit.

Egy sor szerzői jogdíja

Példányszám	Ft
Háromezer példányig	4 — 10
A negyedik ezer példányért	0,90— 1,50
Az ötödik ezer példányért	0,80— 1,30
Öttől tízezerig, ezer példányonként	0,70— 1,10
Tíztől húszezerig, ezer példányonként	0,50— 0,90
Húszezer fölött, ezer példányonként	0,40— 0,70

C) táblázat

E táblázat szerint kell díjazni a regényeket, novellákat, ifjúsági regényeket, elbeszéléseket, meséket, szépirodalmi színvonalú életrajzokat és prózai színműveket, ha a szerző meghalt és a jogdíj az örökösöket (jogutódokat) illeti meg.

Egy szerzői ív jogdíja

Példányszám	I. Ft	II. Ft
Háromezer példányig	750	435
A negyedik ezer példányért	225	150
Az ötödik ezer példányért	200	115
A hatodik ezer példányért	175	90
A hetedik ezer példányért	150	90
A nyolcadik ezer példányért	125	90
A kilencedik ezer példányért	125	90
A tizedik ezer példányért	105	90
Tíztől húszezerig, ezer példányonként	100	40
Húszezer fölött, ezer példányonként	75	20

D) táblázat

E táblázat szerint kell díjazni a lírai és elbeszélő költeményeket, valamint verses színműveket, ha a szerző meghalt és a jogdíj az örökösöket (jogutódokat) illeti meg.

Egy sor szerzői jogdíja

Példányszám	I. Ft	II. Ft
Háromezer példányig	3,10	2,10
A negyedik ezer példányért	—,90	—,70
Az ötödik ezer példányért	—,80	—,50
Öttől tízezerig, ezer példányonként	—,60	—,40
Tíztől húszezerig, ezer példányonként	—,40	—,30
Húszezer fölött, ezer példányonként	—,30	—,20

A *C)* és *D)* táblázat I. kategóriája szerinti jogdíjat kizárólag a kedvezményezett örökösök részére (házastárs, — amennyiben új házasságot nem kötött —, szülő és kiskorú gyermek) kell fizetni, míg az egyéb örökösöknek, illetőleg

jogutódoknak (pl. testvér, nagykorú gyermek, más törvényes vagy végrendeleti örökös stb.) a II. kategória szerinti jogdíj jár.

II. számú melléklet a 3/1958. (VI. 14.) M. M. számú rendelethez.

Tudományos, szakmai és ismeretterjesztő művek jogdíja

Egy szerzői ív jogdíja

Műfaj	Ft
Eredeti tudományos, szakmai és ismeretterjesztő művek	600—1400
Tudományos jellegű magyarázó jegyzetek	200—1200
Tudományos jellegű szövegkritikai munkák, antológiák, dokumentációs anyagok, idegen szövegrészt tartalmazó munkák, gyűjteményes munkák, katalógusok, gyűjteményismertetések	200—400
Bibliográfiai kiadványok (irányszám) idegen nyelvű anyag összeállításánál adatonként 5,—Ft, magyar anyag összeállításánál adatonként 3,— Ft, de legfeljebb ívenként	800
Név- és tárgymutató a feldolgozott mű egyes ívei után ívenként 25,— Ft, de legfeljebb ívenként	800

III. számú melléklet a 3/1958. (VI. 14.) M. M. számú rendelethez.

Fordítások jogdíja

A) táblázat

Szépirodalmi prózai művek fordításának jogdíja.

Egy szerzői ív jogdíja

Kiadás	Ft
Első kiadás	320—580
Második kiadás	80—150
Minden további kiadás	30— 60

Prózai színművek fordításának díjazására ennek a táblázatnak 30%-kal felemelt tételeit kell alkalmazni.

B) táblázat

Tudományos, szakmai és ismeretterjesztő művek fordításának jogdíja

Egy szerzői ív jogdíja

Kiadás	Ft
Első kiadás:	
idegen nyelvről magyar nyelvre	250—500
magyar nyelvről idegen nyelvre	500—780

Második kiadás után az első kiadásért fizetett fordítói díj 25%-át, minden további kiadásért pedig 10%-át kell fizetni.

C) táblázat

Versfordítások és verses színművek fordításának jogdíja

Egy sor szerzői jogdíja

Példányszám	Ft
Ezermezer példányig	3,— 5,—
Ezermezertől négyezer példányig	0,90—1,50
Négyezertől ötezer példányig	0,65—1,10
Minden további ezer példány után	0,20

D) táblázat

Nyersfordítások díja

	Ft
Prózai művek nyersfordítása ívenként	100—150
Verses művek nyersfordítása soronként	0,50—1,—
Verses művek nyersfordítása egzotikus nyelvekből soronként	1,50

IV. számú melléklet a 3/1958. (VI. 14.) M. M. számú rendelethez.

Külső lektori és szerkesztői díjak

A) táblázat

Szépirodalmi művek

	Ívenként Ft
1. Stiláris szerkesztés (szépirodalmi művek fordításánál kerül alkalmazásra, ha a fordítás stiláris szerkesztésre szorul)	60—150
2. Ellenőrző szerkesztés (kontraredigálás) (a fordított szöveget a szöveghűség szempontjából ellenőrzi, megjelöli és kijavítja a hibákat, hiányosságokat stb.)	60—225
3. Szakmai, politikai, ideológiai lektorálás (egyes művek felülvizsgálata a szakirodalom és a legújabb tudományos állásfoglalás alapján, javaslattétel és állásfoglalás a kiadás szempontjából, egyes esetekben politikai és ideológiai lektorálás és véleményadás)	10—50
4. Véleményező lektorálás (egyes, már megjelent művek, kéziratok előzetes általános elbírálása a kiadás szempontjából)	10—25
5. Prózai antológiák válogatása és szerkesztése (a két munkafeladat együttesen)	100—310
Amennyiben a válogatás és szerkesztés elkülönül, abban az esetben egy-egy munkafeladatért külön-külön	70—220
de a válogatásért és szerkesztésért együttesen kifizetett díj a 310,— forintot nem haladhatja meg.	
6. Verses antológiák válogatása és szerkesztése (a két munkafeladat együttesen)	200—500
Amennyiben a válogatás és szerkesztés elkülönül, abban az esetben egy-egy munkafeladatért külön-külön	100—350
de a válogatásért és szerkesztésért együttesen kifizetett díj az 500,— forintot nem haladhatja meg.	

B) táblázat

Szakmai, tudományos és ismeretterjesztő művek

	Ívenként Ft
1. Ellenőrző szerkesztés (kontraredigálás) (a fordított szöveget a szöveghűség szempontjából ellenőrzi, megjelöli és kijavítja a hibákat, hiányosságokat stb.)	80—225
2. Szakmai lektorálás (eredeti művek vagy fordítások kéziratának, a tematika arányainak, a tematika helyes feldolgozásának, a teljes anyag szakmailag helyes voltának minden részletre kiterjedő ellenőrzése a tudomány vagy szakma mindenkori korszerű helyzetének alapján)	60—120
Amennyiben az előbbieken kívül a lektor feladatához tartozik a kéziratban előforduló hibák, hiányosságok megjelölése, javaslattétel ezek kiküszöbölésére, a szerzővel, fordítóval, a kiadó szerkesztőségével történő megbeszélések alapján ezek kijavíttatása, valamint a mű kiadhatásával kapcsolatos állásfoglalás is...	60—160
Megjegyzés: több lektor esetén a lektoroknak összesen kifizethető díj a 300,— forintot nem haladhatja meg.	
3. Véleményező lektorálás (egyes, már megjelent művek, kéziratok előzetes felülvizsgálata a szakirodalom és legújabb tudományos állásfoglalás alapján, javaslattétel és állásfoglalás a kiadás szempontjából)	20—50
legfeljebb kötetenként 700,— Ft	
4. Több szerzős tudományos és szakmai művek szerkesztése. A helyes tematikai arányok kialakítása, az egyes szerzők munkájának összehangolása, az egyes részek, fejezetek koordinálása, a mű szakmai, terminológiai és stiláris egységének biztosítása (attól függően, hogy a szerkesztő a mű tartalmának, arányainak kialakításában milyen munkát fejt ki)	100—375

A Központi Statisztikai Hivatal elnökének 1/1958. (Tg. É. 11) KSH számú

utasítása

a statisztikai képesítések megszerzésének feltételeiről és a statisztikai szakvizsgák rendjéről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1090/1957. (XII. 1.) számú határozatában foglalt felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel (országos hatáskörű szervek vezetőivel) egyetértésben — a statisztikai képesítések megszerzésének feltételeit és a statisztikai szakvizsgák rendjét az alábbiakban szabályozom :

Általános rendelkezések

1. §

(1) A statisztikai képesítéshez kötött munkakörben foglalkoztatottak 1957. XII. 1. napjától, illetve az ilyen munkakörben történt alkalmaztatás napjától számított egy éven belül kötelesek a munkakörüknek megfelelő statisztikai képesítést megszerezni.

(2) Aki e kötelezettségének a fenti határidőben saját hibájából eleget nem tesz, a határidő letelte után csak képesítésének megfelelő statisztikai munkakört tölthet be, illetőleg képesítés hiányában statisztikai munkakört nem tölthet be.

2. §

(1) A miniszterek a Központi Statisztikai Hivatal elnökével egyetértésben állapítják meg saját területükön azokat a statisztikai munkaköröket, amelyeknek betöltéséhez alap-, közép-, vagy felsőfokú statisztikai képesítés szükséges.

(2) A statisztikai képesítéshez kötött munkakörök megállapításánál alapvető irányelvnek kell tekinteni, hogy minden olyan állami szervnél, amelynél statisztikai munka folyik — a statisztikai munkáért felelős — legalább egy dolgozó, az előírt statisztikai képesítéssel rendelkezzék.

Képesítések elismerése

3. §

(1) Alap-, közép- vagy felsőfokú képesítésnek kell tekinteni a 2067/20/1952. számú, valamint a 2013/6/1954. sz. minisztertanácsi határozatok, illetve azok végrehajtási utasításai alapján a jelen utasítás hatálybalépéséig megszerzett alap-, közép- és felsőfokú oklevelet, továbbá a jelen utasítás alapján megszerzett alap-, közép és felsőfokú oklevelet.

(2) Alapfokú képesítésnek kell tekinteni :

a) a közgazdasági technikumokban az 1951/1952. tanév befejezése után szerzett okleveleket ;

b) a központi Statisztikai Hivatal által a 208/1950. NT. sz. és a 2021/6/1952. MT. sz. határozatok alapján kiadott okleveleket ;

c) az 1951. január 1. napja után szerzett mérlegképes könyvelői oklevelet.

(3) Középfokú képesítésnek kell tekinteni :

a) a Számviteli Főiskolán szerzett oklevelet ;

b) a közgazdasági technikumok statisztikai tagozatán nyert oklevelet ;

c) az egyetemek állam- és jogtudományi karán szerzett oklevelet ;

d) a Gazdasági és Műszaki Akadémián, továbbá a Kereskedelmi Akadémián szerzett oklevelet ;

e) az 1951. január 1. napja után szerzett okleveles könyvvizsgálói oklevelet.

(4) Felsőfokú képesítésnek kell tekinteni :

a) a Közgazdaságtudományi Egyetemen szerzett oklevelet ;

b) az Agrártudományi Egyetem agrárközgazdasági karán szerzett oklevelet ;

c) a Közgazdaságtudományi Egyetemen vagy a Műszaki Egyetemen szerzett mérnöki-közgazdász oklevelet.

(5) Azok a szakvizsgára kötelezettek, akik a szakvizsga valamelyikéből szervezett oktatás vagy szakvizsga keretében a közép-, illetve felsőfoknak megfelelő vizsgát tettek, az illető tárgyból való vizsgázás alól felmentést kaphatnak.

A szakvizsgák előfeltételei

4. §

(1) Alapfokú képesítést szerezhet szakvizsga útján az a statisztikai munkakörben foglalkoztatott dolgozó, aki középiskolai végzettséggel rendelkezik, de szakterületére (pl. egészségügy, oktatás, vasút stb.) közgazdasági technikumok szakképzést nem nyújtanak.

(2) Közép- vagy felsőfokú képesítést szerezhet szakvizsga útján az a statisztikai munkakörben foglalkoztatott dolgozó, aki érettségivel, vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettséggel rendelkezik, az alapfokú képesítést — illetve, ha felsőfokú szakvizsgát kíván megszerezni, a középfokú képesítést — már megszerezte és legalább két éve statisztikai munkakörben dolgozik.

(3) Azok, akik közép-, vagy felsőfokú képesítésnek nem tekinthető egyetemi végzettséggel rendelkeznek, az alacsonyabb fokú statisztikai szakvizsga letétele nélkül szerezhetnek közép-, illetve felsőfokú képesítést.

5. §

(1) Azok, akik statisztikai munkakörben dolgoznak és egyik népgazdasági ág (szakstatisztika) területéről a másik népgazdasági ág (szakstatisztika) területére kerülnek, egy éven belül a szaktárgyakból különbözeti vizsgát tartoznak tenni.

(2) A Közgazdaságtudományi Egyetemen és a Számviteli Főiskolán szerzett képesítéssel rendelkező személyeknek különbözeti vizsgát nem kell tenni.

Tananyag

6. §

(1) A szakvizsga minden szakon általános és szakonként változó tantárgyakból áll.

(2) A szakvizsgák szakosítását és a a vizsgatárgyakat a jelen utasítás I. sz. melléklete tartalmazza.

(3) A statisztikai tárgyak anyagát a Központi Statisztikai Hivatal, a többi szaktárgy anyagát a Központi Statisztikai Hivatal az illetékes minisztériummal egyetértésben készíti el, illetve jelöli ki.

A szakvizsgák rendje

7. §

(1) A közép- és felsőfokú szakvizsgák szervezése és lebonyolítása a Központi Statisztikai Hivatal feladata.

(2) Az olyan szakterületeken, ahol a közgazdasági technikumok statisztikai szakképzést nem nyújtanak, az illetékes minisztérium saját hatáskörében szervezi és bonyolítja le az alapfokú szakvizsgákat. A szervezés és lebonyolítás felett a Központi Statisztikai Hivatal elnöke szakfelügyeletet gyakorol.

(3) A statisztikai szakvizsgára való felkészülés önálló tanulás formájában történik. Az egyes minisztériumok saját területükön megfelelő számú jelentkező esetén a szakvizsgára való előkészítés céljából tanfolyamokat szervezhetnek. A minisztérium által szervezett tanfolyamok felett a Központi Statisztikai Hivatal elnöke szakfelügyeletet gyakorol.

(4) A közép- és felsőfokú statisztikai szakvizsgára való jelentkezés a minisztérium statisztikai osztálya (csoportja) útján a Központi Statisztikai Hivatal Oktatási osztályán, alapfokú szakvizsga esetén az illetékes minisztérium statisztikai osztályán történik.

8. §

(1) A szakvizsgát bizottság előtt kell letenni.

(2) A vizsgabizottság elnökét és tagját az illetékes miniszterrel egyetértésben a Központi Statisztikai Hivatal elnöke nevezi ki.

(3) A vizsgáztatás módszerét, továbbá a vizsgák minősítésének módját és feltételeit a Központi Statisztikai Hivatal állapítja meg.

9. §

(1) A szakvizsga eredményéről oklevelet kell kiállítani.

(2) A kiadott oklevelekről a Központi Statisztikai Hivatal nyilvántartást vezet.

10. §

(1) Az előkészítő tanfolyam és szakvizsga díját a II. sz. melléklet tartalmazza.

(2) Az előkészítő tanfolyamok és a szakvizsgák költségeit a vizsgára készülők viselik.

(3) Vizsgára csak az bocsátható, aki a vizsgadíjat a kijelölt OTP csekkszámlára befizette.

Vegyes rendelkezések

11. §

(1) A Központi Statisztikai Hivatal elnöke az illetékes miniszter javaslatára az előírt képesítés megszerzése alól felmentést adhat, illetőleg a képesítés megszerzésére előírt határidő meghosszabbítását engedélyezheti.

(2) Az országos hatáskörű szervek és főhatóságok (az OKISZ és a SZÖVOSZ kivételével) a minisztériumokkal azonos elbírálás alá tartoznak. A SZÖVOSZ és OKISZ területére külön utasítás kerül kiadásra.

(3) A tanácsi vállalatoknál statisztikai munkakörben dolgozók szakvizsgáját a vállalat felett szakfelügyeletet gyakorló minisztérium szervezi meg és bonyolítja le.

(4) A statisztikai dolgozók szakmai képzését szabályozó minden további rendelkezést a miniszterek csak a Központi Statisztikai Hivatal elnökével egyetértésben adhatnak ki. Az ilyen rendelkezéseket közzé kell tenni a minisztérium hivatalos lapjában.

12. §

Jelen utasítás 1958. július 1-én lép hatályba; egyidejűleg a Központi Statisztikai Hivatal elnökének 1/1955. számú utasítása hatályát veszti.

Péter György s. k.,
a Központi Statisztikai Hivatal elnöke

Megjegyzés: A mellékleteket a Tervgazdasági Értesítő 1958. évi 11. száma tartalmazza.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 11/1958. MTA (A. K. 11.) számú

utasítása

az egyeztető bizottságok szervezéséről

1. Az 1/1954. MTA. (A. K. 3.) számú és az azt kiegészítő 7/1955. MTA (A. K. 6.) számú utasításokban meghatároztam, hogy a Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó intézmények (kutató intézet, kutató laboratórium, vállalat stb.) közül melyeknél kell külön egyeztető bizottságot alakítani és melyek azok az intézmények, ahol közös egyeztető bizottság szervezése a szükséges.

Az eltelt idő óta a Magyar Tudományos Akadémia kutató intézeti hálózata több újonnan létesített, vagy felügyeleti változás során a Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá került intézménnyel gyarapodott, illetőleg átszervezés következtében intézmények szűntek meg, így az egységes rendezés érdekében célszerű újólag megállapítani a külön, illetőleg a közös egyeztető bizottsággal működő intézményeket.

2. Az előző pontban foglaltak alapján az 1/1954. MTA (A. K. 3.) sz. utasítás 25 §-ának *b)*, *c)*, *d)* és *e)* pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„*b)* Külön egyeztető bizottságot az alábbi intézményekben kell szervezni:

Agrokémiai és Talajtani Kutató Intézet,
Akadémiai Könyvtár,
Atommag Kutató Intézet,
Állami- és Jogtudományi Intézet,
Biokémiai Intézet,
Biológiai Kutató Intézet,
Botanikai Kutató Intézet,
Genetikai Kutató Intézet,
Irodalomtörténeti Intézet,

Kibernetikai Kutató Csoport,
Közgazdaságtudományi Intézet,
Központi Fizikai Kutató Intézet,
Központi Kémiai Kutató Intézet,
Matematikai Kutató Intézet,
Mezőgazdasági Kutató Intézet,
Műszaki Fizikai Kutató Intézet,
Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége,
Nyelvtudományi Intézet,
Történettudományi Intézet.

c) Közös egyeztető bizottságot az alábbi intézményekben kell szervezni:

Állategészségügyi Kutató Intézet,
Csillagvizsgáló Intézet,
Dunántúli Tudományos Intézet,
Földrajztudományi Kutató Csoport,
Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet,
Napfizikai Kutató Csoport

részére a Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet székhelyével.

d) Elméleti Fizikai Kutató Csoport,
Gyermeklélektani Intézet,
Filozófiai Intézet,
Geokémiai Kutató Laboratórium,
Mezőgazdasági Üzemtani Intézet,
Népzenekutató Csoport,
Sztereokémiai Kutató Csoport

részére a Gyermeklélektani Intézet székhelyével.

e) Geofizikai Kutató Laboratórium,
Geodéziai Kutató Laboratórium,
Olajbányászati Kutató Laboratórium,
Talajbiológiai Kutató Laboratórium

részére a Geofizikai Kutató Laboratórium székhelyével.

Azok az intézmények, amelyek a jelen utasítás szerint közös egyeztető bizottsághoz tartoznak, de időközben létszámuk a 30 főt eléri és önálló szakszervezeti bizottsággal rendelkeznek, a közös egyeztető bizottságból kiválhatnak és önálló egyeztető bizottságot alakíthatnak. Ha olyan intézmény lép ki a közös egyeztető bizottságból, mely egyébként székhelye ezen egyeztető bizottságnak, úgy a közös egyeztető bizottság székhelyévé az az intézet válik, amely a csoportban a legmagasabb létszámmal rendelkezik.

A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó vállalatoknál vállalatonként külön egyeztető bizottságot kell alakítani".

3. Az egyeztető bizottságok tagjainak kijelölésére változatlanul az 1/1954. MTA (A. K. 3.) számú és a 7/1955. MTA. (A. K. 6.) számú utasításokban foglaltak az irányadók.

Jelen utasítás kiadásával egyidejűleg az 1/1954. MTA (A. K. 3.) számú utasítás 25. §-ának *b)*, *c)*, *d)* és *e)* pontja, valamint a 7/1955. MTA (A. K.) számú utasítás 7. pontjának *a)*, *b)* és *c)* pontja hatályukat vesztik.

Budapest, 1958. június 12.

Rusznyák István s. k.
elnök

Közlemények

Az Országos Tervhivatal 5/1958. O. T. számú

közleménye

a munka- és védőruha beszerzéséről

Az Országos Tervhivatal tudomására jutott, hogy egyes felhasználók a 15/1957. (Tg. É. 18.) O. T. sz. utasítással ellentétben munka- és védőruha szükségletüket nem a Közületi Ruhakereskedelmi Vállalatnál szerzik be, hanem szövetkezeteknél, illetőleg tanácsi vállalatoknál. Az is megállapítást nyert, hogy egyes munka- és védőruhát gyártó szövetkezetek, illetőleg tanácsi vállalatok rendszeresen forgalomba hoznak az utasítás mellékletében ki nem emelt „egyéb felhasználók" részére munkaruhát.

Nyomatékosan felhívjuk a munka- és védőruhát felhasználó vállalatok, intézmények figyelmét — a Bk. M. (lakosság, Közületi Ruhakereskedelmi Vállalat), K. II., F. M., Vasút, Posta kivételével —, hogy a 15/1957. (Tg. É. 18.) O. T. sz. utasítás 11 §-a értelmében az utasítás I. melléklete szerint munka- és védőruha szükségletüket kizárólag a Közületi Ruhakereskedelmi vállalatnál szerezhetik be. Munka- és védőruhát gyártó szövetkezetek és tanácsi vállalatok kizárólag az utasítás I. mellékletében feltüntetett közületek részére eszközölhetnek közvetlen eladást, egyéb felhasználóknak munka- és védőruhát nem adhatnak el.

Jogszabálymutató

1958. május 27-től 1958. június 17-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	2/1958. (V. 24.) B. M. (M. K. 46.)	A külföldi állampolgárok bejelentkezéséről szóló 1/1958. (I. 15.) B. M. számú rendelet módosításáról
	1956. évi 16. számú tvr. (M. K. 47.)	A büntető eljárás egyes rendelkezéseinek módosításáról
	1958. évi 19. számú tvr. (M. K. 51.)	A Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság között Budapesten 1957. évi július hó 3. napján aláírt konzuli egyezmény kihirdetéséről
	1958. évi 20. számú tvr. (M. K. 51.)	A Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság között a polgári, családjogi és bűnügyi jogsegély tárgyában Berlinben az 1957. évi október hó 30. napján aláírt szerződés kihirdetéséről
	38/1958. (VI. 10.) Korm. rendelet (M. K. 52.)	A védőoltásokról szóló 60/1953. (XII. 20.) M. T. számú rendelet kiegészítéséről
Pénzügyi Közlöny	144/1958. (M. K. 10.) M. M.	A szakmai fordító munka gazdaságos megszervezéséről

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Akadémiai Nyomda, Budapest — 46048/58 — Felelős vezető: Bernát György

VII. (1958) ÉVFOLYAM 12—13. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA HIVATALA

BUDAPEST, 1958. AUGUSZTUS 15

TARTALOM

			Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	42/1958. (VII. 8.) Korm. rendelet	A családi pótlékról szóló egyes rendelkezések módosításáról	75
	45/1958. (VII. 30.) Korm. rendelet	Az állami szervek iratainak védelméről és selejtezéséről...	78
Miniszteri utasítások	167/1958. (P. K. 23.) P. M.	A jóléti intézmények gazdálkodási rendjéről kiadott 110/1956. (P. K. 3.) P. M. számú utasítás módosításáról.....	79
	4/1958. (VIII. 3.) M. M.	A dolgozók idegennyelv tudásának igazolására rendszeresített vizsgákról	80
Közlemények			81
Jogszabálymutató			82

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 42/1958. (VII. 8.) számú

rendelete

a családi pótlékról szóló egyes rendelkezések módosításáról

1. §.

A 6/1953. (II. 7.) M. T. számú rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A betegség esetére biztosított mezőgazdasági dolgozók közül családi pótlékra jogosultak

a) az állami mezőgazdasági üzemeknek az általános rendelkezések szerint biztosított dolgozói (71/1955./XII. 31.) M. T. számú rendelet 38. §-a úgyszintén a legeltetési bizottságok határozatlan időre szóló munkaviszonyban álló dolgozói;

b) az állami mezőgazdasági üzemeknek, — ide nem értve az állami erdőgazdaságokat — valamint a legeltetési bizottságoknak a mezőgazdasági biztosítottakra (71/1955./XII. 31./M. T. számú rendelet 39. §-a) érvényes rendelkezések szerint biztosított dolgozói, ha legalább hathavi meghatározott időre, vagy legalább hat hónapig tartó meghatározott munka végzésére írásbeli munkaszerződést kötöttek;

c) az állami erdőgazdaságoknak a mezőgazdasági biztosítottakra érvényes rendelkezések szerint biztosított dolgozói."

2. §.

A R. 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A dolgozónak családi pótlék jár a tizenhatodik életévét még be nem töltött gyermeke, mostohagyermeke, örökbefogadott gyermeke, nevelt gyermeke, unokája és testvére (a továbbiakban röviden: gyermek) után, tekintet nélkül arra, hogy a gyermeknek keresete, vagy jövedelme van-e.

(2) Az iskolai tanulmányokat folytató gyermek után a családi pótlék a közép- vagy középfokú iskolai tanulmányok befejezéséig, legfeljebb azonban a gyermek tizenkilencedik életévének betöltéséig jár. A továbbtanulás címén folyósított családi pótlék a tanulmányi szünidő alatt is jár.

(3) A tizenhatodik életévét betöltött első és másodéves ipari (kereskedő) tanuló gyermek után a családi pótlék legfeljebb a tizennyolcadik életévének betöltéséig jár.

(4) Az után a gyermek után, aki az (1)—(3) bekezdésben meghatározott jogosultsági időtartam lejárta előtt testi, vagy szellemi fogyatkozása miatt munkaképességét — orvosi igazolás szerint — legalább 67%-ban tartósan elvesztette, ennek az állapotnak a tartamára a családi pótlék korhatárra tekintet nélkül jár.

(5) A dolgozó családi pótlékra abban az esetben jogosult, ha saját háztartásában legalább két, az (1)—(4) bekezdésekben megjelölt gyermeket tart el.

(6) Az egyedülálló dolgozó nő egy gyermeke után is jogosult családi pótlékra. Ebből a szempontból egyedülálló dolgozó nőnek kell tekinteni:

a) aki nem él házasságban,

b) akinek férje első tényleges katonai szolgálatot teljesít,

c) akinek férje testi, vagy szellemi fogyatkozása, vagy betegsége miatt előreláthatóan legalább hat hónapon át keresőfoglalkozást folytatni nem tud és táppénzben, vagy öregségi, rokkantsági nyugdíjban nem részesül,

d) akinek férje előzetes letartóztatásban, vagy közbiztonsági őrizetben van, vagy szabadságvesztés büntetését tölti.

(7) A testi vagy szellemi fogyatkozás miatt teljesen munkaképtelen és gondozásra szoruló gyermek után a dolgozó a gyermek korára tekintet nélkül abban az esetben is jogosult családi pótlékra, ha a dolgozónak csak egy gyermeke van és a gyermeknek ez a fogyatkozása — orvosi igazolás szerint — az (1)—(3) bekezdésben meghatározott jogosultsági időtartam lejárta előtt keletkezett.

(8) A családi pótlék abban az esetben is jár, ha a dolgozó gyermekét magánszemélynél, tanintézetben, csecsemőotthonban, illetőleg egészségügyi gyermekotthonban saját költségére helyezte el és az eltartás költségeihez gyermekenként legalább havi 30 forint összeggel járul hozzá."

3. §.

A R. 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Nem jár családi pótlék az után a gyermek után

a) akinek teljes ellátásáról az állam ingyenesen gondoskodik;

b) akit ipari tanulóotthonban helyeztek el;

c) aki a családi pótlékkal egyenlő, vagy azt meghaladó összegű árvaellátásban részesül; ha az árvaellátás összege kisebb, a családi pótlék összegébe az árvaellátást be kell számítani;

d) aki után akár a dolgozó, akár más személy gyermeknevelési pótlékban részesül.

(2) Az (1) bekezdés *c)* pontjában foglalt rendelkezést nem lehet alkalmazni, ha a családi pótlékra egyedülálló dolgozó nő [2. §. (6) bekezdés] jogosult."

4. §.

Az 52/1953. (XI. 6.) M. T. számú rendelet 1. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Az a munkaviszonyban álló dolgozó, aki munkaszerződése értelmében csak a hét, hónap egyes napjain köteles munkát végezni, családi pótlékra csak abban az esetben jogosult, ha a munkaszerződésben naptári hónaponként legalább tizennyolc napi munka végzésére vállalt kötelezettséget."

5. §.

A R. 6. §-a (2)—(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) Ha a szülők együtt élnek és a családi pótlékra jogosultság feltételei mindkét szülőnél fennállnak, családi pótlékot az apa jogán kell megállapítani. Ha az apa családjáról, gyermekeiről nem gondoskodik, a családi pótlék az anya jogán jár.

(3) Ha az együttélő szülők közül az apa családi pótlékra nem jogosult, a családi pótlék az anya jogán abban az esetben állapítható meg, ha az apa

a) testi vagy szellemi fogyatkozása, vagy betegsége miatt előreláthatóan legalább hat hónapon át keresőfoglalkozást folytatni nem tud;

b) havi 500 forintot meg nem haladó, nyugellátásban (járadékban) részesül és ezen felül egyéb keresete, jövedelme nincsen;

c) családjáról, gyermekeiről nem gondoskodik;

d) ösztöndíjas egyetemi hallgató.

(4) Ha a szülők nem élnek együtt, a családi pótlék azt a szülőt illeti meg, akinél a gyermek, illetőleg a gyermekek vannak. Az erre vonatkozó részletes szabályokat a munkaügyi miniszter a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben állapítja meg."

6. §.

A R. 8. §-a (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A 2. §. (6) és (7) bekezdése alapján egy gyermek után járó családi pótlék összege havi 30 forint."

7. §.

A R. 10. §-a (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az államigazgatási szervek, valamint a Magyar Államvasutak és a Győr-Sopron Ebenfurti Vasút dolgozói családi pótlékának megállapítására, folyósítására és megszüntetésére illetékes szerveket a munkaügyi miniszter jelöli ki."

8. §.

A R. 13. §-a a következő (4) és (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A családi pótlék folyósítását szüneteltetni kell, a míg a dolgozó

a) egy hónapot meghaladó fizetésnélküli szabadságon van, kivéve, ha a fizetésnélküli szabadságot betegség miatt, vagy a Munka Törvénykönyve 98. vagy 98/A. §-a alapján engedélyezték;

b) előzetes letartóztatásban vagy közbiztonsági őrizetben van, vagy pedig szabadságvesztés büntetését tölti, ha ez az idő egy hónapnál hosszabb.

(5) Ha az előzetes letartóztatást bűncselekmény hiánya miatt vagy bizonyítottság hiányából megszüntették, vagy ha a dolgozót a bíróság ugyanilyen okból az ellene emelt vád alól felmentette, továbbá, ha az ügyészség megállapítja, hogy a dolgozónál a közbiztonsági őrizet feltételei nem állanak fenn és a munkáltató a dolgozó munka-

viszonyát nem szüntette meg, a családi pótlékot az előzetes letartóztatás, illetőleg a közbiztonsági őrizet egy hónapot meghaladó tartamára utólagosan ki kell fizetni."

9. §.

A R. 14. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Aki a családi pótlékot jogtalanul veszi fel, köteles azt visszafizetni.

(2) A jogtalanul felvett családi pótlékot elsősorban a dolgozó részére járó családi pótlékból kell levonni. Ha a kár ily módon nem térül meg, azt a munkaviszonyban álló dolgozó munkabéréből kell levonni.

(3) Ha a kár összege a (2) bekezdésben meghatározott módon nem térül meg, a megtérítendő összeget adók módjára kell behajtani.

(4) A dolgozót a visszafizetésre a jogtalan felvételtől számított harminc napon belül írásban kell kötelezni.

(5) Ha a kifizető szerv az értesítést a (4) bekezdésben előírt harminc napon belül elmulasztja, a dolgozó az okozott kár megtérítésére csak abban az esetben kötelezhető, ha a kifizetés helytelenségéről tudomása volt (rosszhiszeműség), vagy a téves kifizetést maga idézte elő (helytelen adatok bemondása stb.), végül ha ugyanazon gyermek után kétszeresen (többszörösen) folyósították a családi pótlékot. Ezekben az esetekben a dolgozót a visszafizetésre az erre kijelölt szerv határozattal kötelezni.

(6) Az (5) bekezdésben meghatározott esetekben az erre kijelölt szerv határozata ellen harminc napon belül a dolgozó keresettel fordulhat a határozatot kibocsátó szerv székhelye szerint illetékes járásbírósághoz.

(7) Ha a családi pótlék jogtalan felvétele a munkáltató mulasztásának a következménye, a munkáltató a szabálytalanul kifizetett családi pótlékot teljes egészében megtéríteni köteles. A megtérítendő összegről a Szakszervezeti Társadalombiztosítási Központ, illetőleg az ezzel a feladattal megbízott más társadalombiztosítási szerv fizetési meghagyást bocsát ki. A fizetési meghagyás ellen a munkáltató harminc napon belül keresettel fordulhat a határozatot kibocsátó szerv székhelye szerint illetékes járásbírósághoz.

(8) A (6) és (7) bekezdésnek a bírói jogorvoslatra vonatkozó rendelkezései a kisipari szövetkezeti tagok, vagy a kisipari szövetkezetek és a Kisipari Szövetkezeti Kölcsönös Biztosító Intézet között a gyermeknevelési pótlékkal kapcsolatban felmerült jogvitákra nem vonatkoznak.

(9) Az a munkáltató, aki a (2) bekezdés rendelkezése alapján a jogtalanul felvett családi pótléknak a dolgozó munkabéréből történő levonásra vonatkozó kötelezettségét elmulasztja, a mulasztás folytán le nem vont összeget megfizetni köteles."

10. §.

Az 52/1953. (XI. 6.) M. T. számú rendelet 3. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha az 1957. évi 65. számú törvényerejű rendelet alapján rokkantsági nyugdíjban részesülő termelőszövetkezeti tag nyugdíjának folyósítását beszüntették, a termelőszövetkezeti tagsága alapján járó családi pótlékra jogosultságának elbírálásánál a (2) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni."

11. §.

A R. 23—26. §-ai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„23. §. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, szabálysértést követ el és 1000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal sújtható az a dolgozó, aki a családi pótlék elnyerése céljából:

a) a valóságnak meg nem felelő bejelentést tesz;

b) a valóságnak meg nem felelő igazolást terjeszt elő;

c) a megszabott határidőben nem jelenti be azt a körülményt, amelynek alapján valamelyik gyermeke után a családi pótlékra jogosultsága megszűnik.

24. §. (1) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, szabálysértést követ el és 1000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal sújtható az a családi pótlék ügyvitelét végző munkáltató (felelős személy), aki a családi pótlékkal kapcsolatban előírt

a) nyilvántartásokat vagy számadásokat nem vezeti, vagy nem szabályszerűen vezeti;

b) fizetési és elszámolási kötelezettségét nem teljesíti, vagy nem szabályszerűen teljesíti, vagy a megszabott határidőn túl teljesíti;

c) adatszolgáltatási kötelezettségének a megszabott időben és módon nem tesz eleget, vagy azt hiányosan teljesíti;

d) a jelentéseket vagy igazolásokat nem a megszabott határidőben vagy nem a megszabott módon teljesíti, vagy a jelentésekben, igazolásokban valótlan adatokat közöl.

(2) Ha a családi pótlékot a dolgozó részére az SzTK helyi szerve folyósítja és a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, szabálysértést követ el és 1000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal sújtható az a munkáltató (felelős személy), aki a családi pótlékkal kapcsolatos jelentéseket, vagy igazolásokat nem a megszabott határidőben, vagy nem a megszabott módon teljesíti, vagy a jelentésekben, igazolásokban valótlan adatokat közöl.

25. §. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, szabálysértést követ el és 1000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal sújtható az a munkáltató (felelős személy), aki az SzTK, a felügyeleti szervek, úgyszintén a Munkaügyi Minisztérium kiküldötteinek a szükséges felvilágosítást nem adja meg, jogos ok nélkül nem enged betekintést a dolgozók munkaviszonyára és azok munkabérére vonatkozó iratokba, feljegyzésekbe és nyilvántartásokba, továbbá az, aki a helyszíni eljárást vagy vizsgálatot bármi módon megakadályozza.

26. §. A 23—25. §-okban meghatározott szabálysértés miatti eljárás az SzTK megyei alközpontja

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

(kirendeltsége), illetőleg a Vasutasok Szakszervezete székhelye szerint illetékes városi (fővárosi kerületi, városi kerületi, járási) tanács végrehajtó bizottsága igazgatási osztályának hatáskörébe tartozik."

12. §.

A R. 29. §-a (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(3) Felhatalmazást kap a munkaügyi miniszter, hogy a jelen rendelet alkalmazása és végrehajtása során felmerülő kérdéseket, a rendeletben megjelölt irányelvek figyelembevételével a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben rendelettel szabályozza. Költségkihatással járó kérdések szabályozása esetén a rendelet kibocsátásához a pénzügyminiszter egyetértése is szükséges.

(4) Ahol a családi pótlékra vonatkozó jogszabályok egyebekben a pénzügyminisztert említik, helyette a munkaügyi minisztert kell érteni."

13. §.

Felhatalmazást kap a munkaügyi miniszter, hogy a R. módosított egységes szövegét közzétegye és ezzel kapcsolatban a R. nem módosított rendelkezésein — érdemet nem érintő — szövegmódosításokat tehessen.

14. §.

A jelen rendelet 1958. évi augusztus hó 1. napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti a R. 5. §-ának (3) bekezdése, a R. 11. §. (1) bekezdésének *c)* pontja, a R. 19. §-a és az 52/1953. (XI. 6.) M. T. számú rendeletnek ezt kiegészítő 2. §-a, valamint a R. 28. §-ának a községi (városi) legeltetési bizottságok alkalmazásában álló pásztorokra vonatkozó rendelkezései.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 45/1958. (VII. 30) számú

r e n d e l e t e

az állami szervek iratainak védelméről és selejtezéséről

1. §.

(1) Az állami hatóságok és hivatalok, intézetek és intézmények, valamint vállalatok és egyéb állami gazdálkodó szervek (a továbbiakban: szervek) működése során keletkezett vagy egyéb módon, a szervek birtokába került iratok őrzését és selejtezését — a művelődésügyi miniszterrel egyetértésben — a miniszterek és országos hatáskörű szervek vezetői szabályozzák.

(2) A szabályozás során a jelen rendelet 2—10. §-ában foglalt rendelkezések szerint kell gondoskodni a politikai, tudományos jelentőségű, továbbá a folyamatos ügyintézéshez hosszabb ideig szükséges iratok őrzéséről és selejtezéséről.

2. §.

(1) A minisztériumok és országos hatáskörű szervek saját iratanyagukra és a felügyeletük alatt álló szervek iratanyagára vonatkozóan ügykörök szerint külön-külön jegyzékbe foglalják az 1. §. (2) bekezdése alá tartozó iratfajtákat.

(2) A jegyzéket a miniszterek, illetőleg országos hatáskörű szervek vezetői a művelődésügyi miniszterrel egyetértésben hagyják jóvá.

(3) A szervek hatáskörének vagy feladatainak megváltozása esetén 90 napon belül gondoskodni kell a jegyzékek megfelelő módosításáról, illetőleg kiegészítéséről.

3. §.

(1) Az iratok épen és rendezetten való megőrzéséért a szerv vezetője felelős: köteles az iratok kezeléséhez szükséges dologi (felszerelt tárolóhely, irattár), valamint személyi (iratkezelő, irattáros) feltételeket biztosítani.

(2) A szerv irataiból megsemmisítésre vagy nyersanyagként való felhasználásra bármely irat — kezelésének módjától (pl. titkos kezelés) függetlenül — csak iratselejtezés útján emelhető ki.

4. §.

(1) A jegyzékbe felvett iratfajták irattári őrzési idejét a miniszterek és országos hatáskörű szervek vezetői határozzák meg, az őrzési idő azonban az iratok keletkezésétől számított 10 évnél rövidebb nem lehet.

(2) A szervek az irattári őrzés idejének lejártától számított 3 éven belül kötelesek az iratokat selejtezés alá vonni.

(3) A községi tanácsok jegyzékbe felvett iratfajtáit keletkezésüktől számított 5 év elteltével további irattári megőrzésre — jegyzőkönyv felvétele mellett — a járási tanácsok veszik át. A járási tanácsok a községektől átvett iratanyagot a saját irattári anyagukkal együtt őrzik, majd selejtezik. A jelen rendelet hatálybalépéséig keletkezett községi iratanyagnak fokozatosan történő átvételéig az iratok megőrzéséről a községi tanácsok gondoskodnak.

(4) A jegyzékbe felvett iratfajták rendkívüli selejtezésének nincs helye.

5. §.

(1) A jegyzékbe felvett iratfajták megőrzését és selejtezését a szerv vezetője, valamint a felügyeleti szervek hivatalból ellenőrizni kötelesek. A szervek vezetői az iratok selejtezésével járó szervezési és ellenőrzési feladatok ellátásával külön selejtezési felelőst kötelesek megbízni.

(2) Az iratok selejtezésének végrehajtására olyan dolgozókat kell kijelölni, akik az iratok ügyviteli szükségességével, politikai, tudományos (történeti), kulturális és gazdasági jelentőségével tisztában vannak.

(3) Az iratok selejtezése során csak azokat az iratokat szabad kiselejtezni, amelyek politikai, tudományos (történeti), kulturális és gazdasági szempontból értéktelenek.

(4) A kiselejtezett iratanyag értékesítéséből befolyt összeg 40%-át a selejtezést ellenőrző levéltár vezetőjének javaslatára a selejtezésben résztvett dolgozók jutalmazására lehet felhasználni.

6. §.

(1) Az iratselejtezés lefolyásáról két példányban jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni a selejtezés alá került iratok keletkezésének évszámát, a selejtezés idejét, a selejtező nevét és a kiselejtezett iratok mennyiségét.

(2) A selejtezési jegyzőkönyvet a selejtezési felelős és az állami levéltár részéről eljáró szakértő írja alá.

(3) A jegyzőkönyv egy-egy példányát az illetékes állami levéltárnak kell megküldeni, illetőleg a selejtező szerv irattárában kell megőrizni.

7. §.

(1) A szervek iratselejtezésének levéltári ellenőrzését — a (2) bekezdésben szabályozott kivételtől eltekintve — a területileg illetékes állami levéltárak látják el. Az iratselejtezés időpontját a szervek az illetékes állami levéltárnak bejelenteni kötelesek.

(2) A Belügyminisztérium, a Külügyminisztérium és a Honvédelmi Minisztérium, valamint a felügyeletük alatt működő szervek iratanyagának selejtezését ellenőrző állami levéltárat az érdekelt miniszterek a művelődésügyi miniszterrel egyetértésben jelölik ki.

(3) A titkosan kezelt iratok selejtezésének levéltári ellenőrzése csupán a kiselejtezett iratok átvizsgálására terjed ki.

(4) A levéltári ellenőrzést ellátó állami levéltár a kiselejtezett iratokból bármely irat további megőrzését rendelheti el.

8. §.

(1) Az iratselejtezés során ki nem selejtezett iratanyagot az állami levéltárak veszik át. Az átadás-átvétel időpontját a szerv vezetője és az illetékes állami levéltár vezetője határozzák meg.

(2) A levéltári átadásra kerülő, szabályszerűen selejtezett iratanyagot az átadás-átvétel lebonyolításáig — a szervek irattárában kell, rendjük megbontása nélkül, gondosan megőrizni.

(3) Az iratok átadását-átvételét jegyzék kíséretében a tárolóeszközeikkel (téka, dosszié, fedőlemez, heveder stb.) együtt az átadó költségén kell lebonyolítani.

9. §.

(1) Bármely szerv a 8. §. szerint levéltári átadásra kerülő irataiból, további működéséhez rendszeresen szükséges iratokat (pl. műszaki tervek, hosszabb lejáratú szerződések, térképek stb.) a saját irattárában való megőrzés kötelezettségével visszatarthat.

(2) A visszatartott ügyiratokat két példányban készült jegyzékbe kell foglalni. E jegyzék egy példányát a vissza nem tartott iratokkal együtt az illetékes állami levéltárnak kell átadni, a másik példányt pedig a szerv irattárában kell megőrizni.

(3) Az állami levéltárak kötelesek az átvett iratokból az átadó szervnek vagy felügyeleti szervének az ügyvitelükhöz esetenként szükséges irataikat meghatározott időtartamra rendelkezésre bocsátani.

10. §.

(1) A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról a miniszterek és országos hatáskörű szervek vezetői a művelődésügyi miniszterrel egyetértésben 90 napon belül gondoskodnak. A végrehajtás szabályozásánál — a külügyi, belügyi és honvédelmi szervek működése során keletkezett iratanyaggal kapcsolatos különleges iratkezelési szempontok érvényre juttatása érdekében — az illetékes miniszterek jelen rendeletnek az iratselejtezés lebonyolítására vonatkozó részletes rendelkezéseitől eltérhetnek.

(2) A közületi szervek (vállalatok) iratainak megőrzéséről és selejtezéséről szóló, a 216/1951. (XII. 23.) M. T. számú rendelettel módosított 185/1951. (X. 23.) M. T. számú rendelet, továbbá a felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendeletek, illetőleg utasítások — a 130/1957. (I. K. 20.) I. M. számú utasítás kivételével — hatályukat vesztik.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi
Munkás-Paraszt Kormány elnöke

Miniszteri utasítások

A pénzügyminiszter 167/1958. (P. K. 23.) P. M. számú

utasítása

a jóléti intézmények gazdálkodási rendjéről kiadott 110/1956. (P. K. 3.) P. M. számú utasítás módosításáról

A jóléti intézmények gazdálkodási rendjéről kiadott 110/1956. (P. K. 3.) P. M. számú utasítás 6. §. (3) bekezdésének utolsó mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Ha a kiadási előirányzat emelése szükségessé teszi fejezetszinten az állami támogatás felemelését, azt mindaddig nem szabad végrehajtani, amíg a Pénzügyminisztérium az állami támogatás összegét póthitel engedélyezésével, illetve a felügyeletet ellátó minisztérium átcsoportosítással fel nem emeli."

Polónyi Szűcs Lajos s. k.,
a pénzügyminiszter első helyettese

A művelődésügyi miniszter 4/1958. (VIII. 3.) M. N. számú

rendelete

a dolgozók idegennyelv tudásának igazolására rendszeresített vizsgákról

1. §.

A budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara (a továbbiakban: Bölcsészettudományi Kar) sikeres vizsga alapján bármely idegen nyelvnek középfokú, vagy felsőfokú tudásáról bizonyítványt ad ki a dolgozóknak, ha az idegen nyelvtudásért járó bérpótlék elnyeréséhez a nyelvtudásukat külön bizonyítvánnyal kell igazolniok. A bizonyítvány egyetemi végzettséget nem igazol.

2. §.

A vizsgát bizottság előtt kell letenni. A bizottság elnöke a Bölcsészettudományi Kar idegen nyelvű lektorátusának a rektor által megbízott vezető lektora, tagjai a dékán által kijelölt vizsgáztató és a vizsgázó munkahelye felett főfelügyeletet gyakorló minisztérium vagy országos hatáskörű szerv (a továbbiakban: főfelügyeleti hatóság) kiküldöttje.

3. §.

(1) A vizsgák szervezéséről, lebonyolításáról és nyilvántartásáról a vizsgaelnök a Bölcsészettudományi Kar tanulmányi osztályának nyelvvizsgacsoportja (a továbbiakban: nyelvvizsgacsoport) útján gondoskodik.

(2) Évente négy vizsgaidőszakot kell kitűzni, amelyek időtartamát a főfelügyeleti hatóságokkal az előző év december 15. napjáig kell közölni. A főfelügyeleti hatóság javaslatára — indokolt esetben — a vizsgaidőszakon kívül is lehet vizsgát tartani.

4. §.

(1) A vizsgára a dolgozók csak munkáltatójuk útján jelentkezhetnek. Egyéni jelentkezést a Bölcsészettudományi Kar nem fogadhat el.

(2) A jelentkezési lapokat a nyelvvizsgacsoporttól (Budapest, V., Pesti Barnabás u. 1. szám) kell beszerezni. A vizsgára jelentkezők által nyelvenként külön-külön kitöltött jelentkezési lapokat a munkahely vezetőjének — javaslatával ellátva, a vizsgázó szakterületének megjelölése mellett — a főfelügyeleti hatósághoz kell felterjesztenie. A javaslatban igazolni kell, hogy a jelentkező nyelvtudási pótlékra jogosító munkakörben dolgozik és sikeres vizsga esetén — a főfelügyeleti hatóság által már megadott engedély folytán — pótlékban részesíthető.

(3) A jelentkezés elfogadásáról a főfelügyeleti hatóság dönt. Az elfogadott jelentkezési lapokat a főfelügyeleti hatóságok küldik meg a nyelvvizsgacsoportnak, legkésőbb egy hónappal a vizsgaidőszak kezdete előtt és erről a jelentkezőt is értesítik. A jelentkezési lap megküldésével egyidejűen közölni kell a nyelvvizsgacsoporttal a főfelügyeleti hatóság részéről a vizsgabizottságba kiküldött személy nevét és címét is.

5. §.

(1) A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli rész időtartama legfeljebb 5 óra, a szóbeli rész időtartama legfeljebb 45 perc. Az írásbeli feladat megoldásánál szótár használható.

(2) A nyelvvizsga tárgya:

Írásbeli rész:

a) általános nyelvismeret megállapítására alkalmas magyar nyelvű szöveg fordítása idegen nyelvre (kb. 1400 n);

b) szakmai tárgyú szöveg fordítása idegen nyelvből magyarra (kb. 1400 n), esetleg idegen nyelvű fogalmazás szakmai témából.

Szóbeli rész:

a) rendszeres leíró nyelvtan;

b) általános jellegű politikai szöveg azonnali fordítása (kb. 10—15 sor);

c) beszélgetés mindennapi tárgykörből;

d) a vizsgázó munkakörének megfelelő idegen nyelvű szakmai szöveg azonnali szóbeli fordítása (kb. 10—11 sor);

e) tolmácsolás szakmai témából (csak azoknál a vizsgázóknál, akiknek nyelvtudása a többi feladat megoldása alapján felsőfokúnak minősíthető).

(3) Az írásbeli vizsga tételeit a főfelügyeleti hatóság kiküldöttjével egyetértésben a dékán által kijelölt vizsgáztató tűzi ki. A vizsga szóbeli részének *a—c)* alatt megjelölt anyagából a dékán által kijelölt vizsgáztató, a *d)* és *e)* alatti anyagából pedig a főfelügyeleti hatóság kiküldöttje vizsgáztat.

6. §.

(1) A vizsga szóbeli és írásbeli részéből elért eredményt feladatonként külön-külön kell minősíteni az egyetemek és főiskolák ötjegyű osztályozása szerint ("5" = jeles, "4" = jó, "3" = közepes, "2" = elégséges, "1" = elégtelen).

(2) A vizsgaeredményt a részfeleletek figyelembe vételével a vizsgabizottság állapítja meg. Felsőfokú nyelvtudást igazoló bizonyítványt kap az a vizsgázó, aki jeles, vagy jó, középfokút pedig az, aki legalább elégséges eredménnyel vizsgázott.

7. §.

(1) Ha az írásbeli vizsga mindkét tételének megoldása elégtelen, a vizsgázó szóbeli vizsgát nem tehet. Ezt a bizottság közli a vizsgázóval.

(2) Sikertelen vizsga esetében a vizsgázó már a legközelebbi vizsgaidőszakban újból jelentkezhet vizsgára, de a sikertelen vizsgát összesen csak kétszer ismételheti meg. Ez alól a korlátozás alól kivételesen indokolt esetben az illetékes főfelügyeleti hatóság javaslatára a Művelődésügyi Minisztérium felmentést adhat.

(3) Ha a vizsgázó a részére kijelölt időpontban nem jelenik meg a vizsgán, csak a következő vizsgaidőszakban vizsgázhat. Ha pedig az írásbeli dolgozatot megírta és a szóbeli vizsgáról való távolmaradását a szóbeli vizsgát megelőző napig elfogadhatóan nem igazolta, a következő vizsgaidőszakban csak a teljes vizsga megismétlésével szerezhet bizonyítványt.

8. §.

(1) A vizsga díja nyelvenként 50 forint. A vizsgadíj az esetleges egyéb (utazási stb.) költségekkel együtt a vizsgára jelentkezőt terheli. A vizsgadíjat a vizsga előtt az Eötvös Loránd Tudományegyetem csekkszámlájára kell befizetni és a befizetés megtörténtét legkésőbb az írásbeli vizsga napján igazolni kell. A csekkbefizetési lap a nyelvvizsgacsoportnál kapható.

(2) A befizetett vizsgadíj a vizsgáról távolmaradás esetén vissza nem követelhető, ha azonban a jelentkező az írásbeli részből eredményesen vizsgázott, a szóbeli vizsgáról való távolmaradását pedig a szóbeli vizsgát megelőző napig elfogadhatóan igazolta és a legközelebbi vizsgaidőszakban szóbeli vizsgát tesz, a vizsgadíjat újból befizetni nem kell.

9. §.

A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba, egyidejűen az I. 501/26/1951. (K. K. 5.) K. M. számú utasítás, továbbá az 50/1955. (O. K. 12.) O. M. számú utasítás 12. pontja és az 51/1955. (O. K. 12.) O. M. számú utasítás 14. pontja hatályát veszti.

Szigeti József s. k.,
művelődésügyi
miniszterhelyettes

Közlemények

A Munkaügyi Minisztérium 13.074/1958. Mü. M. számú

közleménye

a középiskolát vagy egyetemet (főiskolát) végzettek munkabérének megállapításáról

(Megjelent a Munkaügyi Közlöny június 10-i számában)

A középiskolát vagy egyetemet (főiskolát) végzettek munkabérének megállapításával kapcsolatban *közlemény* jelent meg a Munkaügyi Közlöny 1958. évi 1. és 3—4. számaiban. E közlemények nemcsak a vállalatokra, hanem a költségvetési szervekre (hivatalokra, intézményekre stb.) is vonatkoznak.

(A fent hivatkozott közlemény — Munkaügyi Közlöny 1. szám — a gyakornokok bérezésére vonatkozik és ezzel kapcsolatban azt közli, hogy a kötelező szakmai gyakorlatra vonatkozó rendelkezések hatályon kívül helyezéséről szóló 1957. évi 46. sz. tvr. megjelenésével a gyakornoki bértételek nem vesztették hatályukat, ezért azokat az érintett dolgozókra nézve továbbra is alkalmazni kell. Ezeket a dolgozókat csak egy évi gyakorlat után szabad ügyintézőként — tervező-mérnökként, szerkesztőtechnikusként, vállalati jogászként stb. — besorolni. A Munkaügyi Közlöny 3—4. számában közzétett közlemény ezt még azzal egészíti ki, hogy a középiskolát, egyetemet, főiskolát végzett fiatal szakemberek munkabérét egy évig akkor is a gyakornokra vonatkozó bértételek szerint kell megállapítani, ha a vállalatnál egyébként gyakornoki állás nincs rendszeresítve, illetve egyéb megfontolásból foglalkoztatják őket más munkakörben. Tehát e dolgozókat csak egy évi gyakorlat után szabad az általuk ténylegesen betöltött munkakör szerint — ügyintézőként stb. — besorolni.)

Felhívás az 1959. évi műszerrendelések feladására

Felhívjuk a megrendelőket, hogy műszerszükségletük biztosítása érdekében az 1959. évre vonatkozó *belföldi* gyártású műszer-megrendeléseiket mielőbb juttassák el vállalatunkhoz, hogy a gyártásról időben gondoskodhassunk.

A megrendeléseket kérjük a 1040-es formanyomtatványon beküldeni. A megrendelőlap beszerezhető a Nyomtatványellátó Vállalatnál (Bp. V., Szent István tér 4.).

Műszer- és Irodagépértékesítő Vállalat
Bp. VI., Népköztársaság útja 2.

Joggyakorlat — Elvi döntések

Az 1957. évi 66. számú törvényerejű rendelet alkalmazása szempontjából fontos és bizalmas munkakört betöltő dolgozók munkaügyi vitáinak elintézése

Az 1957. évi 66. sz. tvr. 2. §. (3) bekezdése szerint a tvr. alkalmazása szempontjából fontos és bizalmas munkakört betöltő dolgozók munkaügyi vitáit a vezető állású dolgozókra vonatkozó szabályok szerint kell elintézni.

E rendelkezés indoka az, hogy a tvr. végrehajtása során keletkező s a munkaviszony megszüntetésével, illetőleg más munkakörbe való áthelyezéssel kapcsolatos munkaügyi vitákat a tvr. által szem előtt tartott követelményeknek megfelelően mérlegeljék és döntsék el, s a lehetőség szerint rövid idő alatt zárják le. Ennek a célnak legmegfelelőbben a vita szolgálati úton való elbírálása felel meg.

A tvr. idézett rendelkezése a cél érdekében mondja ki, hogy a szóban levő munkaügyi vitákat a vezetőállású dolgozókra vonatkozó szabályok szerint kell elintézni, tekintettel arra, hogy az Mt. 149. §-a értelmében a vezetőállású dolgozók felmondással és áthelyezéssel kapcsolatos vitáinak elintézése szolgálati útra tartozik.

Ezekre figyelemmel a tvr. 2. §. (3) bekezdésében foglalt rendelkezésnek az a helyes értelme, hogy a tvr. szempontjából fontos és bizalmas munkakört betöltő, *de egyébként vezetőállásúnak nem tekintendő dolgozóknak* csak azokat a munkaügyi vitáit kell a vezetőállású dolgozókra irányadó szabályok szerint elintézni, amelyek a tvr. végrehajtásával kapcsolatban merülnek fel. *(Legf. Bír. Polg. Koll. 647. számú állásfoglalása.)*

Jogszabálymutató

1958. június hó 18-tól augusztus hó 5-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	1958. évi II. törvény (M. K. 55.)	Az 1958—1960. évi hároméves népgazdaságfejlesztési terv irányelveiről
	6/1958. (VII. 4.) I. M. (M. K. 59.)	A hagyatéki eljárásról
	8/1958. (VII. 13.) Mü. M. (M. K. 63.)	A családi pótlékról szóló rendelkezések végrehajtásáról
	44/1958. (VII. 14.) Korm. rendelet (M. K. 64.)	A házhely-értékesítés szabályozásáról szóló 35/1957. (VI. 21.) Korm. számú rendelet módosításáról
	11/1958. (VII. 14.) P. M. (M. K. 64.)	Az illetékekre vonatkozó egyes jogszabályok kiegészítéséről és módosításáról
	1026/1958. (VII. 30.) Korm. határozat. (M. K. 68.)	A társadalmi szervek iratainak védelméről
	1958. évi 21. számú tvr. (M. K. 70.)	A tartási és gondozási kötelezettség teljesítésének büntetőjogi védelméről
	9/1958. (VIII. 3.) Mü. M. (M. K. 70.)	A fiatalkorúak kisegítő munkaerőként való foglalkoztatásáról

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V. Alkotmány u. 21. — Felelős: az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Akadémiai Nyomda, Budapest V., Gerlóczy u. 2. — 46509/58 — Felelős vezető: Bernát György

VII. (1958.) ÉVFOLYAM 14. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1958. AUGUSZTUS 25.

TARTALOM

Oldal

Az Akadémia elnökének 12/1958. MTA (A. K. 14.) utasítása — Az akadémiai céltámogatás szabályozásáról 83

Magyar Tudományos Akadémia elnökének 12/1958. MTA/A. K. 14.) sz.

utasítása

az akadémiai céltámogatás szabályozásáról

Az akadémiai céltámogatást az érdekelt miniszterekkel egyetértésben a következőkben szabályozom:

I. fejezet

Akadémiai céltámogatás. Akadémiai céltámogatásban részesíthető szervek

1. Az akadémiai céltámogatás (továbbiakban: céltámogatás) a Magyar Tudományos Akadémia (továbbiakban: Akadémia) költségvetésében biztosított olyan állami támogatás, mely az Akadémiához szervezetileg nem tartozó szerveknél folyó, az Akadémia által elfogadott, irányított és ellenőrzött tudományos feladatok megoldásához szükséges.

2. Céltámogatásban részesülhet minden olyan intézet, laboratórium, tanszék, kórház, klinika, múzeumi tár, könyvtár stb. (továbbiakban: támogatott szerv), mely az Akadémia által jóváhagyott tudományos feladatot lát el és nem az Akadémia önálló költségvetéssel (alapokmánnyal) rendelkező intézete.

II. fejezet

A céltámogatásra előirányzott összeg felosztása

1. A céltámogatásra előirányzott összeget az Akadémia elnöksége osztja fel a tudományos osztályok között.

2. A tudományos osztályok irányítását végző osztályvezetőségek az osztályok rendelkezésére bocsátott évi támogatási összeget az osztályok feladatainak megfelelően, tudományterületekre osztják fel.

3. Az osztályvezetőségek állapítják meg a céltámogatásban részesülő szerveket, azok feladatait és a feladatok végrehajtásához szükséges támogatás évi összegét.

III. fejezet

A tudományos feladatok tervezése és jóváhagyása. A feladatok végrehajtásához szükséges támogatás biztosítása. A támogatás formái

1. *a)* A céltámogatásból megvalósításra kerülő feladatokra vonatkozó tudományos téma-tervjavaslatokat az Akadémia tudományos osztályai közvetlenül kérik be az érintett szervektől. Ennek formáját és idejét a tudományos osztályok saját hatáskörükben szabályozzák.

b) A szervek saját kezdeményezésükből is előterjeszthetnek tudományos téma-tervjavaslatokat. A javaslatoknak tartalmazniok kell a feladatok (kutatási témák) pontos meghatározását, a témák kidolgozásával kapcsolatos célkitűzéseket, valamint a feldolgozásukhoz szükséges — megfelelő számításokkal alátámasztott — összeget.

c) Az *a)* és *b)* pontban említett javaslatokat a tudományos osztályoknak olyan időben kell bekérni, hogy a költségvetési előirányzat összeállításakor módjuk legyen terveken alapuló összegszerű javaslatot tenni.

2. *a)* Az előterjesztett javaslatokat a tudományos osztályok vezetőségei bizottságaik véleménye alapján bírálják el és azok elfogadása esetén megállapítják a témák feldolgozásához szükséges támogatást.

b) A tudományos osztályok kötelesek a döntésről (jóváhagyásról, illetve módosításról) a javaslatok benyújtóit írásban tájékoztatni az Akadémia főtitkára által elrendelt időpontban.

Ezzel egy időben a támogatás összegéről a támogatott szervek adminisztrációs részlegeit is értesíteni kell.

c) A támogatott szervek a tudományos osztályok értesítése után, a közölt céltámogatási összeget az utasítás mellékletét képező *Tájékoztató I. részében* ábrázolt formanyomtatvány (1. sz. minta) kitöltésével témánként kötelesek felbontani. A személyi jellegű kiadásokat részletes számításokkal kell alátámasztani. A nyomtatványt 2 példányban a támogatott szervek az értesítés kézhezvételétől számított 20 napon belül kötelesek megküldeni az illetékes tudományos osztályoknak.

A beküldött nyomtatványból a támogatásban részesülő szerv megőrzésre 1 példányt aláírva visszakap.

A témánként bontott javaslat — jóváhagyás után — a céltámogatás költségvetési előirányzatává válik.

3. *a)* A tudományos kutatáshoz biztosított támogatás a dologi és kisebb személyi kiadások fedezetéül szolgál.

A tudományos kutatáshoz a fentieken kívül még szükséges szolgáltatásokat (épület, ipari- és világítóáram, gáz, víz, takarítás, karbantartás) és *meglevő* szakmunkaerőket, berendezési tárgyakat, gépeket, műszereket, könyveket a támogatott szerv — főfeladatainak sérelme nélkül — köteles rendelkezésre bocsátani.

b) A céltámogatási hitelen kívül indokolt esetben az Akadémia beruházási hitelkeretet is biztosít 4000 Ft értéket meghaladó állóeszközök (gépek, műszerek stb.) beszerzésére.

Az akadémiai beruházási (1958. évi) hitelkeretből vásárolt állóeszközöket (gépeket, műszereket) a támogatott szerv eredeti feladatai és célkitűzései szolgálatában is használhatja, ha ezáltal az Akadémiától kapott feladatai nem szenvednek hátrányt.

c) Az Akadémia a céltámogatási és beruházási keretek biztosításán kívül, egyes kutatási témák feldolgozásához, akadémiai állandó főfoglalkozású álláshelyeket is bocsáthat a támogatott szerv rendelkezésére.

IV. fejezet

A céltámogatás kezelésével kapcsolatos feladatok meghatározása

1. A céltámogatási és beruházási keretek felhasználása az Akadémia által a kutatómunka irányításával megbízott személy (továbbiakban: a kutatómunka megbízott vezetője) rendelkezései alapján történik, aki felelősséggel tartozik a rendelkezésére bocsátott keretek rendeltetésszerű felhasználásáért.

A kutatómunka megbízott vezetője köteles:

a) A felügyeletet gyakorló tudományos osztály által jóváhagyott kutatási feladatokat ellátni. A rendelkezésre bocsátott célhitel nem tervezett kutatási feladatokra a felügyeletet gyakorló osztály írásbeli engedélye nélkül nem fordítható.

b) A rendelkezésre álló személyi és anyagi lehetőségeket a kitűzött és jóváhagyott kutatási feladatok érdekében minél hatékonyabban felhasználni; ennek során a takarékosságot minden vonatkozásban érvényesíteni.

c) Az általa irányított munkáról az Akadémiának — az Akadémia elnökének 12/1955. MTA sz. utasításában előírt (A. K. 9—10.) évi jelentésekben — beszámolni és az elért eredményeket az Akadémia rendelkezésére bocsátani. *(1. sz. melléklet.)*

d) A céltámogatási és beruházási hitelek terhére történő megrendelések szükségességét és a megrendelésekre történő szállítások megtörténtét aláírásával a számadási okmányokkal igazolni.

e) Gondoskodni arról, hogy a támogatott szerv illetékes adminisztrációs részlegei a céltámogatási és beruházási hiteleket érintő gazdasági intézkedésekről állandóan és időben tájékoztatva legyenek, hogy az e tekintetben rájuk háruló feladatoknak módjukban legyen az előírásoknak megfelelően eleget tenni. (Javadalomigénylés, beszámolójelentés, kötelezettségvállalások nyilvántartása, számviteli nyilvántartások vezetése, szállítási szerződések nyilvántartása, a pénzügyi korlátozó rendelkezések betartása stb.)

A kutatómunka megbízott vezetője a *d)* és *e)* pontokban meghatározott feladatait helyettesére átruházhatja. E feladat átruházása azonban nem mentesíti a kutatási munka megbízott vezetőjét a keretek szabályszerű és gazdaságos felhasználásával kapcsolatos személyi felelősség alól.

2. A támogatással kapcsolatos gazdasági-adminisztratív feladatokat a támogatott szerv illetékes adminisztrációs részlegei (pénzügyi osztály, gazdasági hivatal, munkaügyi csoport stb.) kötelesek ellátni, biztosítva ahhoz a szükséges és megfelelő munkaerőt. A feladatok ellátásához kötelesek a kutatómunka megbízott vezetőjével vagy helyettesével a legszorosabb kapcsolatot fenntartani és a kutatómunkát legjobb igyekezetükkel elősegíteni.

Feladataik különösen:

a) A céltámogatásban részesülő szervek (tanszékek, laboratóriumok stb.) segítése a céltámogatási és beruházási igények összeállításánál.

b) A negyedévi javadalomigénylések, beszámolók elkészítése és határidőre történő megküldése.

c) A céltámogatási és beruházási keretek nyilvántartása.

d) A céltámogatással kapcsolatos könyvelés vezetése.

e) A támogatott szerveknél szolgálatot teljesítő akadémiai főfoglalkozású alkalmazottakkal kapcsolatos munkaügyi beszámolójelentés szolgáltatása, valamint a létszám- és alapbérnyilvántartás vezetése a 201/1957. (P. K. 44.) PM. sz. utasítás szerint.

f) Illetmények számfejtése, bérek kifizetése, járulékok és adók átutalása, SzTK ki- és bejelentések, táppénzügyek stb. intézése.

g) Az általános, elrendelt adatok pontos szolgáltatása.

h) Az előírt pénzügyi rendelkezések betartása és folyamatos ellenőrzése.

V. fejezet

A céltámogatással kapcsolatos gazdálkodás főbb szabályai

1. Az általános pénzügyi rendelkezések és korlátozások (a magánosoktól való beszerzés és szolgáltatások igénybevételét szabályozó rendelkezések, kiküldetések nyilvántartása, szállítási szerződések nyilvántartása stb.) a céltámogatási gazdálkodásra is vonatkoznak.

A magánszektor igénybevételére 10 000 Ft-on alul az intézmény vezetője adhat engedélyt. Amennyiben a magánszektor igénybevételével kapcsolatban a támogatott szerv és az engedély megadására jogosult személy között véleményeltérés mutatkozik, a kérelmet döntés végett az illetékes tudományos osztályhoz kell előterjeszteni.

2. A céltámogatási keretet túllépni sem az intézmény költségvetése terhére, sem egyéb forrásból származó eszközök igénybevétele útján nem szabad. Ha az eredetileg megállapított keret nem bizonyul elegendőnek, az illetékes tudományos osztályhoz kellő időben keretemelés iránt kell előterjesztést tenni. Az engedélyezett keretet meghaladó összegű újabb kötelezettséget vállalni csak a keretkiegészítés összegének ismeretében lehet.

Amennyiben a kutatómunka évközben valamilyen okból megszakad, vagy a rendelkezésre bocsátott keret további felhasználására nem kerül sor, az így feleslegessé vált keretet az illetékes tudományos osztályhoz zárolásra kell felajánlani.

3. A céltámogatási keretből kell fedezni:

a) A kutatómunkával kapcsolatos dologi kiadásokat, kiküldetési költségeket, valamint a 4000 Ft-on aluli állóeszközök beszerzését. A céltámogatás terhére 4000 Ft értéket meghaladó állóeszközöket vásárolni, illetve elszámolni nem szabad.

b) A kutatómunka viteléhez szükséges időszaki főfoglalkozásúak és a mellékfoglalkozásúak bérét, a pótlékokat, az óra- és napszámbéreket, az alkalmi díjazásokat, valamint ezen alkalmaztatásokból adódó SzTK és egyéb járulékokat, a VII. fejezetben foglalt munkaügyi előírások betartásával.

Személyi jellegű kiadásokra a céltámogatási keret csak az e célra jóváhagyott összegnek megfelelően vehető igénybe. Amennyiben a kutatómunka ennél magasabb összeg felhasználását teszi szükségessé, erre vonatkozólag előzetesen az Akadémia illetékes tudományos osztályától engedélyt kell kérni.

4. A céltámogatási hitel terhére állandó főfoglalkozású munkavállalót alkalmazni, illetve az akadémiai állandó főfoglalkozású alkalmazottak részére jutalmakat és segélyeket kifizetni nem szabad.

Az időszaki főfoglalkozású alkalmazottak részére segélyeket a Magyar Tudományos Akadémia Hivatala Jóléti Csoportjának engedélye alapján lehet kifizetni. A segélykéréseket a helyi Szakszervezeti Bizottság javaslatával kell felterjeszteni.

5. A céltámogatási hitelt az Akadémia által jóváhagyott kutatási téma feltétlen szükségletein kívül egyéb tanszéki, illetve intézményi célra felhasználni tilos.

VI. fejezet

A támogatott szerveknél szolgálatot teljesítő akadémiai állandó főfoglalkozású alkalmazottak munkaviszonyával kapcsolatos kérdések

1. A támogatott szerv részére az akadémiai kutatómunkához állandó főfoglalkozású létszámot az illetékes tudományos osztály osztálytitkára engedélyezhet, az Akadémia elnöksége által részére megállapított létszámkereten belül.

2. Az állandó főfoglalkozású munkavállalók az Akadémia alkalmazottai, tevékenységüket a kutatómunka megbízott vezetője irányítja.

Az akadémiai állandó főfoglalkozású alkalmazottak csak abban az esetben kapcsolódhatnak be az egyetem stb. által vállalt külső megbízásokba, ha arra az Akadémia illetékes tudományos osztálya írásbeli engedélyt adott és különmunka vállalásuk az akadémiai tématerv megvalósítását nem hátráltatja.

3. A támogatott szerveknél szolgálatot teljesítő akadémiai állandó főfoglalkozású alkalmazottak (továbbiakban: akadémiai főfoglalkozású alkalmazottak) kinevezéséről átsorolásáról, felmentéséről az Akadémia intézkedik. Az erre vonatkozó javaslatokat az illetékes tudományos osztályokhoz kell felterjeszteni.

4. Az akadémiai főfoglalkozású alkalmazottak béréhez és azok járulékaihoz szükséges hitelfedezetről az Akadémia költségvetésében gondoskodik.

5. Az akadémiai főfoglalkozású alkalmazottak fizetéseiket azokon a napokon kapják, mely napokon az a szerv fizeti dolgozóit, ahol szolgálatot teljesítenek. Az illetményekhez, családi és egyéb pótlékokhoz, járulékokhoz és a társadalmi étkeztetési hozzájáruláshoz a szükséges javadalmat az Akadémia negyedévenként a kifizetőhely rendelkezésére bocsátja.

Az illetmények számfejtését, kifizetését, a járulékok átutalását az akadémiai főfoglalkozású alkalmazottakkal rendelkező szervek illetékes adminisztrációs részlegei kötelesek végezni.

6. Az akadémiai főfoglalkozású alkalmazottak jutalmazására az irányításukkal megbízott vezetők tesznek javaslatot. A javaslatokat az illetékes tudományos osztályokhoz kell megküldeni az osztályok által meghatározott időre.

7. Az akadémiai főfoglalkozású alkalmazottak előleg és segélykéréseit az Akadémia Hivatala Jóléti Csoportjához kell benyújtani. Az előleg és segélykéréseket a szakmai vezetők és a helyi Szakszervezeti Bizottság javaslatával kell ellátni.

A felterjesztett kérelem elintézéséről az Akadémia Hivatala Jóléti Csoportja az illetménykifizetőhelyet értesíti. A jóváhagyott illetményelőleget a támogatott szerv illetékes adminisztrációs részlege az érdekelt részére kifizeti és a levonást a kiutalást követő második hó 1-től számított hat hónap alatt megfelelő részletekben eszközli.

8. Az akadémiai főfoglalkozású alkalmazottak üzemi üdültetéséről az adott lehetőségek keretein belül az Akadémia gondoskodik. Erre vonatkozó jelentkezéseket ugyancsak az Akadémia Hivatala Jóléti Csoportjához kell eljuttatni. Amennyiben a beérkező jelentkezések az üdülő befogadóképességét

meghaladják, az illetékes tudományos osztályok jelölik ki a jelentkezők közül az üdülésben részesülőket.

9. A támogatott szerveknél szolgálatot teljesítő akadémiai főfoglalkozású alkalmazottak *szakszervezeti üdüléséről*, sport- és kulturális igényeinek kielégítéséről a támogatott szerv Szakszervezeti Bizottsága gondoskodik.

10. Az Akadémia a főfoglalkozású alkalmazottak részére a fennálló rendelkezések szerint járó munka- és védőruhaszükséglet fedezetét az e célra biztosított keret figyelembevételével bocsátja rendelkezésre. A keret felosztására az intézmény vezetője jogosult.

VII. fejezet

A céltámogatással kapcsolatos bér- és munkaügyek

A céltámogatási hitel terhére foglalkoztatott alkalmazottak (időszaki főfoglalkozású, mellékfoglalkozású, napszámbéres, órabéres) munkaviszonyát, az abból eredő jogait és kötelezettségeit a Munka Törvénykönyve szabályozza.

A céltámogatási hitelből foglalkoztatott dolgozók az egyetemek, főiskolák, múzeumok stb. alkalmazottai, velük kapcsolatban a kinevezési, alkalmazási, megbízási (felmentési) és fegyelmi jogkör gyakorlására az intézmény vezetőjének felhatalmazása alapján a kutatómunka megbízott vezetője jogosult. Ezen alkalmaztatásokból eredő egyéb kötelezettségek (pótlékok, SzTK stb.), valamint következmények az Akadémiát terhelik.

Időszaki főfoglalkozású és mellékfoglalkozású alkalmazottat kizárólag munkakönyvvel lehet alkalmazni. A munkakönyvet az annak kezelésével megbízott részleg köteles megőrizni és a szükséges bejegyzésekről gondoskodni.

A támogatott szerv a céltámogatás terhére kizárólag időszaki főfoglalkozású és mellékfoglalkozású alkalmazottakat foglalkoztathat rendszeresen.

A támogatott szerv a célhitel terhére, az állományába tartozó dolgozóit mellékfoglalkozásúként, napszámosként és órabéresként, ill. alkalmi díjasként nem alkalmazhatja. E korlátozás alól kivételesen indokolt esetben az illetékes tudományos osztály osztálytitkára adhat írásbeli felmentést. Az engedélyezésről az osztály vezessen nyilvántartást.

A támogatott szerv az ott dolgozó aspiráns részére bérjellegű kifizetéseket a céltámogatási hitel terhére nem eszközölhet.

Egyetemi és főiskolai hallgatót a céltámogatási hitel terhére csak az érvényben levő előírások és korlátozások figyelembevételével lehet foglalkoztatni.

1. Időszaki főfoglalkozású munkaviszony:

Időszaki főfoglalkozásúként csak olyan személyt lehet foglalkoztatni, aki munkakönyvvel és személyazonossági igazolvánnyal rendelkezik, s más intézménynél állandó főfoglalkozású munkaviszonyban nem áll.

Az időszaki főfoglalkozású alkalmaztatás általában 3, legfeljebb 6 havi időtartamra engedélyezhető.

A kutatómunka megbízott vezetőjének az illetékes tudományos osztályhoz a negyedévet megelőző hó 1-ig (pl. a III. negyedévre szóló kérelem esetén június 1-ig) kell bejelenteni, hogy mely időtartamra, milyen kulcsszámú álláshelyre (bértétel megjelölésével) kíván időszaki főfoglalkozású alkalmazottat foglalkoztatni. A kérelmet megfelelő indokolással kell ellátni, mely az alkalmaztatás szükségességét igazolja.

Az illetékes tudományos osztály a beérkezett kérelmet felülvizsgálja és csak indokolt esetben engedélyezi az időszaki főfoglalkozású alkalmaztatást. Az illetékes tudományos osztály a kérelmező szervet és annak illetékes adminisztrációs részlegét az álláshely engedélyezéséről írásban értesíti. Írásbeli engedély nélkül illetményt számfejteni nem szabad.

2. Mellékfoglalkozású munkaviszony:

A céltámogatási hitel terhére mellékfoglalkozású alkalmazottat lehet foglalkoztatni.

Mellékfoglalkozásúnak kell tekinteni azt a dolgozót, akinek a munkája a gazdálkodó szerv működésénél folyamatos, de munkája nem igényel teljes napi elfoglaltságot. (A mellékfoglalkozásúak munkaidejét általában a napi teljes munkaidő meghatározott százalékában kell megállapítani.)

Amennyiben a mellékfoglalkozású alkalmazott valamely más intézménynél állandó főfoglalkozású munkaviszonyban van, akkor csak abban az esetben vállalhat mellékfoglalkoztatást, ha az állandó jellegű munkaadója a munkavállalásba írásban beleegyezik és mellékfoglalkozású munkaviszonyát a munkakönyvbe bevezeti.

3. Napszámbér, órabér:

A napszám- és órabéres munka alkalmilag jelentkező meghatározott munkára vonatkozó, általában szakképzettséget nem igénylő tevékenység. A napszám- és órabéres munka állandó jelleggel, rendszeres vagy folyamatos munkaként nem jelentkezhet.

Ha a támogatott szerv illetékes adminisztrációs részlege azt tapasztalja, hogy az ilyen címen foglalkoztatott személyek munkaideje a napi 8 órát ugyan nem éri el, de folyamatos, rendszeres munkaként jelentkezik, köteles az illetékes, támogatásban részesülő szervet erre figyelmeztetni.

4. Alkalmi díjak:

A kutatómunka megbízott vezetője indokolt esetben bírálati, lektorálási, fordítói, szakértői, leírói, tervezői és egyéb alkalmi díjakat kifizethet a céltámogatási hitel terhére.

A 2—4. pont szerinti alkalmazásokra a kutatómunka megbízott vezetője — mellékfoglalkozás esetében az intézmény vezetőjének felhatalmazása alapján — jogosult.

A 3. és 4. pontokban feltüntetett foglalkoztatások esetében a kutatómunka megbízott vezetője, vagy helyettese köteles az illetékes adminisztrációs részleg részére feladott bérkifizetési utalványra minden esetben rávezetni a munkát végző személy nevét, lakcímét, az elvégzett munka nemét, a

kifizetendő díj összegét, továbbá amennyiben órabér jellegű a munka, az 1 órára, illetőleg napszámbérnél az 1 napra eső bért.

VIII. fejezet

Tulajdonjogi kérdések

1. A céltámogatásból megvásárolt anyagok és fogyóeszközök beszerzéskor a támogatott szerv tulajdonaivá válnak.

A támogatott szerv felelős azért, hogy az anyagok és fogyóeszközök az előírásoknak megfelelően számadásba vétessenek és hogy rendeltetésszerűen kerüljenek felhasználásra.

2. Az akadémiai *beruházási* (felújítási) hitelből vásárolt állóeszközök (műszerek, könyvek és egyéb leltári tárgyak) — a Művelődésügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó szerveknél 1953. január 1 óta — egyéb tárcák felügyelete alá tartozó szerveknél 1955. január 1 óta, a *céltámogatási* hitelből vásárolt állóeszközök — a Művelődésügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó szerveknél 1954. január 1 óta — egyéb tárcák felügyelete alá tartozó szerveknél 1955. január 1 óta az Akadémia tulajdonai, melyekkel célkitűzéseinek megfelelően szabadon rendelkezik.

Ezeket az állóeszközöket a támogatott szerv illetékes adminisztrációs részlege, a leltárban mint akadémiai tulajdont külön tartozik nyilvántartani. Ez a rendelkezés vonatkozik az olyan állóeszközökre is, melyek könyvjóváírásból erednek. A vonatkozó nyilvántartásokban az akadémiai tulajdont képező leltári tárgyaknál a következő jelzéseket kell alkalmazni:

A/c jelzést, ha céltámogatási hitelből, (illetőleg 1958-tól kezdve a felújítási hitelből)

A/b jelzést, ha akadémiai beruházási hitelből és

A/k jelzést, ha könyvjóváírásból erednek.

Amennyiben az Akadémia tulajdonát és a támogatott szerv tulajdonát képező állóeszközökből új állóeszközt állítanak össze, az új állóeszköz az összeállításhoz nagyobb értékű állóeszközt rendelkezésre bocsátó szerv tulajdonává válik, s a kisebb értékű állóeszközt könyvjóváírással át kell adni részére.

A kutatási munka befejeztekor vagy a támogatás megvonásának esetében az illetékes tudományos osztály az Akadémia Hivatala Beruházási osztályának bevonásával intézkedni köteles az akadémiai tulajdont képező állóeszközök más céltámogatott szervhez történő átcsoportosításáról, vagy akadémiai intézetnek történő átadásáról.

3. Az évi beszámolójelentés során az Akadémia részére kimutatást (vagyonkimutatást) kell készíteni az állóeszközökről, a követelésekről és tartozásokról.

4. Az akadémiai tulajdont képező leltári tárgyak (gépek, műszerek) kiselejtezésével vagy bármilyen okból eredő hiányokkal kapcsolatban felvett jegyzőkönyvet — az állóeszközök értékére való tekintet nélkül — az illetékes akadémiai tudományos osztályhoz kell felterjeszteni. A tudományos osztály a Beruházási osztály bevonásával intézkedik a vonatkozó jegyzőkönyv jóváhagyásáról, illetve az állóeszköznek a leltárból való leírásáról.

IX. fejezet

A céltámogatás pénzügyi lebonyolítása

1. Az akadémiai támogatással kapcsolatos pénzügyi feladatok lebonyolításához az Akadémia a támogatott szerv részére külön „Akadémiai kutatások" elnevezésű javadalomszámlát nyittat.

A javadalomszámlára kerül leutalásra a kutatómunka támogatásához, valamint az akadémiai főfoglalkozású alkalmazottak illetményeihez és járulékaihoz szükséges pénzügyi fedezet.

2. A támogatással kapcsolatos javadalmakat a támogatott szervek illetékes adminisztrációs részlegei negyedévenként kötelesek igényelni, az utasítás mellékletét képező *Tájékoztató II. részében* ábrázolt formanyomtatványon és az ott ismertetett módon. Amennyiben a negyedév elején leutalt javadalom bármely rovaton kevésnek bizonyul, a szervnek jogában áll a rovatok közt átcsoportosítást végrehajtani.

Felelősek azért, hogy a javadalomátcsoportosítás következtében a támogatott szervek 1. sz. minta szerint jóváhagyott évi kereteit meghaladó kifizetések ne történjenek.

A végrehajtott átcsoportosításokról a negyedévi beszámoló szöveges részében kell tájékoztatást adni.

Ha a szerv javadalomszámláján a leutalt összjavadalom is kevésnek bizonyul, az Akadémia Hivatalának Költségvetési osztályához pótjavadalom igénylést lehet felterjeszteni.

3. Az illetékes adminisztrációs részlegek a rendelkezésre bocsátott negyedévi javadalomból a támogatott szervek negyedév folyamán felmerülő támogatási szükségleteit (személyi kiadások, leltári tárgyak beszerzése, egyéb dologi kiadások), továbbá az akadémiai állandó főfoglalkozású akalmazottak bérét- és bérhez kapcsolódó egyéb szükségleteit, valamint a további rovatokon jelentkező kiadásokat fedezik.

X. fejezet

A támogatás beszámoló rendszere

1. A leutalt javadalmak felhasználásáról a támogatott szervek illetékes adminisztrációs részlegei negyedévenként kötelesek beszámolni az Akadémia Hivatalának Költségvetési osztálya részére az utasítás mellékletét képező „*Tájékoztató*" *III. részének 1.* pontjában foglalt előírásoknak megfelelően.

2. A tudományos kutatás céltámogatási hitelből (illetőleg 1958-tól kezdve a felújítási) és akadémiai beruházási hitelből vásárolt és leszállított műszereit, a mérő- és laboratóriumi műszereket, a kutatást szolgáló gépeket és gépi berendezéseket, valamint az irodagépeket *egyedileg*, az egyéb berendezési és felszerelési tárgyakat célszerű csoportosításban *összevontan*, a támogatott szervek illetékes adminisztrációs részlegei félévenként kötelesek jelenteni az Akadémia Hivatala Beruházási osztályának.

A jelentésbe bele kell venni azokat az állóeszközöket is, melyeket a félév során akadémiai tulajdonként, könyvjóváírással vettek át.

A jelentéseket a „*Tájékoztató*" *III. rész 2.* pontjában foglalt előírásoknak megfelelően a félévet követő hó 20-ig kell megküldeni.

Az első jelentésben a teljes állományt, a továbbiakban csak a félév folyamán történt változásokat kell figyelembe venni.

XI. fejezet

A céltámogatás számvitele

A céltámogatás számvitelére a központi költségvetési szervekre előírt rendelkezések vonatkoznak.

A céltámogatásra, valamint az akadémiai főfoglalkozású alkalmazottak illetményeire és járulékaira leutalt javadalmak nyilvántartása, felhasználása és az eszközváltozások a támogatott szervek adminisztrációs részlegei által vezetett számviteli rendszer szerint külön vezetendők úgy, hogy az állományok mindenkor megállapíthatók és ellenőrizhetők, az előírt adatok pedig a negyedévenként készülő javadalomigénylésben és beszámolójelentésben (2. és 3. sz. minta) szolgáltathatók legyenek.

Ennek érdekében a támogatott szervek adminisztrációs részlegei az Akadémia részéről leutalt céltámogatás (07 rovat) terhére elszámolt kiadásokat *céltámogatott szervenként* (tanszék, múzeumi tár stb.), valamint a kiadások jellegének megfelelő bontásban (személyi kiadások, leltári tárgyak beszerzése, egyéb dologi kiadások), a többi rovatokra leutalt javadalmakból teljesített kiadásokat pedig költségvetési rovatonként (kiemelt tételenként) *tanszéki bontás nélkül* tartoznak nyilvántartani.

A támogatott szervek kötelesek saját támogatási keretük személyi kiadásokra jóváhagyott részéről és az annak terhére eszközölt kiadásokról idősoros előjegyzést vezetni. Az egyes kiadások feljegyzését követően az előjegyzés tételszámát a vonatkozó kiadási okmányon fel kell tüntetni. A kutatómunka megbízott vezetője az előjegyzést időnként ellenőrizni köteles.

XII. fejezet

Ellenőrzés

1. Az akadémiai kutatómunka felett az illetékes tudományos osztályok gyakorolják az ellenőrzést. Az ellenőrzés módját minden tudományos osztály — az Akadémia elnöke által kiadott irányelvek alapján — saját hatáskörében szabályozza.

Az osztályok az esetenkénti ellenőrzésekről szóló jelentéseket tudományos és gazdaságossági szempontból értékeljék ki és foglaljanak állást aziránt is, hogy az eredményeket a felhasznált anyagi eszközökkel arányban állónak tartják-e? A fentieket az I. sz., valamint a 3/b sz. minta szerint készített okmányokkal együtt támogatott szervenként (témánként) gyűjtsék és őrizzék meg.

2. A támogatott szervek gazdálkodását — a támogatott szervek adminisztrációs részlegein kívül — az Akadémia Hivatalának revizorai éves dokumentális revízió keretében ellenőrzik.

Az ellenőrzés eredményéről az Akadémia Hivatalát, az esetleges rendellenességről a támogatott szerv felügyeleti hatóságát is tájékoztatni kötelesek.

A támogatott szerv illetékes adminisztrációs részlegei, valamint a kutatási munka megbízott vezetője, a vizsgálat során felvetett kérdésekre köteles a kívánt felvilágosítást mind élőszóban, mind írásban megadni.

3. A támogatott szerv felügyeleti hatóságának revizori vizsgálata — amennyiben a saját területével kapcsolatos kérdések azt szükségessé teszik — a támogatással kapcsolatos gazdálkodást is ellenőrizheti. Ez a vizsgálat azonban nem terjedhet ki a kutatómunka érdemi ellenőrzésére. Amennyiben a revízió rendellenességeket észlel, a vizsgálatot elrendelő szerv köteles arról az Akadémia illetékes tudományos osztályát vagy az Akadémia Hivatalának Gazdasági Titkárságát értesíteni. Ilyen vizsgálatoknál szükség esetén a vizsgálatot elrendelő szerv az Akadémia revizorának közreműködését is kérheti.

4. Abban az esetben, ha a lefolytatott vizsgálat személyi felelősséget állapít meg, az illetékes felügyeleti szerv további intézkedését kell kérni.

XIII. fejezet

Záró rendelkezések

1. Azokat a személyeket, akik a kutatómunka során kiváló eredményeket érnek el, az Akadémia elnöksége jutalmazásban részesítheti, illetve kitüntetésre terjesztheti fel.

Jutalomban részesíthetők a támogatott szervek olyan gazdasági munkaerői is, kik kimagasló gazdasági munkájukkal a kutatómunka eredményességét elősegítik.

2. Az utasításban foglaltak betartásáért az illetékes személyek fegyelmi felelősséggel tartoznak.

3. Az utasítás 1958. július 1-én lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a korábban kiadott jelen szabályzattal ellentétes intézkedések hatályukat vesztik.

4. Az Akadémia Hivatala Gazdasági Titkárságának joga van az utasítás végrehajtásával kapcsolatos hiányosságok megszüntetésére a támogatott szerveknek az utasítás végrehajtásában részt vevő dolgozóit közvetlenül is utasítani.

5. Jövőben az utasítástól eltérő további szabályozást, illetve módosítást, csak a támogatott szervek felügyeleti hatóságával egyetértésben lehet kiadni.

Budapest, 1958. aug. 5.

Rusznyák István s. k.
elnök

TÁJÉKOZTATÓ

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 12/1958. MTA (A. K. 14.) sz. utasításához

Az akadémiai céltámogatással kapcsolatos adatszolgáltatások

I. rész

A céltámogatási hitelkeret költségvetési alapokmányának tervezése

A céltámogatási hitelkeret egy évre megállapított összegét témánként az itt ábrázolt formanyomtatványon kell felbontani.

Egyetem (intézmény) *1. sz. minta*

Tanszék (intézet) Az ..... évi akadémiai céltámogatás

Összeállította: témánkénti bontása 1000 Ft-ban

Sorszám	A téma megnevezése	Személyi kiadások	Leltári tárgyak beszerzése	Egyéb dologi kiadások	Együtt
	Mindösszesen:				

(Az 1. sz. minta 2. oldala)

Az ..... évi akadémiai céltámogatás személyi kiadásainak témánkénti számszerű indokolása

A formanyomtatvány 1. számú oldalán a tudományos témákat egyenként kell felsorolni, mindegyiknél feltüntetve a hozzátartozó forintszükségletet. A „Mindösszesen" a tanszéki támogatás együttes összege.

A formanyomtatvány 2. sz. oldalán az egyes témákkal kapcsolatos személyi jellegű kiadásokat részletes számításokkal alátámasztva indokolni kell.

II. rész

Az akadémiai főfoglalkozású alkalmazottak illetményeivel és járulékaival, valamint a céltámogatással kapcsolatos javadalomigénylés

A támogatott szerveknél szolgálatot teljesítő akadémiai főfoglalkozású alkalmazottak illetményeihez és járulékaihoz, valamint a céltámogatáshoz szükséges javadalmakat negyedévenként, közvetlenül az Akadémia Hivatalának Költségvetési osztályától kell igényelni.

A javadalomigénylést a 2. sz. minta szerinti formanyomtatvány kitöltése után 1 példányban minden negyedév első hónapjának 5-ik napjáig beérkezőleg kell az Akadémia Hivatala Költségvetési osztályának megküldeni.

Az Akadémia Hivatalának Költségvetési osztálya a beérkező igénylések alapján olyan időben köteles a szükséges javadalmakat leutalni, hogy az illetmények kifizetésénél és a kutatómunka szükségletének fedezésénél fennakadás ne történjék.

2. sz. minta

A javadalmat igénylő szerv megnevezése

MTA elnöke 1/1957. sz. alatt engedélyezte.

Beküldési határidő: tárgynegyedév első hónapjának 5-ig

Adatszolgáltató: az MTA által céltámogatásban részesülő intézmények gazdasági szervei

Küldendő: 1 példányban az MTA Hivatala Költségvetési osztályának

JAVADALOMIGÉNYLÉS

Az MTA állandó főfoglalkozású alkalmazottainak illetményeire, járulékaira és a céltámogatásra 195.... év..... negyedére

Költségvetési rovat száma	A költségvetési rovat megnevezése	Leutalt javadalom az év elejétől az előző negyedév végéig	Felhasználás az év elejétől az előző negyedév végéig	Maradvány a leutalt javadalomból az előző negyedév végén (3—4)	Szükséglet a tárgynegyedévre	Javadalomigénylés a tárgynegyedévre (5—6)
1	2	3	4	5	6	7
01	Állományba tartozók béralapja					
03	Egyéb személyi kiadás					
04	Társadalmi juttatás					
05	Textil és egyéb ruházat					
06	Közteher					
07	Támogatás					
08	Import műszerbeszerzés					
	Összesen:					

Budapest, 195.....hó .....-n

.....
aláírás

P. H.

A formanyomtatvány kitöltése:

1. hasáb: A költségvetési rovat számának feltüntetésére szolgál.

2. hasáb: A költségvetési rovat megnevezésére szolgál.

3. hasáb: Az év elejétől leutalt javadalom egy összegben történő feltüntetésére szolgál.

4. hasáb: Az év elejétől eltelt időszak összfelhasználásának feltüntetésére szolgál. Az összegben felhasználásként nem szerepelhetnek azok a ki nem fizetett illetmények és járulékok, melyek a következő negyedév első hónapjának 2-án kerülnek kifizetésre.

5. hasáb. A 3. és 4. hasáb különbözetének feltüntetésére — a leutalt javadalomból a felhasználás összegének kivonásával fennmaradó maradványösszegnek feltüntetésére — szolgál.

6. hasáb: A tárgynegyedévre ténylegesen szükséges összegek feltüntetésére szolgál. (Pl. I. negyedévi szükségletnél a január 2-án, január 17-én, február 2-án, február 17-én, március 2-án és március 17-én esedékes illetmények és járulékok együttes összegének feltüntetésére.)

7. hasáb: Ebben a hasábban kell feltüntetni a javadalomigénylés összegét, mely a 6. hasáb összegének az 5. hasáb összegével csökkentett különbözete.

III. rész

A támogatás beszámolórendszere

1. A céltámogatási hitellel, valamint az akadémiai főfoglalkozású alkalmazottak illetményeivel és járulékaival kapcsolatos javadalomelszámolás és beszámoló:

A céltámogatási hitelkerettel, valamint az akadémiai főfoglalkozású alkalmazottak illetményeivel és járulékaival kapcsolatos javadalomelszámolást és beszámolót a feladatoknak az egyéb költségvetési szervekétől eltérő jellegére tekintettel, a 142/1956. (P. K. 18.) P. M. sz. utasításban és az azt módosító rendelkezésekben előírtaktól eltérően, az itt ábrázolt formanyomtatvány 3. és 3/a sz. minta felhasználásával kell elkészíteni.

A formanyomtatványon elkészített javadalomelszámolást és beszámolójelentést 1, az annak mellékletét képező „Tájékoztató"-t, tanszékenkénti részletezést 2 példányban, minden negyedévet követő hó 10-ig, az Akadémia Hivatala Költségvetési osztályának kell közvetlenül megküldeni.

Az MTA elnöke 05—5/1957. sz. alatt engedélyezte

3. sz. minta

.....

A gazdálkodó szerv megnevezése

.....

Telefonszáma

Beküldési határidő: Tárgynegyedévet követő hó 10-ig

Adatszolgáltató: az MTA által céltámogatásban részesülő intézmények gazdasági szervei

Küldendő: 1 példányban az MTA Hivatala Költségvetési osztályának

JAVADALOMELSZÁMOLÁS

195..... negyedre

Beszámoló

195..... negyedév végéig

Rovatszám	Leutalt javadalom az év elejétől a tárgynegyedév végéig	Hitelszámlára visszautalt javadalom az év elejétől a tárgynegyedév végéig	Nettó javadalom az év elejétől a tárgynegyedév végéig (2—3 hasáb)	Kiadás az év elejétől a tárgynegyedév végéig	Maradvány az év elejétől a tárgynegyedév végéig (4—5 hasáb)	Nem teljesített kötelezettségvállalások a tárgynegyedév végéig	A maradvány részletezése és egyeztetése az MNB-vel			
							A maradvány (6. hasáb)		Függő tételek (idegen pénzek) (+ vagy —)	Együtt (9+10. hasáb vagy 9 10 hasáb)
							megnevezése	összege		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
01										
01/a							Javadalom száma	—		
03										
03/j							Készpénz			
03/k							Összesen:			
04							Kiadás (5. hasáb)			
05										
06							Leutalt javadalom (4. hasáb)			
07										
07/a										
07/b										
07/c										
08										
Összesen										

Indokolás:

A formanyomtatvány hasábjainak kitöltése:

1. hasáb: Az akadémiai főfoglalkozású alkalmazottak illetményeire és járulékaira leutalt javadalmaknál a költségvetési rovatok számának feltüntetésére szolgál.

A vízszintes sorok jelmagyarázata a következő:

01 Állományba tart. béralapja
01/a Alapbér
03 Egyéb személyi kiadás
03/j Jutalom, segély
03/k Különélés, átköltözés
04 Társadalmi juttatás
05 Textil és egyéb ruházat
06 Közteher
07 Támogatás
07/a Személyi kiadások
07/b Leltári tárgyak beszerzése
07/c Egyéb dologi kiadások
08 Import műszerbeszerzés
Összesen:

2. hasáb: Az év elejétől a tárgynegyedév végéig leutalt javadalmak feltüntetésére szolgál.

3. hasáb: Az akadémiai hitelszámlára az év elejétől a tárgynegyedév végéig visszautalt javadalom összegének feltüntetésére szolgál.

4. hasáb: A 2. hasáb összegéből a hitelszámlára visszautalt összeg (3. hasáb) levonása után fennmaradó összeg feltüntetésére szolgál.

5. hasáb: Az év elejétől a tárgynegyedév végéig történt kiadások (térítmények levonásával) feltüntetésére szolgál.

6. hasáb: A 4. és 5. hasábban feltüntetett összegek különbözetét tartalmazza. A 6. hasáb végösszegének meg kell egyeznie a javadalomszámlán a tárgynegyedév végén mutatkozó könyvelés szerinti egyenleggel és készpénzmaradvánnyal. (A kimutatás 9. oszlopának „Összesen" sora.)

7. hasáb: Az év elejétől a beszámolóidőszak végéig teljesítésre előjegyzett, de még nem teljesített

kötelezettségvállalások egy összegben történő feltüntetésére szolgál.

8. hasáb: A kimutatások vastag vonallal elválasztott része a maradványok részletezésére és az MNB-vel való egyeztetésére szolgál.

A 8. hasáb jelzi a maradványok részletezését, hogy a maradványok hol fordulnak elő. (Javadalomszámlán és készpénzben a házipénztárban.)

9. hasáb: A 9. hasáb a könyvelés szerint mutatkozó maradványt kell, hogy feltüntesse éspedig a „Javadalomszámla" sorban, a javadalomszámlán levő pénz és „Készpénz" sorban, a házipénztárban levő készpénzt a tárgynegyedév végén.

Az „Összesen" sor a maradványok együttes összegét tartalmazza. Az itt szereplő összegnek meg kell egyeznie a kimutatás 6. hasábjának végösszegével.

A „Kiadás" sorban a kimutatás 5. hasábjának végösszegét kell feltüntetni.

A „Leutalt javadalom" sorban az év elejétől a tárgynegyedév végéig leutalt javadalmakat kell feltüntetni, a kimutatás 4. hasábjának végösszegével egyezően.

A *9.* hasáb „Összesen" sora + „Kiadás" sora, vagyis a maradványok és kiadások együttes összegének meg kell egyeznie a tárgynegyedév végéig leutalt javadalom összegével.

10. hasáb: Amennyiben a célhitel javadalomszámlán vagy a házipénztárban a célhitelen kívül, más forrásból eredő pénz is szerepel, annak összegét ebben a hasábban kell kimutatni, mint függő (téves) elszámolásból eredő különbözetet + vagy — jellel.

11. hasáb: E hasábban a javadalomszámlának a tárgynegyedév végén a Magyar Nemzeti Bank számlakivonat szerinti összegét kell feltüntetni, mely összegben növelően vagy csökkentően bennfoglaltatik a függő tételek pénzmaradványa is. A készpénznél pedig a célhitel és esetleg más forrásból eredő idegen pénz egyenlegét kell feltüntetni.

A formanyomtatványon rövid indokolást is kell adni a kiadásoknak a leutalt javadalmakhoz viszonyított alakulásáról és a jelentősebb eltérésekről. Indokolást csak a II. és IV. negyedévi beszámolóban kell adni. Amennyiben a javadalomszámlán a beszámoló időszak végén esetleg idegen pénzek is előfordulnak, jegyzetelni kell, hogy azok milyen forrásból erednek, mivel a javadalomszámlán a célhitelből eredő javadalmon kívül más pénzeket — a téves elszámolásokból, vagy esetleg az Akadémia más címétől eredő pénzeken kívül (pl. útielőleg) — kezelni nem szabad. A javadalomszámlán levő esetleges idegen pénzek rendeltetését a legrövidebb időn belül tisztázni kell és azokat a megfelelő számlára át kell utalni. Amennyiben a javadalomszámláról téves kifizetés történne, úgy annak idejében való megtérítése céljából a szükséges intézkedéseket azonnal meg kell tenni, hogy a fedezet tekintetében fennakadás ne legyen és — különösen az év végén — a maradványok visszautalása során a fennakadások elkerülhetők legyenek.

3/a sz. minta

.....

A gazdálkodó szerv megnevezése

Az MTA elnöke 05—1/1958. sz. alatt engedélyezte

Beküldési határidő: a tárgynegyedévet követő hó 10-ig

Adatszolgáltató: az MTA által céltámogatásban részesülő intézmények gazdasági szervei

Küldendő: 2 példányban az MTA Hivatala Költségvetési osztályához

.....

A kitöltésért felelős személy neve

.....

Telefonszáma

TÁJÉKOZTATÓ

a..... tudományok osztálya céltámogatási hitelkeretének tanszékenkénti felhasználásáról .....negyedév végéig

Sorszám	A tudományos osztály céltámogatásban részesülő intézményeinek (tanszék stb.) megnevezése	Évi (módosított) céltámogatási keret				Felhasználás az év elejétől a tárgynegyedév végéig			
		Személyi kiadások	Leltári tárgyak beszerzése	Egyéb dologi kiadások	Együtt	Személyi kiadások	Leltári tárgyak beszerzése	Egyéb dologi kiadások	Együtt
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Az időszaki főfoglalkozásúak munkahónapjainak száma a beszámolójelentés időszakában ..... hó.

A formanyomtatványt minden negyedévre vonatkozólag annyiszor két példányban kell elkészíteni, ahány akadémiai tudományos osztály az egyes tanszékek részére céltámogatási keretet megállapított.

A formanyomtatvány hasábjainak kitöltése:

1. hasáb: A sorszám feltüntetésére szolgál.

2. hasáb: A céltámogatásban részesülő tanszékek, múzeumi tárgyak stb. felsorolására szolgál.

3—6. hasáb: Itt kell feltüntetni a tanszékek stb. részére megállapítottt eredeti, illetve módosított évi hitelkeretet. E hasáb végösszegét az osztályok által megállapított céltámogatási hitelkerettel egyezően kell kitölteni.

7—10. hasáb: Az igénylést megelőző eltelt időszak halmozott összfelhasználását tartalmazza. Az egyes tudományos osztályokról szóló 3/a sz. minta szerinti „Tájékoztató"-k 7—10. hasábjainak együttes összege megegyezik a 3. sz. minta 5. hasábjában a 07 „Támogatás" rovaton beállított felhasználással.

2. Az akadémiai tulajdont képező állóeszközökkel kapcsolatos beszámoló

Az akadémiai céltámogatás és a beruházási hitel terhére vásárolt és leszállított, valamint a könyvjóváírás útján átvett (átadott) műszerekről és egyéb a X. fejezet 2. pontjában felsorolt állóeszközökről (a 12. számlacsoport állományáról) a támogatott szervek adminisztrációs részlegeinek félévenként a 4. sz. minta szerinti tájékoztató jelentést kell készíteniök.

.....

A gazdálkodó szerv megnevezése

4. sz. minta

Az MTA elnöke 05—02/1958. sz. alatt engedélyezte

Beküldési határidő: júl. 20.
jan. 20.

A kitöltésért felelős személy neve:

.....

Telefonszáma:

.....

Adatszolgáltató:
az MTA által céltámogatásban részesülő intézmények gazdasági szervei

Küldendő:
2 példányban az MTA Hivatala Beruházási osztályának

TÁJÉKOZTATÓ JELENTÉS

az ..... év ..... félév folyamán leltárba vett, akadémiai tulajdont képező berendezésekről és felszerelésekről
(12. számlacsoport)

Sorszám	A berendezés, felszerelés szakmai megnevezése	Nyilvántartott érték	A beszerzés éve	A beszerzési forrás megnevezése (beruh., cél, könyv)
1	2	3	4	5
	Összesen:			

Megjegyzés:

Az I. és II. félévi „Tájékoztató jelentés" 3. hasábjainak együttes összege azonos az évvégi „Vagyonkimutatás"-ban (VIII. fejezet 3. pont) feltüntetett — 12. számlacsoportot érintő — állóeszközváltozások összegével.

A tájékoztató jelentést tanszékenként csoportosítva és az értékadatokat tanszékenként különkülön összegezve, felügyeletet gyakorló tudományos osztályonként külön-külön íven összeállítva, két példányban kell a félévet követő hó 20-ig az Akadémia Hivatala Beruházási osztályához megküldeni.

Az első jelentésben a teljes állományt, a további jelentésekben csak a félév folyamán történt változásokat kell feltüntetni.

1. sz. melléklet
a 12/1958. MTA (A. K. 14.) sz. utasításhoz

(MÁSOLAT)

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 12/1955. MTA (A. K. 9—10.) számú

utasítása

a tudományos kutatások jelentési rendszerének szabályozására vonatkozó 635/1953. MTA sz. utasítás módosításáról.

Az 5/1955. (Tg. É. 4.) O. T. számú utasítás alapján a Magyar Tudományos Akadémia kutatóintézeteiben (laboratóriumokban, csoportokban), továbbá a 2072/26/1954. Mt. számú határozatban foglalt jogomnál fogva a céltámogatásban részesülő intézményekben a kutatási jelentések rendszerét az Országos Tervhivatal elnökével egyetértésben az alábbiak szerint szabályozom:

I.

Jelentési kötelezettség

Az akadémiai intézetek (csoportok, laboratóriumok) és a céltámogatott intézmények a hivatkozott O. T. számú utasítás értelmében — a Martonvásári Mezőgazdasági Kutató Intézet, a Vácrátóti Botanikai Kutató Intézet, a Talajbiológiai Kutató Laboratórium, a Genetikai Intézet kivételével — évenként január hó 31-ig időszaki jelentést kötelesek készíteni az intézet működéséről és a kutatási témák helyzetéről. A Martonvásári Mezőgazdasági Kutató Intézet, a Vácrátóti Botanikai Kutató Intézet, a Talajbiológiai Kutató Laboratórium, a Genetikai Intézet évenként február hó 28-ig kötelesek jelentést készíteni az intézet munkájáról és a kutatási témák helyzetéről. Az intézetek (laboratórium, csoport) időszaki jelentése két részből áll:

a) általános beszámoló,

b) témabeszámoló.

II.

A beszámoló tartalma

a) *Általános beszámoló tartalma:*

1. Az intézet vezetésének értékelése. Az Akadémia illetékes osztálya irányításának és ellenőrzésének érvényesülése. (Milyen a kapcsolat az Akadémia illetékes osztálya és az intézet között?)

2. Az Intézet Tudományos Tanácsának működése. (Milyen főkérdéseket vitatott meg és milyen javaslatokat hozott? A javaslatokat megvalósították-e?)

3. Az intézet külső kapcsolatai. (Üzemekkel, intézményekkel stb., a nyújtott, illetve kapott segítség.) Külföldi tanulmányút vagy dokumentáción keresztül elért eredmények.

4. Az intézet munkája szakpropaganda terén. (Előadások tartása, ankétok, kiállítások, brosúrák stb.).

5. A szakmai és ideológiai képzések módja.

6. Milyen új eljárásokat vezetett be az intézet és annak eredményei. Az intézetben, illetőleg más szervtől átvett, a kutatómunka szempontjából jelentős újítások.

7. Az intézetre vonatkozó rövid szervezeti és személyi változások, amelyek a kutatómunkát befolyásolják.

8. Egyéb. (Javaslatok a hibák kijavítására.)

9. Az általános beszámolóhoz az Akadémia felügyelete alá tartozó kutatóintézetek (csoportok, laboratóriumok) az 5/1955. O. T. számú utasítás mellékletét képező kimutatásokat évenként január hó 31-ig kötelesek elkészíteni és két példányban megküldeni a Magyar Tudományos Akadémia Hivatala vezetőjének.

10. A céltámogatott intézményeknek általános beszámolót nem kell készíteni.

b) *A témabeszámoló tartalma:*

A kutatási témákról szóló beszámolót szöveges formában kell elkészíteni, az Akadémia intézeteinél az intézetekben folyó összes kutatási témákról egyedileg. A céltámogatott intézményeknél azon kutatási témákról kell témabeszámolót készíteni, amelyek pénzügyi és esetleges egyéb szükségleteiről az Akadémia gondoskodik (céltámogatott témák).

Az egyes témákkal kapcsolatban közlendő:

1. A téma címe. Megjelölve, hogy „kiemelt akadémiai témáról" vagy egyéb, az Akadémia kutatási tervét képező témáról van szó. (Témacímként az Akadémia tervjóváhagyásában szereplő címet kell feltüntetni.)

2. A kutatás helye és határidői. (Kezdet, befejezés.)

3. A témafelelős neve és a munkatársak megnevezése.

4. A téma célja, elvi és gyakorlati jelentősége.

5. A kutatómunka állásának rövid szakszerű ismertetése. (A téma befejezése esetén fel kell tüntetni a zárójelentés elkészültének, illetve beküldésének időpontját és azt, hogy kik kapják, illetőleg kapták a zárójelentést.)

6. A témával kapcsolatos következtetések, illetőleg javaslatok. (Milyen intézkedések vannak folyamatban, illetőleg milyen intézkedéseket tart szükségesnek az intézet, céltámogatott intézmény, kutató csoport, laboratórium. A kutatás eredményét mikor és hol alkalmazták, illetőleg alkalmazzák.)

7. A kutatás során kiadásra került cikkek vagy szakkönyvek címei és megjelenésük helye.

8. Egyéb.

III.

A zárójelentés, az összefoglaló jelentés, a teljes dokumentáció

1. Az 5/1955. O. T. számú utasítás 3., 4. és 5. §-ában megjelölt zárójelentést, összefoglaló jelentést, valamint teljes dokumentációt az Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, Társadalom- és Történettudományok Osztálya,

Biológiai és Orvosi tudományok Osztálya területén — a Genetikai Intézet kivételével — folyó kutatásokról nem kell készíteni.

2. Az Akadémia Matematikai- és Fizikai Tudományok Osztálya, az Agrártudományok Osztálya, Műszaki Tudományok Osztálya és Kémiai Tudományok Osztálya területén, valamint a Genetikai Intézetben befejezett minden kutatási témáról, a kutatás lezárásától számított 20 napon belül, a kutatást végző intézménynek zárójelentést kell készíteni és azt két példányban, illetve az osztály által esetleg igényelt több példányban kell megküldeni az illetékes osztályvezetőségnek.

Az említett osztályok felügyelete alá tartozó kutatóintézetek, céltámogatott intézmények összefoglaló jelentést, illetve teljes dokumentációt az esetben kötelesek készíteni, ha azt az osztálytitkár elrendeli.

3. Az 5/1955. OT. számú utasítás 3. §. D/*b* pontjában foglalt „a téma kidolgozásához felhasznált költségek és kutatónapok számát" a zárójelentés készítésére kötelezett kutatóintézetek becslése szerint közöljék.

4. A zárójelentéseket a III/2. pontban foglalt osztályok az 5/1955. O. T. számú utasítás 7. §-a alapján értékeljék és a zárójelentés és az értékelés egy-egy példányát a hivatalvezető útján az Országos Tervhivatal Műszaki Fejlesztési Főosztályának küldjék meg.

IV.

Jelentések kezelésével kapcsolatos szervezeti kérdések

Az időszaki jelentéseket a kutatóintézetek, céltámogatott intézmények az I. fejezetben megjelölt határidőre az Akadémia illetékes osztályához két példányban küldjék meg.

Az osztály a beküldött jelentéseket felülvizsgálja, a jelentések egy példányát véleményével együtt a hivatalvezető útján az Elnökséghez juttatja el évenként február 20-ig, a mezőgazdasági jellegű kutatóintézetek esetében március hó 31-ig.

Az osztály véleménye tartalmazza a jelentés pontjaival kapcsolatos észrevételeket, javaslatokat és a tervezett, illetőleg végrehajtott intézkedéseit. Amennyiben a kutatás a befejezéshez közeledik az osztály véleményében közölje, hogy az egyes kutatási feladatokat gyakorlatban alkalmazható részeredménynek, elméleti, módszertani vagy negatív eredménynek tekinti.

V.

Alaki követelmények

A beszámolót áttekinthetően kell elkészíteni, az egyes pontokra a válasz világosan és érthetően fogalmazandó meg. Külön kiemelendők a téma kutatásával kapcsolatos következtetések. Az akadémiai intézetek a beszámolót bekötött formában küldik meg.

VI.

Záró rendelkezések

1. Az Akadémia Matematikai- és Fizikai Tudományok Osztálya, az Agrártudományok Osztálya, a Műszaki Tudományok Osztálya és a Kémiai Tudományok Osztálya szaktitkárságai, az akadémiai kutatóintézetek, céltámogatott intézmények zárójelentése alapján az 5/1955. O. T. számú utasítás 8. §-ában foglaltak szerint a kutatási eredmények felhasználásáról nyilvántartást kötelesek vezetni.

2. Amennyiben a kutatási jelentések, az azzal kapcsolatos intézkedések kimerítenék az államtitok fogalmának körét, úgy azokat a titkos ügykezelésre vonatkozó szabályok szerint kell kezelni.

3. A jelen utasításban foglaltakat első ízben az 1955. évi kutatási témákról szóló beszámolójelentéseknél kell alkalmazni.

4. Jelen utasítással egyidejűleg a 635/1953. MTA számú utasítás (megjelent az Akadémiai Közlöny 1953. évi 18. számában) hatályát veszti.

Budapest, 1955. április 15.

Rusznyák István s. k.
elnök

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős : a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 1300 példány.

Akadémiai Nyomda, Budapest — 46523/58 — Felelős vezető : Bernát György

314.149

VII. (1958) ÉVFOLYAM 15—16. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1958. SZEPTEMBER 15

TARTALOM

			Oldal
Törvények, rendeletek, határozatok	1958. évi 23. számú tvr.	A Magyar Népköztársaság Kormánya és a Román Népköztársaság Kormánya között aláírt egészségügyi működési egyezmény kihirdetéséről	97
	47/1958. (VIII. 17.) Korm. rendelet	A szakorvosi képesítésről	99
	49/1958. (IX. 2.) Korm. rendelet	A Tudományos Minősítő Bizottság összetételéről	99
	1035/1958. (IX. 2.) Korm. határozat	A Tudományos Minősítő Bizottság elnökének, titkárának és tagjainak felmentéséről, illetőleg kinevezéséről	99
	1029/1958. (VIII. 5.) Korm. határozat	Az állományon kívüli béralap felhasználása, valamint a célprémiumok tárgyában végzett vizsgálatról és az annak alapján teendő intézkedésekről	100
Az Akadémia elnökének utasítása	13/1958. MTA (A. k. 15—16.)	A Régészeti Kutató Csoport létesítéséről	101
Miniszteri utasítás	164/1958. (M. K. 15.) M. M.	Az általános tudományos és a tudományos szakkönyvtárakról	101
Jogszabálymutató			102

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1958. évi 23. számú

törvényerejű rendelete

a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Román Népköztársaság Kormánya között aláírt egészségügyi együttműködési egyezmény kihirdetéséről

(A megerősítő okmányok kicserélése Budapesten, 1958. május 27-én megtörtént.)

1. §. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Román Népköztársaság Kormánya között az egészségügyi együttműködés tárgyában Bukarestben, az 1957. évi december hó 17-én aláírt egyezményt a jelen törvényerejű rendelettel kihirdeti.

2. §. Az 1. §-ban említett egyezmény magyar nyelvű szövege a következő

EGYEZMÉNY

a Magyar Népköztársaság Forradalmi Munkás-Paraszt Kormánya és a Román Népköztársaság Kormánya között az egészségügyi együttműködés tárgyában

A Magyar Népköztársaság Forradalmi Munkás-Paraszt Kormánya és a Román Népköztársaság Kormánya abból a célból, hogy a két ország népei közötti baráti kapcsolatokat az egészségügy terén is elmélyítsék, elhatározták, hogy egészségügyi egyezményt kötnek.

Evégből Meghatalmazottaikként kinevezték:

a Magyar Népköztársaság Forradalmi Munkás-Paraszt Kormánya:

Dr. Doleschall Frigyes egészségügyi minisztert,

a Román Népköztársaság Kormánya:

Dr. Voinea Marinescu egészségügyi és népjóléti minisztert.

A meghatalmazottak a jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik kicserélése után a következő Egyezményt kötötték meg:

1. cikk.

A Felek a két ország népe egészségügyi helyzetének állandó javítása érdekében továbbfejlesztik együttműködésüket az egészségügy terén.

2. cikk.

A Felek az egészségügy szervezése és az orvos tudomány terén való együttműködés érdekében:

a) tájékoztatják egymást az egészségügyet érintő fontosabb jogszabályaikról, szervezési intézkedéseikről és alkalmazott módszereikről;

b) tájékoztatják egymást a közösen meghatározott témakörökben a tudományos kutatás terveiről és eredményeiről;

c) kellő időben tájékoztatják egymást az orvosi kongresszusok és nagygyűlések idejéről, helyéről és tárgysorozatáról, közlik egymással a kongresszusokon elért tudományos eredményeket, tájékoztatják egymást a többi országokban tartandó orvosi értekezleteken és kongresszusokon való részvételükről is;

d) folyamatosan megküldik egymásnak egészségügyi tárgyú szakfolyóirataikat az évi tervben meghatározott példányszámban;

e) tájékoztatják egymást a lakosság gyógyító-megelőző ellátására vonatkozó rendelkezésekről és módszerekről;

f) kívánságra közlik egymással az újonnan bevezetett gyógyszerek, orvosi műszerek és tudományos eszközök alkalmazása terén szerzett tapasztalataikat;

g) közlik egymással az egészségügyi felvilágosítás terén elért eredményeiket és kívánságra megküldik egymásnak az Egészségügyi Minisztériumok megbízásából kiadott egészségügyi felvilágosító röplapok, ismeretterjesztő füzetek stb. meghatározott számú példányait;

h) tájékoztatják egymást az új egészségügyi létesítmények típusterveiről és azokat kívánságra meghatározott példányszámban egymásnak megküldik;

i) közlik egymással az egészségügyi statisztika módszereire vonatkozó tapasztalataikat és közzétett statisztikai adataikat.

3. cikk.

(1) A Felek tájékoztatják egymást a közegészségügy (településegészségügy, a munkaegészségügy, az élelmezésegészségügy és az iskolaegészségügy) terén szerzett tapasztalataikról.

(2) A Felek a fertőző betegségek elleni küzdelem eredményesebbé tétele érdekében:

a) közlik egymással a fertőző betegségek fellépését és elterjedését elhárító óvintézkedéseiket és módszereiket, valamint elért eredményeiket;

b) közös járványügyi intézkedéseket foganatosítanak az Egészségügyi Minisztériumok által kötendő külön megállapodás alapján.

4. cikk.

A Felek támogatják egymást az orvos-egészségügyi dolgozók képzésében és továbbképzésében. Ebből a célból:

a) az évi tervben meghatározott időtartamra kiküldenek egymáshoz tudósokat, kutatókat, orvosokat, egyetemi és egészségügyi szakiskolai oktatókat és egyéb egészségügyi dolgozókat;

b) kívánságra megküldik egymásnak az oktatásra és továbbképzésre vonatkozó terveiket és meghatározott tankönyveik egy-egy példányát.

5. cikk.

Mindkét Fél a saját egészségügyi intézményeiben gyógykezelésben részesíti a másik Fél betegeit. A Felek evégből közlik egymással az erre a célra kijelölt egészségügyi intézményeik jegyzékét. Az ápolási napok számát az évi tervben határozzák meg.

6. cikk.

(1) A jelen Egyezmény végrehajtása és annak ellenőrzése, valamint az évi munkatervek összeállítása a két Egészségügyi Minisztérium feladata.

(2) Az Egyezmény végrehajtásának ellenőrzése és az évi munkatervek összeállítása céljából az Egészségügyi Minisztériumok képviselői évenként egyszer, legkésőbb az év utolsó negyedében, rendes ülést tartanak. A rendes üléseket felváltva a Magyar Népköztársaság és a Román Népköztársaság területén tartják. Szükség esetében a Felek bármelyikének javaslatára rendkívüli ülések hívhatók össze. A rendkívüli üléseket az összehívó Fél országának területén kell tartani. A rendes és a rendkívüli üléseket egyaránt annak a Félnek az Egészségügyi Minisztériuma készíti elő és rendezi, amelyik országban az ülést tartják.

7. cikk.

(1) A szakfolyóiratoknak, az egészségügyi felvilágosító röplapoknak és ismeretterjesztő füzeteknek stb., a típusterveknek, a statisztikai adatoknak a 2. cikk *d)*, *g)*, *h)* és *i)* pontjában, a tankönyveknek a 4. cikk *b)* pontjában szabályozott cseréje az évi tervben meghatározott példányszámban költségmentesen történik.

(2) A 2. cikk *c)* pontjában említett orvosi kongresszusokra és nagygyűlésekre történő kiküldetés költségei a kiküldő Felet terhelik.

(3) A 4. cikk *a)* pontja alapján történő kiküldetések esetében az oda- és visszautazás költségei a kiküldő felet terhelik. A fogadó Fél területén a kiküldöttek ellátására az évi tervben megállapított összeg (napi díj) a fogadó Felet terheli. Ugyancsak a fogadó Felet terhelik a kiküldetéssel kapcsolatban felmerülő belföldi utazási költségek is.

(4) A betegeknek az 5. cikk alapján történő gyógykezelésével felmerülő oda- és visszautazási költségek a kiküldő Felet terhelik. A fogadó Fél területén a betegek gyógykezelésével kapcsolatban felmerülő és a gyógykezeléssel összefüggő belföldi utazási költségek, valamint az évi tervben megállapított mértékű személyi költőpénz a fogadó Felet terhelik.

(5) A 6. cikk (2) bekezdése alapján tartott üléseken való részvétel költségei — a kiküldöttek oda- és visszautazási költségeinek kivételével — az ülést rendező Felet terhelik.

8. cikk.

(1) A jelen Egyezmény megerősítésre szorul. A megerősítő okiratokat Budapesten kell kicserélni.

(2) A jelen Egyezmény a megerősítő okiratok kicserélése napján lép hatályba és a hatályba lépésétől számított öt éven át marad érvényben.

(3) Ha legalább hat hónappal az említett időtartam lejárta előtt a Felek egyike sem közli azt a szándékát, hogy az Egyezményt felmondani kívánja, az érvényben marad a következő öt év tartamára és így azt követően is, amíg egyik Fél legalább hat hónappal a folyó öt éves időszak letelte előtt nem közli, hogy az Egyezményt meg kívánja szüntetni.

9. cikk.

A jelen Egyezmény két eredeti példányban, mindkettő magyar és román nyelven készült; mindkét szöveg egyaránt hiteles.

Ennek hiteléül a Meghatalmazottak az Egyezményt aláírták és pecsétjükkel ellátták.

A Magyar Népköztársaság Forradalmi Munkás-Paraszt Kormánya részéről:	A Román Népköztársaság Kormánya részéről:
dr. Doleschall Frigyes s. k. egészségügyi miniszter	*dr. Voinea Marinescu* s. k. egészségügyi és népjóléti miniszter

3. §. A jelen törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Végrehajtásáról az egészségügyi miniszter gondoskodik.

Dobi István s. k. a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke	*Kristóf István* s. k. a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

---

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 47/1958. (VIII. 17.) számú

rendelete

a szakorvosi képesítésről

1. §.

(1) Szakorvosi cím használatára az az orvos jogosult, aki az egészségügyi miniszter által meghatározott orvosi szakmák (betegség-csoportok) valamelyikéből a szakorvosi képesítést megszerezte.

(2) Szakorvosi cím használatára jogosult az az orvos is, aki a jelen rendelet hatálybalépése előtt érvényben volt jogszabályok alapján a szakorvosi cím használatára jogosultságot szerzett.

2. §.

A szakorvosi képesítés megszerzésének módját és a szakorvosi vizsgával kapcsolatos kérdéseket az egészségügyi miniszter szabályozza.

A jelen rendelet 1958. évi szeptember hó 1. napján lép hatályba.

Apró Antal s. k.
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány első elnökhelyettese

---

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 49/1958. (IX. 2.) számú

rendelete

a Tudományos Minősítő Bizottság összetételéről

1. §.

A 184/1951. (X. 16.) M. T. számú rendelet 2. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Tudományos Minősítő Bizottság elnökből, titkárból és a tudományágak, valamint az érdekelt minisztériumok (országos hatáskörű szervek) képviseletéhez igazodó változó számú tagból áll. A Tudományos Minősítő Bizottság mellett titkárság működik."

2. §.

A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról a Magyar Tudományos Akadémia elnöke gondoskodik.

Apró Antal s. k.
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány első elnökhelyettese

---

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1035/1958. (IX. 2.) számú

határozata

a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének, titkárának és tagjainak felmentéséről, illetőleg kinevezéséről

1. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a Tudományos Minősítő Bizottság elnökét, titkárát és tagjait ezen megbízatásuk alól felmenti.

2. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a Tudományos Minősítő Bizottság

elnökévé:

Vadász Elemér akadémikust;

titkárává:

Tolnai Gábort, az Akadémia levelező tagját;

tagjaivá:

Babits Antal akadémikust;

Benedikt Ottót, az Akadémia levelező tagját;

Budó Ágostont, az Akadémia levelező tagját;

Csanádi Györgyöt, a műszaki tudományok doktorát;

Erdey-Grúz Tibor akadémikust;

Gegesi Kiss Pál akadémikust;

Gerecs Árpádot, az Akadémia levelező tagját;

Haász Árpádot, a közgazdaságtudományok kandidátusát;

Hajós György akadémikust;

Hardy Gyulát, a kémiai tudományok kandidátusát;

Jánossy Lajos akadémikust;

Kolozsvári Gábort, a biológiai tudományok kandidátusát;

Major Mátét, az Akadémia levelező tagját;

Manninger Rezső akadémikust;

Molnár Erik akadémikust;

Németh Gyula akadémikust;

Rajki Sándort, a biológiai tudományok kandidátusát;

id. Sályi Istvánt, a műszaki tudományok kandidátusát;

Somos András akadémikust;

Sós Józsefet, az orvostudományok doktorát;

Straub F. Brunó akadémikust;

Szabó Imre akadémikust;

Szeniczei Lajost, a műszaki tudományok doktorát;

Winter Ernő akadémikust;

a Művelődésügyi Minisztérium képviselőjeként:

Szigeti József miniszterhelyettest, a filozófiai tudományok kandidátusát;

az Egészségügyi Minisztérium képviselőjeként:

Simonovits Istvánt, az egészségügyi miniszter első helyettesét;

a Földművelésügyi Minisztérium képviselőjeként:

Tamássy István főigazgatót, a biológiai tudományok kandidátusát

kinevezi.

Apró Antal s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány első elnökhelyettese

---

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1029/1958. (VIII. 5.) számú

határozata

az állományon kívüli béralap felhasználása, valamint a célprémiumok tárgyában végzett vizsgálatról és az annak alapján teendő intézkedésekről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány megtárgyalta a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság (KNEB) jelentését az állományon kívüli béralap felhasználása, valamint a célprémiumok tárgyában végzett vizsgálatról és az annak alapján teendő intézkedésekről. A Kormány megállapítja, hogy a KNEB és a területi NEB-ek, valamint a munkába bevont népi ellenőrök a kérdés vizsgálatánál hasznos és eredményes munkát végeztek, és helyes javaslatokat tettek a feltárt hiányosságok megszüntetésére. A Kormány a KNEB elnöke által előterjesztett jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi és a bérgazdálkodási lazaságok és egyéb visszásságok megszüntetésére az alábbi határozatokat hozza:

1. A Kormány megállapítja, hogy az irányító szervek, a vállalatok és a pénzügyi szervek ellenőrző munkájában súlyos mulasztások tapasztalhatók. Szükségesnek tartja, hogy a pénzügyminiszter vizsgálja meg ezen szervek ellenőrzési munkáját és annak hatékonyabbá tétele céljából 1958. szeptember 30-ig tegyen előterjesztést a Kormánynak.

2. A miniszterek és az országos hatáskörű szervek vezetői haladéktalanul gondoskodjanak az állományon kívüli béralapgazdálkodásra vonatkozó, érvényben levő törvényes rendelkezések betartásáról, szigorítsák meg a felhasználás ellenőrzését és érjék el a vezetésük alatt álló területre előírásra kerülő béralap megtakarítást.

3. A munkaügyi miniszter, az Országos Tervhivatal elnöke és a pénzügyminiszter — a Szakszervezetek Országos Tanácsával és a Központi Statisztikai Hivatal elnökével egyetértésben — az érdekelt szervek bevonásával folyó évi szeptember 15-ig dolgozzák ki az állományon kívüli béralapgazdálkodás, valamint az azzal összefüggő munka és bérügyi, továbbá egyes adóügyi vonatkozású kérdések új, egységes rendezésének irányelveit.

Az irányelvek alapján a miniszterek és az országos hatáskörű szervek vezetői az irányításuk alatt álló területen a szükséges intézkedéseket tegyék meg. Egyes kérdésekben — amennyiben az szükséges — készítsenek előterjesztést a Kormány részére.

4. A művelődésügyi-, az egészségügyi- és a földművelésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel együtt — a különböző tevékenységek szerint illetékes szakminiszterekkel egyetértésben — folyó évi szeptember 30-ig egységesen szabályozza a felsőoktatási intézmények költségvetésen kívüli gazdálkodásának egész rendszerét.

5. A munkaügyi miniszter a vállalatok egymás közötti célprémium juttatásának helyzetét vizsgálja felül és a rendszer módosítására szükséges javaslatait folyó évi augusztus 31-ig terjessze a Kormány elé.

6. A népgazdasági szinten 1958. évre tervezett összbéralapon belül előirányzott állományon kívüli béralapból — a gazdálkodási lazaságok kiküszöbölésével — mintegy 150 millió Ft-ot meg kell takarítani oly módon, hogy ez a megtakarítás az összbéralapban is jelentkezzék.

A megtakarítási kötelezettség minisztériumokra és országos hatáskörű szervekre történő lebontásáról az Országos Tervhivatal elnöke és a pénzügyminiszter — a SZOT és az érdekelt miniszterekkel (szervekkel) való megtárgyalás útján — egy hónapon belül gondoskodjék.

7. A miniszterek és az országos hatáskörű szervek vezetői az 1959. évi tervek előkészítése során az állományon kívüli béralap előirányzatainál maximális takarékosságot érvényesítsenek, továbbá gondoskodjanak arról, hogy jelenleg az állományon kívüli béralap terhére állandó jelleggel foglalkoztatott dolgozók létszámát — ahol ez lehetséges — az állományi létszám előirányzatában tervezzék meg.

8. E határozat alapján kiadásra kerülő rendelkezések kidolgozásánál figyelembe kell venni a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság vizsgálati jelentését, annak megállapításait, illetve a hibák és hiányosságok kiküszöbölésére vonatkozó javaslatait.

9. A KNEB elnöke a vizsgálat alapján megtett intézkedéseiről (büntető, kártérítési, fegyelmi eljárás stb.) és azok végrehajtásáról folyó évi december 31-ig készítsen tájékoztató jelentést a Kormány részére.

Apró Antal s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány első elnökhelyettese

---

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 13/1958. MTA (A. K. 15—16.) számú

utasítása

a Régészeti Kutató Csoport létesítéséről

1. A magyar föld világviszonylatban kiemelkedő fontosságú régészeti leleteinek megmentése, korszerű feltárása és a történelmi materializmus módszerével történő feldolgozása a magyar régészettudománynak olyan feladata, amely nemcsak a magyar, hanem az egyetemes emberi kultúrának is érdeke. A nagymúltú magyar régészettudomány a felszabadulás óta jelentős eredményeket ért el az ásató és feldolgozó munkában, amely a múzeumokban és az egyetemeken a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával folyt. A régészeti kutatás gyorsütemű fejlődése világszerte létrehívta a korszerű technikai és szervezeti feltételeket biztosító régészeti intézeteket. A Szovjetunió és a népi demokratikus országok különösen kedvező feltételeket biztosítottak a régészeti kutatás számára. A jól képzett kutatókkal és rendkívül gazdag leletanyaggal rendelkező magyar régészet sem központi akadémiai intézettel, sem a megfelelő technikai-szervezeti feltételekkel nem rendelkezvén, egyre inkább elmarad nemzetközi viszonylatban és nem tudja felelősségteljes munkáját korszerű módon végezni. A Magyar Tudományos Akadémia annak érdekében, hogy a magyar régészet további fejlődését biztosítsa, célul tűzte ki egy Régészeti Kutató Intézet létesítését; addig is, amíg az Intézet szervezésére sor kerülhet elsődlegesen — 1958. év augusztus hó 15-től —, Régészeti Kutató Csoportot (a továbbiakban: Csoport) kell létesíteni.

A Csoport elnevezése: *Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Kutató Csoportja.* Székhelye: Budapest.

2. A Csoport feladata:

a) módszertanilag példamutató kutatások végzése a modern technikai eljárások fokozatos bevezetése útján és a feltárt leleteknek a történelmi materializmus módszerével való feldolgozása;

b) a magyar régészeti kutatás országos méretekben való koordinálásának és irányításának fokozatos megszervezése;

c) a Régészeti Intézet létesítésének előkészítése.

3. A Csoport élén a csoportvezető áll. A Csoport vezetőjének és többi dolgozóinak kinevezésére (alkalmazás, megbízás) az 5/1956. MTA (A. K. 9.) számú utasításban foglaltak az irányadók.

4. A Csoport személyi és dologi szükségleteinek fedezéséről a Magyar Tudományos Akadémia költségvetésében kell gondoskodni.

5. A Csoport szervezetét és feladatkörének részletes szabályait — a Csoport vezetőjének előterjesztésére — a Magyar Tudományos Akadémia elnöke állapítja meg.

6. A Csoportnak a többi régészeti kutatómunkát végző intézménnyel kapcsolatos együttműködését, koordináló tevékenységét — a Magyar Tudományos Akadémia irányító szerepének figyelembevételével — a Művelődésügyi Minisztériummal egyetértésben kell meghatározni.

7. A Csoport felett a közvetlen felügyeletet a Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztálya osztályvezetősége gyakorolja.

Jelen utasítás végrehajtásáról a Magyar Tudományos Akadémia Társadalmi-Történeti Tudományok Osztálya osztálytitkára gondoskodik.

Budapest, 1958. IX. 3.

Rusznyák István s. k.
elnök

Miniszteri utasítás

A művelődésügyi miniszter 164/1958. (M. K. 15.) M. M. számú

utasítása

az általános tudományos és a tudományos szakkönyvtárakról

A könyvtárügyről szóló 1018/1956. (III. 9.) Mt. h. számú határozat 23. és 34. pontjában foglalt felhatalmazás alapján — a földművelésügyi miniszterrel, a honvédelmi miniszterrel, a pénzügyminiszterrel, az Országos Tervhivatal elnökével, a Magyar Tudományos Akadémia elnökével és az Országos Földtani Főigazgatóság főigazgatójával egyetértésben — a következőket rendelem:

1. Általános gyűjtőkörű, országos jellegű tudományos könyvtár kizárólag olyan tudományos intézmények mellett, illetőleg keretében működhet,

amelyeknek munkája az egész ország tudományos életét érinti és feladataik ellátásához minden alaptudomány valamennyi számottevő kiadvány-anyagára igényt tarthatnak.

2. Az országos jellegű tudományos szakkönyvtár valamely meghatározott tudomány igényeit elégíti ki országos viszonylatban (amennyiben hálózati központ, hálózatával együtt). Ennek megfelelően a teljesség igényével gyűjti az illető tudomány körében megjelenő hazai és a gyűjtő körébe tartozó jelentős külföldi kiadványokat.

3. A tudományági szakkönyvtár egy-egy tudomány szűkebb szakterületének (bányászati, erdészeti, meteorológiai, statisztikai stb. szakterület) könyvtári igényeit elégíti ki. A tudományági szakkönyvtár szakterületének hazai kiadványanyagát teljesség igényével is gyűjtheti, ha erre az illető könyvtárnál szükség van és a felügyeleti szerv hozzájárul.

4. A helyi jellegű — vállalati, intézményi, hivatali stb. — szakkönyvtár feladata: a vállalat, intézmény, hivatal szakkönyvszükségletének kielégítése; az ezen kívül jelentkező igényeket a lehetőség szerint, főként könyvtárközi kölcsönzés útján elégíti ki.

5. Az azonos vagy egymással érintkező gyűjtőkörű könyvtárak kötelesek közös szerzeményezési tervet készíteni, s szerzeményüket ennek megfelelően időnként egyeztetni. E célból kívánatos könyvtárközi bizottságok létrehozása.

6. Az általános gyűjtőkörű, országos jellegű tudományos könyvtárak, az országos jellegű tudományos szakkönyvtárak és a tudományági szakkönyvtáraknak nem teljes, a jelen utasítás hatálybalépéséig megtörtént gyűjtőköri besorolását az utasítás melléklete tartalmazza.

7. Az általános tudományos és a tudományos szakkönyvtárak közül a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Központi Könyvtára a Tiszántúlra, a Szegedi Tudományegyetem Központi Könyvtára a Dél-Alföldre, a Pécsi Tudományegyetem Központi Könyvtára a Dunántúlra, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapestre kiterjedően tudományos könyvtári feladatot is ellát. Ugyancsak tudományos tájkönyvtári feladatot lát el a közművelődési könyvtárak közül Észak-Magyarországra vonatkozóan a Miskolci Megyei Könyvtár, valamint a működési területére vonatkozóan a többi megyei könyvtár.

8. Ez az utasítás közzétételének napján lép hatályba.

Mihályfi Ernő s. k
miniszterhelyettes

Jogszabálymutató

1958. augusztus hó 6-tól szeptember 4-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	46/1958. (VIII. 9.) Korm. rendelet (M. K. 72.)	Az árvíz- és belvízvédekezés műszaki és államigazgatási feladatainak összehasonlításáról
	3/1958. (VIII. 17.) Eü. M. A. (M. K. 73.)	A szakorvosi képesítésről
	1033/1958. (VIII. 19.) Korm. határozat (M. K. 74.)	„A népművészet mestere" kitüntető cím adományozásáról
	1958. évi 24. számú tvr. (M. K. 75.)	A Hivatalos Mérésügyi Nemzetközi Szervezet létesítése tárgyában Párizsban, 1955. évi október hó 12-én kelt egyezmény kihirdetéséről
	1034/1958. (VIII. 24.) Korm. határozat (M. K. 76.)	Az 1093/1957. (XII. 28.) Korm. számú határozat módosításáról
	3/1958. (VIII. 27.) K. K. M. (M. K. 77.)	A vámjog szabályozásáról szóló 1954. évi 16. számú törvényerejű rendelet, valamint az azt módosító 1955. évi 7. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról rendelkező 1/1956. (III. 17.) K. K. M. számú rendelet egyes rendelkezéseinek módosításáról

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V. Alkotmány u. 21. — Felelős: az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Akadémiai Nyomda, Budapest V., Gerlóczy u. 2. — 46764/58 — Felelős vezető: Bernát György

VII. (1958.) ÉVFOLYAM 17—18. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1958. OKTÓBER 15.

TARTALOM

Oldal

Személyi rész 103

Törvények, rendeletek, határozatok
1958. évi 28. sz. tvr. — A tudományos fokozatok elnyerésével kapcsolatos egyes rendelkezések alkalmazásának átmeneti felfüggesztésére vonatkozó 1957. évi 31. számú törvényerejű rendelet hatályon kívül helyezéséről 103

1958. évi 29. sz. tvr. — A tudományos minősítés rendszerének továbbfejlesztéséről 103

1036/1958. (IX. 7.) Korm. határozat — Az egészségre ártalmas munkavégzés esetére biztosított pótszabadságok felülvizsgálatáról 104

1958. évi 38. sz. tvr. — A kötelező szakmai gyakorlatra vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezéséről szóló 1957. évi 46. számú törvényerejű rendelet módosításáról 105

Az Akadémia elnökének utasítása — 14/1958. MTA. (A. K. 17—18.) — A Tűzrendészeti Szervezeti és Működési Szabályzat kiadásáról 105

Közlemények 111

Jogszabálymutató 112

SZEMÉLYI RÉSZ

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Dr. Trencsényi Waldapfel Imrének, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Klasszika-Filológia Tanszéke tanszékvezető egyetemi tanárának tudományos munkássága és az ifjúság szocialista szellemben történő nevelése érdekében kifejtett tevékenysége elismeréséül a

MUNKA ÉRDEMREND

kitüntetést adományozta.

JOGSZABÁLYOK

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1958. évi 28. számú

törvényerejű rendelete

a tudományos fokozatok elnyerésével kapcsolatos egyes rendelkezések alkalmazásának átmeneti felfüggesztésére vonatkozó 1957. évi 31. számú törvényerejű rendelet hatályon kívül helyezéséről

1. §

A tudományos fokozatok elnyerésével kapcsolatos egyes rendelkezések alkalmazásának átmeneti felfüggesztéséről szóló 1957. évi 31. számú törvényerejű rendelet hatályát veszti.

2. §

Jelen törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Kristóf István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1958. évi 29. számú

törvényerejű rendelete

a tudományos minősítés rendszerének továbbfejlesztéséről

A felszabadulás óta végbement mélyreható szocialista átalakulás új tartalmat és jelentőséget adott a tudományos munkának és megbecsülést a tudomány eredményes művelőinek.

Az eredményes tudományos munka alapját képező tudományos képzettség elismerésének egyik kifejezője a Népköztársaság Elnöki Tanácsa által

az 1950. évi 44. számú törvényerejű rendelettel bevezetett tudományok kandidátusa, továbbá az 1951. évi 26. számú törvényerejű rendelettel rendszeresített tudományok doktora fokozat.

Az aspiránsképzést és a tudományos minősítés rendszerét — az elmúlt évek tapasztalatait figyelembe véve — az eddiginél fokozottabb mértékben a szocialista tudomány fejlesztése, illetőleg a szocialista tudománypolitikai célkitűzések megvalósítása szolgálatába kell állítani.

A tudományos minősítés rendszerének továbbfejlesztése és az érvényes rendelkezések kiegészítése céljából a Népköztársaság Elnöki Tanácsa a következőket rendeli:

1. §

(1) Tudományos fokozatot csak olyan szakmailag arra érdemes szakemberek nyerhetnek, akik támogatják népi demokratikus rendszerünket és tevőlegesen részt vesznek szocialista társadalmunk építésében.

(2) A Tudományos Minősítő Bizottság (a továbbiakban: TMB) az 1950. évi 44. számú törvényerejű rendelet 9. §-ának *a)* pontja alapján kiadott külön engedélyeket vizsgálja felül, ha az engedéllyel rendelkező kandidátusi értekezését még nem védte meg.

2. §

A tudományos utánpótlás tervszerű és szélesebb körű biztosítása az aspiránsképzés mellett a tudományos kutatóintézetek és az egyetemi tanszékek (főiskolák) feladata. A tudományos kutatóintézetek, valamint az egyetemi tanszékek (főiskolák) vezetői felelősek a vezetésük alatt álló intézményekben dolgozók tudományos fejlődéséért. Az intézmények felett felügyeletet gyakorló miniszterek (országos hatáskörű szervek vezetői) gondoskodjanak a tudományos fejlődés előfeltételeinek biztosításáról; kísérjék figyelemmel a tudományos fokozatok elnyerésére készülők szakmai munkáját és nyújtsanak ehhez hathatós támogatást.

3. §

(1) Az egyetemek (főiskolák) tudományos szerepének növelése érdekében azokra az egyetemi karokra (főiskolákra), amelyek a kívánt feltételeknek megfelelnek, az aspiránsok kiválasztását, a felvételi vizsga megszervezését, a felvételt, a kandidátusi vizsgák, valamint a kandidátusi értekezés nyilvános vitán történő megvédésének megszervezését decentralizálni kell. A tudományos fokozatok odaítélése továbbra is a TMB feladata.

(2) Az előző bekezdésben említett egyetemi karokat (főiskolákat) — a Tudományos és Felsőoktatási Tanács javaslatára — a Minisztertanács jelöli ki.

4. §

A disszertációs viták színvonalának továbbfejlesztése érdekében az értekezést — vagy legalább annak lényeges részeit — a megvédés előtt szakfolyóiratban, vagy más módon közzé kell tenni. Ez alól a TMB indokolt esetben felmentést adhat.

5. §

(1) A tudományok kandidátusa fokozattal járó illetménykiegészítés öt évre szól.

(2) Azok részére, akik a tudományok kandidátusa fokozatot 1957. december 31-ig nyerték el, az öt évet 1958. január 1-től kell számítani. Akik a tudományok kandidátusa fokozatot 1958. január 1-e után szerezték meg, az (1) bekezdésben említett időtartam a megszerzés időpontjával kezdődik.

(3) A TMB ötévenként — az ötödik év eltelte előtt — a tudományok kandidátusa illetménykiegészítésben részesülők munkásságát vizsgálja felül. Amennyiben a vizsgálat megállapítja, hogy az érdekelt személy kellő színvonalú tudományos munkásságot fejt ki, úgy a TMB az illetménykiegészítés folyósítását — ismételten is — öt évre meghosszabbíthatja.

(4) Az (1)—(3) bekezdésben foglalt rendelkezések nem vonatkoznak azokra a tudományok kandidátusa fokozattal rendelkező személyekre, akik az öt év eltelte előtt 60. életévüket betöltötték.

6. §

A jelen törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról a Minisztertanács gondoskodik.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Kristóf István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1036/1958. (IX. 7.) számú

határozata

az egészségre ártalmas munkavégzés esetére biztosított pótszabadságok felülvizsgálatáról

1. Mindazon munkaterületeken és munkakörökben, ahol az egészségi ártalomra tekintettel a munkaidőt ez ideig csökkentették, vagy a jövőben csökkentik, az 1959. évtől kezdődően esedékes ilyen címen adott pótszabadságot meg kell szüntetni.

2. A munkaügyi miniszter az egészségügyi miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben az 1. pontban foglaltak végrehajtása alól különlegesen indokolt esetben kivételt tehet.

3. Jelen határozat nem terjed ki a földalatti bányászatban és a sugárártalomnak (rádium, röntgen, radioaktív-izotópok) kitett munkakörben foglalkoztatott dolgozókra.

4. E határozatot először az 1959. évre esedékes egészségügyi pótszabadságok kiadásánál kell alkalmazni. Az 1958. évre ilyen címen járó szabadságokat az érintett dolgozóknak ki kell adni.

dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt kormány elnöke

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1958. évi 31. számú

törvényerejű rendelete

a kötelező szakmai gyakorlatra vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezéséről szóló 1957. évi 46. számú törvényerejű rendelet módosításáról

1. §

(1) Az egészségügyi szakiskolát végzettek az e célra kijelölt egészségügyi intézetben (egészségügyi szervnél) szakmai gyakorlatot kötelesek teljesíteni.

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt személyek tekintetében az 1957. évi 46. számú törvényerejű rendelet 1. §-ával hatályon kívül helyezett rendelkezések ismét hatályba lépnek.

(3) Nem köteles szakmai gyakorlatot teljesíteni az egészségügyi szakiskolát végzett hallgató, ha oklevelét a jelen törvényerejű rendelet hatálybalépése előtt szerezte meg.

2. §

(1) A jelen törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba; az 1957. évi 46. számú törvényerejű rendelet az 1. §-nak megfelelően módosul.

(2) E törvényerejű rendelet végrehajtásáról az egészségügyi miniszter a munkaügyi miniszterrel és az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetével egyetértésben gondoskodik.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Kristóf István s. k.,
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének utasítása

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 14/1958. MTA (A. K. 17—18.) számú

utasítása

a Tűzrendészeti Szervezeti és Működési Szabályzat kiadásáról

A tűzoltóságról és a tűzrendészetről szóló 1956. évi 13. számú törvényerejű rendelet 17. §-a értelmében a Magyar Tudományos Akadémia felelős a felügyelete alá tartozó intézmények tűzrendészetéért és a tűzrendészet állandó fejlesztéséért.

A tűzrendészet továbbfejlesztése és a tűzrendészeti szervezet megerősítése érdekében a 4/1957. (XI. 19.) BM. számú rendelet 20. §-a alapján — a Belügyminisztérium Országos Tűzrendészeti Parancsnokságával egyetértésben — a jelen utasítás függelékeként kiadom a Magyar Tudományos Akadémia Tűzrendészeti Szervezeti és Működési Szabályzatát.

A Szabályzat hatálya kiterjed a Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó valamennyi intézményre.

A jelen utasítás közzététele napján lép hatályba.

Budapest, 1958. szeptember 30.

Rusznyák István s. k.,
elnök

Függelék a 14/1958. MTA (A. K. 17—18.) számú utasításhoz.

A Magyar Tudományos Akadémia Tűzrendészeti Szervezeti és Működési Szabályzata

Tűzrendészeti feladatok

1. §

(1) Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) saját hatáskörében gondoskodik a tűzvédelméről és a felügyelete alá tartozó kutató intézetek, kutató csoportok, kutató laboratóriumok, vállalatok, üdülők stb. (a továbbiakban: intézmények) tűzvédelmi felkészültségének irányításáról.

(2) Az Akadémián dolgozó függetlenített tűzrendészeti előadó felelős az Akadémia tűzrendészeti felkészültségéért, a megelőző intézkedések végrehajtásáért, a tűzrendészeti hálózat munkájáért, valamint a tűzrendészeti szabályok továbbfejlesztéséért.

(3) A tűzvédelem érdekében az Akadémia egész területén biztosítani kell:

a) a tűzrendészeti jogszabályok betartását és végrehajtását;

b) a tűzrendészeti hálózat, a tűzrendészeti bizottságok és önkéntes tűzoltóságok megszervezését és működését;

c) a megelőző tűzvédelemhez szükséges előfeltételeket, valamint a korszerű tűzoltás lehetőségeit;

d) a tűzrendészeti hálózat, az intézmények vezetőinek rendszeres beszámoltatását, tűzrendészeti munkájuk értékelését;

e) a tűzrendészeti hiányosságok felszámolására szükséges hitelösszegeket;

f) a készültségi szolgálat megszervezését.

(4) Az Akadémia tűzrendészetre vonatkozó utasítást, általános rendelkezést csak a Belügyminisztérium Országos Tűzrendészeti Parancsnokság egyetértésével adhat ki.

(5) Az Akadémia az új gépek, gépi berendezések típusainak elfogadásánál, valamint az alkalmazott technológia megváltoztatásánál érvényesíti a tűzrendészet szabályait.

(6) Az Akadémia egyes osztályai, szervei, tűzrendészeti vonatkozásban, valamint a tűzrendészeti hálózatát, szervezetét, annak szolgálatát érintő és szabályozó kérdésekben csak az Akadémia Hivatala *Gazdasági Titkársága* egyetértésével intézkedhetnek. Az Akadémia összes szervei a Gazdasági Titkárság tűzrendészettel kapcsolatos utasításait kötelesek végrehajtani, illetve végrehajtatni.

TUDOMÁNYOS AKAD

2. §

(1) Az intézményeknél a tűzrendészeti jogszabályok betartásáért és a tűzrendészeti hatóságok rendelkezésének végrehajtásáért, a tűzvédelmi felkészültségért az intézmény vezetője a felelős.

(2) Az I. fokú tűzrendészeti hatóság a felettes szerv tűzrendészeti előadójával egyetértésben kijelöli a tűzrendészeti előadót, a tűzrendészeti felelősöket, a tűzrendészeti bizottság és az önkéntes tűzoltóság tagjait és írásban megbízza őket a tűzrendészeti feladatok ellátásával. A tűzrendészeti hálózat tagjai részére megfelelő hatáskört, intézkedési lehetőséget, valamint időt biztosít a feladatok elvégzéséhez.

(3) Az intézmény vezetője a tűzrendészeti előadót rendszeresen beszámoltatja munkájáról.

A tűzrendészeti előadó az intézmény vezetője által reá ruházott hatáskörben:

a) rendszeresen, de legalább hetenként egyszer beszámoltatja a tűzrendészeti bizottságot és a tűzoltóság vezetőjét a tűzrendészeti helyzetről és munkájukról; ellenőrzi ezek munkáját;

b) gondoskodik a tűzrendészeti határozat, a tűzrendészettel kapcsolatos rendeletek, utasítások végrehajtásáról;

c) gyakorolja a tűzrendészeti felelősök, a tűzrendészeti bizottságok, az önkéntes tűzoltóság beosztottjai felett a jogszabályokban biztosított jogkört, ennek során javaslatot tesz kijelölésükre, felmentésükre, jutalmazásukra;

d) gondoskodik arról, hogy a tűzrendészeti célokra előirányzott költségvetési és beruházási hitelösszeget az intézmény éves stb. terveibe bedolgozzák. A beruházást nem igénylő tűzrendészeti előírások megvalósítására, a szükséges hitelösszeg biztosítására intézkedéseket tesz;

e) gondoskodik az önkéntes tűzoltóságok megszervezéséről, kiképzésük irányításáról, elhelyezésükről, felszerelésükről és járandóságaik biztosításáról;

f) elősegíti a tűzrendészeti oktatási és propagandamunkát, ezért az értekezletet, a faliújságot, a filmet, a plakátot stb. felhasználja a tűzvédelmi felvilágosító munka érdekében;

g) a tűzrendészeti feladatokat végző dolgozókat rendszeresen beszámoltatja a tűzrendészettel kapcsolatos munkáikról.

A Magyar Tudományos Akadémia tűzrendészeti hálózata

3. §

Az Akadémia a tűzrendészeti feladatokat az alábbi hálózat útján látja el:

a) akadémiai függetlenített tűzrendészeti előadó,

b) intézmények vezetői,

c) intézmények nem függetlenített tűzrendészeti előadói,

d) tűzrendészeti felelősök,

e) tűzrendészeti bizottságok,

f) önkéntes tűzoltóságok.

Tűzrendészeti előadók és felelősök

4. §

(1) Az Akadémia tűzrendészeti feladatát a Gazdasági Titkársághoz beosztott függetlenített tűzrendészeti előadó útján látja el. A függetlenített tűzrendészeti előadó közvetlenül a Gazdasági Titkárság vezetője felügyelete alatt áll, munkakörét és részletes feladatait a Gazdasági Titkárság vezetője állapítja meg.

(2) Az Akadémián dolgozó függetlenített tűzrendészeti előadó kinevezése, felmentése a Belügyminisztérium Országos Tűzrendészeti Parancsnokság véleményének előzetes meghallgatása alapján történik.

Függetlenített tűzrendészeti előadónak csak azt lehet kinevezni, aki tűzoltó tiszti képesítéssel rendelkezik, vagy azt 2 éven belül a Belügyminisztérium Országos Tűzrendészeti Parancsnokság által szervezett oktatási forma szerint megszerzi.

(3) A függetlenített tűzrendészeti előadó munkáját a Belügyminisztérium Országos Tűzrendészeti Parancsnokság szakmai irányítása mellett végzi.

(4) A függetlenített tűzrendészeti előadó hatásköre és feladata:

a) irányítja az Akadémia és a felügyelete alá tartozó intézmények tűzrendészeti munkáját, ellenőrzi és segíti a tűzrendészeti hálózat, az önkéntes tűzoltóság, a tűzrendészeti bizottság tevékenységét, részükre szükség szerint félévenként egyszer értekezletet tart;

b) elkészíti a szükséges tűzrendészeti utasítástervezetet, munkáját a Belügyminisztérium Országos Tűzrendészeti Parancsnokság által jóváhagyott éves terv alapján végzi;

c) ellenőrzi a tűzrendészeti rendelkezések végrehajtását, biztosítja a Belügyminisztérium Országos Tűzrendészeti Parancsnokságával, valamint a többi minisztériumokkal való jó együttműködést, képviseli az Akadémiát a Belügyminisztérium Országos Tűzrendészeti Parancsnoksága által tartott értekezleteken;

d) az Akadémia illetékes osztályaival együttműködve kialakítja az Akadémia tűzrendészeti beruházási, felújítási keretszámait, azokat összegyűjti és javaslatával együtt a Belügyminisztérium Országos Tűzrendészeti Parancsnokságának továbbítja;

gondoskodik a hitelösszegek rendeltetésszerű felhasználásáról és ellenőrzéséről. Részt vesz a jelentősebb beruházások tervtárgyalásain és azok üzembehelyezésénél;

e) gondoskodik arról, hogy az Akadémia felügyelete alá tartozó intézmények közül az I. veszélyességi csoportba soroltak félévenként, míg a többiek évenként legalább egyszer az Akadémia által tűzrendészeti vonatkozásban ellenőrizve legyenek;

f) gondoskodik a tűzrendészeti propaganda fejlesztéséről, a tűzrendészeti hálózat rendszeres oktatásáról, valamint arról, hogy a dolgozók felvétel előtt, valamint évenként legalább kétszer tűzrendészeti oktatásban részesüljenek;

g) biztosítja a szakmunkások, hegesztők, villanyszerelők stb. tűzrendészeti oktatását és az előírt szabványokból való levizsgáztatását;

h) vezeti és értékeli az Akadémia egész területére vonatkozó tűzkár-statisztikát, az Elnökségi Titkárság vezetője útján tájékoztatja az Akadémia főtitkárát a tűzrendészet helyzetéről;

i) megszervezi a tűzeset jelentését, nagyobb tűzesetek vizsgálatain az Akadémiát képviseli és segítséget nyújt a tűzkeletkezési okok feltárásában;

j) megszervezi, irányítja és értékeli a tűzrendészeti versenyt. Javaslatot tesz a versenyben legjobb eredményt elért dolgozók jutalmazására;

k) évente beszámolót készít az Akadémia tűzrendészeti helyzetéről, értékeléséről és azzal összefüggő javaslatairól;

l) javaslatot tesz, hogy a mulasztókkal, valamint a tüzet előidézőkkel szemben a felelősségrevonás megtörténjék;

m) tűzrendészeti vonatkozású kérdésekben főhatóságok és hivatalok előtt az Akadémiát képviseli.

5. §

(1) Az Akadémián dolgozó tűzrendészeti előadó javaslatára egyes intézményeknél egy-egy nem függetlenített tűzrendészeti előadót kell kijelölni.

(2) Az intézmény tűzrendészeti előadója az intézmény igazgatójának (vezetőjének) irányítása alatt dolgozik. Tűzrendészeti feladatait az intézmény igazgatójától és az Akadémia Gazdasági Titkárságától kapja, munkájáért az intézet igazgatójának tartozik felelősséggel.

(3) Tűzrendészeti előadónak csak olyan személyt lehet kijelölni, aki erre a feladatra alkalmas, lehetőleg műszaki képzettségű, és aki a tűzrendészeti előadók részére (az Akadémia keretén belül) szervezett szakmai tanfolyamot eredményesen elvégezte és egyéb irányú elfoglaltsága mellett a napi 8 órás munkaidőn belül szükséges időt tűzrendészeti feladatok megoldásával tud eltölteni.

(4) Az intézmény tűzrendészetének felelős irányítója — az igazgató által meghatározott hatáskörben — a tűzrendészeti előadó. Az intézmény tűzrendészeti vonatkozásban, valamint a tűzrendészeti bizottság, az önkéntes tűzoltóság szervezetét, szolgálatát érintő és szabályozó kérdésekben csak a tűzrendészeti előadóval egyetértésben intézkedhet. Az intézmény összes dolgozói a tűzrendészeti előadó utasításait kötelesek végrehajtani.

(5) A tűzrendészeti előadó tudta nélkül az intézmény területén semmiféle építkezést, átalakítást, átszervezést, bővítést vagy új technológiai eljárást stb. bevezetni nem szabad.

(6) A tűzrendészeti előadót minden tárgyalásra, értekezletre meg kell hívni (tervtárgyalás, költségvetés, beruházás stb.), ahol a tűzrendészeti kérdések érintve vannak.

(7) Az intézmény tűzrendészeti előadójának hatásköre és feladata.

Az intézmény tűzrendészeti előadója a tűzoltóság vezetőjével, a tűzrendészeti bizottsággal együttesen felelős a területén szükséges tűzrendészeti intézkedések megtételéért és végrehajtásáért. E feladat körében:

a) gondoskodik arról, hogy az intézmény jogerős tűzrendészeti határozattal rendelkezzék és a határozat pontjai végrehajtásra kerüljenek;

b) azoknál az intézményeknél, ahol az Akadémia előírja, kiválasztja az intézmény, illetve üzemrész tűzrendészeti felelőseit és megbizatásukra javaslatot tesz az intézmény vezetőjének;

c) üzemrészenként összeállítja és kifüggeszti a tűz keletkezésének megelőzését szolgáló tűzrendészeti házirendet, amely az üzemrészben kötelező magatartást tartalmazza;

d) a megelőző tűzrendészeti munka megjavítása érdekében propagandát fejt ki, biztosítja a plakátok szétosztását, filmek, előadások stb. megtartását;

e) az intézmény vezetőjét hetenként tájékoztatja a tűzrendészeti helyzetről és a vezető utasítása alapján biztosítja a vonatkozó tűzrendészeti előírások megtartását, javaslatot tesz a tűzrendészeti szabályokat betartó dolgozók jutalmazására, illetve a mulasztók felelősségrevonására;

f) ahol a tűzrendészeti hatóság előírja, megszervezi az önkéntes tűzoltóságot, gondoskodik az előírt létszám biztosításáról, az önkéntes tűzoltóság folyamatos kiképzéséről, elhelyezéséről és anyagi ellátottságáról;

g) gondoskodik arról, hogy az intézmény beruházási, felújítási tervében a tűzrendészet beruházási és felújítási igénye beállításra kerüljön;

h) nyilvántartja az intézmény tűzrendészeti felszereléseit, gondoskodik azok megfelelő elhelyezéséről, karbantartásáról és pótlásáról;

i) megszervezi a tűzjelzést, elkészíti a tűzriadó tervet, biztosítja a keletkezett tüzek azonnali jelentését az I. fokú tűzrendészeti hatóságnak. A 10 000 Ft-ot felül becsülhető tűzkáreseteket távbeszélőn vagy táviratilag az Akadémia tűzrendészeti előadójának is azonnal jelenti. A hatósági tűzvizsgálattól függetlenül a tűzkár keletkezése miatt fegyelmi felelősségrevonásra tesz javaslatot. A tűzkár jelentést 48 órán belül elkészíti és felügyeleti szervének 2 példányban megküldi;

j) ahol a tűzrendészeti hatóság előírja, megszervezi és irányítja a tűzvédelmi bizottság munkáját;

k) azoknál az intézményeknél, ahol szakmunkások is dolgoznak, gondoskodik arról, hogy a villanyszerelők, a hegesztők és egyéb szakmunkások a vonatkozó szabványelőírásokból a vállalat szakbizottsága előtt a vizsgát letegyék;

l) gondoskodik arról, hogy az új felvételre kerülő dolgozók munkábaállításuk előtt, a többi dolgozó pedig évente legalább kétszer tűzrendészeti oktatásban részesüljön. Az oktatás megtörténtéről írásbeli nyilatkozatot kell kérni. A nyilatkozatot a tűzrendészeti előadó őrzi. Az oktatást — ahol van — a tűzoltó parancsnok vagy a tűzrendészeti előadó tartja;

m) a tűzfelelősök részére negyedévenként eligazítást tart, munkájukat irányítja és ellenőrzi;

n) megszervezi az Akadémia által esetenként elrendelt készültségi szolgálatot, megoldja az azzal kapcsolatos feladatokat;

o) — ahol van — hetenként beszámoltatja a tűzoltóparancsnokot munkájáról és engedélyezi a tűzoltóság részére biztosított anyagi járandóságok kiadását;

p) a feladatainak elvégzéséhez szükséges szakismereteket elsajátítja, rész tvesz a tűzrendészeti előadók tanfolyamain;

r) az intézmény tűzrendészeti helyzetéről negyedévenként (február, május, november hó 1-ig) az Akadémiának jelentést tesz.

6. §

(1) Azoknál az intézményeknél — ahol az Akadémia előírja —, az intézményben, illetve üzemrészében tűzrendészeti felelőst kell kijelölni.

(2) A tűzrendészeti felelőst, a tűzrendészeti előadó javaslatára az intézmény vezetője írásban bízza meg tűzrendészeti feladatainak ellátásával.

(3) A tűzrendészeti felelős hatásköre és feladata:

a) gondoskodik arról, hogy a felügyelete alá tartozó kisebb intézmény, üzem, raktár stb. dolgozói a megelőző tűzrendészeti szabályokat betartsák;

b) megszünteti azon szabálytalanságokat, amelyek a tűzeset keletkezését okozhatják, illetve gátolják a menekülést vagy az eredményes tűzoltást;

c) végrehajtja a tűzrendészeti előadótól kapott rendelkezéseket, részt vesz a tűzrendészeti előadó által tartott értekezleteken, segítséget nyújt a tűzkeletkezési okok feltárásában;

d) a munka befejeztével ellenőrzi a takarítási munkálatokat, a közlekedési utak szabadonhagyását, a tüzek eloltását és az áramtalanítás végrehajtását;

e) biztosítja az előírt tűzvédelmi eszközök meglétét és használhatóságát, megakadályozza azt, hogy a tűzvédelmi eszközöket rendeltetésüktől eltérő célokra használják. Minden szabálytalanságot jelent a tűzrendészeti előadónak.

Tűzrendészeti bizottság

7. §

(1) A tűzrendészeti hatóság által meghatározott intézményeknél a tűzrendészeti feladatok megvalósítása érdekében tűzrendészeti bizottságot kell szervezni.

(2) A tűzrendészeti bizottság létszáma 3—9 fő. A bizottság létszáma függ: az intézmény tűzveszélyességétől, nagyságától, a dolgozók létszámától, az építkezés tűzbiztonságától, a technológia tűzveszélyességétől;

(3) A bizottság létszámát a helyszíni szemle alkalmával az intézmény vezetőjével egyetértésben a területileg illetékes I. fokú tűzrendészeti hatóság állapítja meg és a megállapított létszámot a tűzrendészeti határozatban rögzíti.

(4) A tűzrendészeti bizottság működéséért az intézmény vezetője a felelős.

(5) A bizottság vezetője a tűzrendészeti előadó; tagjai (mérnök, technikus, főkönyvelő stb.) szakemberek. A bizottsági tagokat a tűzrendészeti előadó javaslatára az intézmény vezetője írásban bízza meg.

(6) A tűzrendészeti bizottság hatásköre és feladata:

a) gondoskodik a tűzrendészeti határozatban foglalt előírások végrehajtásáról;

b) képviselteti magát a tűzrendészeti hatóság, valamint a felettes szerv által tartott szemléken;

c) figyelemmel kíséri a gyártástechnológia, illetve kísérletek során felmerülő tűz és robbanásveszélyes folyamatokat;

d) a technológia megváltoztatása esetén a megelőző tűzrendészettel kapcsolatos észrevételeket az intézmény igazgatójával közli, aki a területileg illetékes I. fokú tűzrendészeti hatóságtól a tűzrendészeti határozat megfelelő kiegészítését vagy módosítását köteles kérni;

e) az intézmény dolgozóival ismerteti a tűzrendészeti előírásokat, állandó kapcsolatot tart fenn az intézménynél levő tűzoltósággal;

f) a tűzrendészeti határozat meghozatalánál a felszerelés, a létszám és a munkafolyamatokkal összefüggő kérdésekben az intézmény megbízásából véleményt nyilvánít;

g) az eredményes beavatkozás érdekében a tűzvédelem szabályai alapján gondoskodik a keletkezett tűz azonnali jelzéséről, a tüzek oltásának megszervezéséről és segíti a tűzoltóparancsnok munkáját. E feladat ellátása érdekében ellenőrzi, illetve ellenőrizteti a tűzoltófelszerelések használhatóságát és gondoskodik a használhatatlan állapotban levő felszerelések kijavításáról, felújításáról. Gondoskodik — ahol ilyen van — az intézmény önkéntes tűzoltósága kioktatásáról, tervet készít az eredményes tűzoltás érdekében a dolgozók riasztásáról;

h) elkészíti az intézmény helyszínrajzát, amelyen kijelöli a vízszerzési helyeket, tűzjelzési lehetőségeket, transzformátorházakat, épületszerkezetek anyagát, vész- és egyéb kijáratokat, a felhatolási lehetőségeket, a raktárhelyiségeket, piros jelzéssel feltünteti a tűz- és robbanásveszélyes laboratóriumokat és üzemrészeket. Az elkészített helyszínrajzot lezárt borítékban a tűzoltóság által bármikor hozzáférhető helyen és módon kell elhelyezni (kapusnál, portásnál, éjjeliőrnél);

i) gondoskodik arról, hogy az intézmény vezetősége a szükségnek megfelelően, de évenként legalább egyszer, ülésén foglalkozzon a tűzrendészeti helyzettel.

(7) A tűzrendészeti bizottság vezetője szükség szerint, de legalább negyedévenként egyszer köteles értekezletre összehívni a bizottság tagjait. A bizottsági ülésen értékeli az intézmény tűzrendészeti helyzetét, a bizottsági tagok munkáját és egyben megszabják a bizottsági tagok további tűzrendészeti feladatait. A bizottsági ülésekről jegyzőkönyvet kell felvenni.

(8) A bizottság vezetőjének feladata, hogy a bizottsági ülések után az intézmény vezetőjét a bizottság munkájáról tájékoztassa.

(9) A bizottság munkáját rendes munkaidőben köteles végezni, ezért sem vezetője, sem tagjai külön illetményben nem részesülnek. A bizottság tagjait, a bizottság elnökének javaslatára, az intézmény vezetője jutalmazza.

(10) A bizottság üléseire az intézmény vezetőjét, szükség esetén az illetékes I. fokú tűzrendészeti hatóságot is meg kell hívni.

(11) A tűzoltóság parancsnoka a bizottságnak nem tagja, azonban feladata, hogy a bizottság ülésein részt vegyen és ott javaslataival, tanácsaival a bizottság munkáját előmozdítsa.

Önkéntes tűzoltóságok

8. §

(1) Önkéntes tűzoltóságot kell szervezni minden olyan intézménynél, ahol ezt a tűzvédelem biztosítása megkívánja, függetlenül attól, hogy ott hivatásos tűzoltóság működik-e, vagy sem.

(2) Az önkéntes tűzoltóság létszámát az intézmény vezetőjének véleménye alapján az I. fokú tűzrendészeti hatóság állapítja meg. A megállapított létszámot a tűzrendészeti határozatban írja elő.

(3) Azoknál az intézményeknél, ahol esetleg több műszakban dolgoznak, az önkéntes tűzoltóságot a műszaknak megfelelően úgy kell megszervezni, hogy egy-egy műszakban az önkéntes tűzoltóság lehetőleg egyenlő létszámban álljon rendelkezésre.

(4) Az önkéntes tűzoltóság létszámának megállapításánál az alábbi irányelveket kell betartani:

Intézmény besorolása	Dolgozók létszáma			
	51—200 főig:	201—500 főig:	501—1000 főig:	1000 főn felül
I. veszélyességi csoportba sorolt intézménynél műszakonként ...	11 fő	15 fő	19 fő	21 fő
II. veszélyességi csoportba sorolt intézménynél műszakonként ...	9 „	13 „	17 „	19 „
III. veszélyességi csoportba sorolt intézménynél műszakonként ...	7 „	9 „	13 „	17 „

Azoknál az intézeteknél, ahol a dolgozók teljes létszáma az 50 főt nem haladja meg, ott műszakonként 2—5 főből álló önkéntes tűzoltóságot kell szervezni.

(5) Az önkéntes tűzoltóság szolgálatát az állami tűzoltóság szervei irányítják és ellenőrzik.

(6) Az önkéntes tűzoltóság tagjait tűzoltói feladataik teljesítése közben ugyanolyan védelem illeti meg, mint a hatósági közeget.

(7) Az önkéntes tűzoltóság megszervezése az intézmény tűzrendészeti bizottságának, illetve tűzrendészeti előadójának feladata. Az említett szervek kijelölik azon dolgozókat, akik alkalmasak tűzoltói szolgálat ellátására és javaslatukra az intézmény vezetője írásban megbízza az önkéntes tűzoltóság tagjait. Az intézmény tűzrendészeti előadója összeállítja az önkéntes tűzoltóság munkatervét. Gondoskodik az önkéntes tűzoltóság létszámának betöltéséről, intézkedik az önkéntes tűzoltóság megbízatása — szükség esetén —, leváltása ügyében, biztosítja az önkéntes tűzoltóság gyakorlataihoz és tűz esetén az aktív beavatkozáshoz szükséges tűzoltófelszereléseket. Gondoskodik készültségi szolgálat esetén az önkéntes tűzoltóság tagjainak beosztásáról, szolgálatuk megszervezéséről, ellenőrzi az önkéntes tűzoltóság munkáját, oktatásukat és gyakorlati kiképzésüket.

(8) Az önkéntes tűzoltóság kiképzése elméleti és gyakorlati foglalkozásokból áll (legalább 4 óra havonta). Az önkéntes tűzoltóság kiképzési anyagát az önkéntes tűzoltóság parancsnoka és az intézmény tűzrendészeti előadója állítja össze és azt az I. fokú tűzrendészeti hatóság hagyja jóvá. Az oktatást rendszeresen kell tartani.

(9) Az önkéntes tűzoltóság tevékenysége az alábbiakra terjed ki:

a) az intézmény területén előforduló tűzesetek azonnali jelzésében és oltásában az önkéntes tűzoltóság tagjai haladéktalanul kötelesek részt venni. E célból meg kell szervezni a műszak idején szolgálatos önkéntes tűzoltók tűz esetén történő riasztását. A riasztást követőleg az önkéntes tűzoltók a tűzoltó laktanyában, tűzoltó szertárban, illetve egyéb kijelölt helyen haladéktalanul gyülekezni kötelesek. Az igazgató jogosult a tűzoltóság parancsnokával közösen próbariasztást elrendelni;

b) az önkéntes tűzoltóság tagjai az intézmény dolgozóit a tűzvédelem érdekében kiadott rendeletek, utasítások és egyéb szabályok megtartása szempontjából ellenőrzik. Munka közben a figyelmük minden olyan munkafolyamatra terjedjen ki, amelynek következtében tűz keletkezhet;

c) az önkéntes tűzoltóság tagjainak kötelessége a tűzrendészeti hiányosságok (tüzet okozó körülmények stb.) figyelemmel kísérése. A tapasztalt hiányosságokat a vezetőkkel, valamint az intézmény tűzrendészeti előadójával közölni kötelesek. Szabálysértés gyanúja esetén a vonatkozó rendelkezések alapján a területileg illetékes I. fokú tűzrendészeti hatósághoz feljelentést kötelesek tenni;

d) az önkéntes tűzoltóság tagjai azonkívül, hogy az intézménynél rendelkezésre álló valamennyi tűzoltófelszerelés használatára vonatkozó ismereteket elsajátítják, kötelesek a tűzoltófelszerelések (kézi tűzoltó készülék, falitűzcsapok, vizesveder, homok stb.) tűzoltásban való alkalmazását a dolgozóknak bemutatni és őket erre kioktatni;

e) a tűzvédelmi feladatok ellátása mellett az önkéntes tűzoltóság tagjai a társadalmi tulajdon védelmében is kötelesek közreműködni. Ezt a tevékenységet különösen tűzoltói szolgálatuk alkalmával fejtik ki;

f) az önkéntes tűzoltóság tagjainak elsőrendű kötelessége a tűzrendészeti propaganda minden bevált eszközének alkalmazása;

g) az önkéntes tűzoltóság tagjai a hivatásos üzemi tűzoltók helyettesítésével, valamint a készültségi szolgálatokkal járó feladatokat is kötelesek ellátni.

Az önkéntes tűzoltóság tagjait a következő ellátásban kell részesíteni:

(1) 3/1957. B. M. számú rendelet alapján munkaidő után tűzoltói ténykedésre történő igénybevételük, valamint az oktatás, kiképzés gyakorlati idejére az önkéntes tűzoltókat díjazás illeti meg. A díjazás mértéke óránként és személyenként 5 Ft. A hivatásos tűzoltóság tagjai esetenkénti helyettesítésekor ugyancsak óránként és személyenként 5 Ft díjazás illeti meg az önkéntes tűzoltóság tagjait, de a 24 órát meghaladó helyettesítés esetén az önkéntes tűzoltó részére a beosztásának megfelelő díjazást kell kifizetni.

(2) Az önkéntes tűzoltói szolgálatban eltöltött idő nem esik a túlmunka korlátozására vonatkozó rendelkezések hatálya alá.

(3) Az önkéntes tűzoltókat működésük idejére — amennyiben a munkáltatótól a tűzoltói szolgálat teljesítésére is alkalmas munkaruhát nem kapnak — egység felszerelésként munkaruhával, bakancsal és tűzoltó sapkával kell ellátni. Az így kiadott felszerelések az intézmény tulajdonát képezik, nem válthatók meg, kihordási idejük nincs. Elhasználódásuk után pótlásukról az intézmény gondoskodni köteles.

(4) Az önkéntes tűzoltóság részére szükséges (pl. készültségi szolgálat stb.) szolgálat ellátására alkalmas elhelyezésről, személyi és dologi szükségleteinek biztosításáról az intézmény köteles gondoskodni. Az önkéntes tűzoltók díjazásához szükséges pénzügyi fedezetet az intézmény költségvetésében a béralap terhére kell előirányozni.

(5) Az önkéntes tűzoltóság azon tagjait, akik a szolgálat ellátásában kiváló eredményt értek el, az intézmény, valamint az Akadémia jutalomban részesítik.

(6) Az önkéntes tűzoltóság tagjai jogosultak az önkéntes tűzoltóság részére rendszeresített, a Belügyminisztérium által adományozott szolgálati jelvények, érmek viselésére.

(7) Az önkéntes tűzoltóságok testületi alapon is működhetnek.

(8) Az önkéntes tűzoltóság elhelyezésével kapcsolatos költségeket a tűzoltóságot fenntartó intézmény költségvetésében, illetőleg pénzügyi tervében kell előirányozni. A tűzoltóságok által használt épületek és épületrészek felújítási, karbantartási munkáinak, üzemeltetésének költségeit ugyancsak az intézmény pénzügyi tervében kell előirányozni.

Tűzrendészeti oktatás

9. §

(1) Valamennyi intézmény vezetője köteles gondoskodni arról, hogy az újonnan felvételre kerülő dolgozó munkábaállítása előtt, a többi dolgozó pedig évenként legalább két alkalommal az intézménnyel összefüggő tűzvédelmi rendelkezésekről megfelelő oktatásban részesüljön. Az oktatást, illetőleg a kiképzést az intézmény tűzoltóságának vezetője, vagy tűzrendészeti előadója vagy tűzrendészeti felelőse végzi.

(2) A tűzvédelmi berendezések, eszközök és felszerelések kezelésével megbízott személyzet a létesítmény tűzoltóságával összevontan legalább negyedévenként egyszer oltási gyakorlatot köteles tartani, amelyet a tűzoltóság parancsnoka és az intézmény tűzrendészeti előadója együttesen készít elő.

(3) Az Akadémia által készített és a tűzrendészetet is érintő rendelkezésekbe, utasításokba, szaklapokba stb. a tűzrendészeti szabályokat is be kell dolgozni.

Vegyes rendelkezések

10. §

(1) Minden évben az I. fokú tűzrendészeti hatóság köteles a felügyelete alá tartozó intézmények tűzrendészeti előadóinak munkáját értékelni és a jól dolgozó tűzrendészeti előadók jutalmazására javaslatot tenni az intézmény vezetőjének.

(2) Az I. fokú tűzrendészeti hatóság az intézmények tűzrendészeti előadóit értekezletre, megbeszélésekre, eligazításokra a szükségnek megfelelően berendelheti.

(3) Készültségi szolgálatot csak az Akadémia rendelhet el. A II. fokú tűzrendészeti hatóság rendkívüli esetben pl. földrengés, árvíz stb. elrendelhet működési területén készültségi szolgálatot, de ezen intézkedését a Belügyminisztérium Országos Tűzrendészeti Parancsnokságnak azonnal jelentenie kell.

(4) Úgy az I., mint a II. fokú tűzrendészeti hatóságok, kiküldöttei az intézményt csak nyílt paranccsal ellátva ellenőrizhetik. Nyílt paranccsal ellátott ellenőrző személyeket a kapott megbízatás elvégzésében akadályozni nem szabad.

(5) A felsőbb szervek tűzrendészeti előadói az intézményeknél rendszeresített tűzrendészeti ellenőrzőkönyvekbe — kivétel az állami tűzoltóság ellenőrzőkönyve — észrevételeiket kötelesek beírni.

(6) Az intézmények az 1. sz. mellékletben meghatározott személyeket, illetve bizottságot és önkéntes tűzoltóságot kötelesek kijelölni saját területükön.

1. sz. melléklet a 14/1958. MTA (A. K. 17—18.) sz.utasítás 10. §-a b) bekezdésének végrehajtásához

Sorszám	Intézmény megnevezése	Függetlenített előadó	Nem függ. előadó	Nem függ. felelős	Tűzrend. bizottság	Önkéntes tűzoltóság
1.	Akadémiai Hivatal	—	—	1	—	—
2.	Nyelvtudományi Intézet	—	—	1	—	—
3.	Irodalomtörténeti Intézet	—	—	1	—	—
4.	Népzenekutató Csoport	—	—	1	—	—
5.	Történettudományi Intézet	—	1	—	—	—
6.	Közgazdaságtudományi Intézet	—	—	—	—	—
7.	Állam- és Jogtudományi Intézet	—	—	—	—	—
8.	Földrajztudományi Kutató Csoport	—	—	—	—	—
9.	Dunántúli Tudományos Intézet	—	—	—	—	—
10.	Filozófiai Intézet	—	—	—	—	—
11.	Központi Fizikai Kutató Intézet	1	—	8	5	19
12.	Atommagkutató Intézet	—	1	—	—	—
13.	Matematikai Kutató Intézet	—	—	1	—	—
14.	Csillagvizsgáló Intézet	—	—	1	—	—
15.	Elméleti Fizikai Kutató Csoport	—	—	1	—	—
16.	Kibernetikai Kutató Csoport	—	—	1	—	—
17.	Napfizikai Kutató Csoport	—	—	—	—	—
18.	Mezőgazdasági Kutató Intézet	—	1	19	3	8
19.	Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézet	—	—	1	—	—
20.	Állategészségügyi Kutató Intézet	—	—	1	—	—
21.	Talajbiológiai Kutató Laboratórium	—	—	1	—	—
22.	Mezőgazdasági Üzemtani Intézet	—	—	—	—	—
23.	Gyermekléléktani Intézet	—	—	1	—	—
24.	Műszaki Fizikai Intézet	—	—	1	—	—
25.	Geodéziai és Geofizikai Kutató Laboratórium	—	—	1	—	—
26.	Geokémiai Kutató Laboratórium	—	—	1	—	—
27.	Olajbányászati Kutató Laboratórium	—	—	1	—	—
28.	Központi Kémiai Kutató Intézet	—	1	—	—	—
29.	Sztereokémiai Kutató Csoport	—	—	1	—	—
30.	Genetikai Intézet	—	—	1	—	—
31.	Biológiai Kutató Intézet	—	—	1	—	—
32.	Biokémiai Kutató Intézet	—	—	1	—	—
33.	Botanikai Kutató Intézet	—	—	1	—	—
34.	MTA Könyvtára	—	—	1	—	—
35.	Mezőgazdasági Kutató Intézet Gazd.	—	1	4	5	9
36.	Akadémiai Nyomda	—	1	2	7	13
37.	Akadémiai Kiadó	—	—	1	—	—
38.	Kutatási Eszközöket Kivitelező Vállalat	—	1	8	3	13
39.	Mátraházi tudósüdülő	—	—	1*	—	—
40.	Balatonvilágosi tudósüdülő	—	—	1*	—	—
41.	Balatonszabadi hiv. üdülő	—	—	1*	—	—
42.	Nagymarosi hiv. üdülő	—	—	1*	—	—
43.	Balatonalmádi tudósüdülő	—	—	1*	—	—

* = gondnok személyében

108 228/1958.

Pályázati hirdetmény

A Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézete (Budapest, V., Szalay u. 10—14. sz.) pályázatot hirdet az intézet Fonetikai Osztályának osztályvezetői állására.

A pályázathoz mellékelni kell:

1. a tudományos képesítés igazolását;
2. működési igazolást;
3. a megjelent tudományos dolgozatok felsorolását;
4. önéletrajzot.

A pályázatokat a Nyelvtudományi Intézet igazgatójához kell benyújtani — *a pályázati hirdetménynek az Akadémiai Közlönyben való megjelenésétől számított 14 napon belül.*

A kinevezésről a Magyar Tudományos Akadémia elnöke dönt. A kinevezett osztályvezető illetményeinek megállapítása a 29/1957. Mü. M. számú utasításban foglaltak szerint történik.

Budapest, 1958. szeptember 12.

Németh Gyula s. k.,
igazgató

Jogszabálymutató

1958. szeptember 5-től október 3-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	8/1958. (IX- 13.) I. M. (M. K. 83.)	Az ügyvédi hivatás gyakorlásáról és az ügyvédek szervezeteiről szóló 1958. évi 12. számú törvényerejű rendelet végrehajtásáról.
	51/1958. (IX. 14.) Korm. rendelet (M. K. 84.)	A választók névjegyzékének összeállításáról.
	5/1958. (IX. 16.) Eü. M. (M. K. 86.)	A védőoltásokra vonatkozó jogszabályok végrehajtásáról.
	1958. évi 30. sz. tvr. (M. K. 87.)	A Magyar Népköztársaság kormánya és a Csehszlovák Köztársaság kormánya között vámegyüttműködés és vámügyi segítségnyújtás tárgyában Budapesten, az 1958. évi május hó 8. napján aláírt egyezmény kihirdetéséről.
	4/1958. (IX. 21.) K. K. M. (M. K. 87.)	A Magyar Népköztársaság kormánya és a Csehszlovák Köztársaság kormánya között vámegyüttműködés és vámügyi segítségnyújtás tárgyában 1958. évi május hó 8. napján megkötött Egyezmény végrehajtásáról.
	1958. évi III. törvény. (M. K. 90.)	Az országgyűlési képviselők, valamint a tanácsok tagjainak választásáról szóló jogszabályok módosításáról és kiegészítéséről.
	53/1958. (IX. 27.) Korm. rendelet (M. K. 90.)	Az országgyűlési képviselők és a tanácsok tagjainak választásáról.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V. Alkotmány u. 21. — Felelős: az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Akadémiai Nyomda, Budapest V., Gerlóczy u. 2. — 46980/58 — Felelős vezető: Bernát György

14.149

VII. (1958.) ÉVFOLYAM 19. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1958. NOVEMBER 5.

TARTALOM

			Oldal
Személyi rész			113
Törvények, rendeletek, határozatok	1039/1958. (X. 11.) Korm. határozat	Az állami beruházások műszaki tervezéséről	113
	54/1958. (X. 12.) Korm. rendelet	A Magyar UNESCO-Bizottság szervezéséről	114
	55/1958. (X. 17.) Korm. rendelet	A célprémiumok rendezéséről	114
	56/1958. (X. 19.) Korm. rendelet	Az állami gépjárművek üzembentartásának szabályozásáról szóló 8/1957. (I. 29.) Korm. számú rendelet módosításáról és kiegészítéséről	115
Miniszteri utasítás	183/1958. (P. K. 31.) P. M.	A költségvetési szervek 1959. évi könyvvitelének szabályozásáról	117
Közlemények			117

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Révai Józsefnek, a Népköztársaság Elnöki Tanácsa elnökhelyettesének 60. születésnapja alkalmából a

MUNKA VÖRÖS ZÁSZLÓ ÉRDEMRENDJE,

Turóczy-Trostler József Kossuth-díjas akadémikusnak, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Német Nyelv- és Irodalom Tanszéke tanszékvezető egyetemi tanárnak, a

MUNKA ÉRDEMREND

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1039/1958. (X. 11.) számú

határozata

az állami beruházások műszaki tervezéséről

Az állami, vállalati és egyéb pénzügyi forrásból (beruházási hitel, vállalatfejlesztési alap, igazgatói alap stb.) finanszírozott közületi beruházások műszaki tervezését kizárólag állami tervező szerv végezheti.

Az állami tervező szerv a tervezési megbízást csak abban az esetben tagadhatja meg, ha a tervezési munka végzése nem tartozik feladatkörébe.

Az állami, vállalati és egyéb pénzforrásból finanszírozott közületi beruházások tervezésére szövetkezetek és magánosok (munkaközösségek) részére — akár közületi alkalmazásban állnak, akár nem — megbízás (sem közvetlenül vagy közvetve, sem altervezésként vagy részlettervezésként) nem adható.

A korlátozó rendelkezések alól — átmenetileg — kivételt képeznek az építőipari (tervező) szövetkezetek, amelyek 50 000 Ft kivitelezési értékhatárig az általuk (vagy szövetkezet által) kivitelezendő építési munkák terveit elkészíthetik. Az építésügyi miniszter felhatalmazást kap, hogy az érdekelt miniszterekkel egyetértésben — az OKISZ elnökének meghallgatása után — a szövetkezetek tervezői tevékenységét megszüntetheti, amennyiben az állami tervezői szervezetek e kisvolumenű tervezési munkákat is el tudják vállalni.

Jelen határozat rendelkezései nem érintik a 14/1958. (II. 18.) Korm. számú rendelet 19. §. (2) bekezdésében foglaltakat.

Apró Antal s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány első elnökhelyettese.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 54/1958. (X. 12.) számú

rendelete

a Magyar UNESCO-Bizottság szervezéséről

1. §

Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének (UNESCO) az 1954. évi 15. számú törvényerejű rendelettel kihirdetett Alkotmánya alapján, az említett Alkotmány VII. cikkében felsorolt célkitűzések megvalósítását a Magyar UNESCO-Bizottság végzi.

2. §

A Bizottság feladata:

a) kapcsolatokat kezdeményez és tart fenn az UNESCO tevékenységében érdekelt magyar nevelésügyi, tudományos és kulturális szervek, valmint az UNESCO Titkársága és más országok UNESCO-bizottságai között;

b) az UNESCO tevékenységében közreműködik és ezzel ápolja és fejleszti a nevelésügy, a tudomány és a kultúra területén a nemzetek közötti egyenlőség és békés egymás mellett élés eszméit;

c) az UNESCO tevékenységével kapcsolatos kérdésekben javaslatot tesz a Magyar Népköztársaság Kormányának, valamint az illetékes magyar hatóságoknak és intézményeknek;

d) elősegíti és támogatja az UNESCO Titkársága és a vele együttműködő szervezetek által rendezett nemzetközi értekezleteken a Magyar Népköztársaság részvételét.

3. §

(1) A Bizottság jogi személy; tevékenysége felett a külügyminiszter gyakorol felügyeletet. A Bizottság székhelye Budapest.

(2) A Bizottság 40—60 tagból áll. Tagjait a külügyminiszter által felkért hatóságok és intézmények jelölik ki a magyar nevelésügy, tudományos és kulturális élet kiváló képviselői közül.

4. §

(1) A Bizottság tevékenységét héttagú titkárság irányítja, amelynek két-két tagját a külügyminiszter, illetve művelődésügyi miniszter jelöli ki, három tagját pedig a tagok közül a Bizottság választja.

(2) A titkárság saját tagjai közül választja meg a Bizottság elnökét és főtitkárát. A Bizottságot az elnök, akadályoztatása esetén vagy megbízása alapján a főtitkár képviseli.

5. §

(1) A Bizottság elnöksége a titkárság tagjaiból, valamint a Bizottság által választott további hat elnökségi tagból áll.

(2) A Bizottság legalább évente egyszer ülésezik s ez alkalommal megvitatja a megelőző időben kifejtett tevékenységét és meghatározza további feladatait.

6. §

(1) A Bizottság egyes szerveinek feladatait és hatáskörét a Bizottság maga határozza meg; az erre vonatkozó ügyrendi szabályok érvényességéhez a külügyminiszter jóváhagyása szükséges.

(2) A Bizottság működésével kapcsolatos költségeket a Külügyminisztérium költségvetésében kell biztosítani.

7. §

A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba; végrehajtásáról a külügyminiszter gondoskodik.

Dr. Münnich Ferenc s. k,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 55/1958. (X. 17.) számú

rendelete

a célprémiumok rendezéséről

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány megvizsgálta az olyan célprémiumok gazdaságosságát, amelyeket a vállalatok vagy egyéb szervek nem állományukba tartozó személyeknek fizetnek ki. Megállapította, hogy e célprémiumok kitűzésénél és kifizetésénél sok a szabálytalanság és ezek a célprémiumok általában nem szolgálják a népgazdaság érdekeit, így felesleges pénzkiadást jelentenek.

Ezért szükséges ezen célprémiumoknak a legszűkebb körre való korlátozása. A népgazdaság érdekében szükséges anyagi érdekeltséget a vállalat dolgozói részére az érvényes bérrendszerek keretén belül kell biztosítani és nem más vállalatoktól kapott juttatásokon keresztül.

1. §

(1) A miniszterek és a vállalatok igazgatói (Mt. 150. §.) a felügyeletük alá nem tartozó vállalatok vagy azok dolgozói, továbbá magánszemélyek részére — a 2. §-ban foglalt kivétellel — semmilyen rendelkezésre álló pénzösszegekből nem tűzhetnek ki és nem fizethetnek ki célprémiumot.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelően a vállalat igazgatója nem fizethet ki célprémiumot a vállalat dolgozói körén kívüli személyeknek az igazgatói alapból, a nyereségrészesedésből vagy egyéb jutalmazás célját szolgáló pénzösszegből, a vállalati különféle költségek, beruházási költségek, vagy egyéb nem jutalmazásra szolgáló pénzösszegek terhére. A költségvetési szerveknek az érvényes jogszabályok szerint előirányozható jutalmazási alapjából más szervek állományába tartozó dolgozóknak jutalmat fizetni nem szabad.

(3) Meg kell szüntetni a külkereskedelmi vállalatok részéről az exportfeladatok teljesítését szolgáló-célprémium fizetését, a központi energia, és fűtőanyagmegtakarítási célprémiumokat, a kohászati vállalatok részéről a MÁV dolgozói részére fizetett célprémiumokat is.

2. §

(1) A Magyar Tudományos Akadémia jutalmazási alapjából továbbra is jutalmazni lehet a felügyelete alá nem tartozó kutató intézetek dolgozóit.

(2) A tanácsok felügyelete alá tartozó vállalatok, illetve a tanácsok dolgozói részére a felettük főfelügyeletet gyakorló minisztérium költségvetésében az e dolgozók jutalmazására előirányzott összeg szétosztásáról a szakigazgatási szervek vezetőinek javaslata alapján a miniszter a megyei (fővárosi, megyei jogú városi) tanács végrehajtó bizottsága elnökével egyetértésben dönt.

(3) A miniszteri rendelkezési alap felhasználásáról továbbra is a miniszter dönt.

3. §

A munkaügyi miniszter a Szakszervezetek Országos Tanácsa elnökével egyetértésben engedélyezheti a 2. §-ban foglaltakon felül a vállalat dolgozói körén kívüli személyek részére célprémium kitűzését és kifizetését, amennyiben ez a jóváhagyott költségvetést és béralapot nem módosítja.

4. §

(1) A jelen rendelet rendelkezéseit 1958. szeptember 15. napjától kell alkalmazni, ezen időponttól kezdődően a vállalatok és egyéb szervek nem állományukba tartozó személyek részére már kitűzött célprémiumot sem fizethetnek ki.

(2) A jelen rendelet hatálybalépése előtt kitűzött célprémiumokat csak az illetékes miniszterek engedélyével szabad kifizetni.

Apró Antal s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány első elnökhelyettese.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 56/1958. (X. 19.) számú

rendelete

az állami gépjárművek üzembentartásának szabályozásáról szóló 8/1957. (I. 29.) Korm. számú rendelet módosításáról és kiegészítéséről

1. §

Az állami gépjárművek üzembentartásának szabályozásáról szóló 8/1957. (I. 29.) Korm. számú rendelet (a továbbakban: R.) 1. §-a úgy módosul, hogy a rendelet hatálya a társadalmi szervek és a szövetkezetek gépjárműveire a 6. §. vonatkozásában is kiterjed.

2. §

A R. 2. §.-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. §. Az új gépjárművek beszerzésére vonatkozó éves elosztási tervet a közlekedés- és postaügyi miniszter az Országos Tervhivatal elnökével egyetértésben terjeszti jóváhagyás végett a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elé. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a minisztériumok, az országos hatáskörű szervek és a Fővárosi Tanács VB. részére külön-külön, a megyei (megyei jogú városi) tanácsok vb. részére összevontan éves beszerzési keretszámot állapít meg."

3. §

A R. 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. §. A 2. § szernti megállapított kereteken belül az illetékes miniszter, az országos hatáskörű szerv vezetője, a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke, illetőleg a megyei (megyei jogú városi) tanácsok végrehajtó bizottságai tekintetében a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány Titkárságának (a továbbiakban: a Kormány Titkársága) vezetője által kijelölt szerv részére a gépkocsi beszerzést a közlekedés- és postaügyi miniszter engedélyezi. A pénzügyminiszter engedélye is szükséges az olyan személygépkocsi beszerzéséhez, amely a költségvetési szerv jóváhagyott személygépkocsi állományát meghaladja."

4. §

A R. 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. §. (1) Az állami szervek részére új tehergépjárművek és autóbuszok beszerzésére központi beruházási hitelt kell biztosítani.

(2) Az állami szervek új személygépjárművet, továbbá a társadalmi szervek és a szövetkezetek új személy- és tehergépjárművet saját hitelük terhére szerezhetnek be."

5 §

A R. 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. §. (1) A használt gépjárműveket a minisztériumok, országos hatáskörű szervek, a tanácsok, társadalmi szervek és a szövetkezetek központjai között a közlekedés- és postaügyi miniszter osztja el.

(2) A használt gépjárművek beszerzésének engedélyezésére a 3. §. rendelkezéseit kell alkalmazni."

6. §

A R. 6. §-ának (1) bekezdése azzal egészül ki, hogy: „Állami szerv külföldi rendszámú gépjárművet nem használhat."

7. §

A R. 6. §-a (2) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az illetékes miniszter, az országos hatáskörű szerv vezetője, a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke és a megyei (megyei jogú városi) tanácsok végrehajtó bizottságainak elnökei a felügyeletük alá tartozó szervek által üzembentartott gépjárművek közül egyes gépjárműveket más, a felügyeletük alá tartozó szervhez meghatározott időre, vagy véglegesen átrendelhetnek. Költségvetési szervhez nem költségvetési szervtől rendkívül indokolt esetben csak a miniszter személyes hatáskörében rendelhet át gépjárművet meghatározott feladat elvégzésére és legfeljebb 3—4 napi időtartamra.

8. §

A R. 10. §-a helyébe a következő rendelkezés lép :

„10. §. (1) Személyi használatú gépkocsi használatára jogosultak :

a) a miniszterhelyettesek, az Országos Terv-Hivatal elnökének, a Legfelsőbb Bíróság elnökének, a Legfőbb Ügyésznek, valamint a Központi Népi Ellenőrző Bizottság elnökének helyettesei ;

b) a Kormány közvetlen felügyelete alá rendelt országos hatáskörű szervek vezetői ;

c) a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottságának elnökhelyettesei és titkára, valamint a megyei és megyei jogú városi tanácsok végrehajtó bizottságainak elnökei ;

d) a Fővárosi Bíróság elnöke és Budapest főváros ügyésze ;

e) az egyetemek rektorai ;

f) azok a vezetőállású dolgozók, akik részére ezt a Gazdasági Bizottság elnöke engélyezi ;

g) azok a dolgozók, akik részére az illetékes miniszter, országos hatáskörű szerv vezetője, a Kormány Titkárságának vezetője, illetőleg a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke a (2) bekezdés szerint erre esetenként engedélyt ad.

(2) Az illetékes miniszter, az országos hatáskörű szerv vezetője, a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke és — a tanácsok dolgozói tekintetében — a Kormány Titkárságának vezetője az alábbi kilométer teljesítményig szolgálati gépkocsinak kivételesen magáncélra (pl. betegség, haláleset, szülés, esküvő stb.) történő igénybevételét engedélyezheti ;

a) a belügyminiszter,
a honvédelmi miniszter,
a belkereskedelmi miniszter,
az élelmezésügyi miniszter,
az építésügyi miniszter,
a földművelésügyi miniszer,
a kohó- és gépipari miniszter,
a könnyűipari miniszter,
a közlekedés- és postaügyi miniszter,
a nehézipari miniszter,
a Kormány Titkárságának vezetője,
évi 50 000 km teljesítményig,

b) a pénzügyminiszter,
az egészségügyiminiszter,
a külkereskedelmi miniszter,
a művelődésügyi miniszter,
a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke,
évi 35 000 km teljesítményig,

c) az igazságügyminiszter,
a külügyminiszter,
a munkaügyi miniszter,
az Országos Tervhivatal elnöke,
az Elnöki Tanács titkára,
a Legfőbb Ügyész,
a Magyar Tudományos Akadémia elnöke,
az Országos Vízügyi Főigazgató,
az Országos Erdészeti Főigazgató
évi 20 000 km teljesítményig.

d) a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnöke
évi 5000 km teljesítményig.

(3) A (2) bekezdésben megállapított keretek terhére kiadott engedélyekről az illetékes szerv központi gépkocsielőadója köteles nyilvántartást vezetni.

(4) A személyi használatú gépkocsi használata tekintetében az alábbi rendelkezések az irányadók :

a) a gépkocsi nem hivatalos útra legfeljebb évi 6000 km keretben — havi vagy negyedéves megkötöttség és az igényjogosult személy jelenléte nélkül — használható, üzembentartására legfeljebb ennek megfelelő költséget szabad elszámolni;

b) az *a)* pontban megjelölt használat miatt a havi 3000 km-es keret nem léphető túl.

(5) A személyi használatú gépkocsikat — az (1) bekezdés *a—b* pontjában felsorolt személyek gépkocsijait kivéve — szolgálati gépjárműveknek kell tekinteni, s ezért azt a kedvezményezett személy kizárólagos használatára fenntartani nem szabad. Ha a személyi használatú gépkocsit mint szolgálati gépjárművet használják, erre a 9. §-ban foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni."

9. §

A R. 11. §. (2) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép :

„(2) A szerv vezetője indokolt esetben az üzemi tehergépkocsit vagy vontatót kislakásépítés céljaira, valamint átköltözködési ingóságok szállítására — térítés ellenében — a szerv dolgozóinak rendelkezésére bocsáthatja."

10. §

A R. 12. §-a a következő rendelkezéssel egészül ki:

„(5) A 10. §. (1) bekezdésének *a)* és *b)* pontjaiban említett személyek által használt gépkocsi menetlevelén — a helyi és helyközi forgalomban — csak a gépkocsihasználat megkezdésének időpontját, valamint a kilométeróra kezdő és végső állását kell naponta feltüntetni. Helyközi használat esetén ezen kívül a menetlevélre az érintett nagyobb helységek nevét is be kell jegyezni."

11. §

A R. 18. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép :

„(1) Az állami szervnek azt a dolgozóját, aki az állami gépjárművet nem a jogszabályokban meghatározott módon vagy célból veszi igénybe, az első esetben a megfelelő közhasználatú személy-, illetőleg teherszállítógépjármű viteldíjának kétszereséig, második és minden további esetben háromszorosáig terjedhető összeg megfizetésére lehet kötelezni."

12. §

A R. 19. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„19. §. Az illetékes rendőrhatóság az állami szerv által beszerzett gépjárműre hatósági jelzést csak abban az esetben adhat ki, illetőleg gépjárművet csak abban az esetben írhat át állami szerv nevére, ha az illetékes miniszternek, országos hatáskörű szerv vezetőjének, a fővárosi, illetőleg megyei (megyei jogú városi) tanács végrehajtó bizott-

sága elnökének a gépjármű beszerzésére és vizsgáztatására vonatkozó engedélyét felmutatja, továbbá — a 6. §. (2) bekezdésében foglalt kivételtől eltekintve — ha a gépkocsi beszerzése vagy átadása az Autó- és Alkatrészkereskedelmi Vállalat útján történt."

13. §

A R. 20. §-a helyébe a következő rendelkezés lép: „20. §. Az ország határán kívül belföldi telephelyű gépjárművet — a személygépkocsik kivételével — csak a közlekedés- és postaügyi miniszternek az illetékes miniszter javaslata alapján kiadott engedélyével szabad használni."

14. §

A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

Miniszteri utasítás

A pénzügyminiszter 183/1958. (P. K. 31.) P. M. számú

utasítása

a költségvetési szervek 1959. évi könyvvitelének szabályozásáról

Az 1049/1952. (XI. 28.) számú minisztertanácsi határozatban foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §

A költségvetési szervek — a tanácsi szervek kivételével — 1959. január 1. napjától könyvelésüket a jelen utasítás mellékleteként közölt *Kötelező általános államháztartási számlakeret* szerint tartoznak vezetni.

2. §

A számlakeretet a központi költségvetési szervek 1959. évi előirányzatainak összeállításáról szóló 177/1958. (P. K. 28.) P. M. számú utasítás mellékletének a költségvetési rovatrendre vonatkozó kiegészítései és módosításai figyelembevételével az 1958. évre kiadott *Kötelező általános államháztartási számlakeret* számlamagyarázataival és számlaösszefüggéseivel kell alkalmazni.

3. §

(1) A minisztériumok (országos hatáskörű szervek) és a felügyeletük alá tartozó költségvetési szervek a jelen utasítás mellékletében közölt számlakeret alapján 1958. december 31-ig kötelesek elkészíteni és kiadni számlarendjüket.

(2) Ha a számlarend az általános számlakerettől érdemi tekintetben eltér, az eltéréshez a Pénzügyminisztérium hozzájárulását kell kérni.

4. §

Az általános számlakeret szabad számlaosztályait és szabad számlacsoportjait felhasználni és a számlákat tovább tagolni csak a felügyeletet gyakorló minisztérium (országos hatáskörű szerv) engedélyével és csak olyan mértékben szabad, hogy az a számadások áttekintését ne zavarja, a számadások vezetését bonyolulttá ne tegye.

5. §

A számlakeret szerinti könyvelés átírással vagy naplófőkönyves rendszerben vezethető.

Kardos Géza s. k.,
a pénzügyminiszter helyettese.

Megjegyzés: Az utasításban hivatkozott mellékletet a Pénzügyi Közlöny 1958. okt. 21-én megjelent 31. száma tartalmazza.

Közlemények

Joggyakorlat — Elvi döntések

A szabadságidőre járó munkabér kifizetése

X. dolgozó 1958. augusztus 1-től 12-ig fizetett szabadságát töltötte. A vállalat a dolgozó részére a szabadság megkezdése előtt kifizette a következő bérfizetési napon, augusztus 3-án esedékes munkabérét, de nem fizette ki a dolgozónak a szabadságidőre (tehát az augusztus 1-től 12-ig terjedő időre) járó munkabérét.

A dolgozó a fizetett szabadság idejének megkezdése előtt jogosult a szabadságidőre eső bérfizetési napon részére járó munkabér előzetes felvételére. Kérésére a vállalalat köteles azt az összeget részére kifizetni.

Ezen felül a dolgozót az Mt. 142. §-a alapján megilleti a szabadságidőre járó munkabér, amelyet a dolgozó kérésére szintén ki kell fizetni a szabadságidő megkezdése előtt.

Mindkét esetre vonatkozik az Mt. V. 142. §-ának az a rendelkezése, hogy ha a dolgozó nem kérte e munkabérének a szabadság megkezdése előtt való kifizetését, a vállalat a bérfizetési napon köteles — a dolgozó kérésének megfelelően — kifizetni, vagy a dolgozó címére elküldeni. (25.627/1958. Mü. M.)

Munkaügyi Minisztérium

Tévesen kifizetett munkabér értelmezése

Tévesen kifizetett munkabérről és ezzel kapcsolatban az Mt. V. 195. §-ának alkalmazásáról fogalmilag csak akkor lehet szó, ha a munkáltató saját elhatározásából folyósít illetményt a dolgozónak, azonban tévedés folytán helytelen összegben. Ettől eltérő és a tévesen kifizetett munkabér fogalma alá nem vonható az az eset, amidőn a munkáltató nem akar a dolgozónak munkabért fizetni, de őt erre kötelező és végrehajtható hatósági határozat folytán a végrehajtás elkerülése érdekében teszi

ezt, vagyis éppen — mint a jelen esetben is — magát a teljesítést is végrehajtási úton kényszerítik ki tőle. Ezekben az esetekben azt az általános jogszabályt kell alkalmazni, hogy az alapul szolgáló határozat megváltoztatása, vagy hatályon kívül helyezése esetén az okafogyott szolgáltatást az azt felvevő fél visszatéríteni tartozik. (*Budapesti Fővárosi Bíróság* 45. Pf. 22.662/1958. sz. 1958. IV. 5.)

Az átlagkereset kiszámításánál csak azokat az egyszeri jutalmakat lehet figyelembe venni, amelyeket a béralap terhére fizettek ki

Felperes munkaviszonyát a 15/1956. (XIII. 29.) Korm. sz. rendelet értelmében felmondták. A felmondási járandóságok kifizetésénél alperes figyelmen kívül hagyta az 1955. január hó. 1 napja óta a felperes részére negyedévenként kifizetett jutalmakat. Ezeket a jutalmakat nem a béralap terhére fizették ki, hanem az alárendelt vállalatok nyereségvisszatérítési számláinak a terhére. A jutalom összegét a Pénzügyminisztérium az alperes részére külön biztosította.

A felperes előbb az egyeztető bizottsághoz, majd a bírósághoz fordult és annak a megállapítását kérte, hogy az átlagkereset kiszámításánál ezeket a jutalmakat is vegyék figyelembe. Az I. fokon eljárt bíróság felperes keresetének helyt adott és megállapította, hogy az átlagkereset összegénél figyelembe kell venni a rendszeres jutalmazások összegét is. Felperes fizetés-jelleggel bíró rendszeres és nem egyszeri jutalmakat kapott, márpedig az Mt. V. 140. §. (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy az átlagkereset kiszámításánál csak az egyszeri jutalmakat kell figyelmen kívül hagyni. A II. fokú bíróság az ítéletet helyben hagyta.

A Legfelsőbb Bíróság a törvényességi óvásnak helyt adott.

A bíróság által hivatkozott Mt. V 140. §-át módosította a 49/1957. (VIII. 13.) Korm. sz. rendelet 2. §-a, amely szerint az átlagkereset kiszámításánál azokat az egyszeri jutalmakat kell figyelmen kívül hagyni, amelyeket nem a béralap terhére fizettek ki. Ehhez képest az a döntő, hogy a juttatás a béralap terhére történt-e. vagy sem. Ha a béralapból részesült a dolgozó jutalomban, akkor az átlagkereset kiszámításánál a jutalmat figyelembe kell venni, ellenkező esetben azonban figyelmen kívül kell hagyni.

A felperes részére kifizetett jutalmakat nem vitásan nem a béralapból fizették. Ezeket a juttatásokat prémiumnak tekinteni nem lehet, nincsenek meg a prémium fogalmának a 137/1950. (V. 10.) M. T. sz. rendelet 3. §-a szerinti törvényes feltételei. Az ilyen jutalmakat az átlagkereset kiszámításánál csak akkor lehetne figyelembe venni, ha azokat a béralap terhére fizették volna ki. (P. törv. 20 664/1958).

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Akadémiai Nyomda, Budapest V., Gerlóczy u. 2. — 47126/58 — Felelős vezető: Bernát György

VII. (1958.) ÉVFOLYAM 20—21. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1958. NOVEMBER 30.

TARTALOM

			Oldal
Személyi rész			119
Törvények, rendeletek, határozatok	1042/1958. (X. 26.) Korm. határozat	A párt-, állami és tömegszervezeti ösztöndíjasok technikumi oktatásáról	120
Miniszteri utasítás	5/1958. (XI. 7.) M. M.	Az egyetemek és főiskolák által végzett külső megbízások szabályozásáról	120
Közlemények			123
Jogszabálymutató			124

Személyi rész

A Magyar Tudományos Akadémia 1958. október 28-án tartott CXIX. közgyűlése újraválasztotta, illetve megválasztotta az Akadémia alelnökeit, az akadémiai titkárokat, az elnökség választott tagjait, továbbá új tiszteleti, rendes és levelező tagokat választott.

A közgyűlés választása után:

alelnökök:

Fogarasi Béla akadémikus,
Ligeti Lajos akadémikus,
Novobátzky Károly akadémikus;

akadémiai titkárok:

Bognár Géza akadémikus,
Hevesi Gyula akadémikus,
Jánossy Lajos akadémikus,
Szigeti György akadémikus;

választott elnökségi tagok:

Erdey-Grúz Tibor akadémikus,
Gegesi Kiss Pál akadémikus,
Manninger Rezső akadémikus,
Molnár Erik akadémikus,
Vadász Elemér akadémikus.

*

Az Akadémia új tiszteleti, rendes és levelező tagjai az 1958. évi közgyűlés után:

tiszteleti tagok:

W. E. B. Du Bois,
W. Friedrich,
H. Sz. Kostojanc,
A. N. Nyeszmejanov,
F. Sorm,
W. Steinitz,
A. V. Topcsijev;

rendes tagok:

Beke Ödön,
Benedikt Ottó,
Bognár Géza,
Gerecs Árpád,
Korach Mór,
Ortutay Gyula,
Szigeti György,
Waldapfel József;

levelező tagok:

Csanádi György,
Kardos László,
Kónya Albert,
Liska József,
Nemes Dezső,
Westsik Vilmos.

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány Fogarasi Béla, Ligeti Lajos és *Novobátzky Károly* akadémikusokat, a Magyar Tudományos Akadémia alelnökeit, e tisztségükben megerősíti.

Jogszabályok

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 1042/1958. (X. 26.) számú

határozata

a párt-, állami és tömegszervezeti ösztöndíjasok technikumi oktatásáról

Az arra érdemes dolgozók továbbtanulásának elősegítése érdekében a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány az alábbiakat határozza:

1. Olyan dolgozók, akik a Magyar Szocialista Munkáspárttól, a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormánytól, illetve tömegszervezetektől a technikumi végzettség megszerzése érdekében tanulmányi ösztöndíjat kapnak, a technikumok levelező tagozatára, a művelődésügyi miniszter által az érdekelt miniszterekkel egyetértésben megállapított feltételek mellett felvehetők.

Az évenként felvehető ösztöndíjasok számát a művelődésügyi miniszter határozza meg.

2. Az 1. pont szerint ösztöndíjban részesített dolgozók technikumi tanulmányi ideje három év; részükre a tanulmányi idő tartamára munkahelyükön fizetésnélküli szabadságot kell engedélyezni.

3. A felvétellel és tanulmányokkal kapcsolatos egyéb kérdéseket az érdekelt miniszterekkel egyetértésben a művelődésügyi miniszter szabályozza.

4. A jelen határozat kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Münnich Ferenc s. k.,
a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke

Miniszteri utasítás

A művelődésügyi miniszter 5/1958. (XI. 7.) M.M. számú

rendelete

az egyetemek és főiskolák által végzett külső megbízások szabályozásáról

A felszabadulás óta eltelt időszak alatt felsőoktatási intézményeink igen sok műszaki és tudományos feladatot oldottak meg vállalatok, hatóságok és szervezetek megbízása alapján. A vállalt feladatok megoldása, az így létrejött tudományos eredmények és megszületett műszaki alkotások igazolják, hogy felsőoktatási intézményeink dolgozóinak szakképzettségét a népgazdaság érdekében a jövőben is hasznosítani kell. A megbízások szabályozására vonatkozó eddigi utasítások gyakorlati végrehajtása során szerzett tapasztalatok, valamint a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság által feltárt — nem egyszer súlyos — szabálytalanságok és visszaélések azonban szükségessé teszik a felsőoktatási intézmények által végzett külső megbízások újabb szabályozását.

Ezért az 1. 029/1958. (VIII. 5.) Korm. számú határozatban foglalt felhatalmazás alapján — az egészségügyi, az építésügyi, a földművelésügyi és a pénzügyminiszterrel egyetértésben — az alábbiakat rendelem:

I. Általános rendelkezések

1. §

(1) A jelen rendelet hatálya kiterjed az egészségügyi, a földművelésügyi és a művelődésügyi miniszter felügyelete alá tartozó egyetemekre, főiskolákra és akadémiákra (a továbbiakban: felsőoktatási intézmények).

(2) A jelen rendelet hatálya alá tartozik az állami vagy társadalmi szerv (a továbbiakban: megbízó szerv) által akár a felsőoktatási intézmény, akár annak dolgozója részére adott minden olyan megbízás, amely a felsőoktatási intézmény oktatómunkáját, valamint a tudományos tématervekben meghatározott feladatait meghaladja. (A továbbiakban: külső megbízás.)

Ilyen megbízások különösen:

a) anyagok és szerkezetek laboratóriumi vizsgálatára,
b) kisminta (modell) kísérletek elvégzésére,
c) új műszaki eljárások kidolgozására, új anyagok és vegyszerek előállítására,
d) szakértői vélemény készítésére, tanácsadásra,
e) műszaki tervezőmunkák végzésére,
f) műszerkészítésre, műszaki ellenőrzésre és más hasonló munkákra irányuló megbízások.

(3) A műszaki tervezőmunkák fogalmát, valamint az ilyen munkák végzésére vonatkozó külső megbízások vállalásának és elszámolásának módját a 2084/1958. (X. 11.) Korm. számú határozat alapján az építésügyi miniszter által a művelődésügyi miniszterrel egyetértésben kiadandó utasítás szabályozza.

(4) A jelen rendelet alkalmazása szempontjából nem minősül külső megbízásnak, tehát nem tartozik a rendelet hatálya alá az orvosi konzultáció, az opponensi tevékenység, lektorálás, az igazságügyi szakértői minőségben végzett munka és az irodalmi tevékenység.

2. §

A jelen rendelet szabályai szerint külső megbízást vállalhat:

a) a felsőoktatási intézmény vagy
b) a felsőoktatási intézmény dolgozója.

II. Külső megbízás a felsőoktatási intézmény részére

A külső megbízás elvállalása

3. §

(1) A felsőoktatási intézmény részére külső megbízást csak az intézmény vezetője vállalhat. Azt, hogy a megbízást az intézmény melyik szervezeti egysége (tanszék, műhely) végzi el, a szervezeti egység vezetőjének meghallgatásával az intézmény vezetője határozza meg.

(2) A felsőoktatási intézmény vezetője külső megbízást csak abban az esetben vállalhat, ha:

a) a megbízás teljesítése az intézmény feladatkörébe tartozik;

b) a megbízás teljesítése magasszínvonalú, széleskörű tudományos előkészítést igényel, vagy elősegíti a fiatal oktatók tudományos és pedagógiai fejlődését;

c) a megbízás teljesítése az intézmény oktatómunkáját, valamint tudományos tervének teljesítését nem akadályozza :

d) a megbízás teljesítéséhez szükséges tárgyi feltételek az intézményen belül teljes egészében, a személyi feltételek pedig túlnyomórészt biztosítva vannak.

(3) Rutinmunka a (2) bekezdésben foglaltak fennállása esetén is csak abban az esetben vállalható, ha a megbízás teljesítésére más szerv (tervező-, vagy kutatóintézet) nem áll rendelkezésre, illetve azt kapacitás hiánya vagy egyéb körülmények miatt elvégezni nem tudja.

(4) A rutinmunkának minősülő megbízások körét a felsőoktatási intézmények javaslatára a felügyeletet gyakorló miniszter állapítja meg.

(5) A (2) bekezdés *b)* pontjában megjelölt feltételnek csak abban az esetben kell fennállnia, ha a megbízás teljesítését tanszék látja el. A (3) bekezdés szerinti feltételt a megfelelő szerv (tervező- vagy kutatóintézet) a megbízó útján köteles igazolni.

(6) A (2) és (3) bekezdésekben felsorolt feltételek alól — abban az esetben, ha a megbízás teljesítését különleges népgazdasági érdekek indokolják — a megbízó szerv szerint illetékes miniszter javaslatára a felsőoktatási intézmény felett felügyeletet gyakorló miniszter felmentést adhat.

(7) Valamely anyagnak ismétlődő előállítására, vagy valamely eszköznek sorozatban történő gyártására a megbízó szerint illetékes miniszter kérelmére csak a felsőoktatási intézmény felett felügyeletet gyakorló miniszter adhat engedélyt.

4. §

(1) A megbízás teljesítésére a megbízó szervvel szerződést kell kötni. A szerződést a felsőoktatási intézmény vezetője, vagy felhatalmazása alapján a megbízás teljesítésére kijelölt szervezeti egység vezetője írja alá.

(2) A szerződésben meg kell határozni a megbízás díjazásának módját éspedig :

a) díjszabás vagy hatósági határozat (pl. a a szakértők díjazására vonatkozó 5.012/1949. [O. M. B. Közl. 50. szám] OMB. számú határozat) esetén eszerint ;

b) kísérleti és kutatójellegű megbízások esetén a népgazdasági eredményt is figyelembe vevő megállapodás szerint ;

c) minden egyéb esetben utóárvetés (utókalkuláció) szerint.

A külső megbízás teljesítésében közreműködő személyek

5. §

(1) A megbízás elvégzését elsősorban a felsőoktatási intézmény állományába tartozó dolgozók közreműködésével kell biztosítani. Külső munkatársakat legfeljebb a munkadíjakra fordítható 70 százalékos keret (7. §. (5) bek.) 15 százaléka erejéig szabad foglalkoztatni.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak szempontjából külső munkatárs — függetlenül attól, hogy hol teljesít tényleges szolgálatot — az a dolgozó, aki nem tartozik a megbízást vállaló felsőoktatási intézmény állományába, továbbá az a dolgozó is, akit az intézmény valamely megbízás egyes részletfeladatainak ellátására alkalmaz, illetve foglalkoztat (pl. időszaki alkalmazott, napszámbéres dolgozó stb.). Ennek megfelelően külső munkatárs a Magyar Tudományos Akadémia létszámába tartozó, de az intézménynél szolgálatot teljesítő dolgozó vagy az aspiráns is.

Az ún. akadémiai céltámogatás terhére alkalmazott időszaki főfoglalkozású dolgozó a 12/1958. MTA, (A. K. 14.) számú utasítás értelmében az intézmény állományába tartozó dolgozónak tekintendő.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt korlátozás alól a felsőoktatási intézmény felett felügyeletet gyakorló miniszter rendkívül indokolt esetben felmentést adhat.

(4) Munkaviszonyban álló külső munkatárs a megbízás ellátásában csak az alkalmazó vállalat (szerv) vezetőjének esetenkénti pontosan meghatározott munka elvégzésére jogosító írásbeli hozzájárulásával foglalkoztatható. Az intézményeknél szolgálatot teljesítő, de a Magyar Tudományos Akadémia létszámába tartozó dolgozók foglalkoztatásához a Magyar Tudományos Akadémia illetékes tudományos osztályának írásbeli hozzájárulása szükséges.

(5) A megbízó szerv, felettese, a közvetlen felügyelete alá tartozó, vagy a megbízásban érdekelt egyéb szerv állományába tartozó dolgozó a megbízás teljesítésében csak kirendelés útján vehet részt, de a felsőoktatási intézmény részéről díjazásban nem részesülhet.

A külső megbízás elszámolása

6. §

(1) A külső megbízás teljesítéséről a felsőoktatási intézmény számlát köteles adni.

(2) A számlában a 4. § szerint megállapított díjat lehet felszámítani. Utóárvetés (utókalkuláció) esetén a tényleges anyagköltség, a munkabér, általános költségként (rezsiként) az előző összegek 15 százaléka, valamint az esetleges forgalmi adó számítható fel. A munkabérként felszámítható összeget a végzett munka jelentőségének, mennyiségének és minőségének figyelembevételével a felsőoktatási intézmény vezetője határozza meg.

7. §

(1) A külső megbízások pénzügyi lebonyolítására a Magyar Nemzeti Banknál felsőoktatási intézményenként vezetett folyószámla szolgál. A folyószámlára kell a megbízó szervnek a számlázott díjat átutalnia.

(2) A folyószámlára befizetett megbízási díjból csak az alábbi célokra lehet kiadásokat teljesíteni :

a) általános költségek (rezsi),
b) készkiadások,
c) munkadíjak,
d) fejlesztési járulék,
e) forgalmi adó.

(3) Általános költségekre (rezsi) szolgál a forgalmi adó nélkül számított díj 15 százaléka. Ebből a költségvetés javára térítményként be kell fizetni a megbízással kapcsolatban felmerült közüzemi és

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

energia-költséget, a műszer- és szerszámkopás költségeit; ebből kell fedezni a jelen rendelet 5. §-ának (2) bekezdésében említett időszaki főfoglalkozású alkalmazottak SzTK járulékát; az általános költségek címén elszámolható összeg legfeljebb 10 százaléka a felsőoktatási intézmény központi ügyviteli dolgozóinak jutalmazására fordítható a megbízásokkal kapcsolatos túlmunka fejében, a fentiek után fennmaradó összeget az év végén be kell fizetni az intézmény bevételi számlájára.

(4) Készkiadásként kell elszámolni a megbízással kapcsolatban felhasznált anyagok értékét, valamint a kisebb szolgáltatások költségeit. Készkiadásként munkabérjellegű költség nem számolható el.

(5) Az általános költségek és a készkiadások levonása után fennmaradó összeg legfeljebb 70 százaléka fordítható munkadíjakra, legalább 30 százaléka pedig az intézmény fejlesztésére szolgál (fejlesztési járulék). Az egyes megbízásoknál a munkadíjak és a fejlesztési járulék arányát, valamint a munkadíjakra megállapított összeg személyenkénti megoszlását a végzett munka jelentőségével, mennyiségével és minőségével arányban, az érdekelt szervezeti egység vezetőjének javaslatára a felsőoktatási intézmény vezetője határozza meg. A munkadíjakra fordítható legfeljebb 70 százalékos keretben kell elszámolni a megbízással kapcsolatos valamennyi munkabérjellegű költséget, tehát a belső és külső munkatársak díjazását.

(6) A munkadíj címén a felsőoktatási intézmény állományába tartozó dolgozók számára járó összegből elsősorban le kell vonni az intézmény céljait szolgáló fejlesztési járulék javára a jelen rendelet *mellékletében* meghatározott progresszív kulcs szerinti összeget, az ennek levonása után fennmaradt összeget pedig a 85/1952. (IX. 25.) M. T. számú rendelet szerint jövedelemadó alá kell vonni.

(7) A fejlesztési járulék és az adókulcs alkalmazása szempontjából a felsőoktatási intézmény egy-egy dolgozóját különféle külső megbízásokból megillető díjakat összevontan kell kezelni.

(8) A fejlesztési járulékot az oktató és tudományos munkát elősegítő beszerzésekre, szolgáltatásokra, felújításokra és beruházásokra lehet fordítani. A fejlesztési járulékot jóléti, sport, kulturális és egyéb célra legfeljebb 5 százalék erejéig az intézmény vezetőjének, ezen felül az intézmény felett felügyeletet gyakorló miniszternek az engedélyével lehet felhasználni.

8. §

A munkaviszonyban álló külső munkatárs díjazását a felsőoktatási intézmény közvetlenül nem fizetheti ki, hanem azt köteles folyósítás végett az érdekelt munkatárs munkahelyéhez átutalni.

9. §

(1) A megbízásokról a tanszék (egyéb szervezeti egységek) megbízásonként nyilvántartást kötelesek vezetni. A nyilvántartáshoz mellékelni kell a megbízással kapcsolatos teljes levelezést és egyéb iratanyagot.

(2) A tanszékeknek (egyéb szervezeti egységeknek) minden megbízásról munkanaplót is kell vezetniök, amelyben személy szerint fel kell tüntetni a végzett munka jellegét és a ráfordított munkaidőt.

10. §

A megbízásokkal kapcsolatos forgalmi adókérdéseket a pénzügyminiszter külön szabályozza.

III. Külső megbízás a felsőoktatási intézmény dolgozója részére

11. §

(1) A felsőoktatási intézmény dolgozója a jelen rendelet hatálya alá tartozó — személyére szóló — külső megbízást csak a felsőoktatási intézmény vezetőjének — a tanszékvezető (szolgálati felettes) meghallgatásával adott — írásbeli hozzájárulásával vállalhat. Az ilyen megbízásokra értelemszerűen szintén a jelen rendeletben foglaltak vonatkoznak, kivéve ha annak teljesítéséhez az intézmény többi dolgozóját vagy felszerelését nem veszik igénybe. Utóbbi esetben a megbízásokra csak a jelen rendeletnek a jövedelemadózásra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni. A személyre szóló külső megbízások fentiek szerinti elbírálása az intézmény vezetőjének feladata.

(2) A felsőoktatási intézmény dolgozója az (1) bekezdés alapján vállalt megbízás után járó díjazást a megbízó szervtől közvetlenül nem veheti fel. Az ilyen munkadíjat a megbízó szerv köteles — a jövedelmi adó levonása nélkül — a felsőoktatási intézménynek a megbízások lebonyolítására szolgáló folyószámlájára átutalni.

IV. Zárórendelkezések

12. §

A felsőoktatási intézmények vezetői törekedjenek olyan kapcsolatok kialakítására, amelyek az esetenkénti megbízásokon túlmenően lehetővé teszik az egyes üzemek és tanszékek munkájának kölcsönös segítését szocialista szerződések alapján.

13. §

(1) A jelen rendelet rendelkezéseit az 1958. évi november hó 1. napjától kezdődően kell alkalmazni; végrehajtásáról a felsőoktatási intézmények felett felügyeletet gyakorló miniszterek gondoskodnak.

(2) A jelen rendelet szabályait az 1958. évi november hó 1. napját követően elvállalt megbízásokra kell alkalmazni; 7. §-ának (6) és (7) bekezdését, 8. §-át és 11. §-ának (2) bekezdését azonban az 1958. november hó 1. napját követően elszámolásra kerülő korábban vállalt megbízásokra is alkalmazni kell.

(3) A jelen rendelet hatálybalépésével az egyetemek és főiskolák által végzett külső megbízások szabályozásáról szóló 2/1956. (O. K. 1.) O. M. számú utasítás, valamint az egyetemek külső munkájára vonatkozó 841/43—1953. II. 1. Eü. M. számú és a külső megbízások szabályo-

zására vonatkozó II. 856—101/1956. F. M. számú utasítás, továbbá a felsorolt utasítások kiegészítése, módosítása és magyarázata tárgyában kiadott valamennyi rendelkezés hatályát veszti.

Szigeti József s. k.
művelődésügyi miniszterhelyettes

Melléklet az 5/1958. (XI. 7.) M. M. számú rendelet 7. §-ának (6) bekezdéséhez

A munkadíjakból levonandó fejlesztési járulék mértéke

Ha a munkadíjak évi teljes (levonás nélküli) összege 20 000 forintnál nem több, a munkadíj mentes a fejlesztési járulék alól. Ezt meghaladó munkadíj esetén a fejlesztési járulék mértéke :

Ha a munkadíjak teljes évi összege	A fejlesztési járulék mértéke
20 001 — 40 000 Ft.	a teljes munkadíj 5%-a,
40 001 — 70 000 Ft.	2000 Ft és a 40 000 Ft-on felüli összeg 10%-a,
70 001 — 100 000 Ft.	5000 Ft és a 70.000 Ft-on felüli összeg 15%-a,
100 001 — 150 000 Ft.	9500. Ft és a 100.000 Ft-on felüli összeg 50%-a,
150 001 — 200 000 Ft.	24 500 Ft és a 150 000 Ft-on felüli összeg 50%-a,
200 001 — 300 000 Ft.	49 500 Ft és a 200.000 Ft-on felüli összeg 70%-a,
300 001 — 400 000 Ft.	119 500 Ft és a 300.000 Ft-on felüli összeg 80%-a,
400 000 Ft.-on felül	199 500 Ft és a 400.000 Ft-on felüli összeg 90%-a.

Közlemények

A tervgazdasági és statisztikai képesítések kölcsönös elismerése

(Megjelent a Munkaügyi Közlöny 20. számában)

Az egységes elvek biztosítása érdekében az O. T. és a K. S. H. a következőkben állapodott meg :

1. Az 1/1958. (Tg. É. 3.) O. T. számú utasítás és az 1/1958. (Tg. É. 11.) K. S. H. elnöki utasítás hatálybalépése előtt megszerzett tervgazdasági és statisztikai képesítések elismerése — a szerzett jogok biztosítása érdekében — továbbra is változatlan.

Tehát a felsőfokú tervoklevél középfokú statisztikai képesítést, a középfokú tervoklevél alapfokú statisztikai képesítést ad és ilyen statisztikai munkakörök betöltésére is képesít.

A felsőfokú statisztikai oklevél középfokú tervgazdasági képesítést ad, a középfokú statisztikai oklevél alapfokú tervgazdasági képesítést ad és ilyen tervgazdasági munkakörök betöltésére képesít.

2. Az 1/1958. (Tg. É. 3.) O. T. számú utasítás és az 1/1958. (Tg. É. 11) K. S. H. elnöki utasítás alapján 1958. július 1. után megszerzett terv és statisztikai oklevelek kölcsönös elismerésére az alábbiak az irányadók :

a) Akik terv, illetve statisztikai szakvizsgákon egyes tárgyak beszámítását kérik, terv, illetve statisztikai oklevéllel kell rendelkezniök.

b) Akik a K. S. H.-nál vagy az O. T.-nál a vizsgát megkezdték, de nem fejezték be, a letett részvizsgák nem számíthatók be.

c) Beszámításnak terv, illetve statisztikai okleveleknél is csak akkor van helye, ha a vizsgázó tervgazdasági munkakörből statisztikai munkakörbe, illetve statisztikai munkakörből tervgazdasági munkakörbe kerül és munkakörének változásáról igazolást hoz.

3. Egyes beszámítható tárgyak azonos fokon a következők :

Aki középfokú statisztikai oklevéllel rendelkezik és középfokú tervoklevelet kíván szerezni, annak a tervvizsgákon népgazdasági tervezésből, vállalati tervezésből és szakismeretből kell vizsgáznia. A politikai gazdaságtan, statisztikai és könyvviteli vizsgák alól fel van mentve statisztikai képesítése alapján.

Aki felsőfokú statisztikai oklevéllel rendelkezik és felsőfokú tervoklevelet kíván szerezni, annak a tervvizsgákon népgazdasági tervezésből, vállalati szervezésből és elemzésből, jogi ismeretekből vizsgát kell tennie. Politikai gazdaságtanból, gazdaságstatisztikából a felsőfokú statisztikai oklevele alapján fel van mentve.

Aki középfokú tervgazdasági oklevéllel rendelkezik, a középfokú statisztikai vizsgán általános statisztikából és szakstatisztikából vizsgáznia kell. Politikai gazdaságtan, könyvvitel, vállalati tervezés és szakismeret tárgyakból középfokú tervoklevele alapján fel van mentve.

Aki felsőfokú tervoklevéllel rendelkezik, a felsőfokú statisztikai vizsgán gazdaságstatisztikából, matematikából és könyvvitelből vizsgáznia kell. Politikai gazdaságtan, népgazdasági tervezés és vállalati tervezésből felsőfokú tervoklevele alapján fel van mentve.

4. Fokozatosság betartása.

Aki középfokú terv, illetve középfokú statisztikai oklevéllel rendelkezik és felsőfokú vizsgára van kötelezve, annak először a középfokú statisztikai, illetve tervkülönbözeti vizsgákat kell letennie és utána jelentkezhet felsőfokú terv, illetve statisztikai teljes vizsgára.

5. Beszámítható tárgyak nem azonos fokon.

Aki felsőfokú terv, illetve statisztikai oklevéllel rendelkezik, a középfokú statisztikai, illetve tervoklevelet a következőképpen szerezheti meg :

A felsőfokú statisztikai oklevél birtokában, középfokú tervoklevél megszerzéséhez vállalati tervezésből és szakismeretből vizsgázni kell. A többi tárgyból felsőfokú statisztikai oklevele alapján fel van mentve.

Felsőfokú tervgazdasági oklevél birtokában középfokú statisztikai oklevél megszerzéséhez általános statisztikából vizsgázni kell. A többi tárgyakból felsőfokú tervoklevele alapján fel van mentve.

Mivel a tervezési szakvizsgáknál a statisztikai tárgyak melléktárgyak, a statisztikai szakvizsgáknál a tervezési tárgyak szintén melléktárgyak, az, aki munkakörváltozás esetén statisztikai képesítését, illetve tervképesítés megszerzését kívánja, a fenti tárgyakból köteles különbözeti vizsgát tenni.

Kérjük a minisztériumok oktatási osztályaitól a fenti megállapodás tudomásulvételét és annak egységes alkalmazását.

A K. S. H. és az O. T. különbözeti vizsgákra való jelentkezést csak az alábbi feltételek esetén fogad el:

1. terv vagy statisztikai oklevél bemutatása,
2. a munkakörváltozás igazolása.

Országos Tervhivatal
Központi Statisztikai Hivatal

Pályázati hirdetmény

A Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézete (Budapest, V., Nádor utca 7) pályázatot hirdet az Intézet

a) *Ipari osztályán* betöltendő tudományos munkatársi és segédmunkatársi állásokra.

Az állások elnyeréséhez egyetemi (főiskolai) végzettség szükséges.

A tudományos munkatársi állás elnyeréséhez iparvállalatnál vagy iparvállalat vezető szervénél (esetleg oktatási területen) töltött néhány év gyakorlat, továbbá tudományos-szakirodalmi munkásság igazolása szükséges. Nyelvtudás kívánatos.

b) *Nemzetközi osztályán* tudományos munkatársi és segédmunkatársi állásokra.

Az állásokhoz egyetemi végzettség szükséges.

A jelentkezőknek rendelkezniök kell a szocialista országok közötti gazdasági kapcsolatok vizsgálatához szükséges elméleti felkészültséggel.

Kívánatos néhány évi, a fenti problémakörrel kapcsolatos szakmai gyakorlat. Megkivánt nyelvtudás: orosz és cseh vagy lengyel.

A pályázatokhoz csatolni kell:

1. A pályázó tudományos képesítésére vonatkozó okiratot,
2. a pályázó eddigi működésének igazolását,
3. a pályázó tudományos dolgozatainak felsorolását,
4. önéletrajzot.

A pályázatokat a Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézete igazgatójához, legkésőbb *1958. december 25-ig* kell benyujtani.

A kinevezések tárgyában a Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézete igazgatója dönt. A kinevezettek besorolási illetményei tekintetében a 29/1958. Mü. M. utasításban foglaltak az irányadók.

Budapest, 1958. november 26.

Friss István sk.
intézeti igazgató.

Jogszabálymutató

1958. október 15-től 1958. november 14-ig

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	1041/1958. (X. 26.) Korm. határozat	A termelőszövetkezetek gazdasági megerősítését és fejlesztését szolgáló intézkedésekről szóló 3004/1958. Korm. számú határozat végrehajtásáról.
	12/1958. (X. 29.) Bk. M.	Az Állami Kereskedelmi Felügyelet eljárási szabályairól
	3/1958. (X. 29.) É. M.	A nem közületi építkezések tervezéséről.
	1958. év, 34. számú tvr.	A Magyar Népköztársaság Kormánya és a Német Demokratikus Köztársaság Kormánya között az állategészségügy terén történő együttműködésről Berlinben, 1957. évi november hó 13. napján kötött egyezmény kihirdetéséről.
	6/1958. (XI. 12.) Eü. M.	Egyes betegségekkel kapcsolatos kórházi ápolási díjak csökkentéséről.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője.

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest V., Alkotmány u. 21. — Felelős: az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Akadémiai Nyomda, Budapest V., Gerlóczy u. 2. — 47513/58 — Felelős vezető: Bernát György

14. 149

VII. (1958.) ÉVFOLYAM 22—24. SZÁM

Akadémiai Közlöny

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
HIVATALA

BUDAPEST, 1958. DECEMBER 27.

TARTALOM

Személyi rész 125

Törvények, rendeletek, határozatok — 1958. évi 1—26. számú N. E. T. határozat — A Magyar Tudományos Akadémia alapszabályai módosításának jóváhagyásáról 125

Miniszteri utasítás — 191/1958./M.K. 23./M.M. — Az egyetemek és főiskolák által végzett külső megbízások szabályozásáról szóló 5/1958.(XI. 7.)M.M. számú rendelet végrehajtásáról 125

Közlemények 128

Jogszabálymutató 129

Személyi rész

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

a Kommunisták Magyarországi Pártja megalakulásának 40. évfordulója alkalmából, a forradalmi munkásmozgalomban kifejtett tevékenységük elismeréséül

dr. Benedikt Ottó akadémikus, egyetemi tanárnak, *Hevesi Gyula* Kossuth-díjas akadémikusnak, a Magyar Tudományos Akadémia titkárának, *Loránd Ferencnének*, a Magyar Tudományos Akadémia munkatársának a

Munka Érdemrend

kitüntetést adományozta.

Jogszabályok

A Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1958. évi 1—26 számú

határozata

a Magyar Tudományos Akadémia alapszabályai módosításának jóváhagyásáról

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Magyar Tudományos Akadémia alapszabályainak módosítását az Akadémia CXIX. közgyűlésének határozata és az 1949. évi XXVII. törvény 4. §-ának (1) bekezdése alapján jóváhagyta.

Dobi István s. k.
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke.

Kristóf István s. k.
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

Miniszteri utasítás

A művelődésügyi miniszter 191/1958. (M.K. 23.) M.M. számú

utasítása

az egyetemek és főiskolák által végzett külső megbízások szabályozásáról szóló 5/1958. (XI. 7.) M.M. számú rendelet végrehajtásáról

Az egyetemek és főiskolák által végzett külső megbízások szabályozásáról szóló 5/1958. (XI. 7.) M. M. számú rendelet (a továbbiakban: R.) végrehajtásaként — a rendelet 13. §-ának 1. bekezdésében foglaltak alapján — az alábbi utasítást adom ki:

I. Általános rendelkezések

1. §

1. Jelen utasítás hatálya a felügyeletem alá tartozó egyetemekre és főiskolákra (továbbiakban: felsőoktatási intézmények) terjed ki.

2. A jelen utasítás alkalmazása szempontjából nem minősül külső megbízásnak az R. 1. §-ának 4. bekezdésében foglaltakon kívül a bírálóbizottságban való részvétel sem.

II. Külső megbízás a felsőoktatási intézmény részére. A külső megbízás elvállalása

2. §

1. A rutinmunkának minősülő megbízások körének (R. 3. §. 4. bek.) megállapítására az intézmények legkésőbb *f. évi december hó 10-ig* kötelesek javaslatot tenni.

2. Valamely anyagnak ismétlődő előállításán (R. 3. §. 7. bek.) ugyanazon anyagnak az intézménynél ugyanolyan eljárással történő másodszori, vagy további előállítását kell érteni.

3. Valamely eszköznek sorozatban történő gyártásán (R. 3. §. 7. bek.) a prototípust meghaladó mértékű gyártást, vagy ugyanannak az eszköznek az intézménynél ugyanolyan eljárással történő másodszori, vagy további előállítását kell érteni.

3. §

1. Az intézmény vezetője a külső megbízások elbírálására és felülvizsgálatára központi és kari véleményező bizottságokat szervezhet. A bizottságok az intézmény vezetőjének, illetve a karok vezetőinek véleményező és javaslattevő szervei.

2. A bizottságok szervezetével, működésével és eljárásával kapcsolatos szabályokat az intézmény vezetője állapítja meg. A bizottságok tagjai ezen működésükért külön díjazásban nem részesülhetnek.

3. Amennyiben a külső megbízás engedélyezése iránti kérelmet valamely tanszék (egyéb szerv) terjeszti elő az intézmény vezetőjéhez, a kérelemben köteles nyilatkozni arról, hogy a megbízás mennyiben felel meg az R. 3. §-ában felsorolt követelményeknek; köteles továbbá csatolni a kérelemhez a megbízásra vonatkozó előkalkulációt, a foglalkoztatni kívánt külső munkatársak munkaadóinak engedélyét stb., vagyis mindazokat az iratokat, amelyek a kérelem megfelelő elbírálását lehetővé teszik.

4. §

A külső megbízás vállalására vonatkozó szerződés tartalmára, biztosítékaira (kötbér stb.), teljesítésére és a szerződéssel kapcsolatos vitákra a szocialista szervezetek szerződéseire vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni.

A külső megbízás teljesítésében közreműködő személyek

5. §

1. A külső munkatársak foglalkoztatására maximálisan felhasználható keretet (R. 5. §. 1. bek.) megbízásonként kell betartani.

2. A külső megbízás egyes részletfeladatainak ellátására az R. 5. §-ának 2. bekezdése értelmében időszaki főfoglalkozású dolgozók alkalmazhatók. Az ilyen dolgozókat — a megbízás szerint illetékes szerv vezetőjének javaslatára — az intézmény vezetője alkalmazza. Az alkalmazás csak meghatározott munka elvégzésére (meghatározott külső megbízásban való részvétel) történhet. Amennyiben a dolgozó foglalkoztatása több külső megbízással kapcsolatban szükséges, a tanszék (egyéb szerv) vezetője köteles meghatározni, hogy az érdekelt dolgozó díjazása melyik külső megbízást milyen mértékben terheli.

3. A 2. bekezdésben foglaltak alapján alkalmazott időszaki főfoglalkozásúak munkabére a külső munkatársak foglalkoztatására maximálisan fordítható keretet (R. 5. §. 1. bek.) SZTK járuléka pedig az általános (rezsi) költségeket (R. 7. §. 3. bek.) terheli.

4. Az intézmény vezetője a külső megbízás engedélyezése előtt köteles meggyőződni arról, hogy a foglalkoztatni kívánt külső munkatársak rendelkeznek-e az R. 5. §-ának 4. bekezdésében előírt engedéllyel, illetve, hogy a megbízásban érdekelt szervek állományába tartozó esetleges külső munkatársak foglalkoztatása az R. 5. §-ának 5. bekezdésében foglaltak szerint történik-e. Amennyiben a külső munkatárs foglalkoztatásának szükségessége a külső megbízás engedélyezése után merül fel, a külső munkatárs foglalkoztatásához szintén az intézmény vezetőjének előzetes hozzájárulását kell kikérni.

A külső megbízás elszámolása

6. §

A megbízó részére a 15 százalékos általános (rezsi) költséget (R. 6. §. 2. bek.) csak utó-árvetés (utókalkuláció) alapján számlázott megbízás esetében lehet felszámítani. Ez természetesen nem érinti azt, hogy az intézményen belüli elszámolás során *minden* külső megbízás díjából levonandó az általános (rezsi) költség (R. 7. §. 3. bek.).

7. §

1. A rezsiköltségből a költségvetés javára térítményként befizetendő összeg (R. 7. §. 3. bek.) mértékét egységesen a rezsi 60 százalékában állapítom meg. Ennek 90 százalékát a 05 Működési kiadások, 10 százalékát pedig a 06 Szolgáltatás rovat javára kell bevételezni.

2. A készkiadások között elszámolható kisebb szolgáltatások (R. 7. §. 4. bek.) körébe tartoznak a kiküldetési, posta, fénymásolási és egyéb hasonló — nem munkabér jellegű — költségek.

3. A készkiadásokat (R. 7. §. 4. bek.) elsősorban a külső megbízásból befolyt összegek (forgalom) terhére kell előlegezni. Ha azonban a külső megbízással kapcsolatos anyagfelhasználás stb. a meglevő készletből történt, a felhasznált anyagok stb. értékét a megfelelő egyéb számla (költségvetés, célhitel) javára meg kell téríteni.

4. A felsőoktatási intézmény állományába tartozó dolgozók részére megállapított munkadíjakból a fejlesztési járulék javára történő levonás (R. 7. §. 6. bek.) mértéke szempontjából a f. évben, november hó 1. napját követően kifizetésre kerülő összegek tekintetében figyelembe kell venni a fenti időpontot megelőzően kapott évi bruttó jövedelmet. Pl. ha egy dolgozó a f. évben november hó 1-ig összesen 45 000 Ft bruttó jövedelmet élvezett a külső megbízásokból és a fenti időpontot követően 10 000 Ft munkadíj válik részére esedékessé, akkor a megállapított 10 000 Ft-ból a fejlesztési járulék javára 10 százalékot, vagyis 1000 Ft-ot

kell levonni (40 001 és 70 000 Ft közötti jövedelem). A jövedelemadó levonása szempontjából hasonló eljárást kell követni, de természetesen csak a fejlesztési járulék levonása után fennmaradó 9000 Ft figyelembevételével.

Ha a dolgozó részére viszont a november hó 1. napjáig élvezett bruttó 45 000 Ft-os összjövedelmén felül a továbbiakban 30 000 Ft munkadíjat állapítanak meg, a fejlesztési járulék javára történő levonás összege 3250 Ft. (A 45 000 Ft-on felül 70 000 Ft-ig terjedő 25 000 Ft 10 százaléka 2500 Ft, valamint a még fennmaradó, 70 000 Ft összjövedelmet meghaladó 5000 Ft 15 százaléka 750 Ft, vagyis összesen 3250 Ft.) Ebben az esetben jövedelemadózás szempontjából 26 750 Ft munkadíjat kell figyelembevenni.

Abban az esetben, ha a dolgozó az 1959. év elejétől kezdve összesen pl. 19 800 Ft-os díjazásban részesül és a továbbiakban 1000 Ft munkadíjat állapítanak meg részére, a munkadíjból levonandó fejlesztési járulék 1040 Ft lenne (20 800 Ft 5 százaléka), tehát nagyobb, mint a megállapított munkadíj. Ilyen esetben a megállapított munkadíj egyáltalán nem fizethető ki mindaddig, míg további külső megbízás teljesítéséért megállapítandó újabb munkadíj beszámításával a levonás lehetővé nem válik. Ha tehát a dolgozó részére további 1000 Ft munkadíjat engedélyeznek, akkor ebből, valamint a visszatartott 1000 Ft-ból, tehát összesen esedékes 2000 Ft-ból, kifizethető 910 Ft. (Az összjövedelem ebben az esetben 21 800 Ft, amelynek 5 százaléka, vagyis 1090 Ft vonandó le a megállapított 2000 Ft-os munkadíjból.)

5. Az R. 7. §-ának 6. és 7. bekezdésében foglaltakat abban az esetben is alkalmazni kell, ha a felsőoktatási intézmény dolgozója más felsőoktatási intézmény által végzett külső megbízás teljesítésében vesz részt.

6. A központi ügyviteli dolgozóknak a külső megbízások lebonyolításával kapcsolatos túlmunkája díjazására fordítható összeget (R. 7. §. 3. bek.) negyedévenként utólagosan kell az érdekelt dolgozók részére folyósítani. A kifizetésre kerülő jutalmak összegét a dolgozók munkateljesítménye arányában az intézmény vezetője határozza meg. A negyedévi jutalom összege a dolgozók negyedéves alapfizetésének 50 százalékát nem haladhatja meg.

7. A 6. bekezdés szerinti jutalmazásokra az 1958. évi november hó 1. napja után elszámolt rezsiköltségek legfeljebb 10 százaléka fordítható. A jutalmak első ízben a f. év végén, a továbbiakban az egyes negyedévek lezárása után folyósíthatók.

8. A fejlesztési járulék felhasználása szempontjából beszerzésnek minősül az anyagvásárlás is, a szolgáltatás fogalmába tartozik viszont a fordítás, rajzolás, leírás és minden hasonló jellegű kiadás is. A fejlesztési járulék terhére munkaviszonyt létesíteni azonban semmiképpen nem szabad.

9. A fejlesztési járulék felhasználására (R. 7. §. 8. bek.) vonatkozóan — a megvalósítani tervezett főbb feladatok megjelölésével és rangsorolásával — a várható forgalom alapján évenként egy alkalommal, mégpedig január hó 15-ig tervet kell kidolgozni és azt jóváhagyásra fel kell terjeszteni a minisztériumba. A tervet első ízben 1959. évi január hó 15-ig kell kidolgozni, a várható forgalmon kívül figyelembe véve a korábbi külső megbízásokból rendelkezésre álló és még fel nem használt fejlesztési járulékot is.

10. A felsőoktatási intézmény vezetője az intézmény tanácsának véleménye alapján a fejlesztési járulék feletti rendelkezés jogát — legfeljebb a fejlesztési járulék 30 százaléka erejéig — az érdekelt szervezeti egység (tanszék, műhely) vezetőjére is átruházhatja. Az egyes szervezeti egységek azonban a rendelkezésükre álló fejlesztési járulékot csak az oktató- és tudományos munkát elősegítő beszerzésekre, szolgáltatásokra, felújításokra, és beruházásokra fordíthatják, az intézmény vezetője által jóváhagyott terv alapján.

8. §

1. A külső megbízás díjának intézményen belüli felosztására az R. 7. §-ában és a jelen utasítás 7. §-ában foglaltak figyelembevételével a megbízást végző szerv vezetője tesz javaslatot. A felosztási javaslatot a számlázott összegnek a megbízó részéről történt átutalása után azonnal, de legkésőbb 15 napon belül meg kell tenni.

A felosztásnak tartalmaznia kell a munkadíjak személyenkénti megállapítására vonatkozó javaslatot is. (Levonások nélküli, bruttó összegben. A levonásokat — a munkadíjak személyenkénti felosztásának jóváhagyása után — az intézmény pénzügyi osztálya számítja ki.) Ennek elbírálásához a felosztási javaslat mellékleteként ismertetni kell az egyes dolgozók által végzett munka jellegét és mennyiségét. (Munkadíjban tehát csak az a dolgozó részesülhet, aki a külső megbízás teljesítésében ténylegesen részt vett.)

2. A felosztási javaslatot az intézmény vezetője hagyja jóvá. Az intézmény vezetője állapítja meg a munkadíjakra szolgáló összeg személyenkénti megoszlását is az R. 7. §-a 5. bekezdésében foglaltak figyelembevételével.

9. §

1. A munkaviszonyban álló külső munkatársak díjazását (R. 8. §) bruttó összegben, tehát a jövedelemadó levonása nélkül kell az érdekelt dolgozó főfoglalkozású munkahelyére átutalni és erről a munkáltatót értesíteni kell.

2. A Magyar Tudományos Akadémia létszámába tartozó, de a felsőoktatási intézménynél szolgálatot teljesítő dolgozók, valamint az aspiránsok külső megbízásból származó munkadíját az intézmények a jövedelemadó levonása után közvetlenül kifizethetik. Az ily módon eszközölt kifizetésekről a Magyar Tudományos Akadémiát negyedévenként írásban tájékoztatni kell.

10. §

A külső megbízásokkal kapcsolatban vezetendő nyilvántartásokat (R. 9. §), valamint a számviteli kérdéseket külön utasításban szabályozom.

11. §

A külső megbízásokkal kapcsolatos forgalmi adókérdéseknek az R. 10. §-a alapján történő szabályozásáig a 140/1958. (P. K. 13.) P. M. sz. utasítás

szerint kell eljárni azzal a kiegészítéssel, hogy mentesek a forgalmi adó alól a MEDIMPEX Külkereskedelmi Vállalat részére történő áruelőállítások.

III. Külső megbízás a felsőoktatási intézmény dolgozója részére

12. §

1. Személyre szóló külső megbízásnak minősül az olyan megbízás (R. 11. § 1. bek.), ha a megbízó név szerint kéri fel a felsőoktatási intézmény dolgozóját valamely megbízás teljesítésére.

2. A felsőoktatási intézmény dolgozója az 1. bekezdés szerinti külső megbízást is csak az intézmény vezetőjének írásbeli hozzájárulásával vállalhatja el.

3. Az intézmény vezetője a beterjesztett kérelem alapján először a megbízás jellegét köteles elbírálni aszerint, hogy:

a) a megbízás teljesítéséhez az intézmény felszerelésének vagy többi dolgozójának igénybevétele szükséges-e vagy

b) nem szükséges.

4. A 3. bekezdés *a)* pontja szerint minősített személyre szóló külső megbízásra az R. összes rendelkezéseit maradéktalanul érvényesíteni kell.

5. A 3. bekezdés *b)* pontja szerint minősített, személyre szóló külső megbízás engedélyezése szempontjából az intézmény vezetője csak az R. 3. §-a 2. bekezdésének *c)* pontjában megjelölt feltételt köteles figyelembe venni. Az ilyen megbízásokra — engedélyezés esetén — csak az R-nek a jövedelemadózásra vonatkozó rendelkezéseit, valamint 11. §-ának 2. bekezdését kell alkalmazni.

6. A személyre szóló külső megbízás engedélyezése alkalmával az intézmény vezetője köteles meghatározni, hogy a megbízást a 3. bekezdés *a)* vagy *b)* pontja szerint minősítette-e.

7. A felsőoktatási intézmény dolgozója a 3. bekezdés *b)* pontja szerint minősített személyre szóló külső megbízással kapcsolatban az intézmény bélyegzőjét nem használhatja.

IV. A külső megbízások ellenőrzése és a megbízásokkal kapcsolatos felelősség

13. §

1. A külső megbízásoknak az R., valamint a jelen utasításban foglaltak szerinti vállalásáért és lebonyolításáért — az egyszemélyi felelősség elve alapján — a felsőoktatási intézmény vezetője felelős. Ennek megfelelően az intézmény vezetője köteles a külső megbízásokat rendszeresen ellenőrizni.

2. A külső megbízások vállalási feltételeinek (R. 3. §-a és jelen utasítás 2. §-a) maradéktalan érvényesítéséért az intézmény vezetője személyében felelős.

3. A külső megbízás szerződés szerinti teljesítésével, valamint az ezzel összefüggő elszámolásokkal kapcsolatos felelősség a szerződés aláíróját terheli.

4. Az intézmény gazdasági vezetője felelős a külső megbízások pénzügyi lebonyolításáért, a munkadíjakat terhelő levonások kiszámításáért és végrehajtásáért, köteles továbbá a külső megbízás díjának felosztására vonatkozó javaslatot ellenőrizni olyan szempontból, hogy a felosztás az R., valamint jelen utasítás rendelkezéseinek megfelelően történt-e. A gazdasági vezető az elszámolás felosztását csak a megbízást végző szerv vezetőjével egyetértésben módosíthatja, vitás esetekben az intézmény vezetője dönt. A gazdasági vezető jelen bekezdésben foglalt hatásköre a munkadíjak személyenkénti megosztásának felülvizsgálatára nem terjed ki.

V. Záró rendelkezések

14. §

1. A jelen utasítás rendelkezéseit az R. 13. §-ának 2. bekezdésében foglaltak szerint kell alkalmazni. Ebből a szempontból november hó 1. napját követően elszámolásra kerülő korábban vállalt megbízásnak az olyan megbízást kell tekinteni, amelyre vonatkozóan a szerződéskötés az említett időpontot megelőzően, de a megbízásra vonatkozó elszámolásnak (felosztási javaslatnak) az intézmény vezetőjéhez vagy az általa kijelölt szervhez való benyújtása, illetve — az elszámolás benyújtásának időpontjától függetlenül —, ha a számlázott összegnek a megbízó részéről való átutalása az említett időpont után történt. Nem lehet azonban november 1. napja előtt beadott elszámolásnak tekinteni az olyan elszámolást, amelyet ugyan az érdekelt szerv az említett időpont előtt beadott, de azt az intézmény vezetője módosítás végett visszaadta a megbízást teljesítő szerv vezetőjének és ennek végrehajtása után az elszámolás benyújtása csak november hó 1. napja után történt meg. Az ilyen megbízásokra tehát az R. 13. §. 2. bekezdése második mondatrészében foglaltakat szintén alkalmazni kell.

2. Azokról a megbízásokról, amelyeknek kifizetése november hó 1. napja után történt — de amelyekre az 1. bekezdés alapján az R. még nem vonatkozik —, az intézmény vezetője december hó 10-ig köteles jelenteni tanszékenként (szervezeti egységenként) az alábbi adatokat:

a) a megbízó megnevezése,

b) a megbízás tárgya,

c) a megbízás összege,

d) a megbízás összegéből munkadíjakra fordított összeg.

dr. Szigeti József s. k.
miniszterhelyettes

Közlemények

108 318/1958

Pályázati hirdetmény

A Magyar Tudományos Akadémia Genetikai Intézete (Budapest, II. Hermann Ottó u. 15.) pályázatot hirdet

egy tudományos munkatársi és

egy tudományos segédmunkatársi állásra.

Az állás elnyeréséhez megfelelő tudományos képesítés és működés igazolása szükséges.

A pályázathoz csatolni kell:

1. a pályázó tudományos képesítésére vonatkozó okiratokat, a genetikai tudomány területén való működésről részletes ismertetést,

MTA Könyvtára

2. a pályázó eddigi működésének igazolását,
3. a pályázó tudományos dolgozatainak felsorolását és különlenyomatait,
4. önéletrajzot.

A pályázatot a Magyar Tudományos Akadémia Genetikai Intézete igazgatójához 1959. január 15-ig kell benyújtani. A kinevezésre kerülő tudományos munkatárs és tudományos segédmunkatárs illetményeinek megállapítása a 29/1957. Mü. M. számú utasításban foglaltak szerint történik.

Részletes felvilágosítást nyújt a Magyar Tudományos Akadémia Genetikai Intézete igazgatósága (Budapest, II. Hermann Ottó u. 15.).

Budapest, 1958. december 2.

dr. Győrffy Barna s. k.
igazgató

Az 1959. évi idegen nyelvű vizsgák jelentkezési határideje

(A Művelődésügyi Minisztérium közleménye)

Az 1959. évi idegen nyelvű vizsgák időpontját és jelentkezési határidejét az Eötvös Loránd Tudományegyetem az alábbiak szerint tüzte ki:

1. *február—márciusi vizsgák:*
a jelentkezési lapok beküldésének határideje: 1958. december 31.

2. *május—júniusi vizsgák*
a jelentkezési lapok beküldésének határideje: 1959. április 1.

3. *augusztus—szeptemberi vizsgák:*
a jelentkezési lapok beküldésének határideje: 1959. július 1.

4. *november—decemberi vizsgák:*
a jelentkezési lapok beküldésének határideje: 1959. október 1.

Késedelmesen beküldött jelentkezési lapokat, valamint a vizsgaidőszakon kívüli vizsgáztatás iránti kérelmeket nem vehetünk figyelembe. (4224/1958. X. 26.)

Kocsis Kálmán s. k.
osztályvezető

A büntetlen előélet, illetve feddhetetlenség igazolása szempontjából fontos és bizalmas munkakört betöltőnek minősített dolgozók munkaügyi vitáinak elintézése az egyeztető bizottsági eljárás keretében.

(Megjelent a Munkaügyi Közlöny 17—18. számában)

Több vállalatnál előfordult, hogy az egyeztető bizottság nem foglalkozott az 1957. évi 66. számú törvényerejű rendelet 1. §., illetve 2. §. 1—2. bekezdés rendelkezése alapján a büntetlen előélet, illetve feddhetetlenség igazolása szempontjából fontos és bizalmas munkakört betöltőnek minősített dolgozók munkaügyi vitáival, hanem őket mint „vezető állású"-akat a felügyeleti szerv vezetőjéhez vagy a bírósághoz utasította. Ez az eljárás helytelen.

A szóbanlevő törvényerejű rendelet 2. §. 3. bekezdésének rendelkezése szerint — miként azt a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának 647. számú állásfoglalása is megállapította — csak a törvényerejű rendelet végrehajtása során a munkaviszony megszüntetésével, illetőleg más munkakörbe való áthelyezéssel kapcsolatban felmerülő munkaügyi vitákat kell a vezető állású dolgozókra vonatkozó szabályok szerint (szolgálati úton!) elintézni. Tehát *a törvényerejű rendelet alkalmazása szempontjából fontos és bizalmas munkakört betöltő, de egyébként nem vezető állású dolgozók azon munkaügyi vitáit, amelyek nem a megfelelő erkölcsi bizonyítvány hiánya folytán történt elbocsátással, illetve áthelyezéssel kapcsolatban merülnek fel,* — egyeztető bizottság, területi egyeztető bizottság, illetve az ún. nem kizárólagosan egyeztető bizottsági útra tartozó vitákat bíróság útján kell intézni. (9793/1958. Mü. M.) *Munkaügyi Minisztérium*

Jogszabálymutató

A közzététel helye	A jogszabály száma és kelte	A jogszabály tárgya
Magyar Közlöny	1958. évi 1—24. számú N.E.T. határozat (M.K. 105.)	Az 1957. évi állami költségvetés végrehajtásáról
	1958. évi 36. számú tvr. (M.K. 106.)	A Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége között a vámkérdésben történő együttműködésről és kölcsönös segítségnyújtásról Budapesten, az 1958. évi július hó 21. napján aláírt egyezmény kihirdetéséről.
	6/1958. (XI. 22.) K.K. M. (M.K. 106.)	A Magyar Népköztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége között a vámkérdésekben történő együttműködésről és kölcsönös segítségnyújtásról Budapesten, 1958. évi július hó 21. napján megkötött egyezmény végrehajtásáról
	62/1958. (XI. 30.) Korm. rendelet (M.K. 109.)	Az 1959. évi népszámlálási próbafelvételről.
	1.044 (1958/XII. 9.) Korm. határozat (M.K. 110.)	Az energiagazdálkodás szervezetéről.

AKADÉMIAI KÖZLÖNY, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik rendszerint havonta kétszer. — A szerkesztésért felelős: a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségi Titkárságának vezetője

Kiadja: az Akadémiai Kiadó, Budapest, V., Alkotmány u. 21. — Felelős: az Akadémiai Kiadó igazgatója. — 600 példány.

Akadémiai Nyomda, Budapest — 47654/58 — Felelős vezető: Bernát György